

T.C.
NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI

İSLÂMÎ DÖNEM ANADOLU TÜRK DESTANLARINDAN
“MÜSEYYEB-NÂME, BATTAL-NÂME, DANIŞMEND-NÂME ve
SALTIK-NÂME”NİN DEĞERLER EĞİTİMİ AÇISINDAN
İNCELENMESİ

Yüksek Lisans Tezi

Betül HOTAMIŞLI DAĞ

Danışman
Prof. Dr. Mehmet Dursun ERDEM

Nevşehir
Mayıs 2018

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK

Bu çalışmadaki tüm bilgilerin, akademik ve etik kurallara uygun bir şekilde elde edildiğini beyan ederim. Aynı zamanda bu kural ve davranışların gerektirdiği gibi, bu çalışmanın özünde olmayan tüm materyal ve sonuçları tam olarak aktardığımı ve referans gösterdiğimi belirtirim.

Tezi Hazırlayan

Betül HOTAMIŞLI DAĞ

TEZ YAZIM KILAVUZUNA UYGUNLUK

“İslâmi Dönem Anadolu Türk Destanlarından “Müseyyeb-Nâme, Battal-Nâme, Danişmend-Nâme ve Saltık-Nâme”nin Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi” adlı Yüksek Lisans, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Lisansüstü Tez Yazım Kılavuzu’na uygun olarak hazırlanmıştır.

Tezi Hazırlayan
Betül HOTAMIŞLI DAĞ

Danışman
Prof. Dr. Mehmet Dursun ERDEM

Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı Başkanı
Prof. Dr. Hacı Abdullah ŞENGÜL
Dr. Öğr. Üyesi Tufan BAĞSAK

KABUL VE ONAY SAYFASI

Prof. Dr. Mehmet Dursun ERDEM danışmanlığında Betül HOTAMIŞLI DAĞ tarafından hazırlanan “İslâmi Dönem Anadolu Türk Destanlarından “Müseyyeb-Nâme, Battal-Nâme, Danişmend-Nâme ve Saltık-Nâme”nin Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi” adlı bu çalışma, jürimiz tarafından Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı’nda Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

25.5/2018

JÜRİ

Danışman : Prof. Dr. Mehmet Dursun ERDEM

Üye : Dr. Öğr. Ü.
Lokman Tarrıku lu

Üye : Doç. Dr. Mesut GÜN

İMZA

.....
M. D. Erdem

.....
Lokman Tarrıku lu

.....
M. GÜN

ONAY:

Bu tezin kabulü Enstitü Yönetim Kurulunun 07/06/2018 tarih ve 2018-24-4/1 sayılı Kararı ile onaylanmıştır.

07/06/2018
.....
Dr. Öğr. Üyesi Vedat AKTEPE
Enstitü Müdürü

İSLÂMÎ DÖNEM ANADOLU TÜRK DESTANLARINDAN “MÜSEYYEB-NÂME, BATTAL-NÂME, DANIŞMEND-NÂME VE SALTİK-NÂME”NİN DEĞERLER EĞİTİMİ AÇISINDAN İNCELENMESİ

Betül HOTAMIŞLI DAĞ

**Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü
Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans, Mayıs 2018
Danışman: Prof. Dr. Mehmet Dursun ERDEM**

ÖZET

Günümüzde insanoğlu huzursuz, bulanık ve kargaşalı bir ortamda, benzer ruh halleri içinde yaşamını devam ettirme çabası içindedir. Hâletiruhiyenin onarılmasına, kaybolan huzurun teminine çareler aranmakta, çeşitli çözüm önerileri sunulmaktadır. Sunulan çözüm önerilerinden biri de -hiç şüphesiz- geçmişte sahip olduğumuz; ancak şimdi elimizden kayıp gitmekte olan değerlerimize haiz olmaktır. Kapımızı kilitmeden evimizden çıkıp giden insanlarken nasıl oldu da hırsızlar için çelik kapılar, alarmlar üreten insanlara dönüştük?

Çalışmamızın çıkış noktası bu soru işaretidir. Bu bağlamda kaybolan değerlerimize sahip çıkma ve bu değerlerimizi yeni kuşaklara aktarma amaçlarıyla İslâmî Dönem Anadolu Türk Destanlarından olan “Müseyyeb-Nâme, Battal-Nâme, Danişmend-Nâme ve Saltık-Nâme” incelenmiştir. Burada temel amaç; kültür hazinemizin değerler bakımından zenginliğinin sorgulanması, elde edilecek olan bulgular doğrultusunda adı geçen eserlerin değerler eğitimi ve aktarımı hususunda yeterliliğinin belirlenmesi olmuştur.

“Müseyyeb-Nâme, Battal-Nâme, Danişmend-Nâme ve Saltık-Nâme”nin tercih edilme sebebi, bizim kültürümüzün ürünü olmalarıdır. Kendi kültürel değerlerimizi aktarmada, ithal edilen kahraman ve olaylardan ziyade, özümüzden olan bu kahramanların ve olayların etkili ve inandırıcı olma noktasında daha başarılı olacağı düşünülmektedir. Gençlerimizin, atalarının haiz olduğu güzellikleri öğrendikçe ecdadıyla gurur duyacağı, ecdadının izinde ilerlemekte istekli olacağı düşünülmektedir.

Çalışmada betimsel tarama modelinin, içerik analizi ve betimsel analiz yöntemlerinden faydalanılmıştır. Bu doğrultuda nitel veri toplama araçlarından doküman incelemesi yapılmıştır.

Çalışma neticesinde; Müseyyeb-Nâme, Battal-Nâme, Danişmend-Nâme ve Saltık-Nâme’de değerler eğitime ve değer aktarımına uygun olan ve olmayan bölümlerin olduğu tespit edilmiştir. Eserlerin sakıncalı görülen bölümlerinin düzeltilmesi

suretiyle değer aktarımı ve eğitimi sürecinin hizmetine sunulmasının uygun olduğu görüşüne ulaşılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Değerler Eğitimi, Müseyyeb-Nâme, Battal-Nâme, Danişmend-Nâme, Saltık-Nâme’de değer aktarımı.

**ANALYZING “MÜSEYYEB-NÂME, BATTAL-NÂME, DANIŞMEND-NÂME
AND SALTİK-NÂME”, ISLAMIC PERIOD ANATOLIAN TURKISH SAGAS,
IN TERMS OF EDUCATION OF VALUES**

Betül HOTAMIŞLI DAĞ

**Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Institute of Social Sciences
Department of Turkish Language and Literature, M.A./May 2018**

Advisor: Prof. Dr. Mehmet Dursun ERDEM

ABSTRACT

Nowadays, in a similar mood, humankind has been in an effort to continue the life in an unsettled, obscure and chaotic environment. Various solutions are sought and offered to bring about the lacking peace and restore the state of mind. One of the solutions offered, undoubtedly, is to possess the values we had in the past but disappearing gradually for the time being. How did we turn into people producing steel doors and alarm signals for the robbers while we were the ones who left the houses without locking the door?

This question is the starting point of the study. In this context, ‘‘The Müseyyeb-Nâme, Battal Nâme, Danismend-Nâme, and Sâltık-Name’’, Islamic Period Anatolian Turkish Sagas, were analyzed with the aim of protecting the missing values and transferring these values to new generations. Here, the main point is to interrogate the richness of our cultural treasure in terms of values and determine the capability of the works mentioned in terms of the education and transfer of the values in the light of findings.

The reason for choosing these works, ‘‘Müseyyeb-Nâme, Battal-Nâme, Danismend-Nâme and Sâltık-Name’’ was to be the products of our culture. While transferring our own cultural values, instead of foreign heroes and events, the ones from our own past were thought to become more successful in the point of being effective and convincing. It was considered that the more young people learned the beauty possessed by their ancestors, the more they would be proud of them and willing to follow them.

In the study, content analysis and descriptive analysis methods of descriptive survey model were used. Accordingly, a document review, one of the qualitative data collection tools, was conducted.

As a result of the study, in Müseyyeb-Nâme, Battal-Nâme, Danismend-Nâme, and Saltık-Nâme, it was recognized that there were both suitable parts and unsuitable ones for the education and transfer of values. After the unsuitable parts were refined,

it was figured out that they could be put into service of the education and transfer of values.

Key Words: Education of Values, Müseyyeb-Nâme, Battal-Nâme, Danismend-Nâme, Values Transfer in Saltık-Nâme.

TEŞEKKÜR

Çalıőmam süresince desteklerini hissettiğim babama ve eőime, onların geleceği için sürekli okumam ve çalıőmam gerektiğini hissetmemi sağlayan yavrularıma, yine bu süreçte hem baba hem hoca olan çok kıymetli danıőmanım Prof. Dr. Mehmet Dursun ERDEM'e, sorularımı hiçbir zaman cevapsız bırakmayan değerli hocalarım Doç. Dr. Mesut GÜN ve Yrd. Doç. Dr. Murat ŞENGÜL'e teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK	ii
TEZ YAZIM KILAVUZUNA UYGUNLUK	iii
KABUL VE ONAY SAYFASI	iv
ÖZET	v
ABSTRACT	vii
TEŞEKKÜR	ix
İÇİNDEKİLER	x
TABLolar LİSTESİ	xix
ŞEKİLLER LİSTESİ	xx
GİRİŞ	1
1. Araştırmanın Amacı	1
2. Araştırmanın Önemi	1
3. Araştırmanın Problem Cümlesi	1

BİRİNCİBÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

1.1. Destan Nedir?.....	3
1.2. Değer Nedir?	4
1.3. Değer Eğitimi ve Önemi	6
1.4. Türkçe Dersi Öğretim Programında Değerler ve Eğitimi	9
1.5. Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programında Değerler ve Eğitimi	14
1.6. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Öğretim Programında Değerler ve Eğitimi.....	16
1.7. Konu ile İlgili Yapılmış Olan Çalışmalar	17
1.8. Müseyyeb-Nâme	18
1.9. Battal-Nâme	19
1.10. Danişmend-Nâme.....	21

1.11. Saltık-Nâme.....	22
1.12. Tespit Edilen Değerlere Kısa Bir Bakış	22
1.12.1. Aile Kurumuna ve Birliğine Verilen Önem	22
1.12.2. Adalet	23
1.12.3. Doğruluk/Dürüstlük.....	24
1.12.4. Alçak Gönüllülük	24
1.12.5. Bağışlama	24
1.12.6. Barış.....	25
1.12.7. Bilimsellik	25
1.12.8. Cesaret	25
1.12.9. Cömertlik.....	25
1.12.10. Çalışkanlık.....	26
1.12.11. Dayanışma	26
1.12.12. Demokrasi Bilinci.....	26
1.12.13. Dostluk	26
1.12.14. Duyarlılık.....	26
1.12.15. Doğal Çevreye Duyarlılık	27
1.12.16. Emaneti Korumak.....	27
1.12.17. Estetik.....	27
1.12.18. Fedakârlık.....	27
1.12.19. Gazilik	27
1.12.20. Hakseverlik.....	28
1.12.21. Hayâ.....	28
1.12.22. İbadet Yerlerine Saygı.....	28
1.12.23. İffet	28
1.12.24. İyi Niyet.....	29
1.12.25. Kadirşinaslık.....	29
1.12.26. Kanaat.....	29
1.12.27. Merhamet.....	29

1.12.28.Misafirperverlik.....	30
1.12.29.Nezaket.....	30
1.12.30.Ölçülülük.....	30
1.12.31.Paylaşımçı Olma.....	30
1.12.32.Sabır.....	30
1.12.33.Sağlıklı Olmaya Önem Verme.....	30
1.12.34.Samimiyet.....	31
1.12.35.Saygı.....	31
1.12.36.Sevgi.....	31
1.12.37.Sorumluluk.....	31
1.12.38.Sözünde Durmak.....	32
1.12.39.Şehitlik.....	32
1.12.40.Şükür.....	32
1.12.41.Temizlik.....	32
1.12.42.Tutumlu Olma.....	32
1.12.43.Vefa.....	33
1.12.44.Yardıms severlik.....	33

İKİNCİ BÖLÜM

YÖNTEM

2.1.Araştırmanın Yöntemi.....	34
2.2.Veri Toplama Süreci.....	35
2.3. Verilerin Analizi.....	35
2.4. Sınırlılıklar.....	36

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUMLAR

3.1. Müseyyeb-Nâme’de Değerler ile İlgili Bulgular.....	37
3.1.1. Adalet.....	37

3.1.2. Aile Kurumuna ve Birliğine Önem Verme	38
3.1.3. Dürüstlük	38
3.1.4. Alçak Gönüllülük	39
3.1.5. Bağışlama	39
3.1.6. Bilimsellik	40
3.1.7. Cesaret	40
3.1.8. Cömertlik	44
3.1.9. Dayanışma	44
3.1.10. Doğal Çevreye Duyarlılık	48
3.1.11. Dostluk	48
3.1.12. Duyarlılık	49
3.1.13. Emaneti Korumak	50
3.1.14. Estetik	50
3.1.15. Fedakârlık	51
3.1.16. Gazilik	51
3.1.17. Hakseverlik	53
3.1.18. Hayâ	54
3.1.19. İbadet Yerlerine Saygı	54
3.1.20. İyi Niyet	54
3.1.21. Merhamet	56
3.1.22. Misafirperverlik	56
3.1.23. Nezaket	57
3.1.24. Paylaşımçı Olmak	59
3.1.25. Sabır	59
3.1.26. Sağlıklı Olmaya Önem Verme	59
3.1.27. Saygı	59
3.1.28. Sevgi	65
3.1.29. Sorumluluk	67
3.1.30. Sözünde Durmak	68

3.1.31. Şehitlik.....	68
3.1.32. Şükür	70
3.1.33. Vefa	71
3.1.34. Yardımseverlik	72
3.2. Battal- Nâme’de Değerler ile İlgili Bulgular	73
3.2.1. Adalet	73
3.2.2. Aile Kurumuna ve Birliğine Önem Verme	73
3.2.3. Dürüstlük/ Doğruluk.....	74
3.2.4. Alçak Gönüllülük	75
3.2.5.Bağımsızlık.....	75
3.2.6.Bağışlama	75
3.2.7.Barış.....	76
3.2.8.Bilimsellik	76
3.2.9.Cesaret	76
3.2.10.Cömertlik.....	80
3.2.11.Dayanışma	83
3.2.12.Demokrasi Bilinci.....	87
3.2.13.Dostluk	87
3.2.14.Duyarlılık.....	88
3.2.15.Emaneti Korumak.....	91
3.2.16.Estetik.....	92
3.2.17.Fedakârlık.....	95
3.2.18.Gazilik	96
3.2.19.Görgülü Olmak.....	99
3.2.20.Hayâ.....	99
3.2.21.İffet/ Namuslu Olmak.....	99
3.2.22.İyi Niyet.....	100
3.2.23.Kardeşlik	104
3.2.24.Merhamet.....	104

3.2.25.Misafirperverlik.....	105
3.2.26.Nezaket.....	106
3.2.27.Paylaşımçı Olmak.....	112
3.2.28.Sabır.....	113
3.2.29. Sağlıklı Olmaya Önem Verme	114
3.2.30. Saygı.....	115
3.2.31. Sevgi.....	126
3.2.32. Sorumluluk	129
3.2.33. Sözünde Durmak	130
3.2.34. Şehitlik.....	130
3.2.35. Şükür	132
3.2.36. Temizlik.....	134
3.2.37. Vefa	136
3.2.38. Yardımseverlik	137
3.3. Danışmend- Nâme’de Değerler ile İlgili Bulgular.....	138
3.3.1.Aile Kurumuna ve Birliğine Önem Verme	138
3.3.2.Doğruluk/Dürüstlük.....	138
3.3.3.Alçak Gönüllülük	139
3.3.4.Bağışlama	139
3.3.5.Bilimsellik	139
3.3.6.Cesaret.....	140
3.3.7. Cömertlik.....	143
3.3.8. Çalışkanlık.....	145
3.3.9. Dayanışma	145
3.3.10. Dostluk	148
3.3.11. Duyarlılık.....	149
3.3.12. Emaneti Korumak.....	150
3.3.13.Estetik.....	150
3.3.14.Fedakârlık	151

3.3.15.Gazilik	153
3.3.16.Hakseverlik.....	158
3.3.17.Hakikat Sevgisi.....	158
3.3.18.İyi Niyet.....	159
3.3.19.Kadirşinaslık.....	163
3.3.20.Kanaat.....	163
3.3.21.Merhamet.....	164
3.3.22.Misafirperverlik.....	165
3.3.23.Nezaket.....	165
3.3.24.Ölçülülük.....	167
3.3.25.Paylaşımçı Olma.....	168
3.3.26.Sabır.....	169
3.3.27.Sağlıklı Olaya Önem Verme	169
3.3.28.Samimiyet.....	169
3.3.29.Saygı.....	169
3.3.30.Sevgi.....	174
3.3.31.Sorumluluk.....	177
3.3.32.Sözünde Durmak.....	177
3.3.33.Şehitlik.....	177
3.3.34.Şükür	181
3.3.35.Temizlik.....	182
3.3.36.Vefa.....	182
3.3.37.Yardımsaverlik.....	184
3.4.Saltık- Nâme’de Değerler ile İlgili Bulgular.....	184
3.4.1. Adalet	184
3.4.2. Aile Kurumuna ve Birliğine Önem Verme	185
3.4.3. Doğruluk/Dürüstlük.....	186
3.4.4. Alçak Gönüllülük	187
3.4.5. Bağışlama	187

3.4.6. Barış.....	188
3.4.7. Bilimsellik	188
3.4.8. Cesaret	188
3.4.9. Cömertlik.....	190
3.4.10. Dayanışma	192
3.4.11.Dostluk	194
3.4.12.Duyarlılık.....	195
3.4.13.Estetik.....	195
3.4.14.Fedakârlık	196
3.4.15.Gazilik	196
3.4.16.Görgülü Olmak.....	198
3.4.17.Hakikat Sevgisi.....	199
3.4.18.Hayâ.....	199
3.4.19.Hoşgörü	199
3.4.20.İffet	199
3.4.21.İyi Niyet.....	200
3.4.22.Kadirşinaslık.....	200
3.4.23.Kanaat.....	201
3.4.24.Kardeşlik	201
3.4.25.Merhamet.....	201
3.4.26.Misafirperverlik.....	201
3.4.27.Nezaket.....	203
3.4.28.Ölçülülük	206
3.4.29.Paylaşımçı Olma.....	206
3.4.30.Sabır.....	207
3.4.31.Sağlıklı Olaya Önem Verme	207
3.4.32.Saygı.....	207
3.4.33.Sevgi.....	211
3.4.34.Sorumluluk	212

3.4.35.Sözünde Durmak	213
3.4.36.Şehitlik.....	213
3.4.37.Şükür	215
3.4.38.Temizlik.....	216
3.4.39.Tutumluluk	216
3.4.40.Vefa	216
3.4.41.Yardıms severlik	218
3.5. YORUMLAR.....	220
3.5.1. Müseyyeb-Nâme'de Tespit Edilen Değerler ile İlgili Yorumlar.....	220
3.5.2. Battal-Nâme'de Tespit Edilen Değerler ile İlgili Yorumlar.....	222
3.5.3. Danişmend-Nâme'de Tespit Edilen Değerler ile İlgili Yorumlar	225
3.5.4. Saltık-Nâme'de Tespit Edilen Değerler ile İlgili Yorumlar	227

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
SONUÇ ve ÖNERİLER

KAYNAKÇA	236
ÖZ GEÇMİŞ	240

TABLÖLAR LİSTESİ

- Tablo 1.** Müseyyeb-Nâme'de En Sık Tekrarlanan 10 Değerin Dışında Kalan Değerler ve Tekrarlanma Sıklıklarını Gösterir Tablo 221
- Tablo 2.** Battal-Nâme'de En Sık Tekrarlanan 10 Değerin Dışında Kalan Değerler ve Tekrarlanma Sıklıklarını Gösterir Tablo 224
- Tablo 3.** Danişmend-Nâme'de En Sık Tekrarlanan 10 Değerin Dışında Kalan Değerler ve Tekrarlanma Sıklıklarını Gösterir Tablo..... 226
- Tablo 4.** Saltık-Nâme'de En Sık Tekrarlanan 10 Değerin Dışında Kalan Değerler ve Tekrarlanma Sıklıklarını Gösterir Tablo 229

ŞEKİLLER LİSTESİ

- Şekil 1.** Müseyyeb-Nâme'de En Sık Tekrarlanan 10 Değeri ve Tekrarlanma Sıklıklarını Gösterir Şekil 220
- Şekil 2.** Battal-Nâme'de En Sık Tekrarlanan 10 Değeri ve Tekrarlanma Sıklıklarını Gösterir Şekil 223
- Şekil 3.** Danişmend-Nâme'de En Sık Tekrarlanan 10 Değeri ve Tekrarlanma Sıklıklarını Gösterir Şekil 225
- Şekil 4.** Saltık-Nâme'de En Sık Tekrarlanan 10 Değeri ve Tekrarlanma Sıklıklarını Gösterir Şekil 228
- Şekil 5.** Müseyyeb-Nâme, Battal-Nâme, Danişmend-Nâme ve Satık-Nâme'de Tespit Edilen Değer Çeşitliliğini Gösterir Şekil..... 232

GİRİŞ

1. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı; İslami Dönem Anadolu Türk Destanlarından Müseyyeb-Nâme, Battal-Nâme, Danişmend-Nâme ve Saltık-Nâme'nin değerler eğitimine uygunluğunu araştırmaktır. Amacımız doğrultusunda çalışmada adı geçen destanlarımızın 2017 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda belirtilen değerleri taşıyıp taşımadığı, taşıyorsa ne oranda taşıdığı tespit edilmeye çalışılmıştır. Bununla birlikte bu destanların Türkçe ders kitaplarına metin seçilirken kullanılıp kullanılmayacağı da sorgulanmıştır. Adı geçen kahramanların İslamiyet için katkıları göz önünde bulundurulduğunda bu eserlerdeki değerleri ve zenginliği aktarmak biz araştırmacılara düşen önemli bir görevdir.

2. Araştırmanın Önemi

Bir toplum; dilini, kültürünü sonraki nesillere aktararak devamını sağlar. Toplumun sahip olduğu değerler de kültürünün önemli bir bölümüdür. İslami Dönem Anadolu Türk Destanlarından Müseyyeb-Nâme, Battal-Nâme, Danişmend-Nâme ve Saltık-Nâme'nin barındırdığı değerlerin gelecek kuşaklara gösterilmesinin kültürümüzün aktarımı hususunda önemli olduğu düşünülmektedir.

3. Araştırmanın Problem Cümlesi

1. İslami Dönem Anadolu Türk Destanlarından Müseyyeb-Nâme, Battal-Nâme, Danişmend-Nâme ve Saltık-Nâme'nin edebiyatımızdaki yeri ve önemi nedir?
2. İslami Dönem Anadolu Türk Destanlarından Müseyyeb-Nâme, Battal-Nâme, Danişmend-Nâme ve Saltık-Nâme değerler eğitimine hizmet edebilecek nitelikte midir?

3. İslami Dönem Anadolu Türk Destanlarından Müseyyeb-Nâme, Battal-Nâme, Danişmend-Nâme ve Saltık-Nâme’de hangi değerlere hangi ifadelerle yer verilmiştir?

4. İslami Dönem Anadolu Türk Destanlarından Müseyyeb-Nâme, Battal-Nâme, Danişmend-Nâme ve Saltık-Nâme ağırlıklı olarak hangi değerleri işlemektedir?

5. İslami Dönem Anadolu Türk Destanlarından Müseyyeb-Nâme, Battal-Nâme, Danişmend-Nâme ve Saltık-Nâme’nin değerler eğitimi kapsamında kullanılması uygun mudur?

BİRİNCİBÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

1.1.Destan Nedir?

Destan edebiyatımızın temel taşlarından biridir. Öyle ki Türk milleti tarihi boyunca yaşamış olduğu çeşitli olayları dilden dile, gönülden gönüle destanlar vasıtasıyla taşımıştır. Sadece Türk milleti değil dünya üzerinde çeşitli milletler de güzel destan örnekleri vermiş, bunlar sayesinde bir kültür ve tarih birikimi meydana getirmişlerdir. Burada destanın tarihle aynı şey olmadığını belirtmek gerekir. Destan, kökü tarihe dayanan, ilhamını tarihten alan bir halk edebiyatı verimidir (Banarlı, 2001: 2). Halk edebiyatı, halkın yaşayışının, inanç ve değer hükümlerinin bir hazinesidir. Bu edebiyat beşikten başlayarak insan hayatının bütün safhalarını içine alır (Kaplan, 2013: 43). Destan da halk edebiyatının önemli bir bölümüdür. Destan sözcüğünün çeşitli tanımları mevcuttur. Burada bunlardan bir kısmına yer vermenin uygun olduğu düşünülmektedir. Destan TDK'nin sözlüğünde şu şekilde tanımlanmaktadır: “1. Tarih öncesi tanrı, tanrıça, yarı tanrı ve kahramanlarla ilgili olağanüstü olayları konu alan şiir, epepe. 2. Bir kahramanlık hikâyesini veya bir olayı anlatan, koşma biçiminde, ölçüsü on bir hece olan halk şiiri. 3. Çağdaş Türk edebiyatında biçim ve içerik yönünden, geleneksel destanlardan ayrılık gösteren uzun kahramanlık şiiri (TDK, 2011: 641).” Demir'in destan hakkındaki görüşleri şöyledir: “Destanlar olağanüstü olayların ifadesidir. Hareketsiz toplumların ve milletlerin destanları olmaz. Türkler, tarih boyunca çok geniş coğrafyalara yayıldıklarından âdeta hareketin sembolü olmuşlardır. Anavatanlarında ve gittikleri yerlerin çoğunda değişik unsurlara karşı mücadeleler etmezlerinde kalmışlardır. Bu mücadelelerin bir kısmı destanlaşarak tarih boyunca milletin hafızasından silinmeyip ebedileşmiştir. Çeşitli dönemlerde edebiyatımıza yansıyan bu tarihî olaylar da yazıya geçirilmiş ve destan olarak adlandırılmıştır (Demir, 2004: 15).” Türkiye Diyanet

Vakfı İslâm Ansiklopedisi ise destanı “Toplumunu derinden etkileyen tarihî ve sosyal olayları anlatan uzun manzum hikâye (Türkiye Diyanet Vakfı, 1994: Cilt9, 202).” olarak açıklamaktadır. Sonuç olarak destanla ilgili şunları söyleyebiliriz: Destanlar, milletlerin tarih ve kültürleri hakkında geçmişlerine ışık tutan metinlerdir. Destanlarda anlatılan olayların tamamıyla gerçek olmadığı, bir kısım anlatılanların hayal ürünü olduğu; ancak bunlara rağmen çıkış kaynaklarının gerçek olduğu kanısına ulaşılabilir. Bunun yanı sıra destanlar sadece milletlerin tarihleri hakkında değil, günlük yaşantıları, giyim-kuşamları, yeme ve içme tarzları, çeşitli merasimleri, âdet-gelenek ve görenekleri hakkında da bilgiler içermektedir. Çalışmada Müseyyeb-Nâme, Battal-Nâme, Danişmend-Nâme ve Saltık-Nâme’de bulunan değerler inceleneceğinden, destanların yukarıda sayılan işlevlerinin biz araştırmacılara, çalışmanın hedeflendiği değerler kapsamında, birinci dereceden kaynaklık edebileceği düşünülmektedir.

1.2.Değer Nedir?

“Değer” sözcüğü karşılığını TDK’nin Türkçe Sözlük’ünde “1. Bir şeyin önemini belirlemeye yarayan soyut ölçü, bir şeyin değdiği karşılık, kıymet. 2. Bir şeyin para ile ölçülebilen karşılığı, bedel, kıymet, paha, valör. 3. Üstün nitelik, meziyet, kıymet. 4. Üstün, yararlı nitelikleri olan kimse. 5. Kişinin isteyen, gereksinim duyan bir varlık olarak nesne ile bağlantısında beliren şey. 6. Bir değişkenin veya bilinmeyenin sayı ile anlatımı. 7. Bir ulusun sahip olduğu sosyal, kültürel, ekonomik ve bilimsel değerlerini kapsayan maddi ve manevi ögelerin bütünü.” şeklinde bulmaktadır.

Değer, bir sosyal grup veya toplumun kendi varlık, birlik, işleyiş ve devamını sağlamak ve sürdürmek için üyelerinin çoğunluğu tarafından doğru ve gerekli oldukları kabul edilen ortak düşünce, amaç, temel ahlakî ilke ya da inançlardır (MEB, 2005-b).

Biçer değer kavramını “insanı insan yapan özelliklere sahip olan ve insanı diğer canlılardan ayıran temel özellikleri içinde barındıran buna bağlı olarak da insanların davranışlarına yön veren inançlar bütünü” şeklinde tanımlamaktadır (Biçer, 2013: 9).

Güngör ise “Değer, bir şeyin arzu edilebilir veya edilemez olduğu hakkındaki inanç (Güngör, 1998: 27).” tanımını yapmıştır.

“Değer” sözcüğü en genel anlamda, bir şeyin önemini belirlemeye yarayan soyut ölçü; bir şeyin sahip olduğu kıymet; yüksek ve yararlı nitelik olarak tanımlanabilir (Arslan ve Yaşar, 2014: 7).

Yaman’a göre değer, bireylerin herhangi bir kişi, varlık, olay, durum vb. karşısında ortaya koyduğu duyarlılıklardır (Yaman, 2014: 17).

Ulusoy ve Dilmaç değeri şöyle tanımlar: “Değer, insanı insan yapan özelliklere sahip olan ve insanı diğer canlılardan ayıran temel özellikleri içinde barındıran ve insanların davranışlarına yön veren inançlar bütünü (Ulusoy ve Dilmaç, 2015: 16).”

Kaymakcan ve Meydan ise değeri şu şekilde tanımlamaktadırlar: “Değer, insanın varlığı anlamlandırma ve değerlendirme çabasının sonucu olarak ortaya çıkıp zamanla topluma mal olarak toplumun ortak mirasını oluşturan öğeler (Kaymakcan ve Meydan, 2014: 24).

Değerle ilgili yapılan tanımlara bakıldığında görülmektedir ki; bütün tanımların ortak özelliği, değerlerin bireylerin inançlarını, duygu ve düşüncelerini etkileyerek tercih ve davranışlarının belirlenmesinde önemli bir rol oynuyor olmasıdır (Güven, 2014: 17).

Değerlerin insana ve topluma kazandırdıkları Yılmaz tarafından şöyle sıralanmıştır:

- ✓ Değerler bireye amaç ve yön tayin ederler. Birey, hangi değerleri benimsemişse o değerlerin amacına doğru hareket etme eğilimindedir. Bu sebeple toplumun geniş katmanlarına verilecek değerler eğitiminin, bir milletin amaçlarını ve gelecekteki yönünü de tayin edeceği unutulmamalıdır.
- ✓ Değerler bireylerin davranışlarını yargılamaya yardımcı olur. Bireyler yaptıkları davranışları vicdan muhasebesi veya toplumsal etki sebebiyle yargılamak isterler. Bu yargılama için başvurulacak ölçülerin başında değerler gelmektedir. Bu anlamda toplumsal değerler bireylerin davranışlarını kontrol etme işlevini de yerine getirir.
- ✓ Değerler aynı zamanda birer norm niteliğindedir. Değerler, bireyin başkalarından ne beklemesi gerektiğini ve kendisinden ne beklendiğini bilmesini sağlar. Değerlerin bu işlevinin yerine gelebilmesi de ancak değerler eğitimi ile mümkün olur.

✓ Değerler bireyin doğru ve yanlış, haklı ve haksızı, hoş giden ve gitmeyi, ahlaki ve ahlaki olmayı ayırt etmesini sağlar (Yılmaz, 2013: 14).

1.3.Değer Eğitimi ve Önemi

Eğitim, insanın hayatı boyunca bitmeyen, sürekli ve değişim ve gelişimi içinde barındıran dinamik bir süreçtir. TDK Türkçe Sözlük'te eğitim "Çocukların ve gençlerin toplum yaşayışında yerlerini almaları için gerekli bilgi, beceri ve anlayışları elde etmelerine, kişiliklerini geliştirmelerine okul içinde veya dışında, doğrudan veya dolaylı yardım etme, terbiye (TDK, 2011: 761)." olarak açıklanmaktadır. Yukarıdaki tanımlarda görüldüğü gibi eğitim belli bir zamanla sınırlanabilir. Aynı şekilde eğitimin konusunun ne olacağı da çok çeşitli bir yelpazedir, onu da sınırlandırmamız mümkün olmaz. "Değerler Eğitimi" konusu geniş eğitim yelpazesinin bir bölümüdür.

Neredeyse hayat boyu devam eden değer kazanma/kazandırma süreçlerine "değerler eğitimi" denilmektedir (Yaman, 2014: 18). Değerler eğitimi aynı zamanda bir karakter eğitimidir. Yani değerler eğitimi ile amaçlanan şey sağlam karakterli nesiller yetiştirmektir (Yılmaz, 2013: 12).

Modern eğitim mekanist, pozitivist dünya görüşü ve bilim tarzının etkisinde şekillenmesi sebebiyle sadece nesnelere "bakmaya" ve mekanik "bilmeye" odaklanmıştır. Oysa insanın değerini yücelten, daha doğru bir ifadeyle *insan olma değerini koruyan* sadece "bilme" değil, aynı zamanda "şuur", "vicdan", "merhamet" ve "ahlaki değer"lerdir (Kenan, 2014: 115). Çıkış yolu pozitivism olan modern eğitim anlayışı, maneviyat ve değerler hususunda yetersiz kalmaktadır. Dolayısıyla böyle bir eğitim anlayışıyla topluma ait değerlerin öğrencilere aktarımı neredeyse imkânsız görülmektedir. Döneminin en eğitilmiş nüfusuna ve en gelişmiş üniversite eğitim sistemine sahip bir Avrupa ülkesinin, II. Dünya Savaşı'nda sebep olduğu ölüm ve yıkımlarla birlikte kendileri gibi olmayan, başka ırk ve dinden olanlara hayat hakkı ve var olma fırsatı tanımayışları; öte yandan savaşın bitimine doğru Hiroşima ve Nagazaki'ye iki atom bombasının atılmasıyla birkaç saniyelik zaman dilimi içerisinde insanlık tarihinin en korkunç insan, tabiat ve şehir yıkımı düşünüldüğünde "Bu yıkıcı teknoloji ve politikalar üretilmesinde acaba modern eğitimin katkısı ne olmuştur?" sorusu, üzerinde durulması gerek bir noktadır (Kenan, 2014: 108-109).

Burada Arslan ve Yaşar'ın tespitini aktarmak yerinde olacaktır: “Günümüzde değerlere bu denli vurgu yapılması aslında değerlere verilen değer artması değil, değere duyulan ihtiyacın artması olarak yorumlanabilir (Arslan ve Yaşar, 2014: 10).”

Vicdan sahibi olmayan ancak bilgi sahibi olan nesillerin geleceğin felaketi olabileceği düşünülmektedir. İnsanoğlunun sahip olduğu şeyler duyu organlarımızla kavrayabildiklerimizin çok ötesinde, akılla kavrayabildiklerimizdir. Genç kuşaklara insan olmanın bir gereği olan vicdan ve değerler eğitimi hayatın her alanında verilmelidir. Biz burada okullarda neler yapıldığının/yapılabileceğinin üzerinde duracağız. İnsanlar doğumdan itibaren değer eğitimi ile iç içedir. Bunun farkında olması veya olmaması önemli değildir. Ancak okulda verilen değer bilinci planlı ve programlı olabilir. Devletlerin eğitim politikalarının içinde vatandaşlarına değer kazandırma düşüncesi hâkimdir (Ulusoy ve Dilmaç, 2015: 58). Okulların görevleri arasında okul programında açık olarak belirtilen veya belirtilmeyen değerleri öğretmek, öğrencileri toplumun değer, norm ve davranış kuralları doğrultusunda eğitmek, onların ahlaki gelişimine katkıda bulunmak, karakterini ve benlik algısını olumlu yönde etkilemek önemli yer tutar (Kaymakcan ve Meydan, 2014:214).

Değerler ait olduğu kültürün özelliklerini yansıtır. Değer aktarımında toplumun rolü yadsınamaz. Çocuk eğitiminde, aile ve toplum her zaman için bir örnektir. Bu örnekten müspet özellikler kazanan çocuklar, güzel karakterli insan olma yolunda ilk adımı atmış olurlar. Bu yüzden, çocuk, aile ve toplum örneğini iyi bir şekilde izlemeli ve bundan en iyi şekilde faydalanmalıdır (Yalçın ve Şengül, 2004: 213).

Toplumlar varlıklarını sürdürebilmek, içerisinde barındırdığı bireylerin gelişimini desteklemek için değerlerin aktarımını ve bireylerce benimsenmesine, bir diğer manâda değerler eğitimine ihtiyaç duymaktadır (Güven, 2014: 28).

Değer aktarımında aile ve toplum kadar millî hafızamızda yer alan olaylar ve kahramanlar da kullanılmalıdır. Günümüzde değerler anlayışındaki gelişme, farklılaşma ve çeşitlenme kahraman imgesini de farklılaştırmış ve çeşitlendirmiştir. Günümüz insanı artık kahramanlarını eskiden olduğu gibi savaş, yönetim, din gibi sınırlı birkaç alandan seçmemektedir. Geleneksel toplumların kahramanlarının ağırlıklı olarak dini kişiler olması doğaldır. Buna karşın, dini ve milli unsurlar günümüz toplumlarında hala etkili olmaktadır. Her toplumun kendine özgü

kahramanları vardır (Aslan, 2009: 37). Bu kahramanların değerler aktarımında kullanılmasının etkili olduğu düşünülmektedir. Çünkü daha önce de belirtildiği gibi, ithal kahramanlardan ziyade kendi coğrafyamızdan ve kültürümüzden seçtiğimiz kahramanların “biz”den oldukları için örnek olma ve inandırıcı olma noktasında da daha başarılı oldukları düşünülmektedir. Bu noktada Aslan’ın şu tespiti yerindedir (Aslan, 2009: 1): “Değerler eğitimi duyuşsal boyutu yoğun olan bir alandır; bu nedenle eğitiminde rol modellerden yararlanma en etkili sonuç alınabilecek bir yöntemdir. Bu konuda okul ortamında öğrencilerin alacakları ilk ve en önemli rol modelleri öğretmenleridir. Ancak, tüm öğretmenler rol model olmada başarılı olmayacağı gibi, rol model olmayı sadece öğretmenlerden beklemek gerçekçi de değildir. Bu nedenle eğitimde rol model kullanmanın en güvenilir ve etkin yolu ulusal ve evrensel kahramanlardan yararlanmadır (Aslan, 2009: 1).”

Değerler aktarılırken eğitimde yakından uzağa ilkesinden hareketle sahip olunan değerlerin üstüne bir sistem yapılandırılmalıdır. Eğitimin başarıya ulaşabilmesi için, yüksek bir medeniyetin vârisi olan Türk milletinin temel değerlerini çağdaş ve evreni kuşatan ölçülerle yeniden ele almak; toplumumuzun ve bütün insanlığın mutluluğu için eğitim hayatımıza aktarmak gerekir. Eğitimin her kademe ve ortamında kendimizden, mazimizden, ecdadımızdan utanç duymadan eğitim sistemimize yeni yaklaşımlar ortaya koymalıyız. Üstün bir Türk-İslam medeniyetinin vârisi olan bizler, ilk ve en önemli işimiz olarak değerlerimize sahip çıkmalı; tarihimizin parlak sayfalarındaki seçkin şahsiyetleri model insanlar yaparak eğitim anlayışımızı güncellemeliyiz (Yaman, 2014: 46).

Bu doğrultuda değerler eğitimi belli bir doğrultuda sürdürülmelidir. Hökelekli’ye göre değerler eğitimi şu ilkeler doğrultusunda olmalıdır (Hökelekli, 2013: 281-282):

- ✓ Çocukta iyi bir karakter yapılanmasını amaçlayan değerler eğitimi ayrı bir ders olmayıp, bütün ders programları ve okul içi etkinlikleri içine alan bir müfredat çerçevesinde yürütülmelidir. Okul programında yer alan bütün dersler bu amacı gerçekleştirecek şekilde birbiriyle bağlantılı ve bütünlüklü olmalıdır.
- ✓ Değerler eğitimi, eğitim kurumları yanında aile ve mahalli kurumlarla dayanışma ve destek içerisinde yürütülmelidir.

✓ Değerler eğitimi, “yaşam boyu eğitim” ilkesine uygun olarak anaokulundan başlayıp üniversiteye kadar okul hayatının her kademesinde temel değerleri teşvik eden maksatlı, inisiyatifi ele alan ve kapsamlı bir yaklaşım içerisinde ele alınmalıdır. Ayrıca ana baba okulu ve yetişkinler eğitiminin bir bölümünü de, çocuk ve gençlere kazandırılacak değerlerin eğitimi oluşturmaktadır.

✓ Değerler eğitimi ve akademik öğrenme bir bütün olmakla birlikte, ahlaki standartları yükseltmeye öncelik verilmeli, akademik başarı onu izlemelidir.

✓ Manevi kirlenmenin yaygın bir durum aldığı günümüzde etkili bir değerler eğitimi, olumlu değerleri kazandırmanın yanında, çocuk ve gençleri kuşatan olumsuz alışkanlık ve davranış eğilimlerini tedavi edici ve etkisiz kılıcı bir yol izlemelidir. Bu bağlamda popüler kültür ürünlerinin öğrenciler üzerindeki bozucu etkilerini en aza indirebilmek için, bunlara karşı eleştirel ve sorgulayıcı bir bakış açısı kazandırılmalıdır.

✓ Yapararak ve yaşayarak öğrenme bilişsel alanda olduğu gibi, ahlak ve değerler alanında da en etkili yöntemdir; öğrenciler en iyi yapararak ve yaşayarak öğrenirler. İyi karakter geliştirmek için öğrencilerin gerçek yaşamdan günlük etkileşim ve tartışmalara ihtiyaçları vardır.

✓ Değerler eğitimi, toplumun her kesiminde saygın kabul edilen, evrensel, ortak insani değerlere ve toplumsal taleplere göre düzenlenmelidir (Hökelekli, 2013: 281-282).

1.4.Türkçe Dersi Öğretim Programında Değerler ve Eğitimi

7 ve 8. sınıflarda uygulanmakta olan 2005 Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda değerler, programın “Temel Yaklaşımı”, “Öğrenme Alanları ve Kazanımların Sınıflara Göre Dağılımı”, “Genel Amaçlar”, “Okuma Metinlerinde Bulunması Gereken Özellikler” ve “Dinlenecek/İzlenecek Materyallerde Bulunması Gereken Özellikler” başlıkları altında verilmiş, programın “Dinleme” alanı kazanımları içinde iki madde halinde yer almış ancak; müstakil bir bölüm olarak yapılandırılmamıştır. 2005 Türkçe Dersi Öğretim Programı’nın “Temel Yaklaşımı” bölümünde değerlerin eğitimiyle ilgili şu ibare bulunmaktadır: “Türkçe Dersi Öğretim Programı’yla dinlediklerini, izlediklerini ve okuduklarını anlayan; duygu, düşünce ve hayallerini anlatan; eleştirel ve yaratıcı düşünen, sorumluluk üstlenen, girişimci, çevresiyle

uyumlu, olay, durum ve bilgileri kendi birikimlerinden hareketle, araştırma, sorgulama, eleştirme ve yorumlamayı alışkanlık haline getiren, estetik zevki kazanmış ve milli değerlere duyarlı bireyler yetiştirilmesi amaçlanmıştır (MEB, 2005-b).”

Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın “Öğrenme Alanları ve Kazanımların Sınıflara Göre Dağılımı” bölümünde iki kazanımın değerler eğitimine işaret ettiği düşünülmektedir. Söz konusu maddeler aşağıda verilmiştir (MEB, 2005-b):

- ✓ Milli ve evrensel kültür değerlerini fark eder.
- ✓ Okuduğu metinlerdeki milli ve evrensel kültür değerlerinin hayatla ilişkisini sorgular.

Yine Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın “Genel Amaçlar” bölümünde gençlerin taşınması amaçlanan değerler sıralanmıştır. Buna göre gençlerin (MEB, 2005-b):

- ✓ Türk ve dünya kültür sanatına ait eserler aracılığıyla milli ve evrensel değerleri tanımaları,
- ✓ Hoşgörülü, insan haklarına saygılı, yurt ve dünya sorunlarına duyarlı olmaları ve çözüm üretmeleri,
- ✓ Milli, manevi, ahlaki değerlere önem vermeleri ve bu değerlerle ilgili duygu ve düşüncelerini güçlendirmeleri amaçlanmaktadır.

Değerlerin aktarımı okullarda da çeşitli şekillerde yapılabilir. Örnek olarak, Türkçe eğitiminde değerlerin öğretimi için metinlerden yararlanılmalıdır. Değerlerin öğretimi, derste işlenen metinlerle de sınırlı tutulmamalıdır. Değer öğretiminin sürekli olması için Türkçe eğitiminde okuma kitapları kullanılmalıdır. Okuma kitapları ile çocuğun değer yargısı, değerler dünyası oluşturulup sağlanmalıdır (Moğul, 2012: 5). Kullanılacak olan metinlerin taşınması gereken özellikler 2005 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda belirtilmiştir.

“Okuma Metinlerinde Bulunması Gereken Özellikler” bölümünde ifadesini bulan şu maddelerin de değerler eğitimiyle ilgili olduğu düşünülmektedir (MEB, 2005-b):

- ✓ Metinlerde milli, kültürel ve ahlaki değerlere, milletimizin bölünmez bütünlüğüne aykırı unsurlar yer almamalıdır.

- ✓ Metinlerde siyasi kutuplaşmalara ve ayrımcılığa yol açacak bölücü, yıkıcı ve ideolojik ifadeler yer almamalıdır.
- ✓ Metinlerde insan hak ve özgürlüklerine, insani değerlere aykırı öğeler yer almamalıdır.
- ✓ Metinler, öğrencinin kişisel gelişimine katkıda bulunacak ve onlara estetik bir duyarlılık kazandıracak nitelikte olmalıdır.

Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın "Dinlenecek/İzlenecek Materyallerde Bulunması Gereken Özellikler" bölümünde aşağıda sıralanan maddelerin Değerler Eğitimi ile ilgili olduğu tespit edilmiştir (MEB, 2005-b):

- ✓ Metinlerde milli, kültürel ve ahlaki değerlere, milletimizin bölünmez bütünlüğüne aykırı unsurlar yer almamalıdır.
- ✓ Metinlerde siyasi kutuplaşmalara ve ayrımcılığa yol açacak bölücü, yıkıcı ve ideolojik ifadeler yer almamalıdır.
- ✓ Öğrencilerin sosyal, zihinsel, psikolojik gelişimini olumsuz yönde etkileyebilecek cinsellik, karamsarlık, şiddet vb. öğeler yer almamalıdır.
- ✓ Metinlerde insan hak ve özgürlüklerine, insani değerlere aykırı öğeler yer almamalıdır.
- ✓ Öğrencinin kişisel gelişimine katkıda bulunacak ve onlara estetik bir duyarlılık kazandıracak nitelikte olmalıdır.

5.sınıflarda uygulanmakta olan 2017 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda "Değerler Eğitimi" bağımsız bir başlık olarak bulunmaktadır. Kazanımların öğrencilere hissettirilerek verilmesi gerektiği ve değerlerin öğrenciye yansıtılmasında rol model olarak öğretmenlere büyük görev düştüğü belirtilmektedir.

2017 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın "Öğretim Programında Temel Beceriler" bölümünde bakanlığın eğitim politikaları ile ilgili -değerlere de vurgu yaptığı düşünülen- şu ifade bulunmaktadır: "Milli Eğitim Bakanlığının eğitim politikaları ve öncelikleri; temel eğitim almış öğrencilerin milli, manevi, evrensel değerlere sahip; hem akademik hem de sosyal anlamda başarılı olabilen; teknolojik gelişmelere uyum sağlayabilen; kendisine, toplumuna ve farklı kültürlerle karşı yüksek düzeyde

farkındalıklara saygı duymayı başarabilen, hayata hazır, mutlu ve sağlıklı bireyler olarak yetişmelerini sağlamak yonundedir (MEB, 2017-b: 7).”

2017 Turekçe Dersi Oğretim Programı'nda ders kitaplarına alınacak metinlerin nitelikleri aşağıda belirtilmiştir (MEB, 2017-b: 23):

1. Ders kitaplarına alanda yaygın olarak kabul gormuş yazar ve eserlerden, edebî değer taşıyan metinler alınmalıdır.
2. Seçilen metinler ikincil aktarımlar yerine yazarın eserinden alınmalıdır.
3. Ders kitaplarında “Bu kitap için yazılmıştır.” ifadesini içeren metinler kullanılmamalıdır. Yalnızca 1.sınıf ders kitaplarında ders kitabının yazarı/yazarları tarafından yazılan en fazla iki metne yer verilebilir.
4. Aynı yayınevine ait kitaplarda bir sınıf düzeyi için seçilen metin, başka bir sınıf düzeyinde kullanılmamalıdır.
5. Oğrencilerin duyuğu ve duřunęe dunyasını zenginleştirmek amacıyla aynı yazar ve/veya şairlerden (serbest okuma metinleri hariç, ders kitabı yazarı/yazarları tarafından yazılan metinler dâhil) en fazla iki metin seçilmelidir.
6. Dunya edebiyatından seçilen metinler, doğru ve nitelikli çevirilerden alınmalıdır.
7. Ders kitabında temaları destekler nitelikte edebî ve estetik değer taşıyan serbest okuma metinlerine yer verilmelidir.
8. Tamamı ders kitabına alınamayacak uzunluktaki roman, hikâye, tiyatro, destan gibi turlerdeki eserlerden yapılan alıntılarda eserdeki bağlamın yakalanabilmesi için metnin başında eserin seçilen bölümüne kadar olan kısmın kısa özeti verilmelidir. Seçilen metnin eserin hangi bölümünden alındığına dair kısa bir açıklama yapılmalıdır.
9. Metinlerdeki eğitsel yonden uygun olmayan ifadeler (argo ve küfür, olumsuz örnek oluşturabilecek davranışlar, cinsellik, şiddet vb. içeren unsurlar) metnin bütünlüğünü bozmamak kaydıyla çıkarılmalıdır.
10. Yazarın söyleyişinden ya da Turekçenin dönemsel söyleniş özelliklerinden kaynaklı yazım farklılıkları hata olarak nitelendirilip düzeltilmez. Metin içerisinde

yer alan dönemsel farklılıklara (yazım ve noktalama) yönelik açıklamalar dipnot şeklinde verilmelidir. Ayrıca bu hususlardan ğretim amaçlı olarak yararlanılabilir.

11. Ders kitabında gazete haberi, reklam, dilekçe, tutanak, öz geçmiş, aç günlüğü (blog), sosyal medya uygulamalarında yer alan yazı türlerinde ders kitabının yazarı/yazarları tarafından üretilen metinler de kullanılabilir. Bu türler 3 ve 5. maddelerdeki açıklamalar kapsamında değerlendirilmez.

12. Metinlerde tema ve kazanımlara uygun olarak metnin bütünlüğü ve tutarlılığı korunmak kaydıyla bazı bölümler çıkarılarak kısaltmaya gidilebilir. Çıkarılan bölümler parantez içinde üç nokta ile gösterilmelidir.

13. Çeşitli metinler içinde yer alan kimi bağımsız ve kendi iç bütünlüğüne sahip anı, fıkra, anekdot vb. bölümler metin olarak seçilebilir.

14. Yazar ve şairlerin biyografilerinde yalnızca edebî yönleri ön plana çıkarılmalıdır.

Yukarıda görüldüğü üzere 2017 Türkçe Dersi ğretim Programı'nda metinlerin taşıması gereken zellikler, 2005 Türkçe ğretim Programına kıyasla değerler eğitimine vurgu yapmamaktadır. Bunun sebebinin değerler için müstakil bir başlık oluşturulması olduğu düşünülmektedir.

Yapılandırılan yeni ğretim programlarının –ders farkı gözetilmeksizin- değerler eğitimine vurgu yaptđđı görülmüştür. Tematik yaklaşımla oluşturulan Türkçe ğretim Programı'nda tüm sınıf seviyelerinde zorunlu olarak okutulması istenen temalar (Erdemler, Millî Kültürümüz, Millî Mücadele ve Atatürk) dâhilinde işlenmesi beklenen değerlere yer verilmiştir. Bu değerler aşağıda sıralanmıştır (MEB,2017):

1. Ahlak	7. Büyüklerimiz
2. Aile	8. Cesaret
3. Alçak gönüllülük	9. Cömertlik
4. Atatürk	10. Cumhuriyet
5. Azim	11. anakkale
6. Bayrak	12. Dayanışma

13. Dinî bayramlar	35. Paylaşma
14. Dostluk	36. Sabır
15. Dürüstlük	37. Sadakat
16. Fedakârlık	38. Sarıkamış Harekâtı
17. Gazilik	39. Saygı
18. Gelenekler	40. Sevgi
19. Geleneksel sporlar	41. Sıla
20. Güven	42. Sılayırahim
21. İnsan ilişkileri	43. Şehirlerimiz
22. İstiklâl Marşı	44. Şehitlik
23. İyilikseverlik	45. Tarihî eserlerimiz
24. Kahramanlık	46. Tarihî mekânlar
25. Kardeşlik	47. Tarihî şahsiyetler
26. Kut'ül Amare	48. Türkçe
27. Kültürel miras	49. Vakıf kültürü
28. Mekânlar	50. Vatan
29. Merhamet	51. Vatanseverlik
30. Millî bayramlar	52. Vefa
31. Millî egemenlik	53. Vicdanlı olmak
32. Millî irade	54. Yardımlaşma
33. Millî kimlik	55. Yurdumuz
34. Millî mücadele	56. 15 Temmuz vb.

1.5.Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programında Değerler ve Eğitimi

2005 Sosyal Bilgiler dersi öğretim programında aşağıda listelenen değerlerin öğrencilere kazandırılması hedeflenmektedir (MEB, 2005-a).

1. Aile birliğine önem verme	11. Estetik
2. Adil olma	12. Hoşgörü
3. Bağımsızlık	13. Misafirperverlik
4. Barış	14. Sağlıklı olmaya önem verme
5. Özgürlük	15. Saygı
6. Bilimsellik	16. Sevgi
7. Çalışkanlık	17. Sorumluluk
8. Dayanışma	18. Temizlik
9. Duyarlılık	19. Vatanseverlik
10. Dürüstlük	20. Yardımseverlik

2017 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı incelendiğinde verilmesi amaçlanan değerler aşağıdadır (MEB, 2017-a: 12):

1. Adalet	10. Estetik
2. Aile birliğine önem verme	11. Eşitlik
3. Bağımsızlık	12. Özgürlük
4. Barış	13. Saygı
5. Bilimsellik	14. Sevgi
6. Çalışkanlık	15. Sorumluluk
7. Dayanışma	16. Tasarruf
8. Duyarlılık	17. Vatanseverlik
9. Dürüstlük	18. Yardımseverlik

2005 ve 2017 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programları kapsadıkları değerler bakımından mukayese edildiğinde ekleme ve çıkarmaların yapıldığı görülmektedir. 2005 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programında bulunan ancak 2017 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programında bulunmayan değerler şunlardır: hoşgörü,

misafirperverlik, sağlıklı olmaya önem verme ve temizlik. 2017 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programında bulunan ancak 2005 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programında bulunmayan değerler: eşitlik ve tasarruf.

1.6. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Öğretim Programında Değerler ve Eğitimi

2010 İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi (4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar) Öğretim Programı'nda öğrenciler tarafından içselleştirmesi beklenen değerler aşağıdadır (MEB, 2010: 23):

1. Adalet	22. Fedakârlık
2. Aile kurumuna ve birliğine önem verme	23. Gazilik
3. Demokrasi bilinci	24. Görgülü olmak
4. Dürüstlük	25. Güvenirlik
5. Alçak gönüllülük	26. Hakseverlik
6. Bağımsızlık	27. Hakikat sevgisi
7. Bağışlama	28. Hayâ
8. Barış	29. Hoşgörü
9. Türk Bayrağına ve İstiklâl Marşı'na saygı	30. İbadet yerlerine saygı
10. Bilimsellik	31. İffet
11. Cesaret	32. İyi niyet
12. Cömertlik	33. Kadirşinaslık
13. Çalışkanlık	34. Kanaat
14. Dayanışma	35. Kardeşlik
15. Doğa sevgisi	36. Merhamet
16. Doğal çevreye duyarlılık	37. Millet sevgisi
17. Doğruluk	38. Millî birlik şuuru
18. Dostluk	39. Misafirperverlik
19. Duyarlılık	40. Mürüvvet
20. Emaneti korumak	41. Namuslu olmak
21. Estetik	42. Nezaket
	43. Ölçülülük
	44. Paylaşımçı olmak

45. Sabır	54. Şükür
46. Sadelik	55. Tarihsel mirasa duyarlılık
47. Sağlıklı olmaya önem verme	56. Temizlik
48. Samimiyet	57. Tutumluluk
49. Saygı	58. Türk büyüklerine saygı
50. Sevgi	59. Vatanseverlik
51. Sorumluluk	60. Vefa
52. Sözünde durmak	61. Yardımseverlik
53. Şehitlik	

1.7. Konu ile İlgili Yapılmış Olan Çalışmalar

Memiş (2013)'in yapmış olduğu “Âşık Şeref Taşlıova'dan Derlenen Halk Hikâyelerinde Değerler Eğitimi” adlı çalışmada Şeref Taşlıova'dan derlenen halk hikâyelerinde dinî ve tasavvufî değerlere ağırlıklı olarak yer verildiği, bununla birlikte toplumda olması istenen bütün değerlerin de hikâyelerde var olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Biçer (2013)'in “Değerler Eğitimi Açısından Mehmet Akif Ersoy'a Ait “Safahat” Adlı Eserin İncelenmesi” isimli çalışmasında Mehmet Akif Ersoy'un “Safahat” adlı eserinin Türkçe öğretimi sürecinde değer eğitimi konusunda yararlanılacak kaynaklar arasında olduğu sonucuna varıldığı görülmektedir.

Moğul (2012)'un “Mehmet Akif Ersoy'un *Safahat* İsimli Eserinin Türkçe Eğitimi Ve Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi” adlı çalışmada Millî Eğitim Bakanlığının, ilköğretim okulları için hazırladığı 100 Temel Eser serisinde yer alan *Safahat* isimli eserde değerlerin, Türkçe eğitiminde değerler öğretimi için kullanılabilir olup olmadığına bakılmıştır. İnceleme sonucunda bütün değerler için geçerli olmamakla birlikte kullanılabilir olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Yılmaz (2012)'in “Ziya Gökalp'ın Şiirlerinin Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi” isimli çalışmasında Ziya Gökalp'ın şiirlerinde ‘vatan sevgisi, millet sevgisi, dini duygular, Türk büyüklerine saygı, kahramanlık ve şehitlik’ değerlerine daha çok yer verildiği görülmüştür. İnceleme sonunda Ziya Gökalp'ın şiirlerinde değer eğitimine önem verdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Güler (2015)'in “Değerler Eğitimi Açısından Lutfiyye-i Vehbî” çalışmasında Sünbülzâde Vehbî'nin “Lutfiyye-i Vehbî” adlı eser, değer eğitimi açısından ele alınmıştır. Sünbülzâde Vehbî'nin “Lutfiyye-i Vehbî” adlı eserinin değer eğitimi noktasında işlevsel olma açısından zengin bir içeriğe sahip olduğu tespit edilip Sünbülzâde Vehbî'nin “Lutfiyye-i Vehbî” adlı eserine değer eğitimi sürecinde yararlanılabilecek kaynaklar arasında yer verilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Emirhan (2016)'ın “Değerler Eğitimi Bağlamında Yavuz Bahadıroğlu'nun Çocuk Romanları” adlı araştırması neticesinde, çalışma kapsamında incelenen eserlerin çocuklara değer aktarımı konusunda zengin örnekler içerdiği tespit edilmiş, değerler eğitiminde söz konusu çocuk romanlarından yararlanılmasının isabetli olacağı sonucuna varılmıştır.

Kalaça (2013)'nın “Türk Atasözleriyle Değerler Eğitimi” isimli çalışmasında değerler ve bu değerleri ilettiği düşünülen atasözleri tespit edilmiş, atasözlerinin değerler eğitiminde önemli bir rol üstlenebileceği sonucuna varılmıştır.

Yukarıda ülkemizde değerler eğitimi ve değer aktarımı konularında yapılmış olan bazı çalışmalara yer verilmiştir. Araştırma süresince yapılmış olan taramalar sonucunda, yapmış olduğumuz çalışmanın içerik ve konu yönünden benzeri bulunamamıştır. Çalışmanın sınırları iyi çizildiğinden, çalışmanın derinlik ve özellik bakımından müspet nitelikte olduğu düşünülmektedir.

1.8. Müseyyeb-Nâme

Müsayib Gazi, sahabeden ve Haşimîlerden olan Elsakafi oğlu Muhtar'ın oğludur. Hicrî 56'da Kufe şehrinde doğmuştur. Kerbelâ faciasında 5 yaşlarında olduğu bilinmektedir (Eraslan, 1997: 5). Eraslan'ın bu bilgiye nereden ulaştığı bilinmemektedir. Erdem'in tespitine göre ise Müseyyeb Gazi'nin doğum tarihi 680 yılına yakın zamanlardadır (Erdem, 2007: 22).

Müseyyeb-Nâme, konusu Türklük olmamakla birlikte, Türk muhayyilesiyle vücut bulmuştur. Bu destanın Arapça bir destandan çeviri mi, telif mi olduğu henüz belirlenememiş, bu yüzden Anadolu'da kaleme alınmış eserler arasında sayılmıştır (Erdem, 2007: 15). Çalışmada Prof. Dr. Necati DEMİR'in saha çalışmaları sırasında

tespit ettiği ve devamında Prof. Dr. Mehmet Dursun ERDEM'e ilettiği nüsha kullanılmıştır. Özellikleri belirtilen nüsha başı ve sonu tam olmak üzere Divriği Halk Kütüphanesi'nde bulunmaktadır. Söz konusu nüsha müellif hat olmayıp istinsah edilmiştir. Eseri kimin yazdığı ve müstensihinin kim olduğu da eserle ilgili bilinmeyenler arasındadır. Esasen, eserde yazılış tarihi ile ilgili bir bilgi bulunmamaktadır. Müseyyeb Gazi Destanı; Kerbela Olayı'ndan sonra, Türk milletinin haksızlardan aldığı bir tür hayalî intikamdır, denilebilir. Yapılan haksızlık ve vahşet karşısında elinden bir şey gelmeyince, Müseyyeb Gazi Destanı ile hayalî olarak intikamını almıştır. Destan, 680 yılında meydana gelen Kerbela Olayı'ndan sonraki gelişmeleri konu edinmektedir. Hazreti Hüseyin'in şehit edildiğinde sağ kalan sayılı kişilerden olan İmam Zeynelabidin, zindana atılmıştır. Demek ki Müseyyeb Gazi Destanı'ndaki olayların başlangıcı ve Müseyyeb Gazi'nin tarih sahnesine çıkışı, yaklaşık 690-695 yılları arasında olmalıdır (Demir, 2007: 18). Prof. Dr. Mehmet Dursun ERDEM'in Müseyyeb-Nâme'yi Battal-Nâme, Danişmend-Nâme ve Saltuk-Nâme ile ilişkilendirdiği, bununla birlikte eserdeki kelime kadrosu ve dil özelliklerini dikkate alarak yaptığı tespitle Müseyyeb-Nâme'nin 15. yüzyılın başlarında yazıldığı söylenebilir. Müseyyeb-Nâme birbirinden ayrı fakat olaylar bakımından birbirinin devamı niteliğinde olan yedi bölümden müteşekkildir. İhtiva ettiği iki beyitlik manzume dışında tamamı mensurdur. Eserin şahıs kadrosunun da oldukça geniş olduğu görülmektedir. Adından da anlaşılacağı üzere başkahraman Müseyyeb Gazi'dir.

Müseyyeb-Nâme'deki savaşlar ve olaylar, *Mekke* ile *Şam* arasında geçmektedir diyebiliriz. Destan kahramanları zaman zaman *Mısır*, *Irak* ve *İran*'a gitmektedirler. *Musul*, *Kerkük* ve *İsfahan* gibi şehirler de zaman zaman çeşitli nedenlerle zikredilmektedir. *Türkistan*, *Hindistan* ve *Rum* (Anadolu) ise çeşitli sebeplerle destanın coğrafyasına dâhil edilmiştir (Erdem, 2007: 20).

1.9. Battal-Nâme

Zengin İslam tarihinin edebiyatımıza yansıyan kahramanlık hikâyelerinden biri de hiç kuşkusuz Battal Gazi Destanı'dır. Battal-Nâme, 8. yüzyılda kahramanlığı ve veli kimliği ile anılan Battal Gazi takma isimli bir Müslüman emirin savaşlarını konu edinen destandır. Seyyid Battal Hikâyesi, idealist bir İslam kahramanının fevkalade

vakıalarla dolu macerasıdır. (Banarlı, 2001: 302). Battalnâme, tarihi bir şahsiyet olduğuna şüphe olmayan Battal Gazi'nin menkıbevi yaşamını, Anadolu'ya yerleşen Müslüman Türklerin gözüyle aksettirir. Bu menkıbelere göre; Battal Gazi, Hz. Ali soyundan Hüseyin Gazi'nin oğludur. Çok güçlü ve zekidir. Daha çocukken dini ilimleri çok kısa bir zamanda öğrenmiştir. Savaş yöntemlerini aynı düzeyde iyi bilir. Abdülvehhab Gazi tarafından kendisine ulaştırılan Hz. Peygamber'in tükürüğü sayesinde bütün dilleri konuşur. Keşiş kılığında manastırlara girip İncil'den vaazlar verir. Rahiplerle tartışıp, onları mağlup ederek İslam'a dönmeye mecbur eder. Hızır'la yoldaştır; sıkışık zamanlarda ondan yardım görür. Aynı şekilde perilerle de dosttur. Devler ve cadılarla savaşır; okuduğu dualarla büyülerini bozarak onları yener. Ateşte yanmaz. Vahşi hayvanlar emrine amadedir. Doğa güçlerine hâkimdir. Göz açıp kapayınca kadar uzun mesafeler aşar. Kullandığı silahlar “Dahhak”, “Rüstem” ve “Hamza” gibi eski ünlü cengâverlerin silahları, bindiği atlar onların atlarının soyundan gelen atlardır. Bunlarla Hıristiyanlara karşı savaşır. Onları İslam'a davet eder, davetini kabul etmeyenleri öldürür (Say, 2009: 28-29). Hemen hemen bütün kaynaklar, “Battal” kelimesinin onun asıl adı değil kahramanlığını belirten lakabı olduğunu ve asıl adının Abdullah olduğunu bildirirler (Türkiye Diyanet Vakfı, 1992: Cilt5, 204). Kendisi Türk olmamakla birlikte İslamiyet uğruna yaptığı gazalar Türkler tarafından sevilip benimsenmesine vesile olmuştur.

Türk destanı Battal Gazi'nin muhtevasında Hıristiyan ordularına karşı, Türk ve Araplar, İslam birliği içinde çetin mücadelelere girmişler; ama Anadolu'nun Türkleşmesi ve İslamlaşması yolunda canlarını tehlikeye koyan kişiler Türk emirleri olmuştur. Bu “Alp-Gaziler”, İslamiyet'in yayılması için “şehadet”i yegâne gaye bilip maddi menfaatleri hakir gören “mefkûre”nin temsilcileridir. Bu kahramanların gösterdikleri harikuladelikler sayesinde İslam dini kendisini Hıristiyan dininin hücumlarından koruyarak Anadolu'da yaşayan kalıcı bir din durumuna gelmiştir (Köksal, 2014: 5).

Eserin kim tarafından ve ne zaman yazıldığı kesin olarak bilinmemektedir. Demir ve Erdem'e göre *Battal-Nâme*, muhtemelen XI-XIII. yüzyıllar arasında teşekkül etmiş, XIII. yüzyılda kaleme alınmıştır (Demir, Erdem, 2006: 25). Sırasıyla Danişmend-Nâme ve Saltık-Nâme, Battal-Nâme'nin devamı niteliğindedir. *Battal-Nâme*, Anadolu'da oluşmuş destan zincirinin ilk halkasıdır. Konu bakımından Türklerle

ilgili olmamasına rağmen, Türk muhayyilesiyle şekillendiği için millî bir destan kimliği kazanmıştır. Türkler tarafından çok sevilmesinin sebebi, Battal Gazi'nin İslamiyet'in yayılması uğruna kahramanlık göstermesi ve kahramanlığın mekânının Anadolu olmasından kaynaklanıyor görünmektedir (Demir, Erdem, 2006: 21).

İnsanlar tarafından bu derece sevilen ve saygı duyulan bir şahsiyetin değerler eğitiminde rol model olarak kullanımının değerler eğitime uygunluğunun soganmasının yerinde olduğu düşünülmektedir.

1.10. Danişmend-Nâme

Danişmend Gazi Destanı, XI. yüzyıl Alp-erenlerinden Melik Danişmend Gazi'nin hayatını, savaşlarını, Anadolu'daki bazı şehirleri fethini ve çeşitli kerametlerini anlatmaktadır (Demir, 2006: 19). Kahramanları Türk menşeli olmayan *Battalnâme* ve *Ebû Müslimnâme* gibi iki büyük destanî romandan sonra aynı daireye mensup bulunmakla birlikte kahramanı Türk olan, Anadolu'da meydana getirilmiş kahramanlık destanıdır (Türkiye Diyanet Vakfı, 1993: Cilt:8, 478).

Prof. Dr. Necati DEMİR'in tespitine göre Battal Gazi Destanı'ndan sonra kaleme alındığı düşünülmektedir. Bu sıkı bağlantıya rağmen *Danişmendnâme*'de, *Battalnâme* ve *Ebu Müslimnâme*'de görülen tabiatüstü motiflere, birkaç yerde geçen Hızır motifinden başka hemen hemen hiç rastlanmaz (Türkiye Diyanet Vakfı, 1993: Cilt:8, 479). Battal Gazi'nin Anadolu'daki fetihlerinden sonra Hristiyanlar Anadolu'ya tekrar hâkim olurlar. Danişmend Gazi bu toprakların bir bölümünü yeniden fetheder ve Müslüman Türklere vatan yapar (Demir, 2004: 17).

Danişmend-Nâme'de bahsi geçen olayların seyrine bakıldığında olayların, XIII. yüzyılda Anadolu'da geçtiğini söylemek mümkündür (Demir, 2006: 26). Hareket noktası Malatya olmakla birlikte birçok Anadolu şehrinin olayların sahnesini oluşturduğu görülmektedir.

Danişmend-Nâme, konusu, zamanı ve mekânı göz önünde bulundurulduğunda, geçtiği dönemle ilgili bilgiler de içermektedir. Banarlı'ya göre Danişmend-Nâme'de, tarihi masallaştıran veya tarihe çok yakın vakıalar içinde tarihe ışık tutan parçalar da vardır (Banarlı, 2001: 302).

Eser, birbirinin devamı niteliğinde on meclisten müteşekkildir. Ağırlıklı nesir olmakla birlikte manzum bölümler de mevcuttur.

1.11. Saltık-Nâme

Sarı Saltık, XIII. yüzyılın ikinci yarısı içinde popüler İslam'ın Balkanlar'a girişine ve bunun sosyal tabanını teşkil eden bir Türk iskânına adı karışan, gerçek hayatı menkıbelerle, efsanelerle iç içe geçmiş bir şahsiyettir. Onun bu *yarı destanî yarı gerçek* kişiliği, Balkanlar'da daha sonra şöhret bulmuş hemen bütün benzerlerininkinden çok daha renkli ve ilginç, çok daha popülerdir (Ocak, 2011: VII).Hakkında kaleme alınmış müstakil eserlerin en önemlisi Cem Sultan'ın, onun türbesini ziyaret edip menakıbını dinledikten sonra Ebülhayr Rumi'ye yazdırdığı *Saltuknâme*'dir (Türkiye Diyanet Vakfı, 2009: Cilt:36, 147).*Saltık Gazi Destanı*, Türk milletinin cihan hâkimiyeti hayallerinin temel taşlarından biridir (Demir ve Erdem, 2007-b: 13). Destan; Sarı Saltık'ın hayatını, savaşlarını, kerametlerini ve XIII-XV. yüzyıl arasında cereyan etmiş olayları içermektedir (Demir ve Erdem, 2007-b: 13). Eserin asıl nüshası bulunamadığından, asıl nüshanın istinsah edilmesiyle oluşturulan nüsha kullanılmıştır. Eser, halkın anlayabileceği bir dille Eski Anadolu Türkçesi dil özelliklerine uygun olarak vücuda getirilmiştir.

1.12. Tespit Edilen Değerlere Kısa Bir Bakış

Bu bölümde, incelenen eserlerde tespit edilen değerlerin kısa tanımları yapılacaktır.

1.12.1. Aile Kurumuna ve Birliğine Verilen Önem

Aile kavramı TDK'nin Türkçe Sözlük'ünde şöyle tanımlanmıştır: “1. Evlilik ve kan bağına dayanan, karı, koca, çocuklar, kardeşler arasındaki ilişkilerin oluşturduğu toplum içindeki en küçük birlik. 2. Aynı soydan gelen veya aralarında akrabalık ilişkileri bulunan kimselerin tümü. 3. Birlikte oturan hısım ve yakınların tümü (TDK, 2011: 57). Devellioğlu da aileyi “Akraba, ev halkı (Devellioğlu, 2003: 20).” olarak tanımlamaktadır.

Aile, toplumun en temel birimidir. Fertler aileleri, aileler ise toplumları oluşturur. Aile içindeki birlik ve beraberlik toplum hayatına da akseder. Türk toplumu aileye, aile kurumuna ve birliğine en yüksek düzeyde önem ve hassasiyet gösteren

toplumlardan biridir. Aile parçalanmaz bir bütündür ve değerlerimiz arasında en önemlileri arasındadır. Aile kurumunun kutsallığı ve bu kurumun meyvesi olan çocuklara verilen değer kendini belirgin şekilde hissettirir. Üstelik Türk toplumu sadece çekirdek aileye değil, diğer yakın akrabaların da dâhil olduğu geniş aileye de aynı şekilde sahip çıkmıştır. Orta Asya'dan bu yana Türk toplumunun temel dinamiklerinden biri olan aile, son yıllarda maalesef çeşitli sebeplerle birliğini koruma ve varlığını devam ettirme noktasında büyük sıkıntılarla karşılaşmaktadır. Atalarımızdan getirdiğimiz bu kutsal ve hayati değeri korumak ve bekasını tesis edebilmek adına çocuklarımıza ailenin önemini aktarmak biz eğitimciler için düşen mühim bir sorumluluktur.

Eserlerin taraması sırasında “aile kurumuna ve birliğine önem verme” değerine işaret eden bölümler seçilmiştir. Direkt olarak bu değere hizmet etmeyen, dolaylı olarak katkı sağlayan bölümler de alınmıştır.

1.12.2. Adalet

Adalet, bir şeyi yerli yerine koymak, her hakkı sahibine vermektir. Hüküm ve davranışlarında tarafsız ve ilkeli olmak, eşitliği gözetmektir (Hökelekli, 2013: 49). Adalet, “hak” kavramının tesisi; haksızlık ve zulmün def’idir (Yaman, 2014: 28). TDK ise adaleti şu şekilde tanımlamaktadır: 1. Yasalarla sahip olunan hakların herkes tarafından kullanılmasının sağlanması, türe. 2. Hak ve hukuka uygunluk, hakkı gözetme. 4. Herkese kendine uygun düşeni, kendi hakkı olanı verme, doğruluk (TDK, 2011: 24). Devellioğlu’na göre ise adalet “Hakka riâyetkârlık, hak tanırılık, haklılık, doğruluk (Devellioğlu, 2003: 8)”tur.

Yukarıdaki tanımlarda da görüldüğü gibi “adalet” kavramı hakkı ve doğruluğu içinde barındırmaktadır. Her türlü ön yargıdan uzak olarak hakkaniyetli olmak adaleti tanımlayabiliriz.

Adalet kavramı eserlerde çeşitli şekillerde zuhur etmiştir. Bir kısmında doğrudan adil olma, adil yönetme gibi erdemler öne çıkarken diğer kısımlarda söz konusu bir maldan/paradan kendisine almayarak başkalarına vermenin de dolaylı olarak adalet vurgu yaptığı düşünülmektedir.

1.12.3. Doğruluk/Dürüstlük

Dürüstlük sözcüğü TDK'nin sözlüğünde tanımını şu şekilde bulmaktadır: “Doğruluk (TDK, 2011: 739). Bu tanımları esas alarak “doğruluk” ve “dürüstlük” değerleri ayrı olarak ele alınmayıp bu başlık altında işlenecektir. Doğruluk, kişinin inancında, niyetinde ve düşüncelerinde, işlerinde, söz, iş ve davranışlarında, hakikate, adalete, gerçeğe uygunluğudur. Doğrulukta temel nokta gerçekle örtüşme, olup bitenle uyumudur. Yani bizim dışımızda meydana gelen bir olay ile bu olayı zihnimize değerlendirme sonucu vardığımız kararın birbiriyle tam uyumudur (Hökelekli, 2013: 89). Doğruluk ve/veya dürüstlük toplumumuzun en önem verdiği değerlerimizdendir. Kişinin aile hayatında, iş hayatında ve diğer sosyal birlikteliklerde yalandan ve yanıltan arınmış, hakka uygun tavırlar geliştirmesi o kişinin “dürüst” insan olarak nitelendirilmesinde mühim bir yer teşkil eder.

1.12.4. Alçak Gönüllülük

“Kendi değerini olduğundan aşağı gösteren, başkalarını küçük görmeyen, büyükmeyen (kimse), engin gönüllü, mütevazı, tevazulu (TDK, 2011: 86).” olarak tanımlanan alçak gönüllülük, toplumumuzda makbul olan bir davranış/hâl biçimidir. Prof. Dr. Hayati HÖKELEKLİ'nin tespitine burada yer vermenin yerinde olduğu düşünülmektedir: “Alçak gönüllülük, tabiatımızın eksikliği ve kişiliğimizin yetersizliğinin farkına varmanın bir sonucudur... Alçak gönüllülük, ne olduğunu bilmemek değil, ne olmadığını bilmek ya da kabul etmektir (Hökelekli, 2013: 113). Kişinin gerçekçi bir bakışla kendini görerek sahip olduklarıyla böbürlenmek ya da övünmek yerine sahip olmadıklarının farkında olarak yetersizliğini bilmesidir, diyebiliriz.

İncelenen eserlerde alçak gönüllülük fazileti böbürlenmeden, kendisini yetersiz görme; ulu bir kişinin yanında kendini köle gibi tasavvur etme biçimindedir.

1.12.5. Bağışlama

Bağışlamanın kelime manası “Bağışlamak işi, mağfiret, gufran (TDK, 2011: 229)’dır. Türk toplumu tarafından bağışlama, bir büyüklük, ululuk göstergesi olarak kabul edildiği için aktarılması istenen değerlerin içine dâhil edildiğini

düşündürmektedir. Eserlerde savaş alanlarında aman dileyenlere aman verilmesi gibi düsturlar örnek birer bağışlama davranışıdır.

1.12.6. Barış

“1.Barışma işi. 2.Uyum, karşılıklı anlayış ve hoşgörü ile oluşturulan ortam (TDK, 2011: 255).” olarak tanımlanan değere incelemesi yapılan değerlerin bir kısmında rastlanmıştır. Barışmak için yapılan teklifler de bu bağlamda değerlendirilmiştir.

1.12.7. Bilimsellik

Bilimselliğin tanımı TDK Türkçe Sözlük’te şöyle yapılmıştır: “Bilimsel olma durumu, ilmîlik (TDK,2011: 341).”

Eserin yazıldığı ve esere konu olan zaman göz önünde bulundurulduğunda bugünkü anlamda bir bilimsellikten söz edilmesinin mümkün olmadığı düşünülmektedir. Konu itibarıyla da sosyal bir olayı içermesi, laboratuvar bilimselliği ile açıklanabilecek bir durum değildir. Bulgular bölümünde sunulan bölümler incelendiğinde deneysel bir bilimsellik olmadığı; fakat bir kaynağa, bir delile dayandırma gerekliliğinin görüldüğü düşünülmektedir. Bu da “bilimsel düşünme” olarak nitelendirilebilir. Bunun yanı sıra ilme, ilim adamlarına duyulan saygı da dolaylı olarak bilimsel olmaya işaret etmektedir.

1.12.8. Cesaret

Cesaret sözcüğü şöyle tanımlanabilir: “1. Güç veya tehlikeli bir işe girişirken kişinin kendinde bulduğu güven. 2. Yüreklilik, yiğitlik, yürek ve göz peklığı (TDK, 2011: 455). Devellioğlu ise şu şekilde tanımlamaktadır: “Cesurluk, yiğitlik, yüreklilik (Devellioğlu, 2003: 136).”

İncelenen eserler ana hatlarıyla savaş konulu olması itibarıyla cesaret değerine sıkça rastlanılmıştır. Cesaret değeri eserlerde kendisini savaş meydanında göstermiştir.

1.12.9. Cömertlik

Cömertlik, cömert olma durumu, eli açıklık, ahilik, semahat, mürüvvet (TDK, 2011: 471) demektir.

Yapılan incelemelerde misafire izzet-i ikramda bulunma, hediyeler gönderme, malını/parasını paylaşma, açları doyurma durumları cömertlikle bağlantılı bulunmuştur.

1.12.10. Çalışkanlık

“Çalışkan olma durumu, faaliyet (TDK, 2011: 487).” olarak tanımlanabilen çalışkanlık değerine bütün eserlerde vurgu yapılmamıştır.

1.12.11. Dayanışma

Bir topluluğu oluşturanların duygu, düşünce ve ortak çıkarlarda birbirlerine karşılıklı bağlanması, tesanüt (TDK, 2011: 602) olarak tanımlanan dayanışma, taranan eserlerde sıkça karşılaşılan değerlerden birisidir. Daha önce de belirtildiği gibi konunun savaş olması bazı değerleri bir arada görmemize olanak sağlamıştır. Eserde kast edilen dayanışma çoğunlukla savaş meydanlarındaki birliğe, lider seçilen kişiye bağlılık bildirmeye dayalıdır.

1.12.12. Demokrasi Bilinci

Eserlerin incelemesi sırasında karşılaşılan bazı durumlar bu başlık altında incelenmiştir. Eserlerin vücuda getirildiği dönemin koşulları dikkate alındığında, demokrasi bugün anladığımız şeklienden farklı olarak, bir karar alınmadan önce bir meclisten fikir alınması o dönemin demokrasi anlayışına bir örnek olarak sunulabilir, şeklinde düşünülmektedir. Taranan değerlerin tamamında tespit edilen bir değer değildir.

1.12.13. Dostluk

Dost olma durumu, dostça davranış (TDK, 2011: 707) şeklinde açıklanan dostluk, eserlerde gazilerin birbirine bağlılıklarını ve sevgilerini gösterme şeklinde görülmektedir.

1.12.14. Duyarlılık

Eserde duyarlılık örneği olarak kabul edilen bölümlerin toplumu etkileyen olaylara karşı bireyin/bireylerin etkilenmesi/üzülmesi şeklinde olduğu belirtilmelidir.

1.12.15. Doğal Çevreye Duyarlılık

Bu değere sadece bir eserde rastlanmıştır. Doğal çevre kavramı geniş bir şekilde ele alınarak hayvanlara karşı hassasiyet bu minvalde değerlendirilmiştir.

1.12.16. Emaneti Korumak

Emanet; birine geçici olarak bırakılan ve teslim alınan kişiye korunması gereken eşya, kimse vb. (TDK, 2011: 792) şeklinde tanımlanabilir. Emanet denilince akla ilk olarak somut bir nesne, meta gelmekle birlikte Ehl-i Beyt'e sahip çıkılması, onların korunup kollanmasının da emaneti korumak olarak değerlendirilmesinin isabetli olduğu düşünülmektedir. Eserlerde bu nitelikte bölümler bulunmaktadır.

1.12.17. Estetik

“1.Sanatsal yaratının genel yasalarıyla sanatta ve hayatta güzelliğin kuramsal bilimi, güzel duyu, bedii, bediiyat. 2.Güzellik duygusu ile ilgili olan. 3.Güzellik duygusuna uygun olan (TDK, 2011: 821).” şeklinde karşılığını bulan estetik kavramına eserlerde rastlanılmıştır. Daha ziyade bir insanın hoş sureti, güzel yapılı bahçe ve mekânlar estetik değeri kapsamında değerlendirilmiştir.

1.12.18. Fedakârlık

Türkçe karşılığı özveri olan fedakârlık kavramının metinlerde, canını/malını dava uğrunda fedâ etmek manasında kullanıldığı görülmektedir. Şehitlik ve gazilik olgularının da fedakârlıkla sıkı bir ilişki/yakınlık içinde oldukları düşünülmektedir.

1.12.19. Gazilik

Eserin konusunun savaş olması sebebiyle gazilik ile ilgili değerlerin hatırı sayılır sayıda olduğu düşünülmektedir. Gazilik karşılığını “1. Gazi olma durumu. 2. Gazi ünvanı. 3. Yiğitlik (TDK, 2011: 909).” olarak bulmuştur. Gazi ise “1. Müslümanlıkta düşmanla savaşan veya savaş yapmış kimse (TDK, 2011: 909).” şeklinde tanımlanmaktadır. Bu tanımlardan hareketle tarama yapılırken savaş sahnelerinde harp eden kişilerin anlatıldığı bölümler de gazilik değeri dâhilinde değerlendirilmiştir.

1.12.20. Hakseverlik

Haksever, “Doğru bildiği şeyden ayrılmayan (kimse), hakperest (TDK, 2011: 1030).”tir. Hakikat sevgisi değerinden kesin çizgilerle ayrılmasının ise mümkün olmadığı düşünülmektedir. Bu sebeple iki değer birleştirilmiştir. Eserlerde doğru yoldan ayrılmamak ve doğruluğa verilen önemle ilgili bölümler bu başlıkla ilintili bulunmuştur.

1.12.21. Hayâ

Hayâ Büyük Türkçe Sözlük’te “Utanma duygusu, utanç, utanma, sıkılma (TDK, 2011: 1067).” olarak tanımlanmaktadır. En kıymetli değerlerimizden olduğu düşünülen “hayâ”, utanma, ar etme olarak açıklanabilir. Bu değer “İffet” değerliyle ilişkili olduğu düşünülmektedir. Metinde hayâyla ilişkili olan bölümlerin daha ziyade çıplaklıktan utanma olarak şekillendiği sonucuna ulaşılmıştır.

1.12.22. İbadet Yerlerine Saygı

İbadet yerleri inanç sahipleri için kutsal görülen, farklı anlamlar atfedilen mekânlardır. Bu mekânlarda, bu mekânların ruhunu bozacak olay ve davranışların vuku bulmaması gerekmektedir. Bununla birlikte sadece kendi kutsallarımıza değil başkalarının mukaddesatına da saygı göstermemiz gerekmektedir.

Taranan eserlerde bu değere bir eser dışında rastlanmamıştır. Ayrıca Müseyyeb-Nâme’de, bulgular bölümünde sunulan iki bölüm hariç, metnin ibadet yerlerine saygı değerini özümsetmek için uygun bir metin olmadığı düşünülmektedir. Camide geçen kanlı sahnelerin varlığı bu görüşümüzü desteklemektedir.

1.12.23. İffet

TDK iffeti şu şekilde açıklar: “1.Cinsel konularda ahlak kurallarına bağlılık, sililik. 2.Namus (TDK, 2011: 1153).” İffet; cinsel dürtülerini kontrol etmek, namuslu olmak, nezih ve temiz olmak, saf ve lekesiz olmak, ılımlı ve alçak gönüllü olmak gibi anlamlara gelir (Hökelekli, 2013: 125). Yapılan tanımlar göz önüne alındığında bu değere hizmet eden değerler saptanmıştır. Ancak bütün eserlerde iffet değerine

işaret eden bölümler mevcut değildir. Bununla birlikte iffet ve hayâ değerlerinin birbirleriyle olan yakın irtibatı göz ardı edilmemelidir.

1.12.24.İyi Niyet

İyi niyet değerine ilişkin bölümler taranan bütün eserlerde görülmüştür. İyi niyet, daha ziyade, dualarda başka insanların iyiliği için temennilerde bulunmak şeklinde tecelli etmiştir.

1.12.25.Kadirşinaslık

Değerbilirlik (TDK, 2011: 1260) olarak tanımlanan kadirşinaslık eserlerin bir kısmında görülen bir değerdir. Kendisine yapılan bir iyiliği unutmama ve zamanı geldiğinde bu iyiliğin karşılığını verme olarak görünmektedir.

1.12.26.Kanaat

TDK'ye göre kanaat, “Elindekinden hoşnut olma durumu, kanıklık, yeter bulma, yetinme, fazlasını istememe, doyum (TDK, 2011: 1293).” olarak açıklanmaktadır. İncelenen eserlerde kanaat değeri tam da yukarıdaki tanımda tanımlandığı şekliyle ifadesini bulmuştur.

1.12.27.Merhamet

Milletimizin en güzel özelliklerinden biri de,şüphesiz,sahip olduğu engin merhamet duygusudur. Merhamet, bir kimsenin veya bir başka canlının karşılaştığı kötü durumundan dolayı duyulan üzüntü, acımadır (TDK, 2011: 1657). Merhamet, başkasının güçsüzlük, sıkıntı ve derdine ilgi duyma, onun durumuna acıma ve şefkat gösterme, onunla birlikte azap çekmedir. Layık olmadıklarını sandığımız bir kötülükten ızdırap çektiğini gördüğümüz kimselere karşı duyduğumuz şefkat ve iyi niyetle karışık bir üzüntüdür (Hökelekli, 2013: 69). Üzerinde çalışılan eserlerin tamamında işlendiği tespit edilen bir değerdir.

1.12.28.Misafirperverlik

Evimize, yurdumuza gelene kucak açma toplum olarak en belirgin özelliklerimizden biridir. Bunun bir tecellisi de çalışılan dört eserde de misafirperverliğe vurgu yapılmasıdır. Bu sonuç bir tesadüf değil bilakis gerçeğin tezahürüdür.

1.12.29.Nezaket

“Başkalarına karşı saygılı ve incelikli davranma, incelik, naziklik (TDK, 2011: 1769).” olarak tanımlanan nezaket de incelenen eserlerin tamamında karşılaşılan bir değerimizdir. Gelen bir konuğu karşılama, selam verme, verilen selamı karşılıksız bırakmama, hediye verme gibi davranışların anlatıldığı bölümler bu çerçevede değerlendirilmiştir.

1.12.30.Ölçülülük

Ölçülülük; ölçülü, dengeli olma durumu, itidaldir (TDK, 2011: 1844). Hökelekli ise orta halde bulunma, ölçülü ve ılımlı olma, soğukkanlılık, denge, düzgünlük ve doğruluk durumu olarak betimlemektedir (Hökelekli, 2013: 104). Taranan eserlerin tamamında görülmeyen bir değerdir.

1.12.31.Paylaşımçı Olma

Sahip olunan bir şeyin diğer kimselerle ortak kullanma olarak açıklanabilecek değer, incelenen eserlerin tamamında karşılaşılan bir değerdir. Bu değer dolaylı olarak cömertliğe de vurgu yapmaktadır.

1.12.32.Sabır

“1.Acı, yoksulluk, haksızlık vb. üzücü durumlar karşısında ses çıkarmadan onların geçmesini bekleme erdemi, dayanç. 2.Olacak veya gelecek bir şeyi telaş göstermeden bekleme (TDK, 2011: 1996).” olarak tanımlanan sabır taranan metinlerde ikinci anlamıyla kullanılmıştır. İncelenen dört eserde de bulguları saptanmıştır.

1.12.33.Sağlıklı Olmaya Önem Verme

Sağlıklı olmaya önem verme eserlerin çeşitli bölümlerinde vurgulanmıştır. Sağlıktan kastın, savaşta alınan yaraların iyileşmesi için gösterilen çaba olarak görüldüğü

kanısına varılmıştır. Sadece Saltık-Nâme’de sağlığın iyi olması, bozulmaması adına tedbiren bahsi geçen bölümler tespit edilmiştir.

1.12.34.Samimiyet

TDK’nin Büyük Türkçe Sözlük’nde içtenlik olarak tanıtılan değer, taranan eserlerden birinde bulunmuştur.

1.12.35.Saygı

Saygı, değer, üstünlüğü, yaşlılığı, yararlılığı, kutsallığı dolayısıyla bir kimseye, bir şeye karşı dikkatli, özenli, lll davranmaya sebep olan sevgi duygusu, hürmet, ihtiramdır (TDK, 2011: 2047). Saygı değer taranan dört eserin nde en sık tekrarlanan değer olmuştur. Bunun toplum yaşayışı, gelenek, görenek ve ananeleriyle alakalı olduğu düşünülmektedir. Saygı davranışı el öpme, yüz sürme gibi davranışlarla, din ulularına ithafen kullanılan saygı sözleri ve büyüklere hürmet etme ifadelerinden meydana gelmiştir.

1.12.36.Sevgi

Sevgi, insanı bir şeye veya bir kimseye karşı yakın ilgi ve bağlılık göstermeye yönelten duygudur (TDK, 2011: 2081).Sevgi, insanları birbirine yaklaştıran ve kaynaştıran, içsel olarak bağlayan doğal, ruhsal bir eğilimdir (Hökelekli, 2013: 83). İncelemesi yapılan eserlerde sevgi değerine işaret eden bölümler genellikle sevilen kişiye hitap etme sırasında ortaya çıkan sevgi sözlerinden ve bağra basma, saçını okşama davranışlarından müteşekkildir. Yine incelenen eserlerin dördünde en sık rastlanan değerlerden biridir.

1.12.37.Sorumluluk

Sorumluluk; kişinin kendi davranışlarını veya kendi yetki alanına giren herhangi bir olayın sonuçlarını üstlenmesi, sorum, mesuliyettir (TDK, 2011: 2142). Sorumluluk nöbet tutma, emanete sahip çıkma, dini vazifelerini yerine getirme (hac, sadaka, namaz vb.) gibi durumlarda görüldüğü gibi intikam alma bağlamında da görülmektedir. Kahramanlar bu intikamı kendilerine vazife olarak kabul etmektedirler. Bu anlamdaki sorumluluk değerinin, değerler eğitiminde kazandırılması hedeflenen sorumlulukla aynı olmadığı düşünülmektedir.

1.12.38.Sözünde Durmak

Kişinin yerine getireceğini taahhüt ettiği ya da vaad ettiği bir şeyi yerine getirmesi şeklinde tanımlanabilecek değerlerin varlığı taranan eserlerde tespit edilmiştir. Doğruluk/dürüstlük değeriyle de ilişkili olan değere eserlerde vurgu yapılmıştır.

1.12.39.Şehitlik

Şehit, bir dava uğruna canını feda eden kimsedir. Şehitlik ise şehit olma durumudur (TDK, 2011: 2212). Taranan eserlerin birinde en çok tekrar edilen değer şehitliktir. Diğer üç eserde de en sık tekrarlanan değerler arasında yer almaktadır. Bu da toplum nezdinde şehit ve şehitlik kavramlarının kudsîyetinden kaynaklanmaktadır. Şehitlik değeri ile ilişkili bulunan bazı bölümler direkt olarak kişinin/kişilerin savaşta şehit olduklarının bildirildiği bölümler şeklinde ya da şehadet makamına düzenlenen methiyeler biçiminde karşımıza çıkmaktadır.

1.12.40.Şükür

Şükür, Tanrı'ya duyulan minneti dile getirme olarak açıklanmaktadır (TDK, 2011: 2233). Çalışılan eserlerin tamamında sıklıkla şükür bildiren ifadeler tespit edilmiştir. Allah'ın verdiği nimetlere binaen sözlü şükürler veya gerçekleşen bir dilek sonrası şükür secdelerine varılması bu değere işaret eden en belirgin ifadelerdendir.

1.12.41.Temizlik

Temizlik değeri taranan eserlerde ekseriyetle abdest alma şeklinde kendini göstermektedir. Bunun hem sorumluluk değerine işaret ettiği hem de manevi bir arınma sağlayarak yalandan, riyadan, zinadan vb. uzak kalarak doğruluğa, iffete vurgu yaptığı düşünülmektedir.

1.12.42.Tutumlu Olma

Tutumlu olma ya da bir başka ifadeyle tutumluluk israftan kaçınma, ziyana mahal vermeme olarak açıklanabilir. Taraması yapılan eserlerden birinde bu değer tespit edilmiştir.

1.12.43.Vefa

Vefa; sevgiyi sürdürme, sevgi, dostluk bağılılığı şeklinde tanımlanabilir (TDK, 2011: 2476). Taraması yapılan dört eserde de vefa değerine vurgu yapıldığı düşünülmektedir. Vefa fazileti kendisini; büyükleri ziyaret etme, ölenlerin vasiyetini yerine getirme, ölen kişilerin defin işlemlerini layıkıyla yapma, onların emanetlerine sahip çıkma, önemli kişilerin anısına imaretler yaptırma şeklinde kendisini göstermektedir.

1.12.44.Yardımseverlik

Hayırseverlik olarak tanımlanabilen yardımseverlik değerine incelenen dört eserde de rastlanılmıştır (TDK, 2011: 2536). Fakirlere, ihtiyacı olanlara yardım etme, sadaka verme, karınlarını doyurma, sahipsiz kalana sahip çıkma davranışları yardımseverlik değerine hizmet etmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

YÖNTEM

2.1.Araştırmanın Yöntemi

Çalışmada benimsenen yaklaşım “Nitel Araştırma Yaklaşımı”dır. Nitel araştırma; gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama araçlarının kullanıldığı, alguların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak tanımlanabilir (Demirbaş, 2015: 15). Nitel araştırmacılar, belli bir konu ile ilgili araştırma yaparken o konunun “ne kadar” ya da “ne kadar iyi” olduğunu öğrenmekten çok daha geniş bir bakış açısı elde etmek isterler (Büyüköztürk, vd., 2014: 234).

Nitel araştırma yaklaşımı modellerinden betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Betimsel tarama modelinin, içerik analizi ve betimsel analiz yöntemlerinden faydalanılmıştır. Betimsel analizde, elde edilen veriler, daha önceden belirlenen başlıklar altında özetlenir ve yorumlanır. Veriler araştırma sorularına göre sınıflandırılabilir gibi, veri toplama aşamalarında elde edilen ön bilgiler ışığında da düzenlenebilir (Altunışık, vd., 2004: 234). İçerik analizi de bir mesajın belli özelliklerinin objektif ve sistematik bir şekilde tanınmasına yönelik çıkarımların yapıldığı bir tekniktir. İçerik analizi metin veya metinlerden oluşan bir kümenin içindeki belli kelimelerin veya kavramların varlığını belirlemeye yönelik yapılır (Büyüköztürk, vd., 2014: 240).

Çalışmada nitel veri toplama araçlarından doküman incelemesi yapılmıştır. Dokümanlar nitel olarak yürütülen araştırmalarda başvurulan önemli veri kaynaklarıdır. Dokümaninceleme, araştırmanın konusu ile ilgili bilgi içeren materyallerin analizidir. (Cansız Aktaş, 2015: 363).

2.2. Veri Toplama Süreci

Değerler eğitimi kapsamında öz kültürümüze ait olan “Müseyyeb-Nâme “, “Battal-Nâme”, “Danişmend-Nâme” ve “Saltık-Nâme” adlı eserler, değer aktarımı konusunda daha etkili ve daha inandırıcı olacağı düşüncesiyle tercih edilmiştir.

Varlığına rastlanan bulguların, akademisyen görüşlerine başvurularak doğruluğu sağlanmaya çalışılmıştır.

Adı geçen destanların değer eğitimine uygunluğu incelenirken 2010 Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu, 2005 ve 2017 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programları, 2005 ve 2017 Türkçe Dersi Öğretim Programları incelenmiş; kazandırılmak istenen değerlerin birbirleriyle örtüştüğü tespit edilmiştir. Buna göre adalet, aile kurumuna ve birliğine önem verme, demokrasi bilinci, dürüstlük, alçak gönüllülük, bağımsızlık, bağışlama, Türk bayrağına ve İstiklâl Marşı'na saygı, bilimsellik, cesaret, cömertlik, çalışkanlık, dayanışma, doğa sevgisi, doğal çevreye duyarlılık, doğruluk, dostluk, duyarlılık, emaneti korumak, estetik, fedakârlık, gazilik, görgülü olmak, güvenilirlik, hakseverlik, hakikat sevgisi, hayâ, hoşgörü, ibadet yerlerine saygı, iffet, iyi niyet, kadirşinaslık, kanaat, kardeşlik, merhamet, millet sevgisi, millî birlik şuuru, misafirperverlik, mürüvvet, namuslu olmak, nezaket, ölçülülük, paylaşımcı olmak, sabır, sadelik, sağlıklı olmaya önem verme, samimiyet, saygı, sevgi, sorumluluk, sözünde durmak, şehitlik, şükür, tarihsel mirasa duyarlılık, temizlik, tutumluluk, Türk büyüklerine saygı, vatanseverlik, vefa, yardımseverlik değerleri temel alınmıştır.

Eserde taranan değerlere doğrudan ya da dolaylı olarak işaret ettiği düşünülen bölümler fişlenmek suretiyle her bir değer için alt başlıklar oluşturularak tasnif edilmiştir.

2.3. Verilerin Analizi

Çalışmada “Müseyyeb-Nâme”, “Battal-Nâme”, “Danişmend-Nâme” ve “Saltık-Nâme” değer eğitimine uygunluğu açısından incelenmiştir. Tarama sürecinde 2017 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda belirtilen değerlere işaret ettiği düşünülen

bölümler fişlenerek kategorize edilmiştir. Bu işlemin ardından da sayısal verilerle değerlerin tekrarlanma sıklıkları tespit edilerek şekiller ve tablolar oluşturulmuştur.

2.4. Sınırlılıklar

“Müseyyeb-Nâme” incelenirken Prof. Dr. Necati DEMİR’in çalıştığı “Müseyyeb Gazi Destanı (Kerbela’nın İntikamı)” ve Prof. Dr. Mehmet Dursun ERDEM’in çalıştığı “Müseyyeb-Nâme” esas olarak alınmıştır.

“Battal-Nâme” tahkik edilirken Prof. Dr. Necati DEMİR ve Prof. Dr. Mehmet Dursun ERDEM’in hazırladığı “Battal Gazi Destanı” ve “Battal-Nâme” esas alınmıştır.

“Danişmend-Nâme”nin incelemesi yapılırken Prof. Dr. Necati DEMİR’in hazırlamış olduğu “Danişmend Gazi Destanı” ve “Dânişmend-Nâme” çalışılmıştır.

“Saltık-Nâme”de de Prof. Dr. Necati DEMİR ve Prof. Dr. Mehmet Dursun ERDEM tarafından hazırlanan “Saltık-Nâme” ve “Saltık Gazi Destanı” incelenmiştir.

Yukarıda sayılan eserlerde taranan değerler 2017 Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda belirtilen değerlerdir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUMLAR

3.1. Müseyyeb-Nâme'de Değerler ile İlgili Bulgular

3.1.1. Adalet

Müseyyeb-Nâme'de “adalet” değerine işaret ettiği düşünülen 9 bölüm aşağıda sunulmuştur:

“ ‘Ey dede! Sen dahi Harici misin?’ dedi. ‘Eger öyle olsa evvel senin başını keserim!’ dedi (Erdem, 2007: 123).”

“Andan ol malı ve menali car-bengahı ve hazineleri bir yere cem’ idüp Sünnilere bahş iylediler(Erdem, 2007: 140).”

“İmdi ‘azizim bir kimse itdügin yanına kalur sanursın, hayır kalmaz. Ahir anlar dahi ol belaya ‘an-karib irişdiler (Erdem, 2007: 141).”

“Andan ol kalan malı bir yire cem’ idüp Müseyyeb Han, leşkere taksim idüp kendüsi bir habbe kabul itmedi (Erdem, 2007: 146).”

“Şeri’atda bu yokdur ki bir mü’min ‘avratın ayırup birine vereler (Erdem, 2007: 150).”

“Andan buyur cümle malı bir yire cem’ iylediler. Sünnilere bahş itdiler. Kendüsi bir şey almadı (Erdem, 2007: 153).”

“ ‘Ey Şehriyar! Bu iş ki sen itdin, hoş degildir, zulmdür.’ dedi. ‘Zira ki Şebr anın atasın öldürmişdür, katı düşmandur, reva degildir, bu işi idesin.’ dedi (Erdem, 2007: 155).”

“Ol mal-ı ganim mü’minlere taksim kıldılar (Erdem, 2007: 176).”

“Amma ‘azizler bir kimesne zulm idüp yanına kalur sanma, Hak te’ala bir muhtesib padişahdur ki bir kimesne hakkın bir kimsede koymaz (Erdem, 2007: 196).”

3.1.2. Aile Kurumuna ve Birliğine Önem Verme

Eserin taraması sırasında “aile kurumuna ve birliğine önem verme” değerine işaret eden 11 bölüm tespit edilebilmiştir.

“Müseyyeb Han döndi evlerine geldi (Erdem, 2007: 122).”

“Müseyyeb Han eyitdi: “Ya cedit! Benim atam şimdi Kufe’de habs midür?” didi (Erdem, 2007: 123).”

“Dedesi eyitdi: ‘Ben seni anlardan sakınuram.’ didi (Erdem, 2007: 123).”

“Oglum, gözüm nuri! (Erdem, 2007: 128).”

“Muhtar eyitdi: “Oglum, gözüm nuru! (Erdem, 2007: 129).”

“Muhtar anı işidüp ağladı, sundı oğlu Müseyyeb[i] kuçakladı, bagrına basdı, bir kezden ‘aklı za’ il oldı (Erdem, 2007: 129).”

“Ol Hüseyin-i ba-safa ya kanı? ‘Aliyyü’l Murtaza ya kanı, ceditim Mustafa gitdiler. Anlardan benim yetim kaldım (Erdem, 2007: 159).”

“Ya İmamü’l- Müslimin! Ben dahı desturun ile varayım, oglancıklarımı göreyim (Erdem, 2007: 189).”

“Ben dahı dilerim ki varup dedemi ziyaret kılam (Erdem, 2007: 189).”

“Muhtar anı işidüp bir kezde feryad kıldı (Erdem2007: 193).”

“Ey dede! Eger hak ‘inayet kılursa atamı kurtaram ve andan Zeyne’l-’abidin kurtaram (Erdem, 2007: 123).”

3.1.3. Dürüstlük

Müseyyeb-Nâme’de doğruluk ve/veya dürüstlük değerini çağrıştıran 3 bölüm aşağıda sunulmuştur:

“Müseyyeb Han, leşkere taksim idüp kendüsi bir habbe kabul itmedi (Erdem2007: 146).”

“ ‘Ey Şehriyar! Bu iş ki sen itdin, hoş degildir, zulmdür.’ didi. ‘Zira ki Şebr anın atasın öldürmişdür, katı düşmandur, reva degildir, bu işi idesin.’ didi (Erdem, 2007: 155).”

“Ol mel’undur ki ben ana imdad göndereyim. Ol la’in bizim Resul -’aleyhi’s- selam-ung oğlanı bi-günah yire şehid kıldı (Erdem, 2007: 164).”

3.1.4. Alçak Gönüllülük

Müseyyeb-Nâme’de alçak gönüllülük ile ilişkilendirilecek 5 bölüm aşağıda verilmiştir:

“ ‘Ya Eşref! Tur, yatma. Bizim dostumuz gelür. Karşu varup al, öyle gel ana hizmet iyle, gel.’ didi. ‘İmdi ne buyurursan kulunum.’ didi (Erdem, 2007: 124).”

“ ‘Oğlın, bende-i azadınım.’ didi (Erdem, 2007: 129).”

“ ‘Benim ol fakiriniz!’ didi (Erdem, 2007: 138).”

“ Ben hay huy tak revak istemez (Erdem, 2007: 141).”

“Benim ol Müseyyeb Gazi! Bilin ve agâh olun ki Muhammedü’l-Mustafa’nın bir za’if ümmetiyim, severim (Erdem, 2007: 170).”

3.1.5. Bağışlama

Bağışlama değerine delil olduğu düşünülen 3 değer aşağıda sunulmuştur:

“Kabul ider Allahu te’ala kadirdür (Erdem, 2007: 168).”

“Müseyyeb Han buyurdu. Bendlerini aldılar, ikisi dahu turdılar (Erdem, 2007: 172).”

“Gel imdi ya Mervan la’in! Cümle kılduğın işlere tövbe iyle! ‘Ali hakkında düşnam kılma! Yine seni azad ideyim ve hem senin ile ata oğlu olalım (Erdem, 2007: 184).”

3.1.6. Bilimsellik

Tespit edilen 3 bölüm sunulmuştur:

“ *İlm ve Kuran hâsıl kıldı (Erdem, 2007: 121).*”

“*yazı yazdı ve ‘ilm tahsil iyledi (Erdem, 2007: 121).*”

“*Şah-ı merdan ‘Ali, Muhammed’in ‘emmisi oğlu değil midür? Resul’in kızı Hazret-i Fatıma, ‘Ali’nin zevci değil midür? Cennetin kapucusu Kevserin sakisi değil midür? Hakkında Heleta¹ suresi değil midür? (Erdem, 2007: 175).*”

3.1.7. Cesaret

Yapılan çalışmada cesaret değerini çağrıştıran 49 bölümle karşılaşılmış, bunlar da aşağıda sıralanmıştır:

“*Müseyyeb yine davrandı, o Hariciyi kavrayup yire eyle urdı ki la’in hurd ham oldı. Anın kılıcını alup yidi Hariciyi öldürdi (Erdem, 2007: 122).*”

“*Ey dede! Eger Hak ‘inayet kılursa atamı kurtaram ve andan Zeyne’l-’abidin kurtaram (Erdem, 2007: 123).*”

“*Amma gör sen ki bu Harici mel’unlara işler kılam ki ‘âlemde dastan ola (Erdem, 2007: 123).*”

“*Ey şir-i Hak (Erdem, 2007: 123)!*”

“*Cün Müseyyeb Han hazretinden ol himmeti işidüp can, baş terkin urup hanedan-ı Resul yolına feda kıldılar (Erdem, 2007: 123).*”

“*gam hic yime. Yarın ben meydana gireyim, bunları tar-mar ideyim (Erdem, 2007: 133).*”

¹Yazmada *Hel etâ* suresi olarak geçmektedir. Kur’an’da bu isimle bilinen bir sure yoktur. Surelerin adı, Kur’an’ın inmesi bittikten ve Kur’an toparlandıktan sonra verilmiştir. Kur’an tamamlanmadan önce, yani ilk zamanlarda, sureler çeşitli şekillerde adlandırılıyordu. Adlandırmanın bir yolu da surelerin ilk kelimelerini kullanmaktı. *Hel etâ*, **İnsan (Dehr)** suresinin ilk kelimesidir. Dolayısıyla, müellifin burada bahsettiği *İnsan (Dehr) suresi* olmalıdır. *İnsan (Dehr) suresi*, 76. sure olup Mekke’de indirilmiştir, 31 ayettir (Demir, 2007: 122).

“Eşref anı işidüp bir kezden at tepdi, irişdi, o la'ine bir sünü urdı, bagrına çıkdı, at üzerinden getirüp atdı (Erdem, 2007: 136).”

“Müşerref adlu bir dilâver meydana at sürdi, bir Harici öldürdi (Erdem, 2007: 136).”

“Muhtar Gazi elinde bir harbe tutup bir nagra urup Haricilere öyle girdi kim her nereye ugradıysa tar-mar iyledi (Erdem, 2007: 136).”

“ ‘Abdü'l-vehhab nagraurup Haricilere hamle kıldılar (Erdem, 2007: 136).”

“ ‘Hamdu'llah hanedan-ı Resulu'llah ‘aşkına can, baş virelim!’ didi (Erdem, 2007: 136).”

“Bana tiz imdi bir pehlivan gönder (Erdem, 2007: 136).”

“Andan ol şir-i nerreler na'ra urup Harici yaprak yirde dökdiler (Erdem, 2007: 137).”

“İcinden Müseyyeb han ol diyarın belengidür, ya anın nehengi, heybeti, kahramanı ol şehan-ı Sünniyan namdadur. Behlivan ‘Ömer ibni Ümmiye ile çıka geldi. Gördiler ki hal ayruksı olmuş. Haykırup bir kezden na'ra urdı, hamle kıldılar (Erdem, 2007: 137).”

“Andan Müseyyeb Gazi, Haricilere bir kezden girdi kim dil ile şerh olunmaz (Erdem, 2007: 137).”

“bir kez nagra urup mübariz taleb kıldı (Erdem, 2007: 139).”

“ ‘Bu gün benim meydanıma on, yigirmi, otuz, kırk, elli ne olursa gelsün!’didi (Erdem, 2007: 139).”

“Ol Harici el kılıc urup irişince behlivan la'inin koltuğu altından caldı ki iki pare iyledi (Erdem, 2007: 139).”

“ ‘Akıbet Müseyyeb Han heybet-ile bir kez na'ra urup geldi (Erdem, 2007: 140).”

“Müseyyeb Han anı gördi, bir kezden atına süvar olup, na’ra urdı (Erdem, 2007: 140).”

“Hamle kılup andan tabl-ı ‘âlem zelzele kıldı (Erdem, 2007: 140).”

“ ‘Hoş imdi!’ diyüp ‘Ya la’inler!’ bir na’ra urup (Erdem, 2007: 140).”

“anı görüp, bir na’ra urup hamle kıldılar (Erdem, 2007: 145).”

“Bir na’ra urup hamle kıldı (Erdem, 2007: 145).”

“Ol şah-ı Müseyyeb Han at meydana sürüp na’ra urup er diledi (Erdem, 2007: 147).”

“Müseyyeb Han bir kezden na’ra urup Harici leşkerine hamle kıldı(Erdem, 2007: 148).”

“Anı görüp İslam leşkeri bir kezden hamle kıldılar (Erdem, 2007: 148).”

“Nagah anı gördiler ki Sünnilerden Tahir ibni Kahir at meydana sürdi. Bir kez cevelan kılup er diledi (Erdem, 2007: 152).”

“Tahir anı görüp bir kez na’ra urup: “Nereye ya la’inler!” diyüp bunlara irişdi (Erdem, 2007: 152).”

“Çün sapah oldu, Sünniler kal’ayı cevirüp ihata iylediler. Andan bir yirden cenge başladılar. Yukaru oklar atulur, yukarudan aşaga tşlar dökerler idi. Bir قیافی diür kim işiden hayran olurdu (Erdem, 2007: 153).”

“Muhassal yitmiş iki Harici öldürdi (Erdem, 2007: 155).”

“Ol kişi hamle kılup na’ra urdı (Erdem, 2007: 156).”

“Muhtar bir kagan arslan gibi cengi derdi (Erdem, 2007: 156).”

“şah-ı Sünniyan ol gövde ile biraz ceng iyledi (Erdem, 2007: 158).”

“Hazret-i ‘Ali yoluna, Hasan, Hüseyin yoluna can, baş feda olsun (Erdem, 2007: 158).”

“Müseyyeb Han at depdi, geldi, na’ra urup er diledi (Erdem, 2007: 159).”

“Andan Müseyyeb Han bir kere na’ra urup at meydana depdi (Erdem, 2007: 160).”

“Bir ölümün arzu kılmış...²ki meydana gele (Erdem, 2007: 164).”

“Haricilerden bir süvar at debüp meydana geldi. Cevlan idüp er diledi (Erdem, 2007: 167).”

“Bir şah bir kezden at meydana sürdi. Andan Harici leşkerinden adam diledi (Erdem, 2007: 168).”

“İmdi bu gün meydana gele, Hasan ile Hüseyin ‘aşkına ceng idelim (Erdem, 2007: 170).”

“ ‘Ya Rabbi! Sana sığındım.’ diyüp tig-i kamkamin bir kezden Haricilerin üzerine çıkup, na’ra urup hamle kıldı (Erdem, 2007: 170).”

“ ‘Ya la’inler ve ya hunzirlar! Meydana gel, bu gün sizden ol ‘azizlerin kanını senden alayım.’ didi (Erdem, 2007: 174).”

“Ya ben yalnız hüner kılmaz mıyım, imdi Allah şahid olsun bir kimesne yoldaş almayayım (Erdem, 2007: 178).”

“ Andan ol leşkere bir kezden na’ra urdı, hamle kıldı (Erdem, 2007: 178).”

“Pehlivan kendüyi bir kezden Harici leşkerine urdı (Erdem, 2007: 181).”

“Benim ‘Umadil namdar! Her kim ki erdür, meydana gelsün (Erdem, 2007: 181).”

“ ‘El-gaza kasd-ı Hariciyan!’ diyüp, at debüp na’ra urdı (Erdem, 2007: 192).”

“ tekbir getirüp hamle kıldı (Erdem, 2007: 192).”

²El yazma metinde silik çıkmıştır (Erdem, 2007: 164).

3.1.8. Cömertlik

Eserde 10 yerde cömertlik vurgulanmıştır:

“Andan ol pehlüvanlara³ mihanlık kıldılar. Ba’de’ta’am turdılar (Erdem, 2007: 142).”

“Andan nüzul-ı ni’met hazır ağır konukluk iyledi (Erdem, 2007: 145).”

“Andan buyur cümle malı bir yire cem’ iylediler. Sünnilere bahş itdiler. Kendüsi bir şey almadı (Erdem, 2007: 153).”

“Senin icün bir cami’-i şerif bina kıldım (Erdem, 2007: 153).”

“Şad ile görüşüp ‘izzetle kondılar, andan serverin katına geldiler (Erdem, 2007: 161).”

“Andan hun getirüp icdiler (Erdem, 2007: 163).”

“İkram kıldılar (Erdem, 2007: 170).”

“Andan Cemile Hatun’a ‘azim ‘izzet kıldı (Erdem, 2007: 183).”

“Andan Hasan Hüseyin ruhi-cü ni’metler bişürüp fukaraya yidürdiler ve sular üleşdirdiler (Erdem, 2007: 187).”

“Bunca du’alar ve senalar ve kurbanlar fukaraya yidürdi (Erdem, 2007: 189).”

3.1.9. Dayanışma

Yapılan incelemede 48 yerde dayanışmaya vurgu yapıldığı tespit edilmiştir:

“Zira ki yalnız elin avazı çıkmaz (Erdem, 2007: 123).”

“Eger sen bu işi kılasın, biz dahı senin ile tabi’iyyet kılup baş, can terk idüp bu Haricilere kılıc uralım ki ‘âlemedasitan ola (Erdem, 2007: 123).”

³El yazması metinde *neblüvân* şeklindedir (Erdem, 2007: 142).

“ yidi kişiler geldiler, Müseyyeb Han hazretleri birle bi’at kıldılar (Erdem, 2007: 123).”

“Esed dahı bi’at oldı (Erdem, 2007: 123).”

“Biz dahı hızmata geldik (Erdem, 2007: 124).”

“Müseyyeb Gazi hazretleri –rahmetu’llahi-’aleyh rahmeten vasi’an- ol sekiz kişi kim bi’at kılmuşlar (Erdem, 2007: 126).”

“Dahı yitmiş kişi oldılar, bi’at iyleyüp yemin kıldılar (Erdem, 2007: 126).”

“Öninde sen dahı bi’at kıl (Erdem, 2007: 127).”

“Andan kadının öninde bi’at kıldılar (Erdem, 2007: 127).”

“öninde bi’at kıl (Erdem, 2007: 127).”

“Sen dahı anın ile çok gaza kılarsın (Erdem, 2007: 127).”

“Canımdur, el bir idüp bu zalim Haricilerden Hüseyin hazretinin dadını alalım (Erdem, 2007: 129).”

“Heman Muhtar ilerü varup ol arada oğlu Müseyyeb Han birle bi’at iyledi (Erdem, 2007: 129).”

“Sünniler dahı el getirüp bir kezden çağırıştılar, kılıc koydılar (Erdem, 2007: 129).”

“Ahvali bilüp Müseyyeb Han ile dahı bi’at kıldılar (Erdem, 2007: 135).”

“Sünniler dahı hazır oldı (Erdem, 2007: 135).”

“Bu yanadan Sünniler dahı bir kezden hamle kıldılar (Erdem, 2007: 137).”

“İcinden Müseyyeb Han ol diyarın belengidür, ya anın nehengi, heybeti, kahramanı ol şehan-ı Sünniyan namdadur. Behlivan ‘Ömer ibni Ümmiye ile çıka geldi. Gördiler ki hal ayruksı olmuş. Haykırup bir kezden na’ra urdı, hamle kıldılar (Erdem, 2007: 137).”

“Sünniler dahı arslana döndiler, na’ra urup cengi derlerdi (Erdem, 2007: 138).”

“Cümlesi Müseyyeb Hanı kabul idüp öbdiler, başlarına kodılar (Erdem, 2007: 138).”

“Günlerde bir gün ‘Ömer ibni Ümmiyye Ka’be’ye geldi, kavmini da’vet iyledi (Erdem, 2007: 138).”

“Sünniler anı görüp bir kezden at depdiler. Andan pehlivanlar bir yirden na’ra urdılar (Erdem, 2007: 140).”

“hamle kılup andan tabl-ı ‘alem zelzele kıldı (Erdem, 2007: 140).”

“Ol iki pehlivanlar bi’at kıldılar (Erdem, 2007: 142).”

“Tahir ibni Kahir on bin er ile hizmata geldi (Erdem, 2007: 144).”

“ Tahir bin Kahir Müseyyeb Han’a bi’at kıldılar (Erdem, 2007: 144).”

“Anlar dahu cengi derken Müşerref adlu bir pehlivan on bin Sünniler ile geldi, irişdi (Erdem, 2007: 145).”

“Andan gel, mil-darlar bir Sünni irişdi (Erdem, 2007: 145).”

“ Anı görüp İslam leşkeri bir kezden hamle kıldılar (Erdem, 2007: 148).”

“Anı Görüp Harici leşkeri la’inlere öyle girdiler ki adam kanı derya-yı Nil gibi revan olup akdı (Erdem, 2007: 148).”

“Anı görüp, yir yirden Sünniler at debüp hamle kıldılar (Erdem, 2007: 150).”

“ ‘Akabinçe yitmiş üç bin Sünni leşkeri bir kezden hamle kıldılar (Erdem, 2007: 152).”

“Çün sapah oldı, Sünniler kal’ayı cevirüp ihata iylediler. Andan bir yirden cenge başladılar. Yukaru oklar atulur, yukarudan aşaga tşlar dökerler idi. Bir قیافی düir kim işiden hayran olurdu (Erdem, 2007: 153).”

“İslam leşkeri bir kezden hisar üzerine yöridiler (Erdem, 2007: 153).”

“Kaçan mü’minler anı işidüp, Allahu ekber kebiran, bir kezden cümle el kılıca getirüp haricilere bir eyü kılıc urdılar ki dil vasf iylemek kadir degildir (Erdem, 2007: 159).”

“Müseyyeb Han yine na’ra urup hamle iyledi. Ardınca Kays ardınca Muhtar atın ardınca yigirmi bin Sünni leşkери hamle kıldılar (Erdem, 2007: 159).”

“Gaziler bunun ardına düşdi (Erdem, 2007: 160).”

“andan kal’ayı feth idüp Harici buldukları yirde kırdılar (Erdem, 2007: 160).”

“her iklimle nameler berakende kılıp leşker cem’ ideyiz ki Turabiler leşkери arasında ga’ib ola (Erdem, 2007: 163).”

“Andan üç yüz bin süvar ile ol pehlivanı alup ‘azm-i Mısır kıldılar (Erdem, 2007: 163).”

“Üç yüz bin ‘asker cem’ idüp andan ‘azm Mısır’a kıldı (Erdem, 2007: 163).”

“Çin padişahı o kuyup ahvali bildi. Buyurdi. Elli bin ‘asker cem’ idüp ‘azm Mısır’a kıldı (Erdem, 2007: 164).”

“ ‘Ey mü’minler! Geling, biz kaçmayalım. Din yolu ata baş can feda olsun.’ didi (Erdem, 2007: 164).”

“Yolına canımız fedadur (Erdem, 2007: 164).”

“İmdi sen dahı anınla bile olasın (Erdem, 2007: 169).”

“Dadımızı koma, bu la’inlere!” diyüp bir kezden anlar dahı saldıılar (Erdem, 2007: 171).”

“Bi’at kıldılar (Erdem, 2007: 172).”

“kıra kıra cengi derken Sünniler bir kezden ‘inan saldıılar (Erdem, 2007: 181).”

3.1.10. Doğal Çevreye Duyarlılık

Yapılan incelemede bir yerde hayvan haklarına karşı hassasiyet olduğu düşünülmektedir:

“Benim atım senin güzüne dayanmaz, hayvanın kanına mı gireyim (Erdem, 2007: 168).”

3.1.11. Dostluk

Eserin taranması sonucu 11 bölümde dostluk değerine rastlanmıştır:

“yidi kişiler geldiler, Müseyyeb Han hazretleri birle bi’at kıldılar (Erdem, 2007: 123).”

“Ey yar u vefa! (Erdem, 2007: 124).”

“Bizim dostumuz gelür (Erdem, 2007: 124).”

“Ya Şerih! Bizim bir dostumuz gelür (Erdem, 2007: 127).”

“cümle yaran dest-pus kıldılar (Erdem, 2007: 128).”

“Yarenler (Erdem, 2007: 128).”

“İmdi ey yar-i vefadar! (Erdem, 2007: 131).”

“İmamın bir dostu var idi (Erdem, 2007: 143).”

“Ol bizim dostumuzdur (Erdem, 2007: 157).”

“ ‘Yarenler! Bu kişi gitdi, amma tehi degildir. Yine bir hikmet vardur. Biz silaha geydürüp hazır olalım. Bir kavga olursa biz dahi irişürüz.’ didi. ‘Amma ben dahi ardınca varayım, göreyim.’ didi (Erdem, 2007: 175).”

“Gel imdi senin ile helallaşalım, ağlaşalım, hele ben sana helal kıldım. Sen dahi bana helal iyle (Erdem, 2007: 192).”

3.1.12. Duyarlılık

13 yerde duyarlılık örneği saptanmıştır:

“Kendi kavmı siyahlar geydiler. Ba’zı köy kavmı dahı siyahlar geydi. Aglaşup matem kıldılar (Erdem, 2007: 122).”

“İmdi Resul hazretinin kız oğlanlarına bunun gibi hayf idüp çıkardılar. Ol vakıtdan berü bu matemı tutaruz (Erdem, 2007: 123).”

“Biz nice şad olavuz (Erdem, 2007: 123)?”

“İşitdiler, cümlesi aglaştılar, matem kıldılar (Erdem, 2007: 123).”

“biraz aglaşdılar ve hasret kıldılar (Erdem, 2007: 128).”

“Andan, Hasan, Hüseyin icün zari kılup aglaşdılar (Erdem, 2007: 129).”

“Andan beyt oğlı Zeyne’l-’abidin habisdür diyü melul oldılar (Erdem, 2007: 129).”

“ah idüp Hüseyin hazretinin kabrine geldi. Feryad figan nevha ve zari kılup agladı (Erdem, 2007: 134).”

“ ‘Abdü’l-vehhab Hüseyin hazretin anup agladılar (Erdem, 2007: 136).”

“Cümle yaran işidüp figan kıldılar. Sünniler icinde bir ‘azim melalet vaki’ oldu (Erdem, 2007: 144).”

“Benim atım senin gürzüne dayanmaz, hayvanın kanına mı gireyim (Erdem, 2007: 168).”

“Ben Ashab-ı Resul’üm ve hem peykim, anlar gitdi, Yezid alır eline cevr idüp şehid iylediler. O vakıtdan berü gice gündüz zari giranım (Erdem, 2007: 177).”

“Ol haberi ‘Ömer ibni Ümmiyye işidüp ve Pehzad dahı işidüp perişan oldılar, matem tutdılar. Pehzad agladı (Erdem, 2007: 194).”

3.1.13. Emaneti Korumak

7 yerde emaneti korumak değeri ile ilişkili olduğu düşünölen bölüm bulunmuştur.

“Ey dede! Eger hak ‘inayet kılursa atamı kurtaram ve andan Zeyne’l-’abidin kurtaram (Erdem, 2007: 123).”

“İmamı Medine halkı tebah iylediler (Erdem, 2007: 194).”

“Zira Resul hazretinin ‘alem[i], andan Ebu Bekir hazretinin seccadesi ve ‘Ömer hazretinin turrası ve ‘Osman hazretinin hama’il[i] ve ‘Ali hazretinin kamkam kılıcı ve Hazret-i Hamza’nın nekkaresi ve kürsi[si] anda emanetdür (Erdem, 2007: 126).”

“Bende Resul hazretinin ve çehar yârinin ve ‘emmusı Hamza’nın hub yadigârları vardur. Emanetdür. Sahibine viresiz.” dinilmiş idi (Erdem, 2007: 128).”

“Müseyyeb Han aldı, Esedu’llah kılıcın öpdü, başına koydu (Erdem, 2007: 128).”

“ Zira ki biz Resul hazretinin emanetkariyım (Erdem, 2007: 188).”

“Ol zamandan bu zamana geldi (Erdem, 2007: 188).”

3.1.14. Estetik

5 yerde estetik değeriine dair bulgulara ulaşılmıştır:

“ amma gayet mahbub salih oğlan idi (Erdem, 2007: 121).”

“Müseyyeb Han’ın gül yüzine bir tapanca urdu (Erdem, 2007: 122).”

“Herkeşi libaslar geyüp tonandılar (Erdem, 2007: 122).”

“Şerif’i gördü ki bir arslan heybetlü kişi gencdür. İlla ki ejderhaya benzer. Aşkar levn ahmer şekil ‘Ali sıfatlı, kahraman heybetlü Rüstem-i Zal bakışlu (Erdem, 2007: 128).”

“Her etrafını düzdiler, müheyya kıldılar. Andan iki hub nefes müvezzin sala virdiler (Erdem, 2007: 153).”

3.1.15. Fedakârlık

Eserde fedakârlığa vurgu yapıldığı düşünölen 9 bölüm tespit edilmiştir.

“Cün Müseyyeb Han hazretinden ol himmeti işidüp can, baş terkin urup hanedan-ı Resul yolına feda kıldılar (Erdem, 2007: 123).”

“Baş, can terk idüp geri yörüdi (Erdem, 2007: 127).”

“Dilerim ben Hüseyin hazretinin yolına canım feda idem (Erdem, 2007: 141).”

“Hazret-i ‘Ali yoluna, Hasan, Hüseyin yoluna can, baş feda olsun (Erdem, 2007: 158).”

“ ‘Ey mü’minler! Geling, biz kaçmayalım. Din yolu ata baş can feda olsun.’ didi (Erdem, 2007: 164).”

“Yolına canımız fedadur (Erdem, 2007: 164).”

“Size Ebu Bekir, ‘Ömer, ‘Osman, ‘Ali –radıyallahu ‘anhüm ecma’in- dahı Hazret-i Hasan ile Hüseyin ki şebabü’l-cennetdür. Anın yoluna canım feda olsun (Erdem, 2007: 170).”

“Ya ‘Ali! Ben senin icün dürüşdim (Erdem, 2007: 178).”

“Ya Hüseyin! Yoluna feda olsun (Erdem, 2007: 192).”

3.1.16. Gazilik

Gazilik ile ilişkili olduğu düşünölen 49 bölüm aşağıdadır:

“Baş, can terk idüp geri yörüdi (Erdem, 2007: 127).”

“Sen dahı anın ile çok gaza kılasın (Erdem, 2007: 127).”

“Eşref anı işidüp bir kezden at tepdi, irişdi, o la’ine bir sünü urdı, bagrına çıkıdı, at üzerinden getirüp atdı (Erdem, 2007: 136).”

“Müşerref adlu bir dilâver meydana at sürdi, bir Harici öldürdi (Erdem, 2007: 136).”

“Muhtar Gazi elinde bir harbe tutup bir nagra urup Haricilere öyle girdi kim her nereye ugradıysa tar-mar iyledi (Erdem, 2007: 136).”

“ ‘Abdü’l-vehhab nagraurup Haricilere hamle kıldılar (Erdem, 2007: 136).”

“Hamdu’llah hanedan-ı Resulu’llah ‘aşkına can, baş virelim(Erdem, 2007: 136).”

“Bu gün Hüseyin hazretin ‘aşkına gaza idelim (Erdem, 2007: 136).”

“Andan ol şir-i nerreler na’ra urup Harici yaprak yirde dökdiler (Erdem, 2007: 137).”

“İcinden Müseyyeb han ol diyarın belengidür, ya anın nehengi, heybeti, kahramanı ol şehan-ı Sünniyan namdadur. Behlivan ‘Ömer ibni Ümmiye ile çıka geldi. Gördiler ki hal ayruksı olmuş. Haykırup bir kezden na’ra urdı, hamle kıldılar (Erdem, 2007: 137).”

“Sünniler dahi arslana döndiler, na’ra urup cengi derlerdi (Erdem, 2007: 138).”

“bir ton geymeyim, şöyle ‘üryan olam ki her yirde olursa gaza idem (Erdem, 2007: 141).”

“Ol server-i gaziyan ol Müseyyeb pehlivan bir kezden turdı (Erdem, 2007: 144).”

“Yidi yirden zahm yiyüp, za’if olup, andan Şehrezevi yüz hazrete tutup naliş kıldı (Erdem, 2007: 155).”

“Hazret-i ‘Ali yoluna, Hasan, Hüseyin yoluna can, baş feda olsun (Erdem, 2007: 158).”

“Gaziler bunun ardına düşdi (Erdem, 2007: 160).”

“Ey mü’minler! Geling, biz kaçmayalım. Din yolu ata baş can feda olsun (Erdem, 2007: 164).”

“Yolına canımız fedadur (Erdem, 2007: 164).”

“İmdi bu gün meydana gele, Hasan ile Hüseyin ‘aşkına ceng idelim (Erdem, 2007: 170).”

“ ‘Senin tokuz yıl dahı cengin vardur.’ didi. ‘Andan şehid olup bizimle sohbet kılasın.’ didi (Erdem, 2007: 178).”

“Sünni gazileri ardına düşüp kimi kırdılar ve esir iylediler (Erdem, 2007: 183).”

“Şimden sonra tur, bundan gazan tamam oldu (Erdem, 2007: 188).”

“İmdi senin gazan tamam oldu (Erdem, 2007: 191).”

“ ‘El-gaza kasd-ı Hariciyan!’ diyüp, at debüp na’ra urdı (Erdem, 2007: 192).”

“Ahirü’l-emr Müseyyeb Han otuz yirden zahm urdılar (Erdem, 2007: 192).”

“Ol server-i Sünniyan ve ol Müseyyeb Han gaziyan hazretleri toksan üç yirden zahm yidi (Erdem, 2007: 192).”

“Ahir Muhtar dahı zahımdar oldu (Erdem, 2007: 193).”

“Ol dahı çok gazalar itse gerekdür (Erdem, 2007: 195).”

3.1.17. Hakseverlik

4 bölümün hakseverliği ve hakikat sevgisini ifade ettiği kanısına varılmıştır.

“ ‘Ey Şehriyar! Bu iş ki sen itdin, hoş degildir, zulmdür.’ didi. ‘Zira ki Şebr anın atasın öldürmişdür, katı düşmandur, reva degildir, bu işi idesin.’ didi (Erdem, 2007: 155).”

“Ol mel’undur ki ben ana imdad göndereyim. Ol la’in bizim Resul -’aleyhi’s- selam-ıng oğlanı bi-günah yire şehid kıldı (Erdem, 2007: 164).”

“Şimden Hak ilerü geldi (Erdem, 2007: 140).”

“İmdi ‘azizim bir kimse itdügin yanına kalur samursın, hayır kalmaz. Ahir anlar dahı ol belaya ‘an-karib irişdiler (Erdem, 2007: 141).”

3.1.18. Hayâ

Metinde 3 yerde hayâ değeri bulunmuştur.

“Andan ehlini ‘üryan idüp develere bindüresiz. ‘Âlem halkına ol şerife hatunları rüsvay idesiz (Erdem, 2007: 151).”

“Bizi ‘üryan idüp develere bindürdiler (Erdem, 2007: 161).”

“Kati ‘ar ola!” (Erdem, 2007: 192).”

3.1.19. İbadet Yerlerine Saygı

Metinde 2 yerde ibadet yerlerine saygı olarak değerlendirilebilecek bölüm tespit edilmiştir.

“Cümle halk cami’iden taşra çıkdılar. Hatib Hurr dahı turdı, taşra gide. Müseyyeb Gazi hazretleri bir yerde pusı kıldı (Erdem, 2007: 124).”

“Cami’ icinde Harici gövdelerin giderdiler, pak iylediler (Erdem, 2007: 130).”

3.1.20. İyi Niyet

26 yerde iyi niyet vurgusu yaptığı düşünülen bölüm bulunmuştur.

“Resul hazretinin himmeti bile olsun (Erdem, 2007: 123).”

“Ehl-i cennet olasın (Erdem, 2007: 127).”

“Dünyada ve ahiretde şad ol ve her hemişe kaygudan azad ol (Erdem, 2007: 128).”

“ ‘A’işe ananın du’asın alup çıkdılar (Erdem, 2007: 135).”

“Müseyyeb Han’ı ululadılar, her kişi yirlü yirine (Erdem, 2007: 138).”

“ du’a kılup merhaba kıldılar (Erdem, 2007: 138).”

“Her devletin hemişe pay-dar olsun (Erdem, 2007: 141).”

“Ol erenler şahına çok du’alar kıldı (Erdem, 2007: 143).”

“ Ol Müseyyeb Han’ın ‘azmi sizleri kurtarmak diler-imiş (Erdem, 2007: 143).”

“ben dahi dedem katına inşaallah şefa’at idem (Erdem, 2007: 144).”

“Pehlivana du’alar kıldı (Erdem, 2007: 144).”

“Beni İmam Zeyne’l-’abidin hazretleri sen sahib-i devlete gönderdi. Size icazet nameyi yazdı. Hazretinize irsal kıldı. Size ol sülale-i Resul çok selamlar kıldı ve du’alar kıldı (Erdem, 2007: 144).”

“Sünniler dahi du’a kıldılar (Erdem, 2007: 144).”

“Andan hod du’a kılup Müseyyeb Han’ı medh iylediler (Erdem, 2007: 149).”

“Meded kolunuza, kuvvetiniz artsun (Erdem, 2007: 159).”

“Allahu te’ala senin kuvvetin ziyade iylesün (Erdem, 2007: 159).”

“Andan Şirzad’ıya du’a kıldılar ves-selam (Erdem, 2007: 168).”

“Ta ki dil ve hatınız safa bula (Erdem, 2007: 169).”

“El götürüp bi-niyaza niyaz kıldılar (Erdem, 2007: 172).”

“Yidiler, icdiler, servere du’a kıldılar (Erdem, 2007: 183).”

“Andan tekbir idüp el du’aya götürdiler (Erdem, 2007: 187).”

“Andan İmam Müseyyeb Han du’a iylediler (Erdem, 2007: 187).”

“Allah te’ala katında zayi’ olmaya ve Resuluéllah’ın şefa’atine irişesin (Erdem, 2007: 189).”

“Tangrı senden razi olsun. Ben senden razi oldum (Erdem, 2007: 191).”

“Gel imdi senin ile helallaşalım, ağlaşalım, hele ben sana helal kıldım. Sen dahi bana helal iyle (Erdem, 2007: 192).”

“Es-selamü ‘aleyke min ettiba’ el-hüda ve haşiyü’r-rahman bi’l-gaybi⁴ (Erdem, 2007: 194).”

⁴“Hidayete uyan ve rahman olan Allah’tan korkanların üzerine selam olsun.” anlamında dua cümlesi (Demir, 2007: 152).

3.1.21. Merhamet

4 yerde merhamet değeri tespit edilmiştir:

“Bir kere Müseyyeb Han anı görüp pehlivana merhamet kıldı (Erdem, 2007: 152).”

“Tiz zahımlarını huşk-bend kıldılar (Erdem, 2007: 152).”

“Kabul ider Allahu te’ala kadirdür (Erdem, 2007: 168).”

“Müseyyeb Han buyurdu. Bendlerini aldılar, ikisi dahi turdılar (Erdem, 2007: 172).”

3.1.22. Misafirperverlik

Esere bakıldığında 25 yerde misafirperverliği vurgulayan bulgular saptanmıştır:

“Dedesı, Müseyyeb Han’ı görüp turdu, ‘izzet kıldı (Erdem, 2007: 123).”

“Hoş geldin ya Müseyyeb behlivan! Buyurun eve varalım (Erdem, 2007: 124).”

“eve geldiler, gecdiler oturdılar. Ta’am geldi, yidiler (Erdem, 2007: 124).”

“ karşı varup al, öyle gel, öyle gel, ana hizmet iyle, gel (Erdem, 2007: 124).”

“Sen dahi turup karşı varasın (Erdem, 2007: 127).”

“İmdi ana nice karşı varalım (Erdem, 2007: 127)?”

“Üc kişi olun, karşı varın (Erdem, 2007: 127).”

“ ‘Hoşgeldiniz ey mü’minin karındaşlarımız!’ diyü ikram kıldılar (Erdem, 2007: 127).”

“Hoş geldiniz ey sahib-i kabul(Erdem, 2007: 127).”

“Bismi’llah, ya sahib-i devlet! Şaz geldin(Erdem, 2007: 128).”

“kadının yıraltında bir saray kılmış idi, anda kondurdu (Erdem, 2007: 128).”

“Anda ta’am pişüp hun ge[tür]diler, somati döşendi (Erdem, 2007: 128).”

“Andan Muhtar ve Şerih kadı ‘Abdü’l-vehhab’a karşı vardılar. ‘İzzetle getirüp kondurdılar (Erdem, 2007: 136).”

“saraya gelip şad ile geçdiler, oturdılar (Erdem, 2007: 138).”

“Amma lutf iyle ya server! Bu araya konın (Erdem, 2007: 142).”

“Süfyan⁵ bir ulu konluk iyledi (Erdem, 2007: 142).”

“Andan ol pehlüvanlara⁶ mihanlık kıldılar. Ba’de’ta’am turdılar (Erdem, 2007: 142).”

“Anı da ’vet kıldı (Erdem, 2007: 143).”

“Andan nüzul-ı ni’met hazır ağır konukluk iyledi (Erdem, 2007: 145).”

“Buyurun eve varalım (Erdem, 2007: 158).”

“Şad ile görüşüp ‘izzetle kondılar, andan serverin katına geldiler (Erdem, 2007: 161).”

“Saraya götürüp kondurdılar. Andan hun getirüp icdiler (Erdem, 2007: 163).”

“ ‘İmdi gel eve varalım.’ didi. Aldı evine geldiler. ‘Azim hürmet kıldı (Erdem, 2007: 169).”

“Kadı evine kondurdu. Kadı hub konukluk kıldı (Erdem, 2007: 170).”

“Cün sabah oldu, kadı Beşir Rumi ’yi evine da ’vet kıldı (Erdem, 2007: 170).”

3.1.23. Nezaket

Müseyyeb-Nâme’de 21 yerde vurgulandığı görülmüştür:

“Müseyyeb Han ’ın elin öpdü, selam viridi (Erdem, 2007: 124).”

“Müseyyeb dahu ’aleyk aldı (Erdem, 2007: 124).”

⁵El yazması metinde *Süfnân* şeklindedir (Erdem, 2007: 142).

⁶El yazması metinde *nehlüvân* şeklindedir (Erdem, 2007: 142).

“du’ a kılup merhaba kıldılar (Erdem, 2007: 138).”

“Amma lutfiyle ya server! Bu araya konın (Erdem, 2007: 142).”

“Anı da’vet kıldı (Erdem, 2007: 143).”

“İrişüp merhaba kıl (Erdem, 2007: 157).”

“Ebu’l-kays selam viridi. Kays dahı ‘aleyk alup merhaba kıldı (Erdem, 2007: 158).”

“Buyurun eve varalım (Erdem, 2007: 158).”

“Bunlar saraya giderken ‘Abdü’ş-şems, Rumi begleriyle karşı geldiler (Erdem, 2007: 160).”

“Cün Mah-ı Şemsun’a yakın yarenlere haber oldu, Müseyyeb Han’a karşı geldiler (Erdem, 2007: 161).”

“Sultan-ı Beşir’e selam viridi (Erdem, 2007: 169).”

“ ‘İmdi gel eve varalım.’ didi. Aldı evine geldiler. ‘Azim hürmet kıldı (Erdem, 2007: 169).”

“İkram kıldılar (Erdem, 2007: 170).”

“Eşref Kufi Sünniler ile bile karşı vardı (Erdem, 2007: 170).”

“Cün sabah oldu, kadı Beşir Rumi’yi evine da’vet kıldı (Erdem, 2007: 170).”

“Müseyyeb Han bunlara ‘azim hürmet kıldı (Erdem, 2007: 172).”

“ ‘Ömer ibni Ümmiyye’ye gelip selam viridi. ‘Ömer ibni Ümmiyye karşı varup ‘aleyk aldı (Erdem, 2007: 178).”

“ ‘İzzetle imam hazret da’vet kıldılar (Erdem, 2007: 187).”

“Medine halkı işidüp imama karşı geldiler (Erdem, 2007: 189).”

“ ‘İzzet ile imam Medine’ye getürdiler (Erdem, 2007: 189)”

“Müseyyeb Han, Resul hazretine karşı vardı (Erdem, 2007: 191).”

3.1.24. Paylaşımçı Olmak

6 yerde paylaşımçı olmaya vurgu yapıldığı saptanmıştır:

“eve geldiler, gecdiler oturdılar. Ta’am geldi, yidiler (Erdem, 2007: 124).”

“ ‘Hoşgeldiniz ey mü’minin karındaşlarımız!’ diyü ikram kıldılar (Erdem, 2007: 127).”

“İkram kıldılar (Erdem, 2007: 170).”

“Ol mal-ı ganim mü’minlere taksim kıldılar (Erdem, 2007: 176).”

“Andan Hasan Hüseyin ruhi-cü ni’metler bişürüp fukaraya yidürdiler ve sular üleşdirdiler (Erdem, 2007: 187).”

“Bunca du’alar ve senalar ve kurbanlar fukaraya yidürdi (Erdem, 2007: 189).”

3.1.25. Sabır

Sabır değeri 3 yerde tespit edilmiştir:

“Müseyyeb Gazi ahşam olunca sabr iyledi (Erdem, 2007: 126).”

“Hele sabr iyle (Erdem, 2007: 133).”

“Bu gün savaş kılman, sabr idin (Erdem, 2007: 153).”

3.1.26. Sağlıklı Olmaya Önem Verme

Sağlıklı olmaya önem verme değeri 2 yerde vurgulanmıştır.

“Timar idüp bir mikdar hoş oldu (Erdem, 2007: 143).”

“Tiz zahımlarını huşk-bend kıldılar (Erdem, 2007: 152).”

3.1.27. Saygı

83 yerde saygıya vurgu yapılmıştır.

“Hızır nebi - ‘aleyhi’s-selam- (Erdem, 2007: 122).”

“Hızır - 'aleyhi's-selam- (Erdem, 2007: 122).”

“Hızır - 'aleyhi's-selam- (Erdem, 2007: 122).”

“Dedesı, Müseyyeb Han'ı görüp turdı, 'izzet kıldı (Erdem, 2007: 123).”

“Ey şır-i Hak (Erdem, 2007: 123).”

“Müseyyeb Han'ın elın öpdı, selam vırdı (Erdem, 2007: 124).”

“Hoş geldın ya Müseyyeb behlıvan! Buyurun eve varalım (Erdem, 2007: 124).”

“karşu varup al, öyle gel, öyle gel, ana hızzmat ıyle, gel (Erdem, 2007: 124).”

“yır öbüp selam vırdıler (Erdem, 2007: 124).”

“Ey server (Erdem, 2007: 123).”

“ 'Ali ıbni Ebi Talıb –radıyallahu 'anh- geldi (Erdem, 2007: 127).”

“Sen dahı turup karşu varasın (Erdem, 2007: 127).”

“Önınde sen dahı bı'at kıl (Erdem, 2007: 127).”

“İmdi ana nice karşu varalım (Erdem, 2007: 127)?”

“Müseyyeb Han hazretlerıne elın öbdıler (Erdem, 2007: 127).”

“Düşınde gördı ki Hazret-i 'Ali – radıyallahu 'anh- Döldül'e süvarı olmuş, gelır (Erdem, 2007: 127).”

“Kapucı dahı 'Ali hazretıne ırışüb elın öbdi (Erdem, 2007: 127).”

“Müseyyeb Han'ın elın öpdı (Erdem, 2007: 127).”

“Bısmı'llah, ya sahib-i devlet! Şaz geldın (Erdem, 2007: 128).”

“Andan hürrnet ıle Müseyyeb Han[ı] yarenler ıle getürüp (Erdem, 2007: 128).”

“Resul hazretını medh ıyledı (Erdem, 2007: 128).”

“Döndi cehar yarı andı ve döndi, ol iki dürr-i yetim ki Hasan Hüseyin, al-i Resul’i medhi iyledi (Erdem, 2007: 128).”

“Oğlın, bende-i azadınım (Erdem, 2007: 129).”

“Allah te’alayı medhi sena iyledi, andan Resulullah –sallallahu ‘aleyhi ve’sellem- medhi iyledi ve andan cehar-ı yarı ba-safa andı – radiyallahu ‘anhü- di[di]ler ve andan ol iki dürr-i yetim Hasan ile Hüseyin’i anup – radiyallahu ‘anhüma- didiler (Erdem, 2007: 130).”

“İnşa’allah yarın çıkup ‘azm-i Medine kılayım ve hem Resul hazretinin - sallallahu ‘aleyhi vesellem- ziyaret idem ve hem Hazret-i ‘A’işe anadan hüccet alup getürem (Erdem, 2007: 131).”

“Müseyyeb Han Gazi hazretleri atasının elini öpdi, yaragın gördi, Kufe’den yana revane oldı (Erdem, 2007: 131).”

“Gördi ol şir-i huda ‘Aliyyü’l-Murtaza –radiyallahu’anh- geldi (Erdem, 2007: 134).”

“Hak –te’ala celle şane ve ‘amme- (Erdem, 2007: 134).”

“Hazret-i ‘A’işe ana katına geldiler (Erdem, 2007: 135).”

“Andan Müseyyeb Han, ‘A’işe ananın elin öpdi (Erdem, 2007: 135).”

“Resul hazretinin –sallallahu ‘aleyhi ve’sellem- türbesine ziyaret idüp kelim-i kadimi hatm iyledi, du’a kılup el yüze sürdi (Erdem, 2007: 135).”

“Cümlesi Müseyyeb Hanı kabul idüp öbdiler, başlarına kodılar (Erdem, 2007: 138).”

“Müseyyeb Han –rahmetu’llaahu ‘aleyh- gördi ki (Erdem, 2007: 140).”

“Ol ruhpanın oldığı yir yitmiş ruhpan işidüp Müseyyeb Han hazretlerine karşı vardı (Erdem, 2007: 141).”

“Müseyyeb Han gördi ki bir nice ruhpanlar karşısına saf oldular (Erdem, 2007: 141).”

“Ey şah-ı Sünniyan (Erdem, 2007: 141).”

“bunlara ‘azim hürmet kıldı, eyitdi (Erdem, 2007: 142).”

“Şah Müseyyeb Han’ın elin öpdiler (Erdem, 2007: 142).”

“cümle begler ile dest-pus kıldılar (Erdem, 2007: 142).”

“İbtida Allahu te’alayı yâd kıldı. Andan Resul-i Ekrem –sallallahu te’ala’aleyhi vesselem- andı. Andan cehar yarı andı, andan Hasan Hüseyin andı – radiyallahu’anhüm ecma’in- didiler (Erdem, 2007: 142).”

“Ey şah-ı Sünniyan (Erdem, 2007: 144)!”

“Tahir, sahib-i hurucu görüp, piyade olup irişdi, şahın elin öpdü, ‘izzet ile kondurdu (Erdem, 2007: 144).”

“Müseyyeb Han dahı anları nevahat kıldı, götürüp ‘izeet ile kondurdu (Erdem, 2007: 144).”

“Barıgah önünde paş koydu (Erdem, 2007: 144).”

“Ol begler ve yarenler ayak üzerine geldiler. ‘İzzet kıldılar (Erdem, 2007: 144).”

“Müseyyeb Han ‘izzet ile Ka’im’i katına aldı (Erdem, 2007: 144).”

“ ‘İzzet ile götürüp kondırdı (Erdem, 2007: 145).”

“Andan Haleb maliki olan Enba’-ı ‘Acem geldi, Müseyyeb Han ile görüşüp elin öpdü (Erdem, 2007: 148).”

“Andan hod du’a kılup Müseyyeb Han’ı medh iylediler (Erdem, 2007: 149).”

“Ey şah-ı Sünniyan (Erdem, 2007: 153)!”

“Ey şehriyar (Erdem, 2007: 153)!”

“Yezid’e du’a kıldı, ilerü gelip, dest-pus idüp turdı (Erdem, 2007: 155).”

“Ol ulu ‘alem dibinde ol fahr-i enbiya-i Muhammedü’l-Mustafa –sallallahu ‘aleyhi ve selem- yüz bin nuri ‘arşa irişmiş (Erdem, 2007: 157).”

“İrişdi, ol iki cihan serverinin ayagın öpdi. Yüz yire urdı (Erdem, 2007: 157).”

“Ol Turabi didikleri ol ‘aziz ‘Ali bin Ebi Talib’dir, -radıyallahu ‘anh- (Erdem, 2007: 160).”

“İmam Zeyne’l-’abidin elin öbdiler (Erdem, 2007: 160).”

“Cün Mah-ı Şemsun’a yakın yarenlere haber oldu, Müseyyeb Han’a karşı geldiler (Erdem, 2007: 161).”

“İbtida nam-ı hakk ve nam-ı Resul ve çehar yârin ululugın beyan kıldı (Erdem, 2007: 167).”

“ ‘Aliyyü’l-murtaza medhi iyledi. Andan Ebu Bekir, ‘Ömer, ‘Osman’ı her birini yolınca medhi iyledi (Erdem, 2007: 167).”

“Mübarek başını bile eve getürdi (Erdem, 2007: 169).”

“Ol gice Beşir-i Rumi vakı’asında iki cihan fahri Muhammedü’l-Mustafa - ‘aleyhi’s-selam- gördi (Erdem, 2007: 169).”

“Beşir Rumi, Resul hazretini görüp yüzün urdı (Erdem, 2007: 169).”

“Eşref Kufi Sünniler ile bile karşı vardı (Erdem, 2007: 170).”

“Müseyyeb Han’ın elin öbdiler (Erdem, 2007: 172).”

“Müseyyeb Han bunlara ‘azim hürmet kıldı (Erdem, 2007: 172).”

“Uyhu icinde gördi ki hazret-i ‘Ali –radıyallahu ‘anh- geldi (Erdem, 2007: 178).”

“Ya ‘Ali! Ben senin icün dürüşdim (Erdem, 2007: 178).”

“Çün Beşir Rumi –rahmetu’llahi ‘aleyh- Kufe’den ‘azm idüp Şam’a geldi (Erdem, 2007: 178).”

“Resul hazretinin mübarek pak ruhına salâvat viridi. Andan cehar yâri kemalince medh iyledi. Andan Hasan Hüseyin medh iyledi (Erdem, 2007: 186).”

“Resul hazretinin mühr-i şerifi üzerinde aldılar, öpdiler, yine ve yüzlerine sürdüler (Erdem, 2007: 189).”

“Andan sonra Müseyyeb Han dahi imamın önünde yir öbüp (Erdem, 2007: 189).”

“Ben bu gice Resul -'aleyhi's-salavatu ve's-selam-ı gördim (Erdem, 2007: 189).”

“Medine halkı işidüp imama karşı geldiler (Erdem, 2007: 189).”

“İzzet ile imam Medine'ye getürdiler (Erdem, 2007: 189).”

“Resul hazreti –sallallahu 'aleyhi vesellem-i ziyaret kıldı (Erdem, 2007: 189).”

“Mu'aviye'nin gelip elin öpdiler (Erdem, 2007: 189).”

“O gice vakı'asında fahr-ı mevcudat –sallallahu 'aleyhi vesellem- ve cehar yâri basafayı andan Hasan, Hüseyin ve Hamza ve 'Abbas geldi (Erdem, 2007: 191).”

“Müseyyeb Han, Resul hazretine karşı vardı. Resul'in mübarek elini öpdü (Erdem, 2007: 191).”

“Bu yanadan Müseyyeb Han yaturken ol esedu'llah ya'ni 'Ali –radıyallahu 'anh-geldi (Erdem, 2007: 191).”

“Meger kim ol el Hazret-i Nebi -'aleyh's-selam- elidür (Erdem, 2007: 193).”

.”İmamı Medine halkı tebah iylediler (Erdem, 2007: 194).”

“gördi ki 'Azra'il –aleyhi's-selam- dur (Erdem, 2007: 195).”

“'Azra'il -'aleyhi's-selam- irişdi (Erdem, 2007: 196).”

3.1.28. Sevgi

Sevgi değeri 35 yerde geçmektedir.

“Müseyyeb Han’ı öpdi veda idiüp revane oldu (Erdem, 2007: 122).”

“Ey gözüm nuri (Erdem, 2007: 122)!”

“Ciger-guşem (Erdem, 2007: 122)!”

“Gözüm nuri (Erdem, 2007: 123)!”

“Dedesi eyitdi: ‘Ben seni anlardan sakınuram.’ didi (Erdem, 2007: 123).”

“Ey şir-i hak (Erdem, 2007: 123)!”

“Hoş geldin ya Müseyyeb behlivan! Buyurun eve varalım (Erdem, 2007: 124).”

“Ya Şerih! Bizim bir dostumuz gelür (Erdem, 2007: 127).”

“cümle yaran dest-pus kıldılar (Erdem, 2007: 128).”

“biraz ağlaşdılar ve hasret kıldılar (Erdem, 2007: 128).”

“Oğlum, gözüm nuri (Erdem, 2007: 128)!”

“Oğlın, bende-i azadınım (Erdem, 2007: 129).”

“Muhtar anı işidüp ağladı, sundı oğlu Müseyyeb[i] kuşakladı, bagrına basdı, bir kezden ‘aklı za’il oldu (Erdem, 2007: 129).”

“Allah te’alayı medhi sena iyledi, andan Resulullah –sallallahu ‘aleyhi ve’sellem-medhi iyledi ve andan cehar-ı yarı ba-safa andı – radiyallahu ‘anhü- di[di]ler ve andan ol iki dürr-i yetim Hasan ile Hüseyin’i anup – radiyallahu ‘anhüma- didiler (Erdem, 2007: 130).”

“İnşa’allah yarın çıkup ‘azm-i Medine kıluyım ve hem Resul hazretinin - sallallahu ‘aleyhi vesellem- ziyaret idem ve hem Hazret-i ‘A’işe anadan hüccet alup getürem (Erdem, 2007: 131).”

“Gözüm nuri (Erdem, 2007: 131)!”

“Ciger-guşem (Erdem, 2007: 133)!”

“Gözüm nuri karındaş (Erdem, 2007: 133)!”

“Ey nur-ı didem (Erdem, 2007: 134)!”

“Hazret-i ‘A’işe ana katına geldiler (Erdem, 2007: 135).”

“Ol server-i gaziyan ol Müseyyeb pehlivan bir kezden turdı (Erdem, 2007: 144).”

“Pehlivan anı katı hoş gördi (Erdem, 2007: 148).”

“Andan hod du’a kılup Müseyyeb Han’ı medh iylediler (Erdem, 2007: 149).”

“Senin icün bir cami’-i şerif bina kıldım (Erdem, 2007: 153).”

“Ol ulu ‘alem dibinde ol fahr-i enbiya-i Muhammedü’l-Mustafa –sallallahu ‘aleyhi ve selem- yüz bin nuri ‘arşa irişmiş (Erdem, 2007: 157).”

“İrişdi, ol iki cihan serverinin ayagın öpdü. Yüz yire urdı (Erdem, 2007: 157).”

“Sana yalnız varmak düşmez. Meger birkaç bin adam alasin (Erdem, 2007: 178).”

“Ya ‘Ali! Ben senin icün dürüşdim (Erdem, 2007: 178).”

“Ol dahı karşudan gelüp iki canibden görüşürdür (Erdem, 2007: 183).”

“Dest-pus kıldılar (Erdem, 2007: 183).”

“Resul hazretinin müparek pak ruhına salâvat viridi. Andan cehar yâri kemalince medh iyledi. Andan Hasan Hüseyin medh iyledi (Erdem, 2007: 186).”

“Resul hazretinin mühr-i şerifi üzerinde aldılar, öpdiler, yine ve yüzlerine sürdüler (Erdem, 2007: 189).”

“Gel imdi senin ile helallaşalım, ağlaşalım, hele ben sana helal kıldım. Sen dahı bana helal iyle (Erdem, 2007: 192).”

“İmamı Medine halkı tebâh iylediler (Erdem, 2007: 194).”

“Gel aman vir, varayımı kavmim ile veda’laşayım (Erdem, 2007: 195).”

3.1.29. Sorumluluk

Sorumluluk değerine 11 yerde vurgu yapılmıştır.

“Dedesi eyitdi: ‘Ben seni anlardan sakınuram.’ (Erdem, 2007: 123).”

“Müseyyeb Han eyitdi: ‘Ya cecdi! Benim atam şimdi Kufe’de habs midür?’ didi (Erdem, 2007: 123).”

“Benim oğlanlarımlın dadını ol Yezid’den almak diler (Erdem, 2007: 127).”

“Canımdur, el bir idüp bu zalim Haricilerden Hüseyin hazretinin dadını alalım (Erdem, 2007: 129).”

“ ‘Ey Hayy! Nebi-çün, ‘izzin hakkı-çün ve Resul’in hürmeti-çün ol iki dürr-i yetim hürmeti-çün dahı dadımız almadan bizi tebah kılma!’ didi (Erdem, 2007: 136).”

“Amma bu gün ol gündür ki ben dahı sizden intikam alam (Erdem, 2007: 149).”

“Andan sonra din çeragi, İslam atası bir dahı bu şah-ı Müseyyeb Gazi dahı devletle geldi (Erdem, 2007: 171).”

“Bunlar heman Allah rızası-cün ve peygamber hürmeti-cün ol iki dürr-i yetimlerin gözlerin yaşı hürmeti-cün bu zalimleri fısebili’llah bunları kırmak aynı gazadır (Erdem, 2007: 172).”

“ ‘Yarenler! Bu kişi gitdi, amma tehi degildür. Yine bir hikmet vardur. Biz silaha geydürüp hazır olalım. Bir kavga olursa biz dahı irişürüz.’ didi. ‘Amma ben dahı ardınca varayım, göreyim.’ didi (Erdem, 2007: 175).”

“Ta ki Hasan sizden intikamın ala (Erdem, 2007: 176).”

“Elhamdüli’llah hele gözüm nuri hüseyin’in dadını ol la’inden aldım (Erdem, 2007: 183).”

3.1.30. Sözünde Durmak

Müseyyeb-Nâme'de 4 yerde sözünde durmak değerine hizmet eden bölüm tespit edilmiştir:

“Andan Resulkendüye ne emr iylediyse anı haber virdi (Erdem, 2007: 170).”

“ ‘Ahdim budur kim Tangrı ‘aşkına gel, benim sözimi sıma (Erdem, 2007: 178).”

“Ben ‘ahd kılmuşım (Erdem, 2007: 178).”

“Meger ol ‘Ömer ibni Ümmiyye Hakk-ıla bir ‘ahd var idi (Erdem, 2007: 195).”

3.1.31. Şehitlik

Eserin konusundan dolayı en sık karşılaşılan 5. değer şehitliktir. 29 yerde şehitliğe vurgu yapıldığı belirlenmiştir:

“Bu taraftan çün Hüseyin hazreti şehid olup vasiyyet oldı, ba'de Yezid mel'un ehli Medine'ye gönderdi (Erdem, 2007: 121).”

“Vardı el altından ‘Ali hazretini İbni Mülcemi'ye şehid kıldurdı. An[dan] Hasan hazretini Mervan layin agu ile şehid kıldurdı (Erdem, 2007: 123).”

“Oglancıklar ile karındaşlar ile şehid kıldılar (Erdem, 2007: 123).”

“Baş, can terk idüp geri yörüdi (Erdem, 2007: 127).”

“Ahir sen dahı şehid olup evvel ol kişi senin namazın kıla (Erdem, 2007: 127).”

“Yarenler gıriv kıldılar, andan Hasan ve Hüseyin şehid olduğın söylediler (Erdem, 2007: 128).”

“Bilki ki Hüseyin hazreti şehid olmuş (Erdem, 2007: 134).”

“ ‘Hamdu'llah hanedan-ı Resulu'llah ‘aşkına can, baş virelim!’ didi (Erdem, 2007: 136).”

“Bir dahı muhassal-ı kelim on yidi mü'min akdardı (Erdem, 2007: 146).”

“Bi-günah yire şehid idesin (Erdem, 2007: 151).”

“Hazret-i ‘Ali yoluna, Hasan, Hüseyin yoluna can, baş feda olsun (Erdem, 2007: 158).”

“ol sebebe ‘Osman’ı şehid kıldım (Erdem, 2007: 161).”

“Ol dahı şehid oldu (Erdem, 2007: 161).”

“Andan atamı, ‘emmularımı, karındaşlarımı şehid kıldılar (Erdem, 2007: 161).”

“ ‘Ey mü’minler! Geling, biz kaçmayalım. Din yolu ata baş can feda olsun.’ didi (Erdem, 2007: 164).”

“Ol la’in bizim Resul -’aleyhi’s-selam- ıng oğlanı bi-günah yire şehid kıldı (Erdem, 2007: 164).”

“Yolına canımız fedadur (Erdem, 2007: 164).”

“Kimi şehid olup kimini esir kıldılar (Erdem, 2007: 165).”

“Sünnilerden dahı çok kişi şehid oldu (Erdem, 2007: 167).”

“Ol vaktın hazretini şehid idüp, mübarek başını alup giderken Şeccar la’inin köyüne geldiler (Erdem, 2007: 169).”

“Ben Ashab-ı Resul’üm ve hem peykim, anlar gitdi, Yezid alır eline cevr idüp şehid iylediler (Erdem, 2007: 177).”

“ ‘Senin tokuz yıl dahı cengin vardur.’ didi. ‘Andan şehid olup bizimle sohbet kılarsın.’ didi (Erdem, 2007: 178).”

“Ahir la’in senin ödinden ol ‘azizi şehid kıldılar (Erdem, 2007: 184).”

“Anlara kasdı iylediler ki şehid ideler (Erdem, 2007: 183).”

“Sen şehid olup biz dünyada gezüp neydeyim? (Erdem, 2007: 192).”

“Müseyyeb Han’ı şehid kıldılar, -rahmetu’llahi ‘aleyh rahmeten vasi’aten-, Ruhuna fatiha (Erdem, 2007: 193).”

“Muhtar dahı şehid kıldılar (Erdem, 2007: 193).”

“İkisini, atanı ve dedeni dahı şehid kalmışlar (Erdem, 2007: 193).”

“Muaviye la'in ol la'inin kendü gibi mel'unun sözine uyup, ol sultanı şehid kılup andan her paresin bir şehre gönderdi (Erdem, 2007: 194).”

3.1.32. Şükür

15 yerde şükür ifadelerine rastlanmıştır:

“Allah te'alaya hamd iylediler (Erdem, 2007: 124).”

“Hak te'alaya hamd, sena kıldılar (Erdem, 2007: 130).”

“Sünniler hamd idüp agladılar (Erdem, 2007: 130).”

“Allahu te'alaya hamd iylediler (Erdem, 2007: 131).”

“Allahu te'alaya şükür iylediler (Erdem, 2007: 138).”

“Zeyne'l-abidin ol mel'unları görüp şad oldı, Allahu te'alaya hamd iyledi (Erdem, 2007: 160).”

“Kadı hakk te'alaya hamd idüp (Erdem, 2007: 170).”

“İrdi, ol 'aziz şehid iyledi (Erdem, 2007: 181).”

“Ol la'in bir kacın dahı şehid iyledi (Erdem, 2007: 181).”

“Elhamdüli'llah hele gözüm nuri hüseyin'in dadını ol la'inden aldım (Erdem, 2007: 183).”

“Hak te'alaya sena kıldı (Erdem, 2007: 183).”

“Hele –elhamdüli'llah- seni eve getürdik (Erdem, 2007: 183).”

“Şükür Allah, togrı yola geldim (Erdem, 2007: 186).”

“Andan İmam Zeyne'l-'abidin Allah te'alaya şükr iyledi (Erdem, 2007: 187).”

“Elhamdüli’llahi te’ala Yezid’in ve Mervan’ın Allah te’alanın ‘avni ‘inayetiyle hakından geldim (Erdem, 2007: 187).”

3.1.33. Vefa

Eserin 16 yerinde vefa değerini ifade eden bölüm bulunmaktadır:

“Ey yar u vefa (Erdem, 2007: 124).”

“Döndi cehar yarı andı ve döndi, ol iki dürr-i yetim ki Hasan Hüseyin, al-i Resul’i medhi iyledi (Erdem, 2007: 128).”

“Andan Müseyyeb Han’ın atasın Muhtar Gazi’yi andılar (Erdem, 2007: 128).”

“Allah te’alayı medhi sena iyledi, andan Resulullah –sallallahu ‘aleyhi ve’sellem- medhi iyledi ve andan cehar-ı yarı ba-safa andı – radiyallahu ‘anhü- di[di]ler ve andan ol iki dürr-i yetim Hasan ile Hüseyin’i anup – radiyallahu ‘anhüma- didiler (Erdem, 2007: 128).”

“İnşa’allah yarın çıkup ‘azm-i Medine kıluyım ve hem Resul hazretinin - sallallahu ‘aleyhi vesellem- ziyaret idem ve hem Hazret-i ‘A’işe anadan hüccet alup getürem (Erdem, 2007: 131).”

“İmdi ey yar-i vefadar (Erdem, 2007: 131).”

“ah idüp Hüseyin hazretinin kabrine geldi (Erdem, 2007: 134).”

“Andan Hüseyin hazretinin ruh-ı-cün Allahu te’ala rızası-çün Kur’an-ı ‘azim okuyup du’a kıldılar (Erdem, 2007: 135).”

“Resul hazretinin –sallallahu ‘aleyhi ve’sellem- türbesine ziyaret idüp kelam-ı kadimi hatm iyledi, du’a kılup el yüze sürdi (Erdem, 2007: 135).”

“İbtida Allahu te’alayı yâd kıldı. Andan Resul-i Ekrem –sallallahu te’ala’aleyhi vesselem- andı. Andan cehar yarı andı, andan hasan hüseyin andı – radiyallahu ‘anhüm ecma’in- didiler (Erdem, 2007: 142).”

“İbtida nam-ı hakk ve nam-ı Resul ve çehar yârin ululugın beyan kıldı (Erdem, 2007: 167).”

“ ‘Aliyyü’l-murtaza medhi iyledi. Andan Ebu Bekir, ‘Ömer, ‘Osman’ı her birini yolınca medhi iyledi (Erdem, 2007: 167).”

“Size Ebu Bekir, ‘Ömer, ‘Osman, ‘Ali –radıyallahu ‘anhüm ecma’in- dahı Hazret-i Hasan ile Hüseyin ki şebabü’l-cennetdür. Anın yoluna canım feda olsun (Erdem, 2007: 170).”

“Ya ‘Ali! Ben senin için dürüşdim (Erdem, 2007: 178).”

“Resul hazretinin müparek pak ruhına salâvat viridi. Andan cehar yâri kemalince medh iyledi. Andan Hasan Hüseyin medh iyledi (Erdem, 2007: 186).”

“Resul hazreti –sallallahu ‘aleyhi vesellem-i ziyaret kıldı (Erdem, 2007: 189).”

3.1.34. Yardımseverlik

Bu minvalde 5 bölüm tespit edilmiştir.

“Timar idüp bir mikdar hoş oldı (Erdem, 2007: 143).”

“Anlar dahı cengi derken Müşerref adlu bir pehlivan on bin Sünniler ile geldi, irişdi (Erdem, 2007: 145).”

“Tiz zahımlarını huşk-bend kıldılar (Erdem, 2007: 152).”

“Andan Hasan Hüseyin ruhi-cü ni’metler bişürüp fukaraya yidürdiler ve sular üleşdirdiler (Erdem, 2007: 187).”

“Bunca du’alar ve senalar ve kurbanlar fukaraya yidürdi (Erdem, 2007: 189).”

3.2. Battal- Nâme'de Değerler ile İlgili Bulgular

3.2.1. Adalet

Eserde 10 bölümün adalete vurgu yaptığı düşünülmektedir:

“birini Malik halife hakkı küsurunu kalan gazilere üleşdirdi. Seyyid hazreti bir habbesin kabul itmedi (Demir ve Erdem, 2006: 94)...

“Halife için pencik çıkardılar. Bakisini gazilere bahş eylediler. Seyyid hazret bir habbesin kabul itmedi (Demir ve Erdem, 2006: 101).”

“Seyyid hazret aldığı üleşdirdi, bir habbesin kabul itmedi (Demir ve Erdem, 2006: 113).”

“Kal'anın içinde çok mal buldılar, gazilere bahş eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 114).”

“Seyyid hazret bir habbesin kabul itmedi (Demir ve Erdem, 2006: 140).”

“Seyyid hazret bir habbesin kabul itmedi (Demir ve Erdem, 2006: 155).”

“Seyyid hazret bir habbesin kabul itmedi (Demir ve Erdem, 2006: 185).”

“Ya halife! Anın günahın isbat eyle, andan öldüresin (Demir ve Erdem, 2006: 190).”

“kendisi bir habbesin kabul itmedi (Demir ve Erdem, 2006: 242).”

“bir habbesin kabul itmezdi (Demir ve Erdem, 2006: 306).”

3.2.2. Aile Kurumuna ve Birliğine Önem Verme

13 yerde “Aile Kurumuna ve Birliğine Önem Verme”ye değinilmiştir.

“Anası bi-çare aglardı, iyderdi: ‘Varayım Emir ‘Ömer’e başıma topraklar koyayım. Oglancığımı avare eylediniz diyeyim.’ (Demir ve Erdem, 2006: 79).”

“Canım ogul! Kanda idin (Demir ve Erdem, 2006: 79)?”

“Oglu Süleyman meydana girdi, hamle kıldı, atasın kurtardı (Demir ve Erdem, 2006: 89).”

“Yedi gün düğün eylediler. Nikâh idüp Zeyneb Banu’yı Battal Gazi hazretlerine virdiler (Demir ve Erdem, 2006: 96).”

“Ol yigitlere ‘akd-i nikâh eyleyüp verdiler (Demir ve Erdem, 2006: 113).”

“Benim halayıklarımdır (Demir ve Erdem, 2006: 119).”

“Seyyid dahı nikâh idüp Muhammed’e virüp murad hâsıl eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 119).”

“Gülendam’a nikâh eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 161).”

“bir yıldır kim evden taşra çıkmadım ve dahı oglancılarımı görmedim ve yarenlerim görmedim (Demir ve Erdem, 2006: 162).”

“Seyyid dahı nikâh idüp virdi, murad hâsıl kıldılar (Demir ve Erdem, 2006: 214).”

“nikâh idüp Mihraseb’in kızını Mu’az’a virdiler, murat hâsıl eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 214).”

“Emir ‘Ömer’in kızın düğün idüp yedi gün yedi gice tekmilinde gerdek eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 218).”

“Tiz nikâh idüp ‘Adn’ı Bedrun’a virdiler (Demir ve Erdem, 2006: 223).”

3.2.3. Dürüstlük/ Doğruluk

2 bölümün bu değerle ilgili olduğu görülmüştür:

Yalan söylemek erenler işi degildir (Demir ve Erdem, 2006: 80)...

“Ey kavm! Gerçek söylerim, Battal’ın ve ‘Abdü’l-vehhab’ın bunda suçları yokdur (Demir ve Erdem, 2006: 198).”

3.2.4. Alçak Gönüllülük

Bu bağlamda 6 bölüm tespit edilmiştir:

“Kulun Müheng-i Hindiyim (Demir ve Erdem, 2006: 107).”

“Ben kulun dahı düşümde Muhammed Mustafa’yı gördüm (Demir ve Erdem, 2006: 151).”

“Ey yarenlerim! Ol eksiklü bendeniz gine geldi (Demir ve Erdem, 2006: 182).”

“Ben bir ednayem (Demir ve Erdem, 2006: 254).”

“Andan Seyyid hazreti eyitdi: “Biz dahı imdi bu dervişlere bir hizmet idevüz.” (Demir ve Erdem, 2006: 268).”

“Ben kulın varayım (Demir ve Erdem, 2006: 275).”

3.2.5. Bağımsızlık

1 bölümün bağımsızlığa işaret ettiği düşünülmektedir:

“ben hod yalanızlığı severdim, siz bana ayak bağı oldınız (Demir ve Erdem, 2006: 145).”

3.2.6. Bağıslama

5 bölüm bağıslama değerine vurgu yapmaktadır:

“benim günahım bu dem ‘afv eyle (Demir ve Erdem, 2006: 150).”

“Seyyid hazret bu cevabları ‘Ukbe’den işitdi, vücud-ı şerifleri nerm oldı (Demir ve Erdem, 2006: 186).”

“Heman-dem Seyyid hazret ol dem kayserin ellerin çözdi (Demir ve Erdem, 2006: 266).”

“on bin esir var idi. Cümlesin azad eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 266).”

“Andan şehrin kavmı dahı aman dilediler (Demir ve Erdem, 2006: 289).”

3.2.7.Barış

3 bölümde barışa değinilmiştir:

“meşveret idüp dilediler kim Seyyid birle barışık ideler (Demir ve Erdem, 2006: 156).”

“barışalım (Demir ve Erdem, 2006: 248).”

“Hele Hızır nebi gine aralarına düşdi, barışdırdı (Demir ve Erdem, 2006: 279).”

3.2.8.Bilimsellik

Aşağıdaki 7 bölüm bilimselliği, bilimsel düşünmeyi çağrıştırmaktadır:

“Emir ‘Ömer usturlab ‘ilmini yahşi bilürdi (Demir ve Erdem, 2006: 73).”

“Dört kitabı yâd kıldı, ‘ilm-i tefsir ve ehadis içinde gayet ‘ilm sahibi oldu (Demir ve Erdem, 2006: 74).”

“ ‘İlm-i tefsir ve ehadis-i nebeviden bahs eylediler. Ne kadar ulular var ise cümlesin mülzem kıldı(Demir ve Erdem, 2006: 74).”

“Muhammedu’llah ki tamam ‘ulumı tahsil kıldım (Demir ve Erdem, 2006: 75).”

“Ca’fer mushafdan bir neçe ayet Kuran okudu, gine tefsir eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 76).”

“Yigirmi yıldır anda ‘ilim tahsil ider (Demir ve Erdem, 2006: 106).”

“yer yüzinin halıfesi Tevabık bin Ma’di oturmuş beş yüz müfti müderris sagında ve solunda (Demir ve Erdem, 2006: 178).”

3.2.9.Cesaret

Yapılan taramada aşağıdaki 48 bölümün cesaret değerine hizmet ettiği belirlenmiştir:

“Bir kez na’ra-i Allahu ekber urdı, hamle kıldı (Demir ve Erdem, 2006: 73).”

“Hiç kimesneden pervam yokdur (Demir ve Erdem, 2006: 81).”

“anın neslinden olan düşmandan yüz çevirmedi. Ol dahı düşmandan yüz çevirmez (Demir ve Erdem, 2006: 81).”

“Ca’fer na’ra urup meydana er diledi (Demir ve Erdem, 2006: 83).”

“Anlar dahı tekbir getirip hamle kıldılar (Demir ve Erdem, 2006: 83).”

“Evvel Cu’de Gazi meydana ‘azim eyledi, er diledi (Demir ve Erdem, 2006: 88).”

“Oglu Süleyman meydana girdi, hamle kıldı, atasın kurtardı (Demir ve Erdem, 2006: 89).”

“Muhammed –‘aleyhi’s-selam- ı gördüm, önünde çok gazalar eyledim, her kim ölüm arzu kılarlsa meydanıma gelsün (Demir ve Erdem, 2006: 89).”

“Kendini ol çoklık ‘askere urdı (Demir ve Erdem, 2006: 94).”

“Abdülvehhab Gazi hamle yaptı (Demir ve Erdem, 2006: 94).”

“ardınca Seyyid-i Battal-ı Gazi hamle kıldı ve ‘Abdü’s-selam ve Cu’de Gazi dört oglu ile hamle kıldı (Demir ve Erdem, 2006: 94).”

“Evvel Ahmed Tarran yetişdi, na’ra urdı, hamle kıldı (Demir ve Erdem, 2006: 97).”

“Cu’de Gazi’nin oglu Musa meydana at sürdü (Demir ve Erdem, 2006: 98).”

“Ol meydana girdi, er diledi (Demir ve Erdem, 2006: 98).”

“Ol demde ol şah-ı evliya Sultan Seyyid-i Battal-ı Gazi ol merd-i Hicazi cuş-ı huruşa geldi, bir bülend na’ra urdı, hamle kıldı (Demir ve Erdem, 2006: 99).”

“Ahmed Tarran ve ‘Abdü’l-vehhab ve ‘Abdü’s-selam dahı hamle kıldılar (Demir ve Erdem, 2006: 99).”

“Ol demde gördi kim ol şah-ı evliya Sultan Seyyid-i Battal-ı Gazi atın meydana sürdü (Demir ve Erdem, 2006: 100).”

“Seyyid-i Battal-ı Gazi bir bülend na’ra urdı, hamle kıldı. Mehpeyruz ve Ramin ve Zeynep Hatun kılıç çeküp hamle kıldılar (Demir ve Erdem, 2006: 103).”

“ol şah-ı evliya sultan Battal-ı Gazi kılıç çeküp hamle kıldı (Demir ve Erdem, 2006: 110).”

“Muhammed bin Fellah tekbir getirüp hamle eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 112).”

“şahin gibi na’ra urdı, hamle kıldı (Demir ve Erdem, 2006: 121).”

“Seyyid hazret bir ra’d na’ra haykırıp hamle kıldı. Gaziler dahı hamle kıldılar, kılıçlar yörütdiler (Demir ve Erdem, 2006: 129).”

“Andan kâfirlerin alayına hamle eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 140).”

“yarenler dahı anı görüp tekbir getirüp bir ugurdan hamle kıldılar (Demir ve Erdem, 2006: 140).”

“Seyyid hazret dahı Küştâb-ı kalkanın mübarek yüzine çeküp andan na’ra urup on bin kâfir ‘askerine kendini urdı (Demir ve Erdem, 2006: 153).”

“Bu taraftan Emir-i ‘Ömer dahı bin kişi ile hamle kıldı (Demir ve Erdem, 2006: 153).”

“Bu canibden mü’minler dahı bir ugurdan tekbir getirüp hamle kıldılar (Demir ve Erdem, 2006: 153).”

“Andan İslam gazileri dahı tekbir getirüp hamle kıldılar (Demir ve Erdem, 2006: 153).”

“bir kez na’ra urup hamle kıldı (Demir ve Erdem, 2006: 157).”

“İslam gazileri dahı merdane katı ceng eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 172).”

“Muhammediler nice yürekli kavm olurlar ki (Demir ve Erdem, 2006: 174).”

“mü’minlerden Süheyl Gazi meydana girdi, ceng eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 176).”

“Andan tekbir getirüp ol derya gibi kâfir ‘askerine hamle eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 179).”

“Seyyid hazret dahı bir kez ra’id gibi na’ra urup kâfirlerin alayına hamle eyledi ve mü’minlerden Ahmed-i Tarran-ı Gazi ve Mumlan-ı Gazi ve ‘Ali bin Haşim ve Cu’de Gazi ve Süleyman ve Musa ve Tevabil ve İslam ‘askeri cuş huruşa gelüp bir bir na’ralar urup tekbir getürdiler ve kâfirlere hamle kıldılar (Demir ve Erdem, 2006: 185).”

“ ‘akabince yarenler dahı on iki bin gaziler irişdiler. Hamle eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 189).”

“ol dahı kâfirlere karşı elli bin ‘asker ile hamle kıldı (Demir ve Erdem, 2006: 189).”

“Seyyid hazret bir kez dahı na’ra urup kâfirlerin alaylarına hamle eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 215).”

“bir kez na’ra urup kâfirlerin üzerine hamle eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 216).”

“İslam gazileri dahı Seyyid hazretinin devletinde her biri cuş huruş idüp bir ejderhaya benzediler (Demir ve Erdem, 2006: 238).”

“bu taraftan halife dahı İslam dilaverleriyle tekbir getürüp hamle eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 242).”

“İslam gazileri tekbir getürüp hamle eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 245).”

“Heman-dem tekbir getürüp bir ugurdan hamle eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 248).”

“bu taraftan mü’minler dahı tekbir getürüp bir ugurda hamle kıldılar (Demir ve Erdem, 2006: 265).”

“Andan Aşkardivzade’yi sürüp kâfirin alayına hamle eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 265).”

“İslam gazileri dahı çün anı gördiler, bir ugurdan tekbir getürüp bhamle eylediler ve cenge meşgul oldılar (Demir ve Erdem, 2006: 265).”

“Andan ol kâfirin alayına hamle eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 293).”

“alup kâfirlerin alaylarına hamle eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 309).”

“Andan on bin ‘askere hamle eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 310).”

3.2.10.Cömertlik

Cömertliğe işaret ettiği düşünülen 50 bölüm aşağıdadır:

“Andan sonra Hüseyin Gazi dahı ziyafet eyledi. Şehrin beglerin ve a’yanların cem’ eyledi ve çün yemek dökdi (Demir ve Erdem, 2006: 73).”

“Hüzeyin Gazi hazretlerine dahı tuhfeler ve armaganlar virir idi (Demir ve Erdem, 2006: 73).”

“Önüne ta’am getürdi (Demir ve Erdem, 2006: 82).”

“Emir-i ‘Ömer’e ve her adı bellü gazilere hil’atler ve nasihatler gönderdi (Demir ve Erdem, 2006: 85).”

“Cümlesine Seyyid-i Battal hil’atlar, tonlar ve atlar bağısladı (Demir ve Erdem, 2006: 94).”

“Yedi günden sonra halife Cu’de Gazi’yi hil’atladı ve gine ağır pahalı tonlar Battal’a ve Emir-i ‘Ömer’e ve kalan beglere gönderdi (Demir ve Erdem, 2006: 94).”

“hammame eyledi, dürlü dürlü zi-kıymet tonlar geydirdi, yanına aldı, oturdılar (Demir ve Erdem, 2006: 102).”

“Seyyid hazretini ol gice alup evine getürdi, ‘azim ziyafet eyledi ve dōşek dōşedi (Demir ve Erdem, 2006: 102).”

“Halife dahı Seyyid’e ve her adı bellü beglere birer eyü at ve eyü hil’at gönderdi (Demir ve Erdem, 2006: 104).”

“Ulu ziyafet eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 105).”

“bin yalınca adam tonadam ve bin kişinin karnın toyuram (Demir ve Erdem, 2006: 106).”

“Ulu ziyafet eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 106).”

“Seyyid hazreti dahı bin yalıncağ adam tonatdı ve bin kişinin karnın toyırdı (Demir ve Erdem, 2006: 110).”

“Ağır pahalı tonlar Seyyid’e ve Emir-i ‘Ömer’e ve kalan beglere gönderdi (Demir ve Erdem, 2006: 116).”

“Latif çayır çemen soguk sular arasında ziyafet eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 119).”

“Mü’minler karşu geldiler, ziyade ‘izzet eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 119).”

“Ol dahı ‘izzet eyledi. Hil’atler virdi. Gine giri gönderdi (Demir ve Erdem, 2006: 119).”

“Seyyid hazretini kendi makamına getürdi ve çok hizmet idüp önine ta’am koydı (Demir ve Erdem, 2006: 122).”

“Kaytur’a dahı çok ‘izzet idüp bahşişler ihsan eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 123).”

“ağır pahalı tonlar her adı bellü gazilere hil’atler Kaytur birle Malatya’ya irsal eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 123).”

“Emir-i ‘Ömer dahı ol gice ulu ziyafet eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 138).”

“Abuzer dahı hizmet idüp Seyyid’e nevatler eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 150).”

“cend evlik süngüsin Abuzer birle Seyyid’e armagan gönderdi ve Emir-i ‘Ömer’e ve her adı bellü gazilere birer a’la hil’at gönderdi (Demir ve Erdem, 2006: 155).”

“hayli tuhfeler ile bunları göndermişdi (Demir ve Erdem, 2006: 157).”

“ol peyke bi-kıyas mal virdiler (Demir ve Erdem, 2006: 157).”

“çok altun virdi (Demir ve Erdem, 2006: 161).”

“mal dökdi, hazine açdı, yanına getürdi ve hoş iltifat eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 162).”

“ve halife dahı her birine ziyafet itmekde olup (Demir ve Erdem, 2006: 162).”

“cümlesine mal virdi, hil’atler geydirdi (Demir ve Erdem, 2006: 166).”

“Emir-i ‘Ömer ol gice halifeye ziyafet eyledi, halife dahı Seyyid’in ogullarına ve Emir-i ‘Ömer’e ve kamu gazilere hil’atler bahş eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 166).”

“kayser dahı her birine bahşişler hil’atler virdi, bunlara nevahat eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 174).”

“Emir-i ‘Ömer halifeye ziyafet eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 187).”

“Ez-in-canib bu taraıdan çün Bağdad’da halife dahı Seyyid’in hoş oldıgın işitdikde dervişlere ve fakirlere ni’met eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 190).”

“Pes halife Seyyid’e ve ‘Abdü’l-vehhab’a ağır pahalı tonlar geydirdi (Demir ve Erdem, 2006: 199).”

“Andan halife dahı iki dest-i hat ve eyü hil’atlar Seyyid’e ve Emir-i ‘Ömer’e gönderdi (Demir ve Erdem, 2006: 205).”

“Andan ol ak fili kayser gine Seyyid’e virdi ve mübalaga mal, bin yük altun gümüş ve yüz kul ve yüz at dahı bunca armaganlar birle Seyyid’e virdi (Demir ve Erdem, 2006: 216).”

“Andan sekizinci gün Mihraseb dahı Seyyid’e mübalaga mal virüp (Demir ve Erdem, 2006: 216).”

“Seyyid hazret buyurdı. Ol ak fili mübalaga malla birle halifeye gönderdiler (Demir ve Erdem, 2006: 218).”

“Halife dahı Seyyid’e ve Emir-i ‘Ömer’e eyü hil’atler ve neçe armagan (Demir ve Erdem, 2006: 218).”

“Ruhban hikayetin şerh itdi ve ol malı Kays’a virdi (Demir ve Erdem, 2006: 221).”

“tuhfeler ile ve ben dahı anın katında gayet küstahım (Demir ve Erdem, 2006: 224).”

“Çün nameyi Seyyid’e bu denlü tuhfe ile gönderdi (Demir ve Erdem, 2006: 239).”

“Dükülin⁷ hil’atledi yine Malatya’ya gönderdi (Demir ve Erdem, 2006: 254).”

“agır hil’atler geydirdi (Demir ve Erdem, 2006: 266).”

“Seyyid hazret dahı ol bin sikke altını dervişlere virdi (Demir ve Erdem, 2006: 269).”

“ ‘azim ziyafet eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 270).”

“Seyyid birle görüşdi ve ‘azim ikram eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 292).”

“Ol adama bi-kıyas mal virdiler (Demir ve Erdem, 2006: 303).”

“Seyyid hazret kamusun dervişlere sadaka iderdi (Demir ve Erdem, 2006: 306).”

“her yıl Mekke ve Medine fukarasına armaganlar gönderin. Za’ifler ile yetimlere yardım ileyin ve öksüzleri esirgeyin (Demir ve Erdem, 2006: 312).”

3.2.11.Dayanışma

İlgili bulunan 46 bölüm aşağıda sunulmuştur:

“Biz dahı Ca’fer ardınca gidevüz (Demir ve Erdem, 2006: 82).”

“İki bin gazi ile kendi dahı revan oldı (Demir ve Erdem, 2006: 83).”

“Şimden girü bizim serverimiz Ca’fer’dir ve biz kamumuz Ca’fer’in kullarıyız (Demir ve Erdem, 2006: 84).”

“On iki bin gazi yaraklu Müsliman cem’ oldılar ve dahı üç bin piyade geldi (Demir ve Erdem, 2006: 87).”

“Yarag-ıla ve düzenle gaziler birle gelemim (Demir ve Erdem, 2006: 88).”

“İslam ‘askeri yetişdi (Demir ve Erdem, 2006: 88).”

⁷ Bu kelimenin aslı “dükeli”dir. Fakat metnin aslındaki harekelemeden dolayı “düküli” olarak okunmuştur. Buna, ilerleyici ünsüz benzeşmesinin yol açtığı düşünülmektedir (Demir ve Erdem, 2006: 254)...

“Oglu Süleyman meydana girdi, hamle kıldı, atasın kurtardı (Demir ve Erdem, 2006: 89).”

“Alay turdılar, saflar bağladılar (Demir ve Erdem, 2006: 89).”

“Seyyid yetişdi (Demir ve Erdem, 2006: 112).”

“yarenler dahı anı görüp tekbir getirüp bir uyardan hamle kıldılar (Demir ve Erdem, 2006: 140).”

“Geldik bu gazada seninle bile olavuz (Demir ve Erdem, 2006: 145).”

“sizinle kendimizi bu çokluk ‘askere uralım (Demir ve Erdem, 2006: 145).”

“şehri dahı muhkem perkidüp her canibden ceng yeri kodılar (Demir ve Erdem, 2006: 151).”

“Bu canibden mü’minler dahı bir uyardan tekbir getirüp hamle kıldılar (Demir ve Erdem, 2006: 153).”

“elli bin ‘asker ile Abuzer Müslimanlar birle çıka geldi, tekbir getirüp hamle eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 153).”

“Andan İslam gazileri dahı tekbir getirüp hamle kıldılar (Demir ve Erdem, 2006: 153).”

“İşte İslam ‘askeri dahı gelüp cem’ olmakda (Demir ve Erdem, 2006: 162).”

“kalan begler ve pehlivanlar elli bin er-ile halifeye karşı vardılar (Demir ve Erdem, 2006: 166).”

“Andan İslam gazileri dahı gönül bir idüp küffara karşı saflar bağlayup turdılar (Demir ve Erdem, 2006: 171).”

“Çün sabah oldu, mü’minler dahı hamle kıldılar (Demir ve Erdem, 2006: 172).”

“Mü’minler dahı elli bin gazi din yolunda can baş feda eyleyüp turdılar (Demir ve Erdem, 2006: 174).”

“gördiler kim yüz bin mü’minler Müsliman gaziler canların ve başların din yolına feda itmişler (Demir ve Erdem, 2006: 174).”

“İslam ‘askeri meve meve, çok çok, bölük bölük çıka geldiler ve alaylar bağlayup turdılar (Demir ve Erdem, 2006: 178).”

“yer yüzinin halifesi Tevabık bin Ma’di oturmuş beş yüz müfti müderris sağında ve solunda (Demir ve Erdem, 2006: 178).”

“dört bin has yigitler yaylar kabzasına ellerin tutarlardı ve okların gizleyüp yanınca yürürlerdi ve dört bin pehlivan yigitler omuzlarında ağır gürzler getirüp yürürlerdi ve üç yüz cengi filler sağında ve solunda yürürlerdi ve bin yedi yüz altun egirlü atlar, ‘Arabi yedekler yedilürdi (Demir ve Erdem, 2006: 178).”

“Andan İslam halifesi ve gazileri dahi tagdan yana muntazır oldılar (Demir ve Erdem, 2006: 182).”

“Seyyid hazret dahi bir kez ra’id gibi na’ra urup kâfirlerin alayına hamle eyledi ve mü’minlerden Ahmed-i Tarran-ı Gazi ve Mumlan-ı Gazi ve ‘Ali bin Haşim ve Cu’de Gazi ve Süleyman ve Musa ve Tevabil ve İslam ‘askeri cuş huruşa gelüp bir bir na’ralar urup tekbir getürdiler ve kâfirlere hamle kıldılar (Demir ve Erdem, 2006: 185).”

“İslam gazileri üç gün üç gice ceng eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 185).”

“Mü’minler dahi tiz on bin ‘asker hazır eylediler. Şehri muhkem perkitdiler (Demir ve Erdem, 2006: 188).”

“ ‘akabince yarenler dahi on iki bin gaziler irişdiler. Hamle eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 189).”

“Tarsus maliki Hüseyin bin ‘Ali yedi bin gazi ile bir ugurdan tekbir getirüp hamle kıldılar (Demir ve Erdem, 2006: 233).”

“İki yüz bin kişi ile halife-i ruy-ı zemin çıka geldi (Demir ve Erdem, 2006: 233).”

“on bin mübarizler önünce tir-endazlar ve on bin kişi ardınca bahadırlar yalın kılıçlar ellerinde çıka geldi (Demir ve Erdem, 2006: 233).”

“İslam gazileri dahı Seyyid hazretinin devletinde her biri cuş huruş idüp bir ejderhaya benzediler (Demir ve Erdem, 2006: 238).”

“Çün ertesi gün oldu, Malatya'nın gazileri Seyyid hazret ve Emir-i 'Ömer otuz bin 'asker ile tevekkül Allah'a idüp cümlesi yöridiler (Demir ve Erdem, 2006: 241).”

“bu tarafdan halife dahı İslam dilaverleriyle tekbir getürüp hamle eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 242).”

“İslam gazileri tekbir getürüp hamle eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 245).”

“Heman-dem tekbir getürüp bir ugurdan hamle eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 248).”

“bu tarafdan mü'minler dahı tekbir getürüp bir ugurda hamle kıldılar (Demir ve Erdem, 2006: 265).”

“ 'akabince Mu'ad dahı kırk bin 'asker ile gelüp irişdi ve ol dahı hamle eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 287).”

“Ol dem Mu'ad dahı 'Abdü'l-vehhab Gazi kırk bin 'asker ile çıka geldi ve hamle idüp Babek'in 'askerin kırdılar ve bozdılar ve kimini esir eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 289).”

“Andan Seyyid gördi kim ol dem mü'minlerden Mumlan-ı Gazi Tebriz erenleriyle on bin asker çıkageldi (Demir ve Erdem, 2006: 290).”

“Halife dahı buyurdi. 'Abdü'l-vehhab-ı Gazi'yi ve Mu'ad'ı ve Kasım'ı kırk bin 'asker ile Seyyid'e yardıma gönderdi (Demir ve Erdem, 2006: 296).”

“Bu tarafdan mü'minler dahı hazır olup tururlardı. Çün Seyyid'in na'rasın işitdiler, at saldılar. İrişüp el kılıca urdılar, yöridiler (Demir ve Erdem, 2006: 297).”

“mü'minler dahı tiz kırk bin 'asker hazır eylediler ve Bagdad'da halifeye dahı name ile haber gönderdiler (Demir ve Erdem, 2006: 308).”

“bir tarafdan İslam dilâverleri dahı gayret idüp kâfirlere öyle kılıç urdılar (Demir ve Erdem, 2006: 309).”

3.2.12. Demokrasî Bilinci

Bu değerle ilgili 6 bölüm saptanmıştır:

“*Cem’iyyet idüp danışdılar (Demir ve Erdem, 2006: 74).*”

“*ulular meşveret eyledier (Demir ve Erdem, 2006: 74).*”

“*Şöyle maslahat gördiler ki Ca’fer büyüyünce ‘Abdü’s-selam’ı ser-‘asker kıldılar (Demir ve Erdem, 2006: 74).*”

“*Danışdılar (Demir ve Erdem, 2006: 88).*”

“*meşveret eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 166).*”

“*Seyyid ve halife ve kalan ulular dahi meşveret eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 248).*”

3.2.13. Dostluk

Aşağıdaki 16 bölümün dostlukla ilgili olduğu görüşüne varılmıştır:

“*Andan yarenlere haber oldu, geldiler, Ca’fer ile görüşdiler (Demir ve Erdem, 2006: 79).*”

“*Bunlar Ca’fer’in ‘aziz yarenleri idi (Demir ve Erdem, 2006: 82).*”

“*Yarenler işitdiler, hayli korkdılar (Demir ve Erdem, 2006: 82).*”

“*Yarenler! Benim bir sözüm vardır (Demir ve Erdem, 2006: 84).*”

“*Yarenler! Beni iş bu yere ve bu makama ol iki cihan fahri Muhammeden Mustafa – salla’llahu te’ala ‘aleyhi vesellem- gönderdi (Demir ve Erdem, 2006: 84).*”

“*Bana yar ve karındaş ol (Demir ve Erdem, 2006: 92).*”

“*Ol sa’at yarenler ile görüşdi (Demir ve Erdem, 2006: 106).*”

“*Ne olaydı şol gelen bizim serverimiz Sultan-ı Seyyid-i Battal Gazi olaydı (Demir ve Erdem, 2006: 138).*”

“İşte Seyyid yarenler ile gelmekte olsun (Demir ve Erdem, 2006: 138).”

“Şemmas dahi mü'min Müsliman idi ve Seyyid'in can-ı dilden muhibbi idi (Demir ve Erdem, 2006: 143).”

“Ez-in-canib amma bu taraftan bir gün Seyyid hazret yarenler ile oturup can sohbeti iderlerdi (Demir ve Erdem, 2006: 144).”

“bir yıldır kim evden taşra çıkmadım ve dahi oglancılarımı görmedim ve yarenlerim görmedim (Demir ve Erdem, 2006: 162).”

“Ey yarenlerim! Ol eksiklü bendeniz gine geldi (Demir ve Erdem, 2006: 182).”

“Seyyid hazretinin be-gayet yarıgarı idi (Demir ve Erdem, 2006: 188).”

“Meger İstanbul'da Seyyid'in bir muhibbi var idi (Demir ve Erdem, 2006: 201).”

“amma Müsliman idi ve Seyyid'in sadık yâriidi (Demir ve Erdem, 2006: 201).”

3.2.14.Duyarlılık

48 bölüm tespit edilmiştir:

“Feryad u figan eylediler, ağlaştılar (Demir ve Erdem, 2006: 74).”

“Andan sonra yedi gün mü'minler yas, matem tutdılar ve matem tonların geydiler (Demir ve Erdem, 2006: 74).”

“ ‘Azim te'essüfler eyledi, üç gün yas tutdı (Demir ve Erdem, 2006: 74).”

“Ca'fer için 'azim perişan, oldılar (Demir ve Erdem 2006: 76).”

“Çok zarılık eyledi. Tamam Rum halkı kırk gün yas matem tutdılar (Demir ve Erdem, 2006: 79).”

“Seyyid hazret ve oturanlar bile melul olup yürekleri yanup ağlaştılar (Demir ve Erdem, 2006: 114).”

“Ol dem Seyyid hazretinin mübarek vücud-ı şerifleri acıdı, merhamet eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 120).”

“Seyyid için ve esir olan Müslimanlar için melul oldılar (Demir ve Erdem, 2006: 138).”

“ ‘Ali için zarılıklar eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 139).”

“Ol dem Seyyid hazretinin vücudu şerifleri göyüdü (Demir ve Erdem, 2006: 140).”

“Belki yarenlerime bir elem erişe (Demir ve Erdem, 2006: 145)...

“Cümlesi Seyyid için ‘azim melul oldılar (Demir ve Erdem, 2006: 151).”

“Çün bu haberi işitdi, ağladı (Demir ve Erdem, 2006: 157).”

“yedi gün yas matem tutup (Demir ve Erdem, 2006: 161).”

“kamu yarenler siyah puş olup zarılıklar iderlerdi (Demir ve Erdem, 2006: 162).”

“tamam İslam diyarında Seyyid hazretleri için yas matem tuttılar (Demir ve Erdem, 2006: 162).”

“Cümlesi siyah puşlar geymişler idi (Demir ve Erdem, 2006: 166).”

“kamu yarenler dahı şimdi siyah puşlardır (Demir ve Erdem, 2006: 167).”

“Bizim cigerimiz hun oldu (Demir ve Erdem, 2006: 170).”

“Mü’minler melul ve mahzun olup şehid olanları yerin kara bagrın kazup namazların kıldılar (Demir ve Erdem, 2006: 175).”

“Emir-i ‘Ömer ve cümle gaziler zarılık eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 176).”

“Emir-i ‘Ömer ve yarenler cümlesi Mumlan-ı Gazi için melul ve perişan oldılar (Demir ve Erdem, 2006: 176).”

“Mü’minler melul ve perişan oldılar (Demir ve Erdem, 2006: 177).”

“Seyyid hazret lalası için çok ağladı ve kamu yarenler dahı feryad idüp ağlaştılar (Demir ve Erdem, 2006: 187).”

“Anın için dahı feryad eylediler ve namazın kılup defn eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 187).”

“Kamu yarenler feryad ve figanlar kopardılar (Demir ve Erdem, 2006: 187).”

“Halife dahı Seyyid hazretleri için be-gayet melul oldu (Demir ve Erdem, 2006: 187).”

“Yarenler dahı gice gündüz feryad ve figan içinde iderler (Demir ve Erdem, 2006: 188).”

“Seyyid için çok agladı (Demir ve Erdem, 2006: 188).”

“Andan Seyyid hazretinin mübarek özi göyüncü (Demir ve Erdem, 2006: 215).”

“Andan Emir-i ‘Ömer ve kamu yarenler Seyyid için ‘azim melul oldılar (Demir ve Erdem, 2006: 229).”

“Ol dem yarenler dahı ‘azim feryad ve figan idüp Seyyid için yas matem tutdılar ve siyah-puş olup karalar giydiler (Demir ve Erdem, 2006: 230).”

“Halife Seyyid için melul olup yas matem tonların geydi (Demir ve Erdem, 2006: 230).”

“Mü’minler ve halife cümlesi gayet melul ve perişan oldu (Demir ve Erdem, 2006: 236).”

“Ol dem halifenin be-gayet özi yandı (Demir ve Erdem, 2006: 241).”

“Seyyid hazret bu nameyi okudu, mübarek gözleri yaş-ıla toldı ve çok agladı (Demir ve Erdem, 2006: 247).”

“Çün Seyyid hazret bu haberi dahı işitdi, ah eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 255).”

“kamu yarenler feryad ve figan idüp Seyyid için yas matem tonların geydiler (Demir ve Erdem, 2006: 258).”

“Seyyid hazret gayet melul oldu (Demir ve Erdem, 2006: 279).”

“Esatur’in yedi gün ‘azasın tutdılar (Demir ve Erdem, 2006: 280).”

“Seyyid ol gaziler için ‘azim yas tutdılar (Demir ve Erdem, 2006: 295).”

“Seyyid hazretin oğlu Beşir için ve yarenler için ağlaştılar (Demir ve Erdem, 2006: 296).”

“Andan Seyyid hazret gayet melul oldu (Demir ve Erdem, 2006: 307).”

“bir zaman ‘Abdü’l-vehhab Gazi için ağlaştılar (Demir ve Erdem, 2006: 308).”

“ ‘Abdü’l-vehhab Gazi için cümle gaziler bir zaman yas matem tutdılar ve ruhi için hatimler okuyup ve aşlar pişürüp ve garibleri toyurdılar (Demir ve Erdem, 2006: 309).”

“bir zağman ağlaşıp yas matem eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 312).”

“kamu bay geda ve gaziler Seyyid hazretlerinin yas matem idüp ‘azasın tutdılar (Demir ve Erdem, 2006: 312).”

“Halife dahı ‘azim yas matem tutup (Demir ve Erdem, 2006: 312).”

3.2.15.Emaneti Korumak

Bu içerikte 8 bölüme rastlanılmıştır:

“Zira kim emanet idi (Demir ve Erdem, 2006: 71).”

“ ‘Ali’nin yadigârıdır (Demir ve Erdem, 2006: 76).”

“Ol Resülü’llah’ın mübarek agzı yâridir ki bana emanet virmişdi (Demir ve Erdem, 2006: 85).”

“benim selamım degirüp bu emanetleri ana viresin (Demir ve Erdem, 2006: 85).”

“Kaytur dahı halifenin gönderdiği tonları Emir-i ‘Ömer’e ve Seyyid-i Battal-ı Gazi’ye teslim eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 123).”

“Nameyi ve cengâverlik⁸ süngüsün Seyyid hazretinin huzuruna teslim eyledi ve ‘Emir-i ‘Ömer’e ve cümle gazilere halifenin hil’atlerini taksim eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 155).”

“Ol dem şehri dahı ‘Abdü’l-vehhab’a ismarladılar (Demir ve Erdem, 2006: 251).”

“Beşir’i ve Nezir’i ‘Abdü’l-vehhab’a ismarladı (Demir ve Erdem, 2006: 251).”

3.2.16.Estetik

Aşağıdaki 40 bölümün estetik değeriyle ilgili olduğu düşünülmektedir:

“Ashab ortasından bir yigit uzun boylu, hub yüzlü, adı ‘Abdü’l-vehhab (Demir ve Erdem, 2006: 70).”

“iki yüz yıldan sonra bir yigit kopa, uzun boylu, hub yüzlü, bugday alınlu ola (Demir ve Erdem, 2006: 70).”

“Şunun gibi hub oldu kim naziri yok idi (Demir ve Erdem, 2006: 73).”

“Ca’fer on üç yaşına girdi, ‘azim kadd u kamet cekdi (Demir ve Erdem, 2006: 74).”

“Mihriyayil uzun boylu, kara yagız, heybetlü pehlivandır (Demir ve Erdem, 2006: 76).”

“Çün Kibir buna nazar kıldı, gördi bir mahbub ayın on dördine benzer. Benler yüzün toldurmuş, agzı hokkaya benzer (Demir ve Erdem, 2006: 77).”

“Sahrada bir latif yere geldi (Demir ve Erdem, 2006: 77).”

“Gördi, cennete benzer dürlü dürlü yemişler, gül gülistan (Demir ve Erdem, 2006: 77).”

“önünde bir şadırvan ve bir ulu havz içi tolu balıklar oynar (Demir ve Erdem, 2006: 77).”

⁸ Müstensih kelimeyi yanlış ve eksik yazmıştır. Anlama bakılarak kelime “cengâverlik” olarak okunmuştur (Demir ve Erdem, 2006: 155)...

“Gördi ki bir mahbub oğlan, aya benzer ve benler yüzün toldurmuş, agzı hokkaya benzer, yatur (Demir ve Erdem, 2006: 78).”

“Bir hub suret görüp meyil eyledi kim birkaç şeftalu ele dürdi (Demir ve Erdem, 2006: 78).”

“Bir hub suretli yigit (Demir ve Erdem, 2006: 84).”

“Harire sarılu misk ve ‘anber kohusundan kamusunun dimağı mu’attar oldı (Demir ve Erdem, 2006: 85).”

“Bir padişah emirane tonlar geymiş. Amma za’if terkibdir (Demir ve Erdem, 2006: 90).”

“Ömrüm içinde ben buncılayın oğlan güzel yüzlü görmedim (Demir ve Erdem, 2006: 91).”

“Taht üstünde bir mahbube kız, ayın on dördüne benzer, oturur (Demir ve Erdem, 2006: 91).”

“karşuda bir büyük bağın içinde bir köşk, orta yerinde çepeçevre divar yapılmış. İçerisi toptolu dürlü dürlü enva’ yemişler ve reyhanlar (Demir ve Erdem, 2006: 95).”

“gördi kim bir mahbube kız (Demir ve Erdem, 2006: 95).”

“Müslümanlar kadd ü kametin gördiler, hayran oldılar (Demir ve Erdem, 2006: 99).”

“Farig olıcak nagh dir tamından bir mahbube kız göründi. Ayın on beşine benzer (Demir ve Erdem, 2006: 111).”

“Kaytur’ın bir mahbube kızı var idi (Demir ve Erdem, 2006: 120).”

“Çün Kaytur dahı Seyyid’in mübarek cemalin bir dem teferrüc kıldı, hayran kaldı (Demir ve Erdem, 2006: 121).”

“Seyyid hazret menbere çıkdı, hub avaz ile hutbe okudı (Demir ve Erdem, 2006: 130).”

“gördi kim Kilbad dahı bir hub suretlü yigit imiş (Demir ve Erdem, 2006: 151).”

“Andan Hak te’ala Seyyid hazretine bir hub avaz virmiş idi kim işiden hayran olurdu (Demir ve Erdem, 2006: 159).”

“ ‘azim hublardan idi (Demir ve Erdem, 2006: 159).”

“bir hub suret gördi kim böyle bir cemal-i ba-kemal hiç görmüş degil ola(Demir ve Erdem, 2006: 159).”

“Seyyid hazret dahı bir cemal gördi kim kendinden gideyazdı (Demir ve Erdem, 2006: 160).”

“Nefis tonlar geymiş (Demir ve Erdem, 2006: 164).”

“yüz hafız-ı kelamu’llah hub avaz ile inna fetehna leke suresin okurlardı ve dört yüz hub avazlu mü’ezzin önünce tekbir getirüp “Es-salavatu ve’s-selamu ‘aleyke ya Resulü’llah’i!” dirlerdi (Demir ve Erdem, 2006: 178).”

“Çün halife dahı Hümayu Dil-Efruz’ı gördi, ‘azim güzel idi (Demir ve Erdem, 2006: 192).”

“ ‘Ali hub yigit idi (Demir ve Erdem, 2006: 207).”

“Nefis tonlar geydirmişler (Demir ve Erdem, 2006: 210).”

“Seyyid gördi kim gözleri güherden, dudakları la’ilden düzülmiş ve içini misk-i ‘anber birle toldurmuşlar (Demir ve Erdem, 2006: 211).”

“Gördi kim bu bir mahbube kız kim ‘âleminde bir dahı misli olmaya (Demir ve Erdem, 2006: 222).”

“Gördi kim Ketayun dahı taht üstünde oturmuş mahitabane benzer. Seyyid dahı ‘ömrinde bunun gibi mahbube görmüş degil (Demir ve Erdem, 2006: 224).”

“Dört yüz hub avazlu mü’ezzinler sağında ve solında ‘İnna fetejna’ suresin okurlardı ve hub avazlu mukarribler önünce tekbir getirüp ‘Es-salavatu ve’s-selamu ‘aleyke ya Resulü’llah!’ dirlerdi (Demir ve Erdem, 2006: 243).”

“Şemmas-ı Pir’e nefis tonlar geydirüp Seyyid’in katına getirdi(Demir ve Erdem, 2006: 249).”

“Gördi kim içinde bir hub suretlü yigit mülukane tonlar üzerinde (Demir ve Erdem, 2006: 271).”

“Hub avaz ile ezan okudu (Demir ve Erdem, 2006: 271).”

3.2.17.Fedakârlık

Bu değerle ilgili 9 bölüm bulunmaktadır:

“Seyyid hazret ol kadar şey’i alup hep gazilere tagıtdı (Demir ve Erdem, 2006: 117).”

“Ol dahı Hak yolına ve gaziler ‘aşkına feda olsun (Demir ve Erdem, 2006: 125).”

“Mü’minler dahı elli bin gazi din yolunda can baş feda eyleyüp turdılar (Demir ve Erdem, 2006: 174).”

“gördiler kim yüz bin mü’minler Müsliman gaziler canların ve başların din yolına feda itmişler (Demir ve Erdem, 2006: 174).”

“Seyyid hazret arkasında geydigi kaftanın çıkardı, ogullarına hediye için virdi (Demir ve Erdem, 2006: 207).”

“benim başım ve canım senin yolına feda olsun (Demir ve Erdem, 2006: 275).”

“Benim canım senin yolına kurbandır (Demir ve Erdem, 2006: 275).”

“Din yolında çok zahmet çekdim (Demir ve Erdem, 2006: 307).”

“Bu cümle iş kim işledim, Hak rızası-çün işledim (Demir ve Erdem, 2006: 310).”

3.2.18.Gazilik

Gazilik ile ilgili 49 bölüm bulunmuştur:

“ol yigidin yüzini görüp anınla çok gazalar idecekdir (Demir ve Erdem, 2006: 71).”

“Kendi dahi zahımlu oldu (Demir ve Erdem, 2006: 73).”

“Ya baş virem yahud baş alam (Demir ve Erdem, 2006: 81).”

“İki bin gazi ile kendi dahi revan oldu (Demir ve Erdem, 2006: 83).”

“Gazilerden ol beş bin kişilerden iki yüz kişi şehid olmuş, bakisi geldiler (Demir ve Erdem, 2006: 84).”

“Gazaya hazır olun (Demir ve Erdem, 2006: 87).”

“sag kola hamle kıldı, hayli kişi yıkdı, tar u mar eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 89).”

“Muhammed –‘aleyhi’s-selam- ı gördüm, önünde çok gazalar eyledim, her kim ölüm arzu kılarlsa meydanıma gelsün (Demir ve Erdem, 2006: 89).”

“Ya baş virem yahud baş alam (Demir ve Erdem, 2006: 118).”

“niyet-i gaza, kast-ı kâfir (Demir ve Erdem, 2006: 130).”

“niyet-i gaza, kasd-ı kâfir (Demir ve Erdem, 2006: 136).”

“Geldik bu gazada seninle bile olavuz (Demir ve Erdem, 2006: 145).”

“cümlesin ‘askeriyle gazaya da’vet eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 162).”

“her yıl rıza’ en li’llahi ve Resul için bu denlü gazalar eylerdim (Demir ve Erdem, 2006: 162).”

“Öleniniz şehid olur ve kalanınız gazi olur (Demir ve Erdem, 2006: 166).”

“din gayretine gaza kılın (Demir ve Erdem, 2006: 170).”

“Andan İslam gazileri dahı gönül bir idüp küffara karşı saflar bağlayup turdılar (Demir ve Erdem, 2006: 171).”

“mü’minlerden kırk kişiyi kimini şehid eyledi ve kimini mecruh eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 171).”

“İslam gazileri dahı merdane katı ceng eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 172).”

“Mü’minler dahı elli bin gazi din yolunda can baş feda eyleyüp turdılar (Demir ve Erdem, 2006: 174).”

“gördiler kim yüz bin mü’minler Müsliman gaziler canların ve başların din yolına feda itmişler (Demir ve Erdem, 2006: 174).”

“anı dahı zahımlu eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 175).”

“kimini mecruh eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 175).”

“mü’minlerden Süheyl Gazi meydana girdi, ceng eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 176).”

“dört bin has yigitler yaylar kabzasına ellerin tutarlardı ve okların gizleyüp yanınca yürürlerdi ve dört bin pehlivan yigitler omuzlarında ağır gürzler getirüp yürürlerdi ve üç yüz cengi filler sagında ve solında yürürlerdi ve bin yedi yüz altun egirlü atlar, ‘Arabî yedekler yedilürdi (Demir ve Erdem, 2006: 178).”

“İslam gazileri dahı şad olup (Demir ve Erdem, 2006: 179).”

“Seyyid hazret dahı bir kez ra’id gibi na’ra urup kâfirlerin alayına hamle eyledi ve mü’minlerden Ahmed-i Tarran-ı Gazi ve Mumlan-ı Gazi ve ‘Ali bin Haşim ve Cu’de Gazi ve Süleyman ve Musa ve Tevabil ve İslam ‘askeri cuş huruşa gelüp bir bir na’ralar urup tekbir getürdiler ve kâfirlere hamle kıldılar (Demir ve Erdem, 2006: 185).”

“İslam gazilerine kuvvet vire Allah diyelim (Demir ve Erdem, 2006: 185).”

“İslam gazileri üç gün üç gice ceng eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 185).”

“ ‘akabince yarenler dahı on iki bin gaziler irişdiler. Hamle eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 189).”

“Seyyid’e bir iki yerden zahım irişdirdiler (Demir ve Erdem, 2006: 228).”

“İslam ‘askerinde dahı gaziler vardır kim (Demir ve Erdem, 2006: 233).”

“Çün ertesi gün oldu, Malatya’nın gazileri Seyyid hazret ve Emir-i ‘Ömer otuz bin ‘asker ile tevekkül Allah’a idüp cümlesi yöridiler (Demir ve Erdem, 2006: 241).”

“bu taraıdan halife dahı İslam dilaverleriyle tekbir getürüp hamle eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 242).”

“Çün İslam gazileri dahı geldiler, İstanbul’a karşu kondılar (Demir ve Erdem, 2006: 244).”

“İslam gazileri tekbir getürüp hamle eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 245).”

“Heman-dem tekbir getürüp bir ugurdan hamle eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 248).”

“önünde çok gazalar kıldım (Demir ve Erdem, 2006: 252).”

“bin kez gaza kıldım ve muradıma irdim (Demir ve Erdem, 2006: 252).”

“bu taraıtan Malatya gazileri dahı yetmiş mil kadar şehirden taşra çıkdılar ve kâfir ‘askerlerin karşladılar (Demir ve Erdem, 2006: 263).”

“bu taraıdan mü’minler dahı tekbir getürüp bir ugurda hamle kıldılar (Demir ve Erdem, 2006: 265).”

“İslam dilâverleri ceng alatin kuşanup niyet-i gaza kasd-ı kâfir deyüp atlarına süvar oldılar (Demir ve Erdem, 2006: 265).”

“Gazan mübarek olsun (Demir ve Erdem, 2006: 277).”

“bir iki yerde mübarek teninden zahımlı oldu (Demir ve Erdem, 2006: 293).”

“Toksan tokuz yıldır kim Allah ‘aşkına ve senin hürmetine ve dinin yoluna gazalar kıldım (Demir ve Erdem, 2006: 307).”

“La’in ‘Avuc Fireng kafasından gelüp ‘Abdü’l-vehhab’ı Gazi’yi zahımlu eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 308).”

“İslam dilâverleri dahı ‘azim ceng eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 308).”

“bir taraftan İslam dilâverleri dahı gayret idüp kâfirlere öyle kılıç urdılar (Demir ve Erdem, 2006: 309).”

“İmdi siz dahı din yolında pek turın ve da’im gaza idin (Demir ve Erdem, 2006: 312).”

3.2.19.Görgülü Olmak

Bu değere hizmet ettiği düşünölen 3 bölüm aşağıda sunulmuştur:

“ ‘Azim görgülü kopdı (Demir ve Erdem, 2006: 72).”

“Ben armagansız halıfeye varmazam (Demir ve Erdem, 2006: 182).”

“Ey ogullarım! Bunu üstadınıza iletün, verin ve çok ‘özürler dileyin (Demir ve Erdem, 2006: 207).”

3.2.20.Hayâ

Hayâ değeri ile ilgili 1 bölüm bulunabilmiştir:

“Halıfe dahı be-gayet şermesar olup başın aşaga saldı (Demir ve Erdem, 2006: 197).”

3.2.21.İffet/ Namuslu Olmak

Bir arada değeriendirilen iffet ve namuslu olmak değerileriyle ilgili 4 bölüm tespit edilmiştir:

“Baban ve karındaşların ‘ırzını yıkdın (Demir ve Erdem, 2006: 103).”

“Kimseye görünmezler ve yüz göstermezler (Demir ve Erdem, 2006: 112).”

“üstlerine erkek sinek dahi kondurmazlar (Demir ve Erdem, 2006: 112).”

“Fatıma eyitdi: ‘Hay bire haramzade oğlu haramzade! Bu ne herzedir ki sen söylersin?’ didi (Demir ve Erdem, 2006: 219).”

3.2.22.İyi Niyet

68 bölüm belirlenmiştir:

“İnşa'allahu te'ala ol vilayeti Hak te'ala Müslimanlara ruzi kıla (Demir ve Erdem, 2006: 70).”

“Birkaç du'alar yazdı (Demir ve Erdem, 2006: 73).”

“Görenler cümlesi du'alar kıldılar, aferin eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 74).”

“Bu Rum memleketin Müslimanlık idesin (Demir ve Erdem, 2006: 76)!”

“Heman mübarek himmetin benimle bile olsun (Demir ve Erdem, 2006: 81).”

“Ya pir-i mübarek! Himmetin benimle bile olsun (Demir ve Erdem, 2006: 82).”

“Ca'fer'in önünde du'a eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 84).”

“Andan Cu'de Gazi ve 'Ali ve Vahid ve Haşim ve Süleyman yerlerinden turup Ca'fer'e du'a kıldılar (Demir ve Erdem, 2006: 84).”

“Bareka'llah ciger-guşem seni saklasun Allah, yavuz gözden ve yavuz dilden (Demir ve Erdem, 2006: 90).”

“Huda-yı Kerimü'l-müte'al iş asanlığı vire (Demir ve Erdem, 2006: 106).”

“Cümlesi du'alar kıldılar (Demir ve Erdem, 2006: 110).”

“İlahi! 'İnayet ve hidayet senden bu Müslümanların halaslıgın ihsan eyle (Demir ve Erdem, 2006: 115).”

“Seyyid'in bu fethin görüp hayır du'alar kıldılar (Demir ve Erdem, 2006: 122).”

“Seyyid hazretine hayır du'alar eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 123).”

“halifeye ve Seyyid hazretine hayır du’alar eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 123).”

“Seyyid’e hayır du’alar eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 128).”

“Seyyid hazretlerine çok nasihatler eyledi ve gözlerinden öpüp mübarek bagrına basdı ve hayır du’alar eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 133).”

“Seyyid’e hayır du’alar kıldılar (Demir ve Erdem, 2006: 133).”

“ ‘Ali pehlivana hayır du’alar idüp aferin didiler (Demir ve Erdem, 2006: 138).”

“Barekallahu ciger-guşem barekallah (Demir ve Erdem, 2006: 140).”

“Halife dahı Seyyid hazretlerine hayır du’alar idüp (Demir ve Erdem, 2006: 141).”

“Seyyid-i Battal-ı Gazi’ye hayır du’alar ve senalar idüp bu fethini dahı tahsin kıldılar... Halife dahı Seyyid hazretlerine hayır du’alar idüp (Demir ve Erdem, 2006: 141).”

“Seyyid hazretinin saye-i sa’adetinde hayır du’alar ve senalar idüp (Demir ve Erdem, 2006: 141).”

“Halife dahı Seyyid hazretlerine hayır du’alar idüp (Demir ve Erdem, 2006: 141).”

“Şayed ki Hak te’ala atana dahı Müslimanlık ruzi kıla (Demir ve Erdem, 2006: 147).”

“ ‘azim şad olup hayır du’alar eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 152).”

“Halife ‘azim şadlık idüp Seyyid hazretine hayır du’alar eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 155).”

“Cümle diyar-ı Bagdad’da ve Şam’da Seyyid hazretine du’alar idüp ‘azim şadlıklar eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 155).”

“diyar-ı İslam dahı kamusu Seyyid-i Battal-ı Gazi hazretlerinin saye-i sa’adetine hayır du’alar idüp (Demir ve Erdem, 2006: 156).”

“Seyyid hazretine hayır du’alar eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 157).”

“İslam gazileri hayır du’alar kıldılar (Demir ve Erdem, 2006: 172).”

“mü’minler anı görüp Seyyid’e hayır du’alar eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 172).”

“Çün halife bu hünerleri işitdi, ol dem elin kaldırıp Seyyid’e du’a eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 179).”

“Seyyid’e du’alar eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 179).”

“Halife dahı Seyyid’in erligine du’alar eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 179).”

“halife dahı Seyyid’e hayr du’alar iderdi (Demir ve Erdem, 2006: 183).”

“Muzaffer eyleye lutf-ıla sübhan (Demir ve Erdem, 2006: 184).”

“Cihanda devletin olsun ziyade

Ki da’im size nusret vire hannan (Demir ve Erdem, 2006: 184).”

“hayır du’alar eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 184).”

“Bareka’llah ciger-guşem bareka’llah,

Hatalardan saklasun seni Allah!

Mesavin söyleyen diller çürüsün

Sana kasd eyleyen kollar kurusun

‘Aleyke ‘avnü’llah ey pehlivan-zade (Demir ve Erdem, 2006: 184).”

“İslam gazilerine kuvvet vire Allah diyelim (Demir ve Erdem, 2006: 185).”

“Halife dahı Şemmas’a hayr du’alar eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 185).”

“Hatun dahı Seyyid’in mübarek başı ucunda oturdı ve mübarek elin kaldırıp du’a eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 189).”

“Kamu yarenler Seyyid’e hayır du’alar idüp (Demir ve Erdem, 2006: 196).”

“Seyyid’e hayır du’alar ve erligine tahsin kıldılar (Demir ve Erdem, 2006: 199).”

“Yarenler dahı Seyyid hazretine hayır du’alar eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 201).”

“Seyyid’e hayır du’alar kıldı (Demir ve Erdem, 2006: 204).”

“Seyyid’ hayır du’alar eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 216).”

“ak fili görüp mübalaga mal birle hayır du’alar kıldılar (Demir ve Erdem, 2006: 217).”

“hayır du’a eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 218).”

“Halife dahı Seyyid’e hayır du’alar eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 238).”

“Andan halife Seyyid’e ve yarenlere hayır du’alar eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 242).”

“Seyyid’e hayır du’alar eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 246).”

“hayır du’alar eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 246).”

“üç bin Müsliman karındaşlar birle devam-ı devletinize du’aya meşgul olmuşuzdur (Demir ve Erdem, 2006: 247).”

“ ‘Enbiya ve evliya destigirin olsun!’ deyü hayır du’alar eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 247).”

“ol ak filin üstünde Seyyid’e dembedem hayır du’alar iderdi (Demir ve Erdem, 2006: 248).”

“ ‘Abdü’l-vehhab dahı Seyyid hazretine hayır du’alar eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 262).”

“hayır du’alar idüp bir zaman bunun üzerine geçdi (Demir ve Erdem, 2006: 266).”

“hayır du’alar eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 267).”

“Esatur dahı Seyyid’e hayır du’alar kıldı (Demir ve Erdem, 2006: 280).”

“Halife ve kamu yarenler ve gaziler Seyyid’e hayır du’alar eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 285).”

“halife dahı karşu gelüp hayır du’alar eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 286).”

“Halife dahı Seyyid’e hayır du’alar eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 287).”

“Seyyid’e hayır du’alar eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 298).”

“Seyyid hazretinin saye-i sa’adetinde hayır du’alar ile (Demir ve Erdem, 2006: 298).”

“İşte diyar-ı İslam’da olan mü’minler Seyyid-i Battal Gazi hazretlerinin saye-i sa’adetinde hayır du’lar idüp (Demir ve Erdem, 2006: 306).”

3.2.23.Kardeşlik

Aşağıdaki iki bölümün kardeşlik ile ilgili olduğu düşünülmektedir:

“Bana yar ve karındaş ol (Demir ve Erdem, 2006: 92).”

“Biz ikimiz karındaşlarız (Demir ve Erdem, 2006: 120).”

3.2.24.Merhamet

Merhametle ilgili 4 bölüm bulunmuştur:

“Ol dem Seyyid hazretinin mübarek vücud-ı şerifleri acıdı, merhamet eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 120).”

“Şefkat idüp öldürmedi (Demir ve Erdem, 2006: 151).”

“anınçün şefkat eyledim (Demir ve Erdem, 2006: 151).”

“gine sana şefkat eyledim, gördüm nev-civansın (Demir ve Erdem, 2006: 152).”

3.2.25.Misafirperverlik

Misafirperverlik ile alakalı bulunan 28 bölüm aşağıda sunulmuştur:

“Andan sonra Hüseyin Gazi dahi ziyafet eyledi. Şehrin beglerin ve a’yanların cem’ eyledi ve çün yemek dökdi (Demir ve Erdem, 2006: 73).”

“Cafer’e karşı vardı, selam virdi. Eyitdi: “Hoş geldin ya Cafer!” (Demir ve Erdem 2006: 76).”

“Önüne ta’am getürdi (Demir ve Erdem, 2006: 82).”

“Seyyid hazretini ol gice alup evine getürdi, ‘azim ziyafet eyledi ve döşek döşedi (Demir ve Erdem, 2006: 102).”

“Seyyid hazretini kendi makamına getürdi ve çok hizmet idüp önüne ta’am koydı (Demir ve Erdem, 2006: 122).”

“Abuzer dahi hizmet idüp Seyyid’e nevatler eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 150).”

“Şemmas Seyyid’in önüne ta’am getürdi, yediler (Demir ve Erdem, 2006: 167).”

“Malatya’da birkaç gün Seyyid-i Battal Gazi’nin saye-i sa’adetinde eglenüp karar eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 186).”

“Ey Ahiret Hatun’ı! Ne olaydı bir iki gün bunda dahi eglensesin, ta ki biz dahi sana bir hizmet idevüz (Demir ve Erdem, 2006: 189).”

“Dilerim ki yarenler anda geleler, ol makamı müşerref ideler (Demir ve Erdem, 2006: 190).”

“Şol karşıda turan yigidi alın! Saraya iletün! Ben gelince bir hoş ri’ayet idin (Demir ve Erdem, 2006: 208).”

“ ‘Azraf av etlerinden pişirüp Seyyid’i konukladı (Demir ve Erdem, 2006: 212).”

“Hoş geldin ya Seyyid-i Battal-ı Gazi ve ey Behnam vezir (Demir ve Erdem, 2006: 212).”

“Andan Seyyid yedi gün Mihraseb’in yanında karar eyledi. Mihraseb dahı çok hizmet idüp Seyyid’i ağırladı (Demir ve Erdem, 2006: 216).”

“Hoş geldin, ya Seyyid-i Battal-ı Gazi (Demir ve Erdem, 2006: 220).”

“Seyyid’in önüne ta’am getürdi (Demir ve Erdem, 2006: 220).”

“bir çanak aş ve iki ekmek Seyyid’in önünde kodı (Demir ve Erdem, 2006: 245).”

“Emir-i ‘Ömer dahı halifeyi da’vet idüp konakladı (Demir ve Erdem, 2006: 249).”

“Hoş geldin ey Seyyid-i Battal-ı Gazi (Demir ve Erdem, 2006: 261).”

“Hoş geldin ey sultan-ı ‘âlem Seyyid-i Battal-ı Gazi (Demir ve Erdem, 2006: 268).”

“Tur imdi seni kendi makamımıza götürelim (Demir ve Erdem, 2006: 268).”

“Seyyid’i ve dervişi da’vet eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 269).”

“Hümayu Dil-Efruz karşı varup ‘izzetle sarayına götürdi (Demir ve Erdem, 2006: 269).”

“Hoş geldin ey sülale-i Resülü’llah’ın oğlu (Demir ve Erdem, 2006: 274).”

“Andan Seyyid’i da’vet idüp içeri aldı (Demir ve Erdem, 2006: 292).”

“Tamus-ı Peri Seyyid’i alup barigahına iletdi ve tonların çırarup kâfir kanından yudu (Demir ve Erdem, 2006: 293).”

“Yedirdiler, içürdiler, şadlıklar eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 295).”

“Seyyid’i ‘izzetle şehre götürüp kondurdılar (Demir ve Erdem, 2006: 298).”

3.2.26.Nezaket

İlgili 81 bölüm aşağıdadır:

“ ‘Azim görgülü kopdı (Demir ve Erdem, 2006: 71).”

“ Ya Emir Ömer! Ben kulun bir söz diyeyim. Eger ruhsat virirsen (Demir ve Erdem, 2006: 75).”

“Cafer’e karşı vardı, selam viridi. Eyitdi: “Hoş geldin ya Cafer!” (Demir ve Erdem 2006: 76).”

“Halayıklar karşı çıktılar (Demir ve Erdem, 2006: 85).”

“Cümlesine Seyyid-i Battal hil’atlar, tonlar ve atlar bağışladı (Demir ve Erdem, 2006: 94).”

“Mü’minler karşı geldiler, ziyade ‘izzet eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 119).”

“Ol dahı ‘izzet eyledi. Hil’atler viridi. Gine girü gönderdi (Demir ve Erdem, 2006: 119).”

“Seyyid hazretini görüp mübarek hak-i payine yüz sürdi ve ‘özrini diledi (Demir ve Erdem, 2006: 122).”

“Çün Malatya’ya yakın geldiler, kamu yaranlar ve Emir-i ‘Ömer karşı çıktılar, Seyyid-i Battal-ı Gazi ile görüşdiler ve mübarek ayagina yüz sürdiler (Demir ve Erdem, 2006: 122).”

“Emir-i ‘Ömer ve kalan gaziler ‘Ali bin Mızrab’a karşı çıkup birbirleriyle görüşdiler (Demir ve Erdem, 2006: 138).”

“Andan ‘Ali’yi alup ‘izzetle şehre getürdiler (Demir ve Erdem, 2006: 138).”

“şad olup tiz karşı geldiler (Demir ve Erdem, 2006: 152).”

“andan ilerü gelüp Seyyid’e ‘izzetle selam viridi. Seyyid hazret ‘aleyki aldı (Demir ve Erdem, 2006: 159).”

“kalan begler ve pehlivanlar elli bin er-ile halifeye karşı vardılar (Demir ve Erdem, 2006: 166).”

“kayser dahı her birine bahşişler hil’atler viridi, bunlara nevahat eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 174).”

“Çün halife dahı bu ‘azametle gelüp irişdi, Emir-i ‘Ömer ve cümle gaziler karşı vardılar. Halife cümlesine nevahat eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 178).”

“Varın, sizler benim selamım halifeye ve yarenlere irişdirin (Demir ve Erdem, 2006: 181).”

“Ben armagansız halifeye varmazam (Demir ve Erdem, 2006: 182).”

“Seyyid’e karşu gelüp (Demir ve Erdem, 2006: 184).”

“şemmas pir dahı halifeye karşu gelüp ziyaret eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 185).”

“Emir-i ‘Ömer halifeye ziyafet eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 187).”

“Muhammed’e selam viridi. Muhammed ‘aleyki aldı (Demir ve Erdem, 2006: 188).”

“Ey Ahiret Hatun’ı! Ne olaydı bir iki gün bunda dahı eglensesin, ta ki biz dahı sana bir hızzat idevüz (Demir ve Erdem, 2006: 189).”

“Seyyid hazretin görmege gelür imiş (Demir ve Erdem, 2006: 189).”

“Geldik kim sizi ziyaret idelim (Demir ve Erdem, 2006: 190).”

“Malatya’ya geldiler, kamu karşı çıkdılar, ‘izzetle alup Gülendım’ı şehre getürdiler (Demir ve Erdem, 2006: 190).”

“Dilerim ki yarenler anda geleler, ol makamı müşerref ideler (Demir ve Erdem, 2006: 190).”

“Seyyid hazret ‘Abdü’l-vehhab’ın elin mübarek eline alup iğerü girdi ve ‘izzetle selam viridi (Demir ve Erdem, 2006: 194).”

“ ‘izzetle selam viridi (Demir ve Erdem, 2006: 197).”

“Emir-i ‘Ömer ve kamu yarenler dahı karşu çıkdılar (Demir ve Erdem, 2006: 199).”

“Andan halife dahı iki dest-i hat ve eyü hil’atlar Seyyid’e ve Emir-i ‘Ömer’e gönderdi (Demir ve Erdem, 2006: 205).”

“Seyyid hazret arkasında geydigi kaftanın çıkardı, ogullarına hediye için viridi (Demir ve Erdem, 2006: 207).”

“Seyyid’e selam viridi. Seyyid ‘aleyke aldı (Demir ve Erdem, 2006: 208).”

“Hoş geldin ya Seyyid-i Battal-ı Gazi ve ey Behnam vezir (Demir ve Erdem, 2006: 212).”

“Fasih dil ile Seyyid’e selam virdi (Demir ve Erdem, 2006: 212).”

“ ‘Azraf çün Seyyid’i gördi, şad olup karşı geldi (Demir ve Erdem, 2006: 214).”

“tiz şehirden büyük küçük bay geda Seyyid’e karşı geldiler (Demir ve Erdem, 2006: 214).”

“Seyyid hazretini bu ikramla şehre getürdiler (Demir ve Erdem, 2006: 214).”

“bir kişi gelüp Seyyid’e selam virdi(Demir ve Erdem, 2006: 216).”

“Mihraseb dahı karşı geldi (Demir ve Erdem, 2006: 216).”

“Seyyid hazret buyurdu. Ol ak fili mübalaga malla birle halifeye gönderdiler (Demir ve Erdem, 2006: 218).”

“Hoş geldin, ya Seyyid-i Battal-ı Gazi (Demir ve Erdem, 2006: 220).”

“tuhfeler ile ve ben dahı anın katında gayet küstahım (Demir ve Erdem, 2006: 224).”

“ ‘Adın ve Bedrun Seyyid’e karşı gelüp yüz yere kodılar (Demir ve Erdem, 2006: 225).”

“Bedrun ve ‘Adın karşı gelüp (Demir ve Erdem, 2006: 226).”

“Bedrun ve ‘Adın karşı geldiler (Demir ve Erdem, 2006: 226).”

“Gelüp ‘izzetle ve ikramla Seyyid’e selam virdi (Demir ve Erdem, 2006: 232).”

“segirdüp Seyyid’e karşı vardılar (Demir ve Erdem, 2006: 236).”

“Kamu gaziler dahı Seyyid’e karşı geldiler (Demir ve Erdem, 2006: 236).”

“ ‘izzetle halifeye götürdiler (Demir ve Erdem, 2006: 236).”

“Çün nameyi Seyyid’e bu denlü tuhfe ile gönderdi (Demir ve Erdem, 2006: 239).”

“Seyyid’e selam virdi, Seyyid selamın aldı (Demir ve Erdem, 2006: 245).”

“Seyyid ve halife dahi Şemmas-ı Pir’e karşı geldiler ve birbiriyle ‘izzet ikramla görüşdiler (Demir ve Erdem, 2006: 249).”

“Emir-i ‘Ömer dahi halifeyi da’vet idüp konakladı (Demir ve Erdem, 2006: 249).”

“Bagdad’a varalar ve halifeyi ziyaret ideler (Demir ve Erdem, 2006: 251).”

“ ‘izzetle gelüp selam viridi (Demir ve Erdem, 2006: 253).”

“Dükülinin⁹ hil’atledi yine Malatya’ya gönderdi (Demir ve Erdem, 2006: 254).”

“Çünkü bu makama gelesin ve benim selamım hazret-i Muhammed Mustafa’ya irişdiresin (Demir ve Erdem, 2006: 261).”

“Halife dahi piyade olup Seyyid’e karşı geldi, görüşdiler (Demir ve Erdem, 2006: 266).”

“Seyyid’e ‘izzetle selam virdiler (Demir ve Erdem, 2006: 268).”

“Hoş geldin ey sultan-ı ‘âlem Seyyid-i Battal-ı Gazi (Demir ve Erdem, 2006: 268).”

“Hümayu Dil-Efruz karşı varup ‘izzetle sarayına götürdi (Demir ve Erdem, 2006: 269).”

“Seyyid hazretine ‘izzetle selam virdiler. Seyyid hazret bunların selamın aldı (Demir ve Erdem, 2006: 274).”

Seyyid hazret sürdi, gine ol pirlere geldi ve ‘izzetle selam viridi (Demir ve Erdem, 2006: 275).”

“Ol dem Hızır peygamber irişdi, Seyyid’e selam viridi (Demir ve Erdem, 2006: 276).”

“ol pire selam viridi. Pir ‘aleyk aldı (Demir ve Erdem, 2006: 277).”

⁹ Bu kelimenin aslı “dükeli”dir. Fakat metnin aslındaki harekelemeden dolayı “düküli” olarak okunmuştur. Buna, ilerleyici ünsüz benzeşmesinin yol açtığı düşünülmektedir (Demir ve Erdem, 2006: 254)...

“kim hazret-i nübüvvete iresin, benim selamım ona degüresin (Demir ve Erdem, 2006: 278).”

“Seyyid’e ‘izzetle selam virip yüz yere kodı (Demir ve Erdem, 2006: 278).”

“kamu vezirlerin ve beglerin Seyyid’e karşı gönderdi (Demir ve Erdem, 2006: 279).”

“Tıkfur dahı kamusına hil’atler geydirdi (Demir ve Erdem, 2006: 280).”

“Yakın varıcak şehrin kavmu karşı geldiler. Seyyid hazretin ziyaret eylediler. Muhteşem libaslu ve görgülü kişiler Seyyid’i alup şehre götürdiler (Demir ve Erdem, 2006: 292).”

“Seyyid birle görüşdi ve ‘azim ikram eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 292).”

“Seyyid hazret selam viridi. Ruhban selamın alup (Demir ve Erdem, 2006: 292).”

“Ne kadar begleri var ise Seyyid’e karşı geldiler (Demir ve Erdem, 2006: 295).”

“Andan halife Seyyid hazretine karşı gelüp (Demir ve Erdem, 2006: 298).”

“Seyyid’e karşı geldi. ‘İzzetle selam viridi (Demir ve Erdem, 2006: 299).”

“Geldiler, Seyyid hazretin alup Kamer şahın katına getürdiler (Demir ve Erdem, 2006: 301).”

“Çün içeri girdiler, selam viridi. Selamın aldı (Demir ve Erdem, 2006: 301).”

“Seyyid hazret dahı Âdem safıyu’llah makamın ziyaret eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 302).”

“halife dahı piyade olup Seyyid’e karşı geldi (Demir ve Erdem, 2006: 306).”

“Ol dem halife dahı piyade olup Seyyid’ karşı geldi (Demir ve Erdem, 2006: 309).”

3.2.27. Paylaşımçı Olmak

Paylaşımçı olmak değeriyle ilişkili olduğu düşünölen 18 değeri aşığıda sunulmuştur:

“Seyyid hazret aldığı üleşdirdi, bir habbesin kabul itmedi (Demir ve Erdem, 2006: 113).”

“Seyyid dahi ol beş bin gazilere bahş eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 134).”

“bakisini magribden getürdi ki malları dahi kamusun Malatya gazilerine bahş eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 140).”

“bakisin gazilere bahş eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 155).”

“Seyyid hazret dahi gelen tuhfeleri ve armaganları kayserden alurdi, fukaraya ve dervişlere virirdi (Demir ve Erdem, 2006: 156).”

“Ol ‘askerin ganimet malın bir yere cem’ idüp gazilere bahş eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 172).”

“Bakisini gazilere bahş eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 185).”

“Seyyid hazret dahi dervişlere ve fakırlara bahş eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 189).”

“Biraz mal ve bin deve Ka’be fukarasına gönderdi ve dahi anın gibi kanda bir ‘abid ve zahid var ise anlara dahi gönderdi (Demir ve Erdem, 2006: 190).”

“cümlesin üleşdirdi (Demir ve Erdem, 2006: 190).”

“Seyyid dahi hep miskinlere ve dervişlere üleşdirdi (Demir ve Erdem, 2006: 199).”

“Seyyid hazret arkasında geydigi kaftanın çıkardı, ogullarına hediye için viridi (Demir ve Erdem, 2006: 207).”

“bakisin yarenlere üleşdirdiler (Demir ve Erdem, 2006: 238).”

“Bakisin gazilere bahş eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 242).”

“her ne kim gazadan elime dahı girdise dervişlere ve fakirlere ulaşdırdım (Demir ve Erdem, 2006: 254).”

“Mekke fukarasına beş yüz bin altun üleşdirdi (Demir ve Erdem, 2006: 304).”

“Medine fukarasına beş yüz bin altun üleşdirdi (Demir ve Erdem, 2006: 304).”

“Seyyid hazret kamusun dervişlere sadaka iderdi (Demir ve Erdem, 2006: 306).”

3.2.28.Sabır

Aşağıda sunulan 12 bölümün sabırla ilgili olduğu düşünölmektedir:

“Ciger-guşem, sabır eyle (Demir ve Erdem, 2006: 88).”

“Ca’fer sabır eyleyüp hiç tınmadı (Demir ve Erdem, 2006: 90).”

“Seyyid sabır eyledi. Gavga sakin oldu (Demir ve Erdem, 2006: 110).”

“ol gün gice vaktine degin sabr eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 157).”

“Sen biraz sabr eyle (Demir ve Erdem, 2006: 161).”

“Pes söyleyin bu kişi bir gün dahı sabr eylesün (Demir ve Erdem, 2006: 196).”

“Sabır kıl (Demir ve Erdem, 2006: 200).”

“Seyyid dahı kıza işaret idüp mübarek dişin sıkdı. “Sabır eyle!” didi (Demir ve Erdem, 2006: 217).”

“Çün gine kendine geldi, epsem turdı, sabr eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 235).”

“Amma sabır iderdi (Demir ve Erdem, 2006: 253).”

“sabır suyun ‘aşk odına dökerdi (Demir ve Erdem, 2006: 253).”

“Seyyid hazret dahı her dem tınmadı, sabr eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 269).”

3.2.29. Sağlıklı Olmaya Önem Verme

14 bölüm tespit edilmiştir:

“Bir adam boyunca ‘Abdü’s-selam’ı gön ile ol havza bıraktılar, şırlagan yağı getirüp ol havzı doldurdılar. Seyyid hazret eyitdi: “Bunun tımarı budur.” didi (Demir ve Erdem, 2006: 108).”

“Heman bir pare et kalmışdı. Ancak nefes gelürdi. Seyyid hazret badem yağın çıkardı. Bir pare hamir eyledi. Bıçak ile agzın acdı, bir kaşık koydı. Üç gün böyle eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 108).”

“Her gice gelüp tımar iderdi (Demir ve Erdem, 2006: 108).”

“zahımluların zahımların bağladılar (Demir ve Erdem, 2006: 175).”

“Zahmını bağladılar (Demir ve Erdem, 2006: 176).”

“Tiz Seyyid’e tiryak gönder (Demir ve Erdem, 2006: 187).”

“Agunun dahi cümlesi taşra çıkdı, Seyyid’in kamu vücud-ı şerifleri hoş oldı ve zahmeti kalmadı (Demir ve Erdem, 2006: 189).”

“ ‘Abdü’l-vehhab’a tımar eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 197).”

“Cerrah her gün anda tımar ider (Demir ve Erdem, 2006: 204).”

“Mesih, Meryem hakkı-çün bana tımar eylen (Demir ve Erdem, 2006: 204).”

“Anı makamınıza alun, gelün ve tımar idin (Demir ve Erdem, 2006: 209).”

“zahmın hoş bend idüp bağladılar ve mübarek yüzine gül yağı sürdiler (Demir ve Erdem, 2006: 210).”

“Seyyid’in zahmın bağladılar (Demir ve Erdem, 2006: 226).”

“şerbetler içirdi ve zahımların sardı (Demir ve Erdem, 2006: 293).”

3.2.30. Saygı

Eserin en sık yinelenen değeri olan saygı, 180 bölümde görülmüştür:

“şâhı velâyet (Demir ve Erdem, 2006: 69).”

“bir gün ol cihan fahri Muhammed Mustafa –salla’llahu ‘aleyhi ve selem- sabah namazın kılup oturmuşdı ve ashab-ı güzün – rıdvanu’llahi te’ala ‘aleyhim ecma’in- karşusunda cem’ olup oturmuşlardı (Demir ve Erdem, 2006: 70).”

“inşa’allah karındaşım Cebra’il – ‘aleyhi’s-selam- gele, vahiy getüre (Demir ve Erdem, 2006: 70).”

“Çün benim habibim Ahmed ve Resul’üm Muhammed –‘aleyhi’s-selam-ın mübarek hatırı (Demir ve Erdem, 2006: 70).”

“Padişah-ı ‘âlem perverdigar beni âdem ol Rum vilayetin bana ve benim ümmetime bağışladı (Demir ve Erdem, 2006: 71).”

“ ‘Abdü’l-vehhab dest-i hattı aldı, yüzün yere urdı (Demir ve Erdem, 2006: 71).”

“Resul –aleyhi’s-selam- efendimiz bu dar-ı fenadan dar-ı bekaya rihlet itdi (Demir ve Erdem, 2006: 71).”

“Anı dahı şehid itdiler –rıdvanu’llahi te’ala ‘aleyhim ecma’in- (Demir ve Erdem, 2006: 71).”

“Şah-ı merdan ‘Ali’yi be-gayet severdi (Demir ve Erdem, 2006: 71).”

“Kerem eyle, söyleme (Demir ve Erdem, 2006: 75).”

“Cafer’e karşı vardı, selam viridi. Eyitdi: “Hoş geldin ya Cafer!” (Demir ve Erdem, 2006: 76).”

“Hoş didin ey pir-i mübarek (Demir ve Erdem, 2006: 83).”

“Ca’fer’in önünde yüzün yere sürdi (Demir ve Erdem, 2006: 84).”

“Düküli Ca’fer’in önünde yüz yere urdılar (Demir ve Erdem, 2006: 84).”

“Yarenler! Beni iş bu yere ve bu makama ol iki cihan fahri Muhammeden Mustafa –salla’llahu te’ala ‘aleyhi vesellem- gönderdi (Demir ve Erdem, 2006: 84).”

“Cebra’il –‘aleyhi’s-selam- geldi (Demir ve Erdem, 2006: 84).”

“Şol nişaneler ki Cebra’il Resul-i Ekrem hazretlerine söyledi, Resul hazreti dahı bu ben bi-çareye ve ashab-ı güzün –rıdvanu’llahu te’ala ‘aleyhim ecma’in-e söyledi (Demir ve Erdem, 2006: 84).”

“Çünkü ol gaziler Allahu te’alanın Resul’inin namesin gördiler, yerlerinden ayakları üstüne turu geldiler. Tekbir getirip turdular (Demir ve Erdem, 2006: 85).”

“gördiler kim Emirü’l-Mü’minin hazret-i ‘Ali –radiya’llahu ‘anh-ın hattı (Demir ve Erdem, 2006: 85).”

“ashab-ı güzün –rıdvanu’llahi te’ala ‘aleyhim ecma’in- (Demir ve Erdem, 2006: 85).”

“Ol Resulü’llah’ın mübarek agzı yâridir ki bana emanet virmişdi (Demir ve Erdem, 2006: 85).”

“Halayıklar karşı çıktılar (Demir ve Erdem, 2006: 85).”

“Muhammed –‘aleyhi’s-selam- ı gördüm, önünde çok gazalar eyledim, her kim ölüm arzu kılarlsa meydanıma gelsün (Demir ve Erdem, 2006: 89).”

“Ahmed Tarran ilerü yürüyüp Battal Gazi önünde baş kodı (Demir ve Erdem, 2006: 94).”

“Ta’zim ile Battal’ın elin öpdü (Demir ve Erdem, 2006: 97).”

“Ol demde ol şah-ı evliya Sultan Seyyid-i Battal-ı Gazi ol merd-i Hicazi cuş-ı huruşa geldi, bir bülend na’ra urdı, hamle kıldı (Demir ve Erdem, 2006: 99).”

“Ol demde gördü kim ol şah-ı evliya Sultan Seyyid-i Battal-ı Gazi atın meydana sürdü (Demir ve Erdem, 2006: 100).”

“Gel gör imdi ol gaziler sultanı Seyyid-i Battal Gazi (Demir ve Erdem, 2006: 100).”

“ ‘İş bu gelen efendim sultan Seyyid-i Battal-ı Gazi’dir.’ didi. Ol şah-ı evliya dahi aşaga indi (Demir ve Erdem, 2006: 103).”

“yüz yere kodılar (Demir ve Erdem, 2006: 103).”

“Ramimi gelüp Seyyid’in kademinde yüz yere urdı (Demir ve Erdem, 2006: 103).”

“Müheng-i Hindi içeri girüp yüz yere urdı, du’alar eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 106).”

“ol şah-ı evliya sultan Battal-ı Gazi kılıç çeküp hamle kıldı (Demir ve Erdem, 2006: 110).”

“Heman-dem ol şah-ı evliya Sultan Seyyid-i Battal-ı Gazi atına süvar olup yola revan oldu (Demir ve Erdem, 2006: 112).”

“Muhammed bin Fellah geldi. Seyyid hazretlerinin ayagina düşdi (Demir ve Erdem, 2006: 113).”

“Geldiler, Seyyid hazretinin elin pus idüp görüşdiler (Demir ve Erdem, 2006: 113).”

“Silah ile Seyyid’in ayagina düşdi (Demir ve Erdem, 2006: 118).”

“Seyyid’e du’alar idüp yüz yere urdılar ve eyitdiler (Demir ve Erdem, 2006: 121).”

“Resul-ı Ekrem –salla’llahu te’ala ‘aleyhi ve sellem- (Demir ve Erdem, 2006: 122).”

“Hazret-i Resul –salla’llahu ‘aleyhi vesellem- (Demir ve Erdem, 2006: 122).”

“Seyyid hazretini görüp mübarek hak-i payine yüz sürdi ve ‘özrini diledi (Demir ve Erdem, 2006: 122).”

“Heman-dem ayak üzere turup Seyyid’in mübarek kademine baş kodı ve yüzün sürdi (Demir ve Erdem, 2006: 122).”

“Ol pir kişi Seyyid’e selam virüp ve yüz yere koydı, du’alar idüp karşusunda el bağlayıp turdı (Demir ve Erdem, 2006: 125).”

“biri Ebu Bekir ve biri ‘Ömer –raziya’llahu te’ala ‘anhuma- oğlanlarındandır (Demir ve Erdem, 2006: 125).”

“buranın meyvesi budur ey sultan-ı âlem (Demir ve Erdem, 2006: 126).”

“Seyyid’in mübarek ayagina kapandı (Demir ve Erdem, 2006: 128).”

“segirdüp Seyyid’in ayagina düşdiler (Demir ve Erdem, 2006: 128).”

“Seyyid’in mübarek ayagina yüz sürüp iman ‘arz eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 131).”

“Seyyid’in ayagina yüzler sürdiler (Demir ve Erdem, 2006: 132).”

“mübarek ayagina yüzler sürdiler (Demir ve Erdem, 2006: 133).”

“Ebu Bekir Es-sıddık –radiya’llahu ‘anh- oğlanlarından ‘Abdü’llokmin dirlerdi (Demir ve Erdem, 2006: 134).”

“Sultan-ı Seyyid-i Battal-ı Gazi hazretlerinin mübarek cemalin görmeyiz (Demir ve Erdem, 2006: 138).”

“Çün mü’minler dahı anı gördiler, Emir-i ‘Ömer ve kamu yarenler atlarından aşaga inüp yüzlerini topraga urup (Demir ve Erdem, 2006: 139).”

“Seyyid hazretinin kademinde baş kodılar (Demir ve Erdem, 2006: 140).”

“kapudan içeri girüp Seyyid’in önünde yüz yire sürüp du’alar eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 144).”

“ey pehlivan-ı âlem (Demir ve Erdem, 2006: 144).”

“ey şah-ı cihan (Demir ve Erdem, 2006: 144).”

“Seyyid hazretlerini gördiler, atlarından inüp yüzlerin yere sürdiler (Demir ve Erdem, 2006: 144).”

“cümlesi gelüp Seyyid’in mübarek ayagina yüzler sürdiler (Demir ve Erdem, 2006: 145).”

“Ey sultan-ı âlem (Demir ve Erdem, 2006: 145).”

“Seyyid’in mübarek ayagina yüz sürdi (Demir ve Erdem, 2006: 145).”

“Seyyid’in mübarek kademinde baş koyup iman ‘arz eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 147).”

“Muhammed Mustafa –salla’llahu te’ala ‘aleyhi vesellem- ve yetmiş bin ferişte ve yüz yigirmi dört bin enbiya’ liva’ü’l-hamd elinde Muhammed’in sagında ve solında yürürler (Demir ve Erdem, 2006: 150).”

“Seyyid’in mübarek ayagina yüzlerin sürdiler (Demir ve Erdem, 2006: 152).”

“Andan gelüp Seyyid hazretinin hak-i pay-ı şeriflerine yüzlerin sürdiler (Demir ve Erdem, 2006: 155).”

“Ol dem bir kişi içeri girüp yüz yire sürdi (Demir ve Erdem, 2006: 157).”

“Ey sultan-ı ‘âlem (Demir ve Erdem, 2006: 157).”

“mübarek ayagina yüzler sürdiler (Demir ve Erdem, 2006: 158).”

“ben dedem Muhammed Mustafa –salla’llahu te’ala ‘aleyhi vesellem-i düşimde gördüm (Demir ve Erdem, 2006: 159).”

“ ‘Amenna ve Soddakna ya Resulü’llahi!’ deyüp Gülendam, Seyyid’in ayagina düşdi (Demir ve Erdem, 2006: 160).”

“Zindancı Seyyid’i gördi, mübarek ayagina düşdi (Demir ve Erdem, 2006: 161).”

“Ey sultan-ı ‘âlem (Demir ve Erdem, 2006: 162).”

“Seyyid’in katına gelüp mübarek ayagina düşdi (Demir ve Erdem, 2006: 170).”

“Ey gazi server (Demir ve Erdem, 2006: 170).”

“Seyyid’in mübarek ayagina düşüp yüzine nazar kıldı (Demir ve Erdem, 2006: 172).”

“ol şah-ı evliya sultan-ı Seyyid-i Battal-ı Gazi (Demir ve Erdem, 2006: 172).”

“yüz hafız-ı kelamu’llah hub avaz ile inna fetehna leke suresin okurlardı ve dört yüz hub avazlı mü’ezzin önünce tekbir getirüp ‘Es-salavatu ve’s-selamu ‘aleyke ya Resulü’llah’i!’ dirlerdi (Demir ve Erdem, 2006: 178).”

“Ol dem Seyyid hazret dahı Aşkar’dan aşaga inüp halifeye karşı meskenetlik gösterdi (Demir ve Erdem, 2006: 178).”

“Ey sultan-ı âlem (Demir ve Erdem, 2006: 180).”

“Ol dem Ahmed-i Tarran Seyyid’in mübarek ayagına yüzün sürdi (Demir ve Erdem, 2006: 180).”

“Andan Mumlan-ı Gazi dahı gelüp Seyyid’in mübarek ayagına yüzün sürdü (Demir ve Erdem, 2006: 180).”

“Ahmed-i Tarran ve Mumlan-ı Gazi dahı gelüp halifeye yüz yere urdılar (Demir ve Erdem, 2006: 180).”

“Aglayup Seyyid’in mübarek ayagına yüzler sürüp şadlık eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 182).”

“atalarının ayagına yüzler sürüp mübarek dest-i şeriflerin pus eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 182).”

“Ey sultan-ı ‘âlem (Demir ve Erdem, 2006: 182).”

“Seyyid’in ayagına pus eylediler ve halifenin dahı ayagını pus eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 186).”

“kamu yarenler Seyyid hazretinin ve ol Ahiret Hatun’un mübarek ayaklarına yüzlerin sürdiler (Demir ve Erdem, 2006: 189).”

“Seyyid hazretinin mübarek elin pus eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 189).”

“Battal’ın mübarek ayagına düşüp Müsliman oldu (Demir ve Erdem, 2006: 196).”

“mübarek ayagına yüzler sürdiler (Demir ve Erdem, 2006: 196).”

“Ez-in-canib amma bu taraftan Seyyid hazret yolda gelürken düşünde Resul hazreti –sallallahu ‘aleyhi ve sellem-i gördi (Demir ve Erdem, 2006: 196).”

“ ‘Abdü’l-vehhab dahı Seyyid’in ayagina düşdi ve eyitdi: “Ey şah-ı cihan!” (Demir ve Erdem, 2006: 197).”

“Ol dem halife turı geldi, Seyyid hazretinin mübarek elin pus idüp ayagina düşdi ve ‘özrin diledi (Demir ve Erdem, 2006: 199).”

“Seyyid birle görüşüp mübarek ayagina yüzler sürdiler (Demir ve Erdem, 2006: 199).”

“Seyyid’in önünde yüz yere urdı (Demir ve Erdem, 2006: 201).”

“Seyyid hazretini içeri aldı ve mübarek ayagina yüzün sürdi (Demir ve Erdem, 2006: 202).”

“Ey şir-i Hak! (Demir ve Erdem, 2006: 202).”

“Ey sultan-ı âlem! (Demir ve Erdem, 2006: 204).”

“mübarek ayagina yüzler sürdiler (Demir ve Erdem, 2006: 210).”

“Seyyid’in mübarek ayagina düşüp yüz sürdi (Demir ve Erdem, 2006: 211).”

“Gelüp Seyyid’in mübarek ayagina yüz sürdi (Demir ve Erdem, 2006: 212).”

“Ey şah- cihan (Demir ve Erdem, 2006: 212).”

“Seyyid’in mübarek ayagina yüzler sürdiler (Demir ve Erdem, 2006: 213).”

“Seyyid’in mübarek ayagina yüz sürdi (Demir ve Erdem, 2006: 213).”

“Seyyid’in ayagina yüz sürdi (Demir ve Erdem, 2006: 213).”

“Mübarek ayagina yüz sürdi (Demir ve Erdem, 2006: 214).”

“Seyyid’in mübarek hak-i payine yüzler sürdi (Demir ve Erdem, 2006: 214).”

“Ey şah- cihan (Demir ve Erdem, 2006: 214).”

“Seyyid’in mübarek ayagina düşüp hayır du’alar eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 214).”

“Ey şir-i Hak (Demir ve Erdem, 2006: 214).”

“Ey şah-ı cihan (Demir ve Erdem, 2006: 214).”

“Seyyid’in mübarek ayagina yüz sürüp önünde karar eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 216).”

“Seyyid’e karşı gelip mübarek ayagina düşdi (Demir ve Erdem, 2006: 216).”

“Kayser dahı şad ve hurrem olup yeniden Seyyid’in mübarek ayagina yüz sürdi (Demir ve Erdem, 2006: 216).”

“Ol dem Heylan’ın oğlu dahı gelüp Seyyid’in kademinde baş koyup Müsliman oldu (Demir ve Erdem, 2006: 216).”

“Seyyid’in ayagina yüzler sürdi (Demir ve Erdem, 2006: 216).”

“Ol kişi dahı Seyyid’in ayagina yüz sürüp (Demir ve Erdem, 2006: 217).”

“Ey hudavendar (Demir ve Erdem, 2006: 217).”

“Emir-i ‘Ömer dahı gelüp Seyyid’in mübarek ayagina düşüp ‘özrin diledi (Demir ve Erdem, 2006: 217).”

“ayagina yüzler sürüp (Demir ve Erdem, 2006: 217).”

“Tiz gelüp ayagina düşdi (Demir ve Erdem, 2006: 218).”

“tiz gelüp Seyyid’in ayagina düşdi (Demir ve Erdem, 2006: 218).”

“Mübarek ayagina yüzler sürdiler (Demir ve Erdem, 2006: 218).”

“Ol dem bir yigit gelüp Seyyid’in ayagina düşdi (Demir ve Erdem, 2006: 220).”

“Seyyid’in mübarek kademinde baş kodı, yüzün sürdi (Demir ve Erdem, 2006: 222).”

“Seyyid’in ayagina yüzün sürdi ve eyitdi: “Ey merdan-ı ‘âlem (Demir ve Erdem, 2006: 222).”

“Bedrun şah bu haberi işidicek küfri terk idüp Seyyid’in auagina düşüp (Demir ve Erdem, 2006: 222).”

“Ey pehlivan-ı ‘âlem (Demir ve Erdem, 2006: 222).”

“Ketayun dahı Seyyid’e karşu geldi ve mübarek elin pus eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 224).”

“Ey sultan-ı âlem(Demir ve Erdem, 2006: 232).”

“Seyyid hazretinin mübarek ayagina düşdiler (Demir ve Erdem, 2006: 236).”

“Ey şir-i Hak (Demir ve Erdem, 2006: 236).”

“yüzlerin yere urdılar (Demir ve Erdem, 2006: 236).”

“Yarenler dahı şad olup Seyyid’in mübarek ayagina yüzler sürdiler (Demir ve Erdem, 2006: 238).”

“Ey merd-i âlem (Demir ve Erdem, 2006: 241).”

“Ey pehlivan-ı âlem (Demir ve Erdem, 2006: 242).”

“Seyyid’in mübarek ayagina düşdi (Demir ve Erdem, 2006: 249).”

“Ey Hudavendar (Demir ve Erdem, 2006: 249).”

“Ey şir-i Hak (Demir ve Erdem, 2006: 253).”

“Musa Seyyid’in ayagina düşdi (Demir ve Erdem, 2006: 259).”

“Merhaba ey civan gazi (Demir ve Erdem, 2006: 261).”

“Seyyid’in ayagina yüz sürüp (Demir ve Erdem, 2006: 261).”

“Anlar dahı gelüp Seyyid’in ayagina düşdiler (Demir ve Erdem, 2006: 262).”

“bunlar dahi Seyyid’in mübarek ayagina yüzler sürüp (Demir ve Erdem, 2006: 262).”

“karşu barup Seyyid’in mübarek ayagina yüzler sürdiler (Demir ve Erdem, 2006: 263).”

“Ey merdan-ı âlem (Demir ve Erdem, 2006: 263).”

“Andan kamu gaziler Seyyid’in mübarek dest-i şerifin öpdiler (Demir ve Erdem, 2006: 267).”

“Seyyid’in mübarek ayagina düşdi (Demir ve Erdem, 2006: 268).”

“Hoş geldin ey sultan-ı ‘âlem Seyyid-i Battal-ı Gazi (Demir ve Erdem, 2006: 268).”

“Andan Hümayu Dil-Efruz Seyyid’in mübarek kademinde baş koyup hayır du’alar eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 269).”

“Seyyid’in mübarek ayagina yüz sürdi ve ‘özrin diledi (Demir ve Erdem, 2006: 270).”

“Seyyid’in mübarek kademine yüz sürdi (Demir ve Erdem, 2006: 271).”

“düşinde şah-ı merdan Hazret-i ‘Ali –radiya’llahu ‘anhu- yı gördi (Demir ve Erdem, 2006: 271).”

“Hoş geldin ey sülale-i Resülü’llah’ın oğlu (Demir ve Erdem, 2006: 274).”

“Ey şah-ı cihan (Demir ve Erdem, 2006: 275).”

“Seyyid’in mübarek ayagina yüzün sürdi (Demir ve Erdem, 2006: 276).”

“Ey şah-ı cihan (Demir ve Erdem, 2006: 278).”

“Seyyid’e ‘izzetle selam virip yüz yere kodı (Demir ve Erdem, 2006: 278).”

“Ey sultan-ı âlem (Demir ve Erdem, 2006: 278).”

“Seyyid hazretinin katına gelüp zemin pus eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 278).”

“Tamusi dahi Hızırın mübarek ayagina düşüp (Demir ve Erdem, 2006: 279).”

“Seyyid’in mübarek ayagina üzler sürdiler (Demir ve Erdem, 2006: 279).”

“Seyyid’in ayagina düşdi (Demir ve Erdem, 2006: 279).”

“cümlesi Seyyid hazretinin ayagina yüzler sürdiler (Demir ve Erdem, 2006: 279).”

“Tikfur gelüp atasının ayagina düşdi ve elin dahi öpdi ve ‘özrin diledi (Demir ve Erdem, 2006: 280).”

“Seyyid’in mübarek ayagina düşdi (Demir ve Erdem, 2006: 282).”

“Seyyid turup mübarek hak-i pay-ı şeriflerine yüzün sürdi (Demir ve Erdem, 2006: 286).”

“Geldiler, Seyyid’in mübarek ayagina yüzlersürdiler (Demir ve Erdem, 2006: 287).”

“Seyyid hazretinin mübarek ayagina yüz sürdi (Demir ve Erdem, 2006: 290).”

“Çün aşaga indi ve beni kuçdı, gözlerimden öpdi (Demir ve Erdem, 2006: 291).”

“Ya ciger-guşe-i Haazret-i Resul (Demir ve Erdem, 2006: 291).”

“Seyyid’in katına gelüp mübarek ayagina düşdi (Demir ve Erdem, 2006: 294).”

“Seyyid’e irişdiler ve mübarek yüzün görüp ayagina düşdiler (Demir ve Erdem, 2006: 296).”

“Simbat dahi gelüp Seyyid’in ayagina yüzler sürdi (Demir ve Erdem, 2006: 297).”

“mübarek ayagina yüz sürdi (Demir ve Erdem, 2006: 299).”

“gelüp Seyyid’in mübarek ayagina yüz sürdi (Demir ve Erdem, 2006: 303).”

“Seyyid’in ayagina yüzün sürdi ve ol kızlar dahi kim esir olmuşlardı, anlar dahi gelüp Seyyid’in mübarek ayagina yüzler sürdiler (Demir ve Erdem, 2006: 303).”

“Tamusi sultan dahi ‘askerile gelüp Seyyid’in mübarek ayagina yüzler sürüp (Demir ve Erdem, 2006: 303).”

“Geldi Seyyid’in mübarek ayagina düşdi (Demir ve Erdem, 2006: 306).”

“Seyyid’in önünde du’a idüp yüzün yere urdı (Demir ve Erdem, 2006: 307).”

“Pirlere hürmet idin (Demir ve Erdem, 2006: 312).”

3.2.31. Sevgi

Sevgi ile alakalı olduğu görülen 70 bölüm aşağıdadır:

“inşa’allah karındaşım Cebra’il – ‘aleyhi’s-selam- gele, vahiy getüre (Demir ve Erdem, 2006: 70).”

“Çün benim habibim Ahmed ve Resul’üm Muhammed –‘aleyhi’s-selam-ın mübarek hatırı (Demir ve Erdem, 2006: 70).”

“Resul’imin mübarek hatırı asude olsun (Demir ve Erdem, 2006: 70).”

“Mübarek yüzi açıldı (Demir ve Erdem, 2006: 71).”

“başını sıgadı. Mübarek azgın yarın azgına kodı (Demir ve Erdem, 2006: 71).”

“Şah-ı merdan ‘Ali’yi be-gayet severdi (Demir ve Erdem, 2006: 71).”

“Karşu geldi, iki gözünden öpdü (Demir ve Erdem, 2006: 75).”

“Ciger-guşem (Demir ve Erdem, 2006: 75).”

“Oglım, ciger-guşem (Demir ve Erdem, 2006: 75)!”

“Ey iki gözüm nuru (Demir ve Erdem, 2006: 75)!”

“yüzine ve gözine sürdü (Demir ve Erdem, 2006: 76).”

“Ciger-guşem! Kanda idin (Demir ve Erdem, 2006: 79)?”

“Canım oğul (Demir ve Erdem, 2006: 81).”

“Ciger-guşem (Demir ve Erdem, 2006: 82).”

“Çünkü ol gaziler Allahu te’alanın Resul’inin namesin gördiler, yerlerinden ayakları üstüne turu geldiler. Tekbir getirip turdılar (Demir ve Erdem, 2006: 85).”

“Ol Resülü’llah’ın mübarek agzı yâridir ki bana emanet virmişdi (Demir ve Erdem, 2006: 85).”

“Kamusu Ca’fer muhib oldu, du’alar kıldılar. Her birinin aşkı bin ol kadar ziyade oldu (Demir ve Erdem, 2006: 85).”

“Bareka’llah ciger-guşem seni saklasun Allah, yavuz gözden ve yavuz dilden (Demir ve Erdem, 2006: 90).”

“Seyyid iki gözünden öpdi (Demir ve Erdem, 2006: 103).”

“Seyyid-i Battal’a muhib idi (Demir ve Erdem, 2006: 106).”

“Meftul Seyyid’in iki gözünden öpdi, bagrına basdı (Demir ve Erdem, 2006: 106).”

“İstanbul içinde ne kadar büyük ve küçük var ise Seyyid hazretlerine muhabbet eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 107).”

“Seyyid hazret dahı ‘Abdü’s-selam’a dil-nüvazlık kıldı (Demir ve Erdem, 2006: 108).”

“Seyyid hazretin gayet severdi (Demir ve Erdem, 2006: 111).”

“Seyyid dahı Muhammed’i gözlerinden öpdi (Demir ve Erdem, 2006: 113).”

“Ciger-guşem (Demir ve Erdem, 2006: 118).”

“Benim ciger-guşem Seyyid-i Battal-ı Gazi (Demir ve Erdem, 2006: 122).”

“Ey ciger-guşem (Demir ve Erdem, 2006: 129).”

“Seyyid hazret dahı bunlara nevahat idüp du’a eyledi, aferinler okudı (Demir ve Erdem, 2006: 131).”

“Hoş geldin ciger-guşem (Demir ve Erdem, 2006: 133).”

“Seyyid hazretlerine çok nasihatler eyledi ve gözlerinden öpüp mübarek bagrına basdı ve hayır du’alar eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 133).”

“Sultan-ı Seyyid-i Battal-ı Gazi hazretlerinin mübarek cemalin görmeyiz (Demir ve Erdem, 2006: 138).”

“Bunları Seyyid gözlerinden öpdi (Demir ve Erdem, 2006: 139).”

“ ‘Ali ayagı üzerine turu gelüp Seyyid’in mübarek gözlerinden öpdi (Demir ve Erdem, 2006: 140).”

“Barekallahu ciger-guşem barekallah (Demir ve Erdem, 2006: 140).”

“ciger-guşem (Demir ve Erdem, 2006: 150)”

“Seyyid’e sad-hezaran can-ı dilden ‘âşık oldu (Demir ve Erdem, 2006: 159).”

“Ey Nigar (Demir ve Erdem, 2006: 162).”

“Seyyid hazret dahı Ahmed’i bagrına basdı. Gözlerinden öpdi (Demir ve Erdem, 2006: 180).”

“birbiriyle kucuşup görüşdiler (Demir ve Erdem, 2006: 184).

“Halife, Seyyid’in mübarek gözlerinden öpdi (Demir ve Erdem, 2006: 184).”

“Ey ciger-guşem (Demir ve Erdem, 2006: 196).”

“ ‘Abdü’l-vehhab’ı bagrına basdı (Demir ve Erdem, 2006: 199).”

“Ey ciger-guşem (Demir ve Erdem, 2006: 208).”

“Seyyid hazret Aşkar’ın gözlerinden öpdi ve Behnam vezir bu işlere hayran oldu (Demir ve Erdem, 2006: 213).”

“kız dahı ‘Azraf’a meyl eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 214).”

“Ol dahı Kıravan şahının kızına ‘Âşık oldu ve diledi (Demir ve Erdem, 2006: 214).”

“Mihraseb’in kızı birle benim oğlum Mu’az sevişürlerdi (Demir ve Erdem, 2006: 214).”

“İmdi eger gerçek ‘âşık ve muhib isen bu demde bana dahı yar ol (Demir ve Erdem, 2006: 216).”

“ciger-guşem (Demir ve Erdem, 2006: 220).”

“Ciger-guşem (Demir ve Erdem, 2006: 227).”

“Seyyid hazret dahı yarenlerin bagrına basup gözlerinden öpdi (Demir ve Erdem, 2006: 238).”

“Halife Seyyid’in mübarek gözlerinden öpdi (Demir ve Erdem, 2006: 246).”

“Ey ciger-guşem (Demir ve Erdem, 2006: 248).”

“Bizim serverimiz dahı ol kızı severdi (Demir ve Erdem, 2006: 270).”

“Ciger-guşem (Demir ve Erdem, 2006: 271).”

“kamu ta’ifeye nevahat kıldı ve her biri kendi padişahların sanurlardı (Demir ve Erdem, 2006: 276).”

“Ey ciger-guşem (Demir ve Erdem, 2006: 276).”

“Ey ciger-guşe-yi Resul (Demir ve Erdem, 2006: 276).”

“Seyyid hazret dahı ogulların bagrına basup kuçdı (Demir ve Erdem, 2006: 279).”

“Esatur dahı oğlının gözlerinden öpdi (Demir ve Erdem, 2006: 280).”

“Muhammed’i bagrına basdı ve gözlerinden öpdi (Demir ve Erdem, 2006: 282).”

“Hazret-i Resul dahı Seyyid’i bagrına basup gözlerinden öpdi (Demir ve Erdem, 2006: 286).”

“Ey ciger-guşem (Demir ve Erdem, 2006: 286).”

“Halife dahı Seyyid’e karşı gelüp Seyyid’i bagrın basdı, gözlerinden öpdi (Demir ve Erdem, 2006: 287).”

“Ey ciger-guşem (Demir ve Erdem, 2006: 304).”

“mübarek gözlerinden öpdi (Demir ve Erdem, 2006: 306).”

“Aşkar’ın dahı gözlerinden öpdi (Demir ve Erdem, 2006: 307).”

“Andan Aşkar’ın mübarek gözlerin öpdi (Demir ve Erdem, 2006: 308).”

“Ey benim ciger-guşelerim (Demir ve Erdem, 2006: 312).”

3.2.32. Sorumluluk

4 bölüm tespit edilmiştir:

“Zira kim emanet idi (Demir ve Erdem, 2006: 71).”

“ ‘Ali’nin yadigârıdır (Demir ve Erdem, 2006: 76).”

“Ol Resulü’llah’ın mübarek agzı yâridir ki bana emanet virmişdi (Demir ve Erdem, 2006: 85).”

“Kaytur dahı halifenin gönderdiği tonları Emir-i ‘Ömer’e ve Seyyid-i Battal-ı Gazi’ye teslim eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 123).”

3.2.33. Sözünde Durmak

Tespit edilen 5 bölümün sözünde durmak değeri ile ilgili olduğu düşünülmektedir:

“Ahidlüyem. Ol vakit atam katından gıtdim ve sakalım gelmeyince şarab içmeyem (Demir ve Erdem, 2006: 78).”

“Erlik oldur kim sözünde sadık ola (Demir ve Erdem, 2006: 92).”

“ ‘Ahdin yerine getirdi (Demir ve Erdem, 2006: 110).”

“Seyyid hazretleri dahı and içdi kim (Demir ve Erdem, 2006: 162).”

“Yarenler er oldur ki kavlinden dönmeye. Ben kavil eyleyüp boynuma aldım (Demir ve Erdem, 2006: 208).”

3.2.34. Şehitlik

Aşağıda sunulan 37 bölüm şehitlik değeri ile ilgilidir:

“Anı dahı şehid itdiler –rıdvanu’llahi te’ala ‘aleyhim ecma’in- (Demir ve Erdem, 2006: 71).”

“Hasan’ı ve Hüseyin’i şehid eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 71).”

“Hüseyin Gazi’yi şehid itdiler (Demir ve Erdem, 2006: 74).”

“Hüseyin Gazi’yi şehid kıldılar (Demir ve Erdem, 2006: 77).”

“Ya baş virem yahud baş alam (Demir ve Erdem, 2006: 81).”

“Eger şehid olursam devlet benim (Demir ve Erdem, 2006: 82).”

“Gazilerden ol beş bin kişilerden iki yüz kişi şehid olmuş, bakisi geldiler (Demir ve Erdem, 2006: 84).”

“sag kola hamle kıldı, hayli kişi yıkdı, tar u mar eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 89).”

“Ya baş virem yahud baş alam (Demir ve Erdem, 2006: 118).”

“İslam gazilerinden dahı yedi yüz gazi şehid oldu (Demir ve Erdem, 2006: 140).”

“Öleniniz şehid olur ve kalanınız gazi olur (Demir ve Erdem, 2006: 166).”

“mü’minlerden kırk kişiyi kimini şehid eyledi ve kimini mecruh eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 171).”

“Mü’minler dahi elli bin gazi din yolunda can baş feda eyleyüp turdılar (Demir ve Erdem, 2006: 174).”

“gördiler kim yüz bin mü’minler Müsliman gaziler canların ve başların din yolına feda itmişler (Demir ve Erdem, 2006: 174).”

“Rusin ‘Ali’yi şehid eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 175).”

“Mü’minlerden hayli kişi şehid oldu(Demir ve Erdem, 2006: 175).”

“Mü’minler melul ve mahzun olup şehid olanları yerin kara bagrın kazup namazların kıldılar (Demir ve Erdem, 2006: 175).”

“canı Hakk’a teslim eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 176).”

“Şehid eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 187).”

“birbiri ardınca on yedi Müsliman şehid eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 215).”

“Halid’i bir darb-ıla şehid eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 215).”

“Ol dem gelüp ‘Ankay’ı gazabla öldürdi, şehid eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 216).”

“hile eyledi, ‘Adn’ı koltuğu altından çaldı, şehid eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 231).”

“ ‘Ali’yi çaldı, şehid eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 236).”

“bir ok pertav eyledi, Süheyl Gazi’yi şehid eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 242).”

“Kurt Fireng anı dahi şehid eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 242).”

“Cazu bir kılıç urdı, şehid eyledi. Anın ardınca iki Müsliman dahi şehid eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 245).”

“şehadet getirüp karar eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 275).”

“Hasan’i ve Hüseyin’i bu mel’unın cediti şehid eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 289).”

“bu gün avda iken Tikfur’i ve Seyyid’in oğlu Beşir’i şehid eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 295).”

“Seyyid’in yarenlerinden gafil iken kırk dört güzide kişileri şehid eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 295).”

“baki yarenler Babek’in elinde şehid oldılar (Demir ve Erdem, 2006: 295).”

“Anda şehadet ‘arz eyleyüp ruh-ı şerifini Hakk’a emanet eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 308).”

“bakisin şehit eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 308).”

“Seyyid hazretleri canı Hak hazretine teslim eylemiş (Demir ve Erdem, 2006: 311).”

“mübarek başında tac ve hulle enginde tamamet şehidler rikabınca (Demir ve Erdem, 2006: 312).”

“Andan kamu İslam diyarına nameler perakende idüp Seyyid-i Battal-ı Gazi hazretlerinin şehid olduğunu bildirdiler (Demir ve Erdem, 2006: 312).”

3.2.35. Şükür

Aşağıda sunulan 53 değerın şükür değerine işaret ettiği düşünülmektedir:

“Bihamdi’llah (Demir ve Erdem, 2006: 69).”

“Anası secde-i şükür eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 79).”

“Hak dergâhına şükürler eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 91).”

“Seyyid Battal Gazi Hak te’ala dergâhına çok şükürler kıldı (Demir ve Erdem, 2006: 92).”

“Hamd u senalar eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 103).”

“Hak te’alaya şükürler eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 122).”

“Hak te’ala dergâhına şükürler eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 122).”

“hamd ü şükür eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 126).”

“Hak te’ala hazretlerine secde-i şükür eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 139).”

“yedi karnın toyurdu, hamd ü şükür eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 146).”

“Çün Gülendâd bu haberi işitdi, secde-i şükür kıldı (Demir ve Erdem, 2006: 161).”

“Elhamdüli’llah ki sizi gine selâmetde gördük (Demir ve Erdem, 2006: 167).”

“Hak te’ala dergâhına hamd ve şükürler eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 167).”

“Mü’minler dahı şad olup secde-i şükür kıldılar (Demir ve Erdem, 2006: 170).”

“Elhamdüli’llah (Demir ve Erdem, 2006: 170).”

“secde-i şükür kıldılar (Demir ve Erdem, 2006: 170).”

“secde-i şükür eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 181).”

“Hak dergâhına bin bin şükürler eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 181).”

“Hak te’ala dergâhına bin bin şükür eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 182).”

“Getürdiler yedi içdi hak dergâhına şükür eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 189).”

“Elhamdüli’llahi te’ala sizi gine selametde gördük (Demir ve Erdem, 2006: 190).”

“Hak te’ala hazretine şükürler eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 196).”

“Vezir bin bin şükür eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 210).”

“Sadaka Rasulü’llahi! (Demir ve Erdem, 2006: 212).”

“Behnam vezir şad olup secde-i şükür kıldı (Demir ve Erdem, 2006: 213).”

“Seyyid hazret bu haberi işitdi, şükür eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 222).”

“Andan ta’am yediler, şükürler kıldılar (Demir ve Erdem, 2006: 225).”

“Hak Te’ala dergâhına şükürler eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 225).”

“anı görünce Hak te’ala hazretlerine çok şükürler kıldı (Demir ve Erdem, 2006: 231).”

“Hakk’a secde-i şükür kıldı (Demir ve Erdem, 2006: 234).”

“Seyyid hazret dahı Hak dergâhına şükürler eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 234).”

“Mübarek karnın toyurup şükür kıldı (Demir ve Erdem, 2006: 235).”

“yüzün görüp secde-i şükür kıldılar (Demir ve Erdem, 2006: 237).”

“Seyyid hazret dahı kendini karada görünce secde-i şükür kıldı (Demir ve Erdem, 2006: 245).”

“Çün kayserden irak oldılar, Seyyid hazret Hak dergâhına bin bin şükürler eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 258).”

“şükürler eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 262).”

“Şad olup Hakka secde-i şükür kıldı (Demir ve Erdem, 2006: 263).”

“Seyyid’in gine geldigine Hak te’ala dergâhına şükürler eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 263).”

“hamd ü şükür eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 269).”

“Seyyid hazret dahı çok şükürler eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 274).”

“Seyyid hazret dahı hamd ü şükür ki işimiz rast geldi (Demir ve Erdem, 2006: 278).”

“Çün Seyyid hazret ol dem uyabup secde-i şükür kıldı (Demir ve Erdem, 2006: 286).”

“Çün halife Seyyid’in geldigin gördi, şükür kıldı (Demir ve Erdem, 2006: 286).”

“Bihamdi’llahi ki hele la’inin tılsımın bozduk (Demir ve Erdem, 2006: 287).”

“Yemek yediler, şükür eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 292).”

“Çün Seyyid hazret gördi kim kâfirler sındı, şükür eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 293).”

“ta’amlar yeyüp şükürler kıldılar (Demir ve Erdem, 2006: 300).”

“bihamdi’llah ki senin mübarek yüzün dahı gördüm (Demir ve Erdem, 2006: 301).”

“secde-i şükür kıldı (Demir ve Erdem, 2006: 303).”

“Bihamdi’llah ki senin mübarek yüzün gördüm (Demir ve Erdem, 2006: 303).”

“Secde-i şükür kıldı (Demir ve Erdem, 2006: 303).”

“Bihamdi’llah ki ayruk İslam’ın ‘adusu kalmadı (Demir ve Erdem, 2006: 306).”

“Andan Seyyid hazret mübarek yüzün yere urup secde-i şükür kıldı (Demir ve Erdem, 2006: 307).”

3.2.36. Temizlik

Bu değere vurgu yapan 34 değer aşağıda sunulmuştur:

“Bir su kenarına gelüp atından indi, tonlarını çıkardı, suya girdi, tonlarını yudu (Demir ve Erdem, 2006: 101).”

“hammame eyledi, dürlü dürlü zi-kıymet tonlar geydirdi, yanına aldı, oturdılar (Demir ve Erdem, 2006: 102).”

“Ol su kenarında abdest alup namaz kıldı (Demir ve Erdem, 2006: 111).”

“hammama ileteler, ‘amame ve tonlar geydirdiler (Demir ve Erdem, 2006: 130).”

“hammama iletdiler (Demir ve Erdem, 2006: 130).”

“Gelüp anda abdest aldı (Demir ve Erdem, 2006: 133).”

“ ‘Âdeti idi kim ne vakit gaza kılursa bir suya ugrasa gusul iderdi (Demir ve Erdem, 2006: 145).”

“Andan suya girüp yunmaga başladı (Demir ve Erdem, 2006: 145).”

“bir kişi dahı suya girmiş, gusul ider (Demir ve Erdem, 2006: 145).”

“Meydandan ölileri kaldırdılar, meydan yerin pak eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 153).”

“Kendi taşra çıkup öyle vaktına abdest alup namaza turdı (Demir ve Erdem, 2006: 158).”

“abdest alup namaz kıldı (Demir ve Erdem, 2006: 191).”

“zahmın hoş bend idüp bağladılar ve mübarek yüzine gül yağı sürdiler (Demir ve Erdem, 2006: 210).”

“abdest alup Seyyid birle sabah namazın kıldılar (Demir ve Erdem, 2006: 210).”

“abdest alup su içeyim (Demir ve Erdem, 2006: 220).”

“abdest alup su içdi (Demir ve Erdem, 2006: 220).”

“Abdest alup namaza turdı (Demir ve Erdem, 2006: 221).”

“tonların kâfir kanından yudılar ve abdest alup namazı kıldı (Demir ve Erdem, 2006: 225).”

“Seyyid hazret gönderdi, var gusul eyle (Demir ve Erdem, 2006: 226).”

“Sen biraz irak tur, ben dahı gusul ideyim (Demir ve Erdem, 2006: 226).”

“Anda varup abdest aldı (Demir ve Erdem, 2006: 234).”

“abdest alup namazı kıldı (Demir ve Erdem, 2006: 252).”

“gövdesin yur, pak ider (Demir ve Erdem, 2006: 252).”

“Andan abdest aldı namaza turdı (Demir ve Erdem, 2006: 252).”

“abdest alup namaz kıldı (Demir ve Erdem, 2006: 267).”

“abdest aldı ve namaz kıldı (Demir ve Erdem, 2006: 268).”

“Anda abdest alup namaz kıldı (Demir ve Erdem, 2006: 274).”

“Abdest alup namaz kıldı (Demir ve Erdem, 2006: 278).”

“Seyyid hazret dahı bir çeşme sareye gelüp abdest alup namaz kıldı (Demir ve Erdem, 2006: 284).”

“bir çeşmesareye gelüp abdest aldı ve namaz kıldı (Demir ve Erdem, 2006: 290).”

“abdest alup namaza turdı (Demir ve Erdem, 2006: 290).”

“Tamus-ı Peri Seyyid’i alup barigahına iletdi ve tonların çırarup kâfir kanından yudı (Demir ve Erdem, 2006: 293).”

“Çün muradınca yundı (Demir ve Erdem, 2006: 301).”

“abdest alup namaz kıldı (Demir ve Erdem, 2006: 308).”

3.2.37. Vefa

Aşağıdaki 17 bölüm bu anlamda ilgili bulunmuştur:

“Revâdır ismini yâd itmek anın

Kim andandır hayatı cümle canın (Demir ve Erdem, 2006: 69).”

“Vir salâvat Ahmed’e ve âline (Demir ve Erdem, 2006: 69).”

“Mü’minler melul ve mahzun olup şehid olanları yerin kara bagrın kazup namazların kıldılar (Demir ve Erdem, 2006: 175).”

“namazın kılup defn eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 187).”

“Anın içün dahı feryad eylediler ve namazın kılup defn eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 187).”

“İmdi bana bir togrılık göster kim senden bir vefa görem (Demir ve Erdem, 2006: 218).”

“hele tabuta koyup şehre getürdiler, namazın kılup defn eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 220).”

“ol iki ‘âşıkın namazın kılup defn eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 231).”

“Namazın kılup anı dahı şehidlerin katına defn eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 249).”

“Bagdad’a varalar ve halifeyi ziyaret ideler (Demir ve Erdem, 2006: 251).”

“Ol pirlar ile namazın kılup defn eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 275).”

“Seyyid hazret Esatur’ı kendi elile yudı ve namazın kılup Şemmas pirin katına Müslimanlar mezarında defn eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 280).”

“Rasulu’llah’ın türbe-i şerifayı ziyaret idüp mübarek yüzün sürdi (Demir ve Erdem, 2006: 304).”

“ ‘Abdü’l-vehhab’ın vücudın bulup namazın kıldılar. Defn eylediler (Demir ve Erdem, 2006: 308).”

“ ‘Abdü’l-vehhab Gazi için cümle gaziler bir zaman yas matem tutdılar ve ruhi için hatimler okuyup ve aşlar pişürüp ve garibleri toyurdılar (Demir ve Erdem, 2006: 309).”

“her iklimlerde dahı münevver ruhi-çün hatimler okudup ayetler ve na’atlar eylediler. Fakir ve dervişlere bay ve yohsul du’alar ve bekalar kıldılar ve kamu hizmetların yerine getürdiler (Demir ve Erdem, 2006: 312).”

3.2.38. Yardımseverlik

Yardımseverlik ile ilgili 16 bölüm tespit edilmiştir:

“Şimden gerü hiç gam yeme ki nar-ı nur sana yardım idecekdir (Demir ve Erdem, 2006: 107).”

“Sen dahı ana yardım it (Demir ve Erdem, 2006: 107).”

“Bir adam boyunca ‘Abdü’s-selam’ı gön ile ol havza bırakdılar, şırlagan yağı getürüp ol havzı doldurdılar. Seyyid hazret eyitdi: ‘Bunun tımarı budur.’ didi (Demir ve Erdem, 2006: 108).”

“Heman bir pare et kalmışdı. Ancak nefes gelürdi. Seyyid hazret badem yağın çıkardı. Bir pare hamir eyledi. Bıçak ile agzın acdı, bir kaşık koydı. Üç gün böyle eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 108).”

“Her gice gelüp tımar iderdi (Demir ve Erdem, 2006: 108).”

“Seyyid yetişdi (Demir ve Erdem, 2006: 112).”

“iş bu nev’-ile sabaha degin ol şah-ı evliya beş bin Müsliman esir halas idüp cümlesin cübbe ve cevşen içine müstagrak eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 125).”

“Seyyid hazret pirin mübarek elin tutup taşra çıkardı (Demir ve Erdem, 2006: 130).”

“Seyyid hazret dahı gelen tuhfeleri ve armaganları kayserden alurdu, fukaraya ve dervişlere virirdi (Demir ve Erdem, 2006: 156).”

“Seyyid hazret dahı dervişlere ve fakırlara bahş eyledi (Demir ve Erdem, 2006: 189).”

“Biraz mal ve bin deve Ka’be fukarasına gönderdi ve dahı anın gibi kanda bir ‘abid ve zahid var ise anlara dahı gönderdi (Demir ve Erdem, 2006: 190).”

“Seyyid dahı hep miskinlere ve dervişlere üleşdirdi (Demir ve Erdem, 2006: 199).”

“Tamus-ı Peri Seyyid’i alup barigahına iletdi ve tonların çırarup kâfir kanından yudu (Demir ve Erdem, 2006: 293).”

“Mekke fukarasına beş yüz bin altun üleşdirdi (Demir ve Erdem, 2006: 304).”

“Medine fukarasına beş yüz bin altun üleşdirdi (Demir ve Erdem, 2006: 304).”

“her yıl Mekke ve Medine fukarasına armaganlar gönderin. Za’ifler ile yetimlere yardım ileyin ve öksüzleri esirgeyin (Demir ve Erdem, 2006: 312).”

3.3. Danişmend- Nâme’de Değerler ile İlgili Bulgular

3.3.1.Aile Kurumuna ve Birliğine Önem Verme

Aşağıda sunulan 5 bölümün “Aile Kurumuna ve Birliğine Önem Verme” değeri ile ilgili olduğu düşünülmektedir:

“Andan Paniç’e Mihayil kızını nikâh idüp virdiler (Demir, 2004: 119).”

“Andan Efrumiyye’yi Artuhı’ya kabin kıydılar, girdege kodılar (Demir, 2004: 151).”

“Ol hatunı Kara Tigin’e nikâh itdi (Demir, 2004: 192).”

“leşker kadısın getirüp Gülnuş Banu’yı kendüye ‘akd u nikâh kıldurdu (Demir, 2004: 219).”

“Şah’un bir kız kardaşı var-ıdı, Gazi Beg’e alı virüp ‘akd u nikâh ve toy, düğün itdiler (Demir, 2004: 272).”

3.3.2.Doğruluk/Dürüstlük

Bir arada değerlendirilen doğruluk ve dürüstlük değerlerine vurgu yaptığı düşünülen 5 bölüm aşağıdadır:

“Kıl cemalün ruzı hak kullaruna (Demir, 2004: 184).”

“Mesavi gaybeti terk it bilürsen (Demir, 2004: 184).”

“Bu Halil gayet din-dar, Salih ve ‘âlim kişi idi (Demir, 2004: 202).”

“Hakkı batıldan ol iylemiş temiz (Demir, 2004: 215).”

“Dad elinden ey birader dad ü dad (Demir, 2004: 276).”

3.3.3. Alçak Gönüllülük

Aşağıda sunulan 4 değer alçak gönüllülük ile ilgili bulunmuştur:

“Biz senün kulunuz (Demir, 2004: 81).”

“Bu ‘aciz bendenün bil i şehinşah

Du’ası bu-durur Va’llahu a’lem (Demir, 2004: 107).”

“Veli benden za’if kemter kulun yok (Demir, 2004: 166).”

“Hudaya sen kavisin ben za’ifem

Hakir ü hor u miskin ü nahifem (Demir, 2004: 176).”

3.3.4. Bağışlama

Bağışlama değerine vurgu yapan 2 bölüm aşağıdadır:

“Hakk kulın kulu du’asıyla i yar

Ol Resul didi ki bilün yarlıgar (Demir, 2004: 60).”

“Melik Danişmend’ün özi göyindi, buyurdu, aman virdiler (Demir, 2004: 148).”

3.3.5. Bilimsellik

Aşağıdaki 5 bölümün bilimsellik ile ilgili olduğu düşünülmektedir:

“Ta sabaha dek ‘ilm tahsil iderdi. Her bir ‘ilim ‘ilm içinde örtülü-y-idi (Demir, 2004: 60).”

“Kemal-i ‘ilm-ile fikr ü feraset (Demir, 2004: 73).”

“Ola mı ‘ilmi ki ol bilmeyipdür (Demir, 2004: 73).”

“Şehre kadı ve imam ve hatib nasb itdiler. Ta kim bunlara din erkânın örgedeler (Demir, 2004: 126).”

“Anlurun arasında bir hafız-ı kelamu’llah kodular kim anlara Kur’an-ı ‘azim ta’lim ide (Demir, 2004: 192).”

3.3.6.Cesaret

Cesaret değerine hizmet ettiği düşünölen 60 değer aşğıda verilmiştir:

“Erlık içinde nen var, getir görelüm (Demir, 2004: 69).”

“Şeca’at hem sehavet hem keramet (Demir, 2004: 73).”

“ ‘Ali gibi yigit gelmedi, Zülfikar gibi kılıç gelmedi (Demir, 2004: 73).”

“Hamle urdı kâfire ol din eri (Demir, 2004: 75).”

“Tig-ı Dahhak’ı salar şimşek gibi

Kâfiri dökerdi hazan-reng gibi (Demir, 2004: 75).”

“na’ra urdı, ‘âlem yankulandı (Demir, 2004: 76).”

“hamle kıldı ve ol çeriyi zir ü zeber kıldı (Demir, 2004: 77).”

“İmdi benem sedd-i İslam olan er (Demir, 2004: 81).”

“Böyle diyüp na’raurdı ra’d-var

Sürdi at meydana girdi aşıkâr (Demir, 2004: 83).”

“Gösterem erlik nicedür ben sana(Demir, 2004: 83).”

“Melik ve Artuhi ve Efrumiyye bunlara mukabil turdılar, kâfirlere karşı cevlan kıldılar. Nagah Efrumiyye meydana girdi, turid kıldı, cevlan gösterdi, er diledi (Demir, 2004: 86).”

“Melik Danişmend at meydana sürdi (Demir, 2004: 88).”

“Bu kez at depdi, meydana girdi, er diledi (Demir, 2004: 89).”

“Melik Danişmend na’ra iyle urdı kim tamamet kâfir çerisi serasime oldılar (Demir, 2004: 89).”

“Artuhi meydana girdi, er diledi (Demir, 2004: 91).”

“Ciger-guşem, bu erlik meydanıdur, gâh basar, gâh basılır, gam yime (Demir, 2004: 92).”

“Erlık nice olur, sana göstereyim (Demir, 2004: 92).”

“Çeri arasında Melik Danişmend arslan gibi anrarı (Demir, 2004: 93).”

“Artuhı süvar olup şol aç kurt koynuna girer gibi mukatele iderdi (Demir, 2004: 96).”

“Ol üç serverler kâfirlere şol aç kurt koyuna girer gibi bölük bölük idüp kırarlardı (Demir, 2004: 100).”

“Melik Danişmend, Tanrı adın yâd idüp bir na’ra şöyle urdı (Demir, 2004: 101).”

“Dahu erlik deminde Zal u Rüstem (Demir, 2004: 107).”

“Çün Melik bunu kim oldugın bildi, üstine at sürdi, hamle kıldı (Demir, 2004: 122).”

“Çün Melik bu temaşayı seyr idüp buyurdi, tekbir getirüp kâfirlere hamle kıldılar (Demir, 2004: 122).”

“Melik Danişmend ra’d-var bir na’ra urdı kim ‘âlem yankılandı (Demir, 2004: 124).”

“Ol bin kadar müsülman busudan çıkup Melik’den yana yürüdiler, irişüp kâfirlere hamle kıldılar (Demir, 2004: 124).”

“Ki olmaya ‘adudan zerre korku (Demir, 2004: 126).”

“ra’d-var bir na’ra urdı ve hamle kıldı (Demir, 2004: 130).”

“Melik Gazi aslan gibi dürişürdi (Demir, 2004: 130).”

“Gaziler el bir idüp kâfire hamle kıldılar (Demir, 2004: 131).”

“Derhal Melik atlandı, kâfirlere hamle kıldı kıldılar (Demir, 2004: 132).”

“Benem Melik Danişmend Gazi, önimde birdür tag-ıla yazı, bu gün elümden kanda iletmez bogazı (Demir, 2004: 137).”

“Artuhı at dedi, meydana girdi, turid kıldı, cevlan gösterdi, er diledi (Demir, 2004: 153).”

“Melik Danişmend, ol din can-bazı atına binmiş, silahın engine araste vü piraste kılmış. Derhal meydana girdi, turid kıldı, cevlan gösterdi (Demir, 2004: 156).”

“Gaziler ejderha gibi dürişürlerdi (Demir, 2004: 161).”

“Gaziler ol din yolunda can u başın fida iden müsülmanlar bir ceng itdiler ki (Demir, 2004: 161).”

“Melik Danişmend ve Artuğı ve sayir gaziler şimşek gibi balkırdı ve aslan, kaplan gibi kalkışurlardı (Demir, 2004: 161).”

“Melik Danişmend dahı gaziler ile tekbir getirüp şol aç kurt koyuna girer gibi girdiler (Demir, 2004: 164).”

“Kamusı yolına can terk idüpdür

Gazaya i'tikadın berk idüpdür (Demir, 2004: 165).”

“gaziler can u gönülden tekbir getürdiler, dahı kâfirlere hamle kıldılar. Can u gönül birle dürişdiler (Demir, 2004: 167).”

“Kim olmaya ‘adudan asla korku (Demir, 2004: 171).”

“Melik Danişmend aslan gibi kafirlerün arasında huruş eyledi (Demir, 2004: 172).”

“Gösterem sana dahı erlik nedür (Demir, 2004: 175).”

“ ‘Osman meydana girdi, turıd kıldı, cevlan gösterdi (Demir, 2004: 179).”

“Pes gaziler hamle kıldılar (Demir, 2004: 180).”

“Key erler kirişe ok gezlediler (Demir, 2004: 181).”

“Key erler yürüyüp kılıç ururdu (Demir, 2004: 181).”

“Key erler ‘ışk-ıla cenge girürdi (Demir, 2004: 181).”

“Key erler turmuş-ıdı şöyle kayım (Demir, 2004: 181).”

“Mü'min yigıtdür, eyü cüvan merddür (Demir, 2004: 188).”

“Melik Danişmend Gazi rahmetu'llahi ‘aleyhi bir erlik ve bir hüner gösterdi (Demir, 2004: 208).”

“Gaziler tekbir getürdiler, dahı bir ugurdan hamle kıldılar (Demir, 2004: 210).”

“Bu yanadan gaziler dahı tekbir getirüp kâfirlere şol aç kurt koyuna girer gibi girişdiler (Demir, 2004: 211).”

“Benim dinüm yolında kılıç çeküp çok gazalar kıla (Demir, 2004: 218).”

“İslam leşkerinden ‘Abdurrahman-ı Tokati meydana girdi, lu'b gösterdi, er diledi (Demir, 2004: 226).”

“Biz dahı mü'minler-ile tekbir getirüp hamle kılduk (Demir, 2004: 242).”

“Nagah Melik Gazi irişüp bir na’ra urdı (Demir, 2004: 243).”

“busudaki gaziler heman tekbir getürdiler, dahı kâfirlere hamle kıldılar (Demir, 2004: 248).”

“Kim neler kılmış cihanda ol cüvan

Rum evin kılıç ile açmış o can

Din yolında çalışup can oynamış (Demir, 2004: 250).”

“Rum’a varıçak er gibi olup pehlivanlık gösteresiz (Demir, 2004: 272).”

3.3.7. Cömertlik

Aşağıdaki 25 bölüm cömertlik ile ilgilidir:

“Çünkim ferman yazıldı, andan bir eyü hil’at Sultan Turasan’a ve bir hil’at dahı Melik Ahmed için buyırdı (Demir, 2004: 63).”

“Her kaçan kim mal ve çeri hacet olursa yine virelüm (Demir, 2004: 63).”

“fermanın okudılar ve hedayi ‘arz idüp serverler hil’atın geydiler (Demir, 2004: 64).”

“Çok tuhfeler ile anı göndürdüm (Demir, 2004: 71).”

“hon getürdiler, ni’metler çekildi (Demir, 2004: 71).”

“Şeca’at hem sehavet hem keramet (Demir, 2004: 73).”

“ ‘Osman’a bir hil’at giyürdiler ve bir hil’at dahı Melik Danişmend’e ve Artuhı’ya ve Efrumiyye’ye ve sayir serverlere virüp andan Melik için bir eyü at ve bir sancak virdi (Demir, 2004: 106).”

“Vücutun cüd içinde Hatem-i Tay (Demir, 2004: 107).”

“Melik için ve sayir gaziler için her birisine halince hil’atler ve hediyeler virdiler (Demir, 2004: 109).”

“Bunlara ‘azim konukluk idüp toyladılar (Demir, 2004: 120).”

“Konukluk oldu anun her birine (Demir, 2004: 121).”

“Çünkim düğüne başladılar, aşlar ve ni’metler bişdi, kotarıldı ve döküldü (Demir, 2004: 151).”

“Artuhı dahı bunlara ikram idüp alkışladı (Demir, 2004: 152).”

“Nastor hazinesinden yini müsülmanlara bahş idüp (Demir, 2004: 183).”

“Andan Melik buyurdu, Artuhı’ya, Efrumiyye’ye ve Ahmed’e birer eyü hil’atler giyürdiler, getürdikleri ganimet malın müsülmanlara bahş itdiler (Demir, 2004: 199).”

“yüz yükini Malatiyye’ye iletüp fukaraya bahş ideler ve yüz yükini dahı halifeye göndüreler (Demir, 2004: 214).”

“Muştuluk dahı hoş ola (Demir, 2004: 218).”

“Efrumiyye’ye muştuluk bir has kaftan giydürdiler (Demir, 2004: 218).”

“Nem var-ısa hep sizündür (Demir, 2004: 219).”

“Yarak kıldılar, aşlar bişürdiler, sahraya cem’ olup nakareler çaldılar. Leşker dirleyüp şadıhklar ile düğün için bir araya geldiler (Demir, 2004: 219).”

“Du’a kılup Melik’e ikram iderdi

Melik dahı ana iin’am iderdi

Sahavet babın açdı Melik anda

Ki bahşış itdi gazilere anda

Şu denlü kıldı in’am anda i can

Ki bin kaftan bağışladı Melik Han (Demir, 2004: 222).”

“makamına vardı, agu tedarik itdi (Demir, 2004: 238).”

“Haraşna kavmine şükranne çok mal üleşdürdi (Demir, 2004: 239).”

“nüzul u ni’met getürüp ziyafet idüp andan gazilerin zahımların bağladılar (Demir, 2004: 263).”

“Gazi Beg’e çok mal ve hazine, tug ve ‘alem, tabl ve hane, katır, deve ve hayme, çadır bağışladı (Demir, 2004: 273).”

3.3.8. Çalışkanlık

Aşağıda bulguları sıralanan 7 bölümün çalışkanlık ile ilgili olduğu düşünülmektedir:

“Din yolına can, baş-ıla çalışurlardı (Demir, 2004: 140).”

“Din yolına çok çalışdı ol dahı

Hakk-içün anca dürüşdi ol dahı (Demir, 2004: 150).”

“Tur uyuma anlara yitiş ey yar (Demir, 2004: 241).”

“Ne yatursın ne yatursın tura tur (Demir, 2004: 241).”

“Cehdde eksük kmadun benüm-içün

Hem çalışdun din-içün İslam-içün (Demir, 2004: 268).”

“Diyersiz baban didi kim zinhar

Kâhil olmaya gaza ide ey yar (Demir, 2004: 270).”

“Cehd ide bu ilde kâfir komaya (Demir, 2004: 270).”

3.3.9. Dayanışma

Aşağıdaki 62 bölümünü dayanışma ile ilgili olduğu düşünülmektedir:

“Kırk bin er hazır oldu (Demir, 2004: 64).”

“Melik Danişmend kılıç ile Artuhi ve Efrumiyye sünü ile çeri arasına düşdiler (Demir, 2004: 84).”

“Turuban cümlesi bağladı rahtın

Alaylar bağlayup yüritdi saffin (Demir, 2004: 88).”

“Andan ol serverler el bir idüp kâfirleri zir ü zeber kıldılar (Demir, 2004: 92).”

“müsülmanlar ‘askeri çıka geldiler (Demir, 2004: 101).”

“Melik buyurdu leşker bindi ol dem (Demir, 2004: 104).”

“Bir yandan İslam ‘askeri irdi (Demir, 2004: 122).”

“Çün Melik bu temaşayı seyr idüp buyurdu, tekbir getirüp kâfirlere hamle kıldılar (Demir, 2004: 122).”

“Ol bin kadar müsülman busudan çıkup Melik’den yana yürüdiler, irişüp kâfirlere hamle kıldılar (Demir, 2004: 124).”

“Gaziler tekbir getirüp buların ardınca kovdılar (Demir, 2004: 124).”

“Dirildi cümle begler şaha geldi

Şu yılduzlar-durur kim maha geldi (Demir, 2004: 125).”

“Ol biş yüz gazi murabıt ve mücahid el bir idüp (Demir, 2004: 126).”

“Melik Danişmend yarenler geldiğin bildi, şad oldu (Demir, 2004: 126).”

“Cümle gaziler dahı el bir idüp yürüdiler (Demir, 2004: 130).”

“eger buyurursanız biz kulunuzu esirler ardınca göndürün (Demir, 2004: 131).”

“iki yüz müsülman-ıla atlanup Karkariyye’den yana revane oldu (Demir, 2004: 131).”

“Gaziler el bir idüp kâfire hamle kıldılar (Demir, 2004: 131).”

“Efrumiyye ve sayir gaziler giceye degin ceng itdiler (Demir, 2004: 135).”

“Derhal gaziler tekbir getürdi, bir ugurdan hamle kıldılar (Demir, 2004: 137).”

“Nagah Efrumiyye irişüp kâfirleri perakende kıldı (Demir, 2004: 137).”

“Gaziler tekbir getirüp kafirlerün ardınca kovup giderken (Demir, 2004: 139).”

“Andan sayir gaziler dahı tekbir getirüp can u gönül ile hamle kıldılar (Demir, 2004: 139).”

“Gaziler dürişüp kâfirler ile cengi derlerdi (Demir, 2004: 140).”

“Nagah Süleyman ve ‘Osman ve Artuhı irişdiler, çeriyi tagıdup Efrumiyye’yi kurtardılar (Demir, 2004: 141).”

“Getürdiler heman gül-bang u tekbir

Didiler din-içün yürüyelüm bir (Demir, 2004: 153).”

“İslam leşkeri tekbir getürdiler (Demir, 2004: 153).”

“Eyyüb ve Süleyman bin Nu’man altı bin er-ile bunlara bile koşdı (Demir, 2004: 156).”

“Bu yana gaziler dahı tekbir getirüp hamle kıldılar (Demir, 2004: 158).”

“Bu yana Artuhı ve Efrumiyye ve Süleyman bin Nu’man gayret idüp heman tekbir getirüp kâfirlerden bölük bölük kırdılar (Demir, 2004: 158).”

“Yürüyüp kâfire hamle kılurlar (Demir, 2004: 158).”

“Müsülmanlara gayret düşüp el bir idüp bir sa’at içinde kâfirleri sıdılar (Demir, 2004: 158).”

“Gaziler gulüv kırdılar kim Artuhı’yı kapalar (Demir, 2004: 163).”

“Melik Danişmend dahı gaziler ile tekbir getirüp şol aç kurt koyuna girer gibi girdiler (Demir, 2004: 164).”

“gaziler can u gönülden tekbir getürdiler, dahı kâfirlere hamle kırdılar. Can u gönül birle dürişdiler (Demir, 2004: 167).”

“Yine İslam çerisi turmuş idi

Ata binüp yaragın görmüş idi (Demir, 2004: 169).”

“Melik Danişmend ve Süleyman ve ‘Osman ve ‘Abdurrahman-ı Tokati ve Eyyüb bin Yunus ve Hasan bin Eyyub ve Artuhı tamamet gaziler silah-ıla müheyya olup turdılar (Demir, 2004: 171).”

“Baki kalan on bin murabıt ve mücahid tag eteginde kâfirlere karşı saf bağladılar (Demir, 2004: 171).”

“Derhal müsülmanlar tekbir getirüp cenge girdiler (Demir, 2004: 172).”

“Gaziler tekbir getirüp kâfirlerün kafasından girdiler (Demir, 2004: 173).”

“meydan yirine gelüp kâfirlere karşı saf tutdılar (Demir, 2004: 175).”

“Yarag itdi tamamet pir ü bürna (Demir, 2004: 178).”

“Dahı ol gaziler düzüp alayın (Demir, 2004: 178).”

“Pes gaziler hamle kırdılar (Demir, 2004: 180).”

“Benem Seyyid Battal Gazi, biz dahı gazilerüz, islamçerisine mededci gelürüz (Demir, 2004: 181).”

“ol yidi yüz müsülman bir ugurdan tekbir getirüp (Demir, 2004: 191).”

“Heman tekbir getirüp bir sa’atde kırdılar (Demir, 2004: 196).”

“gazaya on iki bin er yarak kıldılar (Demir, 2004: 202).”

“Gaziler tekbir getürdiler, dahı bir ugurdan hamle kıldılar (Demir, 2004: 210).”

“Çün sabah oldu, Melik Danişmend buyurdu, nakareler urdılar, kösler çaldılar, ‘alemler getürdiler, saz u silah üstlerine rast kıldılar, meydana gelüp saf bagladılar (Demir, 2004: 211).”

“Bu yanadan gaziler dahı tekbir getürüp kâfirlere şol aç kurt koyuna girer gibi girişdiler (Demir, 2004: 211).”

“Gaziler, Melik Danişmend yanına cem’ oldılar (Demir, 2004: 212).”

“gaziler tekbir getürüp meydana gelüp saf bagladılar (Demir, 2004: 226).”

“Gaziler dahı bir kezden tekbir getürüp hamle kıldılar (Demir, 2004: 227).”

“Gaziler tekbir getürüp gerü saf bagladılar (Demir, 2004: 227).”

“Bu yana gaziler tekbir getürüp Efrumiyye’ye at irişdürdiler (Demir, 2004: 228).”

“Heman Artuhı’yla arka bir idüp çerinün kalbigahına irüp hamle kıldılar (Demir, 2004: 228).”

“Gaziler şehri yörendiler, kal’ayı ortaya alup cenge başladılar (Demir, 2004: 235).”

“Biz dahı mü’minler-ile tekbir getürüp hamle kılduk (Demir, 2004: 242).”

“Müsülmanlar dört taraftan irişüp hamle kıldılar (Demir, 2004: 243).”

“Kal’a kapusın açdılar, biş yüz kişi ile kal’adan taşra çıkdılar ve heman kâfirlere hamle kıldılar (Demir, 2004: 243).”

“busudaki gaziler heman tekbir getürdiler, dahı kâfirlere hamle kıldılar (Demir, 2004: 248).”

“Gaziler tekbir getürüp Melik ve serverler el bir idüp kâfirleri tarfetü’l-‘ayında sıdılar (Demir, 2004: 251).”

3.3.10. Dostluk

Dostluk ile ilgili olduğu düşünölen 5 bölüm tespit edilmiştir:

“Melik Danişmend yarenler geldüğün bildi, şad oldu (Demir, 2004: 126).”

“Gerekdür kim anunla yoldaş olasın (Demir, 2004: 188).”

“Didi kıyma bana ey yar-ı canı

Senünle olmuşam ben yar-ı canı (Demir, 2004: 195).”

“Sen Melik Danişmend yarenlerindensin (Demir, 2004: 195).”

“Melik Danişmend yarenlerindendir (Demir, 2004: 195).”

3.3.11. Duyarlılık

Bu bağlamda 21 bölüm tespit edilmiştir:

“Malatiyye halkına haber oldu, matem tudılar (Demir, 2004: 60).”

“Melik katı melul oldu (Demir, 2004: 90).”

“Bu hale hayli perişan oldılar (Demir, 2004: 90).”

“Melik için katı teşvişe düşdiler (Demir, 2004: 95).”

“Melik işidüp gayet melul oldu (Demir, 2004: 130).”

“Melik işidüp melul oldu (Demir, 2004: 131).”

“Melik Danişmend’ün yüregi yandı tutuşdı (Demir, 2004: 144).”

“Melik Danişmend, Eyyub ve Süleymen için ‘azim melul oldu (Demir, 2004: 144).”

“Melik bunu işidüp gayet melul oldu (Demir, 2004: 162).”

“Artuhı Efrumiyye gussasından bir gün bir giçe yimek yimedive hiç dinlenmedi (Demir, 2004: 162).”

“Efrumiyye gussasından ögine yimek düşmezdi (Demir, 2004: 188).”

“Melik bu haberi işidüp kalbi perişan oldu (Demir, 2004: 202).”

“Artuhı ve Efrumiyye, Ahmed için çok agladılar (Demir, 2004: 212).”

“senün-içün çok elem çekdük (Demir, 2004: 213).”

“Gaziler bir yire geldi ne ki var

Nevha idüp kıldılar efgan u zar

Aglaşuban koydılar başa türab

Oldı bu gamdan gönülleri harab

Gözlerinden dökdiler kan-ıla yaş

Urdular taşı başa başları taş

Yandılar yakıldılar hicr-ile hep

Saldılar hasretle cana tab u teb

Her ne denli var-ısa yaran kiram

Kara tonlar geydiler hep has u 'am (Demir, 2004: 270)."

"Artuhı ve Efrumiyye çünkü Melik Danişmend'ün vefatın işidüp çok agladılar (Demir, 2004: 272)."

"Melik-zade Gazi Beg'i gördi, ta'ziye idüp çok agladı (Demir, 2004: 272)."

"Gazi Beg, Artuhı'yla Gülnuş Banu-içün matem tutdılar (Demir, 2004: 272)."

"Melik Danişmend için yas ve matem tutdılar (Demir, 2004: 272)."

"Çün bu haber müsülmanlara irişdi, kamusu melul ve perişan oldılar (Demir, 2004: 273)."

"Efrumiyye, Artuhı için çok zarı kıldı ve yas u matem tutdı (Demir, 2004: 273)."

3.3.12. Emaneti Korumak

Aşağıdaki bölümün emaneti korumak ile ilgili olduğu düşünülmektedir:

"Melik Gazi Beg, Artuhı'nun oğlu Hilfat'ı bisledüp gördürdi (Demir, 2004: 273)."

3.3.13.Estetik

Aşağıdaki 16 bölüm estetik değeri ile ilgilidir:

"Melik Danişmend gördi kim bir ay yüzlü hub yigittür (Demir, 2004: 70)."

"İçlerinde bir ay yüzlü, kara gözlü, servi boylu bir kız gördüm (Demir, 2004: 71)."

"Anda bir suret gördüm ki dünyada bir dahı olmazdı (Demir, 2004: 71)."

"Yatur ol omzında müşgin saçları

Hacil ider ay u günü kaşları (Demir, 2004: 78)."

"hafızlar hub avaz-ıla Kur'an okudılar (Demir, 2004: 102)."

"Müsülmanlar tarafından hafızlar dahı hub avaz-ıla Kur'an okurdu (Demir, 2004: 103)."

“Melik’i görüp kadd u kametine ‘aceba kalup sordılar (Demir, 2004: 123).”

“hafızlar hub avazla Kur’an okudılar (Demir, 2004: 163).”

“Heybet-ile kadd u kamet sende var

Gördüğüm yok sencileyin nam-dar (Demir, 2004: 174).”

“Melik’ün fasahatına, belagatına ve pehlivanlığına hayran kaldı (Demir, 2004: 175).”

“Göge agdı sadası vü safiri (Demir, 2004: 178).”

“Hoş çemenzar ve ab-ı revandur ve ağaçları altında çişmezar bir mekandur kim cennetden nişan virür (Demir, 2004: 193).”

“Ne görsün bir münevver aya benzer

Yüzi güzel iki kaş yaya benzer (Demir, 2004: 194).”

“Melik anun kadd u kametine ve hub cemaline mütehayyir kaldı (Demir, 2004: 199).”

“ol zamanda anun gibi erliklü ve heybetlü ve hub suretlü pehlivan yog-ıdı (Demir, 2004: 199).”

“Ay yüzli bikir Rumi kızlar, görkli yüzlüler bi-nihaye (Demir, 2004: 216).”

3.3.14.Fedakârlık

Bu minvalde 31 bölüm bulunmuştur:

“Çünkim Melik Danişmend Gazi ol din can-bazı bu firak sözlerin işitdi, bir kez ah idüp şehidlerin ruhına du’a idüp (Demir, 2004: 66).”

“Ben dahı senün yolunda canımı fida kılam (Demir, 2004: 72).”

“Din yolında canların terk iyleyüp (Demir, 2004: 77).”

“Cümlesin Melik Danişmend din yolunda can u baş fida iden gazilere bahş iyledi. Yüz yük mal, yüz kul, yüz karavaş dahı halife için viribidi (Demir, 2004: 109).”

“ol server-i al-i Resul, ol yegane-i pür-usül, Hazret-i Melik Danişmend Gazi, rahmetu’llahi ‘aleyhi Seyyid Battal Gazi gibi huruc idüp din yolında baş u can oynayup çok fetihler idüp (Demir, 2004: 110).”

“Kim idem başımı din yolına terk (Demir, 2004: 125).”

“Anun-çün sakladı baş-ıla canı

Virevüz din yolında her dem anı (Demir, 2004: 126).”

“Din yolına can, baş-ıla çalışurlardı (Demir, 2004: 140).”

“gaziler din yolında can u baş oynadılar (Demir, 2004: 157).”

“Muhammed ‘ışkına, din-i İslam yolına dürişdiler (Demir, 2004: 158).”

“Muhammed dini-içün İslam yolında baş u can feda kılup ‘ışk-ıla yürüdiler, cenge başladılar (Demir, 2004: 158).”

“Kamusı yolına can terk idüpdür

Gazaya i’tikadın berk idüpdür (Demir, 2004: 165).”

“Kamu kılmışuz fida biz can u ten

Can virelüm dine nedür bu beden (Demir, 2004: 166).”

“gaziler can u gönülden tekbir getürdiler, dahı kâfirlere hamle kıldılar. Can u gönül birle dürişdiler (Demir, 2004: 167).”

“Anun-çün sakladuk baş-ıla canı

Ki yolunda virevüz her dem anı (Demir, 2004: 170).”

“Ol gaziler gör ne kıldı din içün (Demir, 2004: 173).”

“Gaziler sabır idemeyüp canların din yolına fida kılurdu (Demir, 2004: 176).”

“Din yolında neler itmişler bular

Hakk rızasına virüp canı bular

Niçe canlar kim bular itmiş fida

Hakk ‘ivaz virmiş tecellisin ana

Hakk yolına can viren bulur cemal (Demir, 2004: 184).”

“Kim ola Hakk yolında virmeye can (Demir, 2004: 184).”

“Düşüp sevdasına yarün baş oynar (Demir, 2004: 184).”

“Canum sana fida olsun (Demir, 2004: 187).”

“Benüm yog oldugum Sen var içündür (Demir, 2004: 194).”

“Nem var-ısa hep sizündür (Demir, 2004: 219).”

“Din yolına canların vakf itdiler

Canı başı Hakk’a kurban itdiler (Demir, 2004: 230).”

“Benüm atam ve anam ve başım din yolına, Muhammed ‘ışkına fida olsun (Demir, 2004: 234).”

“Sen dahı gir can u baş oynayasın (Demir, 2004: 249).”

“Kim neler kılmış cihanda ol cüvan

Rum evin kılıç ile açmış o can

Din yolında çalışup can oynamış (Demir, 2004: 250).”

“Din yolında hıdmetün oldı tamam (Demir, 2004: 268).”

“Cehdde eksük kmadun benüm-içün

Hem çalışdun din-içün İslam-içün (Demir, 2004: 268).”

“Ol Melik Danişmend Gazi anıla

Neler itmiş din yolında can-ıla (Demir, 2004: 279).”

“Canını ol dine fida eylemiş (Demir, 2004: 280).”

3.3.15.Gazilik

Eserin en sık yinlenen değeri olan gaziliğe tam 97 bölümde işaret edildiği görülmüştür:

“Gaziler gelüp kâfir ile cengi derler, kâfirleri zebun kılurlar (Demir, 2004: 64).”

“Din için hoş cengi der ol gaziler (Demir, 2004: 75).”

“Din yolında canların terk iyleyüp (Demir, 2004: 77).”

“Gaza kılanların canı hakıçün (Demir, 2004: 99).”

“Gaziler tekbir getirüp (Demir, 2004: 103).”

“Cihad itmege geldi her birisi

Gaza idenlerün canı hakıçün (Demir, 2004: 103).”

“Cümlesin Melik Danişmend din yolunda can u baş fida iden gazilere bahş iyledi. Yüz yük mal, yüz kul, yüz karavaş dahı halife için viribidi (Demir, 2004: 109).”

“Melik için ve sayir gaziler için her birisine halince hil’atler ve hediyeler virdiler (Demir, 2004: 109).”

“Gazilerin ruhi şad olsun revan (Demir, 2004: 110).”

“ol server-i al-i Resul, ol yegane-i pür-usül, Hazret-i Melik Danişmend Gazi, rahmetu’llahi ‘aleyhi Seyyid Battal Gazi gibi huruc idüp din yolunda baş u can oynayup çok fetihler idüp (Demir, 2004: 110).”

“Hamle kılup çok müsülman sakat itdiler (Demir, 2004: 112).”

“Çok ceng itdiler. Ahir müsülmanlar kâfiri sıldılar (Demir, 2004: 1128).”

“Nagah Efrumiyye gazilerle busudan çıkup hamle kıldılar (Demir, 2004: 119).”

“Gazan mübarek olsun (Demir, 2004: 119).”

“Bu yana Melik dahı ol arada niçe dirler ve kal’alar feth idüp malın ganimet itmişdi (Demir, 2004: 120).”

“Çün Melik bu temaşayı seyr idüp buyurdi, tekbir getirüp kâfirlere hamle kıldılar (Demir, 2004: 122).”

“Gaziler tekbir getirüp buların ardınça kovdılar (Demir, 2004: 124).”

“Melik ve gaziler Kemah çerisi üstine varup sıldılar (Demir, 2004: 124).”

“Ya canımı virem yahud alam can (Demir, 2004: 125).”

“Gaziler ruhını sen iylegil şad (Demir, 2004: 126).”

“Ol din yolında baş u can terk iden gazilere üşeldürdi (Demir, 2004: 126).”

“Ol biş yüz gazi murabıt ve mücahid el bir idüp (Demir, 2004: 126).”

“Cümle gaziler dahı el bir idüp yürüdiler (Demir, 2004: 130).”

“Gaziler, kuşluk vakti idi kim kırmaga başladılar (Demir, 2004: 131).”

“Gaziler el bir idüp kâfire hamle kıldılar (Demir, 2004: 131).”

“Efrumiyye ve sayir gaziler giceye degin ceng itdiler (Demir, 2004: 135).”

“Efrumiyye, ol gaziler cümlesi mecruh olmuşlardı (Demir, 2004: 135).”

“Derhal gaziler tekbir getürdi, bir ugurdan hamle kıldılar (Demir, 2004: 137).”

“Gaziler tekbir getürüp kafırlarun ardınca kovup giderken (Demir, 2004: 139).”

“Andan sayir gaziler dahı tekbir getürüp can u gönül ile hamle kıldılar (Demir, 2004: 139).”

“Gaziler dürişüp kâfirler ile cengi derlerdi (Demir, 2004: 140).”

“Gaziler bu fethe şad olup şüheda ervahına hatm-ı şerif tilavet itdiler (Demir, 2004: 141).”

“Niyyetü'l-gaza diyüp tekbir getürüp yürüdiler (Demir, 2004: 143).”

“Gaziler burc başında tekbir getürdiler (Demir, 2004: 147).”

“Zira kim bir niçe gündür ki gaza kılmaduk (Demir, 2004: 152).”

“gaziler din yolında can u baş oynadılar (Demir, 2004: 157).”

“Muhammed ‘ışkına, din-i İslam yolına dürişdiler (Demir, 2004: 158).”

“Bu yana gaziler dahı tekbir getürüp hamle kıldılar (Demir, 2004: 158).”

“Muhammed dini-içün İslam yolında baş u can feda kılup ‘ışk-ıla yürüdiler, cenge başladılar (Demir, 2004: 158).”

“Gaziler hasta vü zahımlu oldılar (Demir, 2004: 158).”

“Yürüyüp kâfire hamle kılurlar (Demir, 2004: 158).”

“Gaziler ejderha gibi dürişürlerdi (Demir, 2004: 161).”

“Gaziler ol din yolında can u başın fida iden müsülmanlar bir ceng itdiler ki (Demir, 2004: 161).”

“Gaziler glüv kıldılar kim Artuhı’yı kapalar (Demir, 2004: 163).”

“Melik Danişmend dahı gaziler ile tekbir getürüp şol aç kurt koyuna girer gibi girdiler (Demir, 2004: 164).”

“Gaza idenlerin canı hakıçün (Demir, 2004: 164).”

“Kamusı yolına can terk idüpdür

Gazaya i’tikadın berk idüpdür (Demir, 2004: 165).”

“Gaza-içün elüpdür kam u na-kam (Demir, 2004: 166).”

“Cihad itmege geldi her birisi (Demir, 2004: 166).”

“gaziler can u gönülden tekbir getürdiler, dahı kâfirlere hamle kıldılar. Can u gönül birle dürişdiler (Demir, 2004: 167).”

“Tamamet serverler mecruh olmuşlar (Demir, 2004: 167).”

“Melik Danişmend’ün dahı üç yirde zahmı var-ıdı (Demir, 2004: 167).”

“Melik Danişmend ve Süleyman ve ‘Osman ve ‘Abdurrahman-ı Tokati ve Eyyüb bin Yunus ve Hasan bin Eyyub ve Artuhı tamamet gaziler silah-ıla müheyya olup turdılar (Demir, 2004: 171).”

“Derhal müsülmanlar tekbir getürüp cenge girdiler (Demir, 2004: 172).”

“Ol gaziler gör ne kıldı din için (Demir, 2004: 173).”

“Melik’ün başı ateş olmuşdı, can u dilden din ‘ışkına cengi derdi (Demir, 2004: 173).”

“Gaziler tekbir getürüp kafirlerün kafasından girdiler (Demir, 2004: 173).”

“Gaziler sabır idemeyüp canların din yolına fida kılurdu (Demir, 2004: 176).”

“Ol gün giceye degin gaziler ceng itdiler (Demir, 2004: 179).”

“Pes gaziler hamle kıldılar (Demir, 2004: 180).”

“Benem Seyyid Battal Gazi, biz dahı gazilerüz, İslam çerisine mededci gelürüz (Demir, 2004: 181).”

“Hoş gazalar iylemiş Melik imam (Demir, 2004: 184).”

“Din yolında ne gazalar iylemiş (Demir, 2004: 184).”

“Ol yirde gaza kılıcına iş buyurdılar (Demir, 2004: 191).”

“Melik ile gazaya gitmişdi (Demir, 2004: 202).”

“Tevekkeltü ‘ala’llah, biz dahı gazaya bil bagladuk (Demir, 2004: 202).”

“Gaziler tekbir getürdiler, dahı bir uyardan hamle kıldılar (Demir, 2004: 210).”

“Bu yanadan gaziler dahı tekbir getürüp kâfirlere şol aç kurt koyuna girer gibi girişdiler (Demir, 2004: 211).”

“Benim dinüm yolında kılıç çeküp çok gazalar kıla (Demir, 2004: 218).”

“Halife ‘alemin ve Ebu’l-Müslim sancagın diküp gaza niyetine nakareler çaldılar (Demir, 2004: 224).”

“Gaziler dahı bir kezden tekbir getirüp hamle kıldılar (Demir, 2004: 227).”

“Gaziler tekbir getirüp gerü saf bagladılar (Demir, 2004: 227).”

“Ne gazalar eylemiş gaziler uş (Demir, 2004: 229).”

“Din yolına canların vakf itdiler

Canı başı Hakk’a kurban itdiler (Demir, 2004: 230).”

“Gaza niyetine kal’adan yana yürüdiler (Demir, 2004: 235).”

“Gaziler şehri yörendiler, kal’ayı ortaya alup cenge başladılar (Demir, 2004: 235).”

“Cem’-i gaziler ruhına dahı

Şehid olanların ruhına dahı

Du’a eyleyüben itmam idelüm (Demir, 2004: 241).”

“Ahir ol gaziler şehid olup malı garet kıldılar (Demir, 2004: 242).”

“Melik Danişmend gazaya göndürdi (Demir, 2004: 242).”

“busudaki gaziler heman tekbir getürdiler, dahı kâfirlere hamle kıldılar (Demir, 2004: 248).”

“Sen dahı gir can u baş oynayasın (Demir, 2004: 249).”

“Kim neler kılmış cihanda ol cüvan

Rum evin kılıç ile açmış o can

Din yolında çalışup can oynamış (Demir, 2004: 250).”

“Gaziler tekbir getirüp Melik ve serverler el bir idüp kâfirleri tarfetü’l-‘ayında sıldılar (Demir, 2004: 251).”

“Yine İslam leşkeri cüş eyledi

Can u baş kaydın feramüş eyledi (Demir, 2004: 254).”

“Çünkim ol serverleri gazaya göndürdi (Demir, 2004: 256).”

“Bile ol gaziler ol has erenler

Yire kanlar yirine can virenler (Demir, 2004: 256)."

"Tonanan gazileri sen gör imdi (Demir, 2004: 256)."

"Bu yana gaziler kal'a karşusunda kâfirlere kılıç urup kırarlardı (Demir, 2004: 258)."

"ol gaziler o giçe çok ceng idüp çalışdılar (Demir, 2004: 263)."

"Derhal gaziler süvar olup cenge başladılar (Demir, 2004: 265)."

"Gaziler gayret idüp cenge turdılar (Demir, 2004: 267)."

"Diyesiz baban didi kim zinhar

Kâhil olmaya gaza ide ey yar (Demir, 2004: 270)."

"Süleyman Şah Rum'da çok gazalar kılup (Demir, 2004: 273)."

"Artuhi'nın oğlu Hilfat ile Rum'da çok gaza kıldılar kim kıyamete degin adları anlurdu (Demir, 2004: 273)."

"Ol Melik Danişmend Gazi anıla

Neler itmiş din yolında can-ıla (Demir, 2004: 279)."

"Din yolında ne gazalar eylemiş

Eylemiş Melik Danişmend eylemiş (Demir, 2004: 279)."

"Din yolında çalışup olmuş şehid

Çok gaza kılmış o magfur u sa'id (Demir, 2004: 280)."

3.3.16.Hakseverlik

Hakseverliğe işaret ettiği düşünülen 1 bölüm aşağıdadır:

"Hakkı batıldan ol iylemiş temiz (Demir, 2004: 215)."

3.3.17.Hakikat Sevgisi

Aşağıdaki 6 bölüm "Hakikat Sevgisi" ile ilgili bulunmuştur:

"Hakkı batıldan ol iylemiş temiz (Demir, 2004: 215)."

"Gözsüz oldur münkir ola hak söze (Demir, 2004: 243)."

"Sıdkı bütün ma'den-i sıdk u safa (Demir, 2004: 245)."

“Didi ey Kadir ü Hallak u Mevla

Hakikat sensin ol Sultan-ı a’la (Demir, 2004: 245).”

“Batılı kodı feramuş eyledi

Hak-şinas olan uyar ol hak söze (Demir, 2004: 259).”

“Seversen ma’nayıma’na erin hem

Salâvat iyle Resül’e yimegil gam (Demir, 2004: 260).”

3.3.18.İyi Niyet

Eserde bulunan 42 bölümde iyi niyete vurgu yapıldığı düşünülmektedir:

“Kurtulasın tamu odundan tamam

Dar-ı huld ola sana anda makam (Demir, 2004: 59).”

“Burada ide du’a andan geçe

Dilerem dünyadan imanla göçe (Demir, 2004: 60).”

“Her ki du’a eyleye ol burada

Dilerem Hakk rahmet ide orada (Demir, 2004: 60).”

“Hayr ola, hayır muradınıza Allah irişdüre (Demir, 2004: 63).”

“Çalap dayim sizi dil-şad kılsun

Belalardan kamu azad kılsun (Demir, 2004: 68).”

“Hemişe meclisinüz ‘âli olsun

Siyah dil kişilerden hali olsun (Demir, 2004: 68).”

“Bu sözi dimege çünkim irile

Gönülden gussalar cümle urla (Demir, 2004: 68).”

“Zahid bunlara du’a kıldı (Demir, 2004: 87).”

“Kadem basdukça el virsün dilegün

Diledüğünçe Hakk virsün muradun

Yir ü gök turduğunca tursın adun

Yavuz yil esmesün gülşenlerine

Hemiŝe dūŝmenün lu' bı utulsun

Muraduna irürsin seni Allah

Kamu mü'minler-ile inşa'allah (Demir, 2004: 92)."

"Safanuz Cavidan olsun hemişe

Evünüz avadan olsun hemişe

Size Hakk'dan ire fazl u 'inayet

Müdam ola başunuzda sa'adet

'İnayet ıleye lutfından ol şah (Demir, 2004: 94)."

"Elun var u kolun kuvvetlü olsun (Demir, 2004: 97)."

"Vücudun Hakk cihanda baki tutsun

İrürmesün mübarek gönlüne gam (Demir, 2004: 106)."

"Kim agzun içi tolu gevher olsun (Demir, 2004: 115)."

"Resul hazretine tahıyyat okudı (Demir, 2004: 119)."

"du'a vü sena kıldılar (Demir, 2004: 124)."

"Sözünüzle müdam olsun Safalar

Neyi kim sevsenüz itsün vefalar (Demir, 2004: 127)."

"Melik ruhi da hem ire safaya (Demir, 2004: 127)."

"Efrumiyye'ye tahsin itdiler (Demir, 2004: 131)."

"Müyesser kıla Hakk cümle dilegün

Diledigünce Hakk virsün muradun

Yir ü gök turduğunça tursun adun

Sana fırsat vire dayim ol Allah (Demir, 2004: 138)."

"yaşunuz uzın olsun (Demir, 2004: 141)."

"Serverler, Melik'e du'a vü sena kıldılar (Demir, 2004: 143)."

"Rahmeti Hakk'un ol arı canlara (Demir, 2004: 150)."

"Kolun kuvvetlü vü muhkem bilegün

*Ayak basdukça el virsün dilegün
Diledügünçe Hakk virsin muradun
Yir ü gök turduğunça tursin adun
Elem görmeyesin dertden beri ol
Cihan serverlerinin serveri ol
Cihan turdukça sen var ol hemişe
Din-i islama server ol hemişe
Sana yaman satanlar şöyle olsun
Kılıçında heman iki bölünsün
Senün işün onarsın dayim Allah
Fütuhun fethün artursın hem ey şah
Du'amız üstüne makbul olsun
Erenler cümle sana kul olsun (Demir, 2004: 157).”
“Ecelden vire size Hak kemanı
Ki yoldaş ıleye ahir imanı (Demir, 2004: 164).”
“Hakk te'ala kendü kereminden 'inayet kıla (Demir, 2004: 175).”
“Ruhi şad olsun Melik'ün her zaman
Ravzası nur-ıla tolsun her zaman
Gaziler ruhın dahı şad ıylesün (Demir, 2004: 184).”
“Hakk Çalap dayim sizi dil-şad kıla
Her belalardan kamu azad kıla
Hemiş meclisinüz 'âli olsun
Safasuz kişilerden hali olsun (Demir, 2004: 184).”
“Kolon kuvvetlü vü muhkem bilegün
Kadem basdukça el virsün dilegün
Diledügünçe Hakk virsün muradın*

Yir ü gök turduğunca tursun adun

Elem görmeyesin dertden beri ol

Cihan serverlerinin serveri ol (Demir, 2004: 209).”

“du’a ve sena kıldılar (Demir, 2004: 214).”

“Gaziler Melik’e du’a vü sena kıldılar (Demir, 2004: 218).”

“Seyyid Battal canına du’alar kıldılar (Demir, 2004: 242).”

“rahmet gaziler canına degsün. Hakk ta’ala cemali ile müşerref tutsun (Demir, 2004: 242).”

“Hakk ta’ala cemali ile müşerref tutsun (Demir, 2004: 242).”

“Ruhları şad olsun. Hakk ta’ala didar ile müşerref kılsun (Demir, 2004: 243).”

“Vir salâvat Mustafa’ya şad ol

Kaygulardan gussadan azad ol (Demir, 2004: 251).”

“Ayak basdukça el virsün dilegün

Diledüğünce Hakk virsin muradun

Yir ü gök turduğunca tursın adun

Yavuz göz görmesün hergiz yüzünü

Kazadan beklesün Tanrı özünü

Hakk olsun yarıcın hem dest-girün

Feragat hatırın ruşen zamirün

Yavuzluk görme sen dertden beri ol

Cihan serverlerinin serveri ol

Hemişe devletün payende olsun

Sana yavuz sanan hep böyle olsun (Demir, 2004: 256).”

“Yavuz göz görmesün hergiz yüzünüz

Kazadan saklasun Tanrı özünüz (Demir, 2004: 267).”

“Kavuşdura Cemilu’llah cemale (Demir, 2004: 267).”

“Yürün imdi işinüzi Hakk ta’ala rast kıla, mu’in ü zahirünüz ola (Demir, 2004: 273).”

“Ruh-ı revanı şad olsun, Hakk ta’ala cemali ile müşerref tutsun (Demir, 2004: 274).”

“Şad olup dinlene okuyan canı (Demir, 2004: 279).”

“Rahmetu’llahi ‘aleyhin ecma’in

Okıyup du’a iden bula sevab

Gazilerün ruhına ey şeyh ü şab

Dahı bu kıssayı cem’ idenlere

Hakk ta’ala rahmet itsün anlara

Okıyana dinleyeni yazanı

Rahmetünle yarlıgagıl ya Gazi (Demir, 2004: 280).”

3.3.19.Kadirşinaslık

3 yerde kadirşinaslığa örnek olabilecek ifadelere rastlanmıştır:

“Bu vaktün meclisini tut ganimet (Demir, 2004: 68).”

“Keremin ve mürüvvetin ve erligin ve Muhammed dininiün güzelliğın ol kadar vasf itdi (Demir, 2004: 118).”

“Kamunuz adı bellü er kişısiz

Bu resme niçe görmışsiz işi siz (Demir, 2004: 125).”

3.3.20.Kanaat

Kanaat değerine işaret ettiği düşünülen 16 bölüm aşağıda sıralanmıştır:

“Sen de nefs-ile gaza eyleyü gör (Demir, 2004: 230).”

“Uyuma tur nefs-ile iyile gaza (Demir, 2004: 230).”

“Giçe gündüz nefs-ile kılup gaza

Nefsine dayim kılur-ıdı ceza (Demir, 2004: 231).”

“Nefs gazasıdur gaza bilün didi (Demir, 2004: 231).”

“Geçdi ‘ömriün nefse gaza kılmadun (Demir, 2004: 232).”

“Süleyman’a vefa kılmadı ‘âlem (Demir, 2004: 240).”

“Cihanun zinetinden hiç beka yok (Demir, 2004: 240).”

“Sen de ger nefsün gazasın kılasın

Anlarun mertebesini bulasın (Demir, 2004: 249).”

“Yâri nefsi kati idüp canun uyar (Demir, 2004: 249).”

“Pes bu mala caha garre olma sen

La-bekaya kıлма ikbal dahı sen (Demir, 2004: 275).”

“Yok-durur işbu cihanda hiç beka (Demir, 2004: 275).”

“Garre olma sen bu dünya cahına

Ta ki anun düşmeyesin çahına (Demir, 2004: 275).”

“Tut ki Karun malını cem’ idesin

Assı ne çün anı koyup gidesin (Demir, 2004: 276).”

“Her nefes ile beka mülkini yâd (Demir, 2004: 276).”

“Ab u hâke bağlamagıl sen gönül

Olmayasın ta ki rihletde melul (Demir, 2004: 277).”

“Lutf idüben ana sen ey bi-niyaz

Ma-sivana koma kalbinde niyaz (Demir, 2004: 277).”

3.3.21.Merhamet

Merhamet değerine hizmet ettiği düşünülen 4 bölüm aşağıda sunulmuştur:

“La-cerem Hakk ana rahmet eyleye (Demir, 2004: 60).”

“Diye rahmet cem’ idüp yazanlara

Meclisin fasıl fasıl düzenlere (Demir, 2004: 60).”

“Hakk kulin kuli du’asıyla i yar

Ol Resul didi ki bilün yarlıgar (Demir, 2004: 60).”

“Ol-durur bilgil şefa’at iyleyen (Demir, 2004: 234).”

3.3.22.Misafirperverlik

16 bölümde misafirperverlik işlenmiştir:

“hon getürdiler, ni’metler çekildi (Demir, 2004: 71).”

“Hoş geldin ya Artuhi (Demir, 2004: 80).”

“Melik Danişmend ve Artuhi ve Efrumiyye, Harkil Zahid katına geldiler, yidiler, içdiler, ol gice anda karar itdiler (Demir, 2004: 81).”

“Merhaba, hoş geldün, ya Süleyman (Demir, 2004: 97)!”

“hon getürdiler, yidiler, götürdiler (Demir, 2004: 102).”

“Bunlara ‘azim konukluk idüp toyladılar (Demir, 2004: 120).”

“Melik buyurdu, hon getürdiler, yidiler, du’a kılup götürdiler (Demir, 2004: 143).”

“Artuhi dahı bunlara ikram idüp alkışladı (Demir, 2004: 152).”

“Melik buyurdu, hon getürdiler, yidiler (Demir, 2004: 152).”

“Hoş geldin ya Artuhi (Demir, 2004: 187).”

“Yarak kıldılar, aşlar bişürdiler, sahraya cem’ olup nakareler çaldılar. Leşker dirleyüp şadılıklar ile düğün için bir araya geldiler (Demir, 2004: 219).”

“Yine hon dökülüp ol dem yidiler (Demir, 2004: 223).”

“Dilerem ki gazilere konukluk idem (Demir, 2004: 238).”

“makamına vardı, agu tedarik itdi (Demir, 2004: 238).”

“nüzul u ni’met getirüp ziyafet idüp andan gazilerün zahımların bağladılar (Demir, 2004: 263).”

“Halife nüzul u ni’met kılup ağır konukluk eyledi (Demir, 2004: 272).”

3.3.23.Nezaket

Aşağıda verilen 39 bölüm nezaket değeri ile ilgili bulunmuştur:

“Çün şehre irdiler, gördiler şehir kavmi bunlara karşı gelüp (Demir, 2004: 61).”

“Malatiyye kavminün selamın ‘arz idüp (Demir, 2004: 62).”

“Şah benüm hatrum sordu (Demir, 2004: 71).”

“Melik Danişmend ana selam virdi (Demir, 2004: 72).”

“Ruhban ayag üzre geüp ‘aleyk aldı (Demir, 2004: 72).”

“Merhaba iy Artuhi (Demir, 2004: 72).”

“Hoş geldin ya Artuhi (Demir, 2004: 80).”

“destibüs idüp hatırların sordı (Demir, 2004: 80).”

“Merhaba, hoş geldün, ya Süleyman (Demir, 2004: 97)!”

“Artuhi ve Efrumiyye Süleyman’a karşı gelüp görüşdiler (Demir, 2004: 98).”

“Derhal ‘Osman yayak olup halifeye du’a vü sena idüp gaza ahvalin evvelinden ahirine dek haber virdi (Demir, 2004: 106).”

“ ‘Osman’a bir hil’at giyürdiler ve bir hil’at dahı Melik Danişmend’e ve Artuhi’ya ve Efrumiyye’ye ve sayir serverlere virüp andan Melik için bir eyü at ve bir sancak virdi (Demir, 2004: 106).”

“Melik için ve sayir gaziler için her birisine halince hil’atler ve hediyeler virdiler (Demir, 2004: 109).”

“Nagah Artuhi, Melik katına gelüp selam virdi (Demir, 2004: 123).”

“Melik’i bildi, ilerü geldi, atından indi. Ol yüz kişi dahı atlarından inüp Melik’e hıdmet kıldılar (Demir, 2004: 128).”

“ ‘Server-i gaziyan Melik Danişmend Gazi, ol din can-bazı geliyor.’ diyi kal’a kavmi kamusı Melik Danişmend’e istikbale geldiler (Demir, 2004: 147).”

“Melik bunlara karşı vardı, hıdmet kıldı. Resul hazretinün salla’allahu ‘aleyhi ve sellem elin öpdi (Demir, 2004: 151).”

“Süleyman ve Eyyüb ve ‘Abdurrahman-ı Tokati hep serverler Melik Danişmend katına geldile, hıdmet kıldılar (Demir, 2004: 156).”

“Bana selam virdi, ben anun kametine ve hüsn-i hulkına hayran olup selamın aldım (Demir, 2004: 168).”

“Melik bu resme itdi istimalet (Demir, 2004: 171).”

“o yigidiün katına irişdi, selam virdi. Ol yigit ‘aleyk aldı (Demir, 2004: 187).”

“Artuhi’ya girü selam virdi (Demir, 2004: 187).”

“Hoş geldin ya Artuhi (Demir, 2004: 187).”

“Merhaba ya Artuhi ve ya Kara Tigin (Demir, 2004: 188).”

“Artuhi ilerü vardı, Efrumiyye’ye selam virdi. Efrumiyye selam alup eyitdi (Demir, 2004: 190).”

“Andan Melik buyurdu, Artuhi’ya, Efrumiyye’ye ve Ahmed’e birer eyü hil’atler giydürdiler, getürdikleri ganimet malın müsülmanlara bahş itdiler (Demir, 2004: 199).”

“Ahmed irişüp selam virdi. ‘Aleyk aldılar (Demir, 2004: 213).”

“Melik’e selam virdiler (Demir, 2004: 214).”

“yüz yükini Malatiyye’ye iletüp fukaraya bahş ideler ve yüz yükini dahı halifeye göndüreler (Demir, 2004: 214).”

“Efrumiyye’ye muştuluk bir has kaftan giydürdiler (Demir, 2004: 218).”

“Banu-yı Cihan iki kat olup tapu kıldı ve edeb erkânın yirine getürdi (Demir, 2004: 219).”

“şehir kavmi Melik’e istikbal kıldılar (Demir, 2004: 239).”

“Gaziler karşı varup selam virdiler (Demir, 2004: 242).”

“Çok tahiyat u selam olsun yine (Demir, 2004: 244).”

“Melik Gazi Beg olguma hoş selam (Demir, 2004: 270).”

“Melik-zade Gazi Beg’i gördi, ta’ziye idüp çok ağladı (Demir, 2004: 272).”

“Halife buyurdu, istikbal idüp anları şehre getürdiler (Demir, 2004: 272).”

“Süleyman Şah’ı halife hazreti katına okuyup düğünlerin mübarekledi (Demir, 2004: 272).”

“Bizden olsun hem ana bin bin selam (Demir, 2004: 278).”

3.3.24.Ölçülülük

Aşağıda sıralanan 3 bölüm ölçülülük ile ilgili görülmüştür:

“İnende olma gafil halüne bak

Yüri fikr iyleyüp ahvalüne bak (Demir, 2004: 230).”

“Her biri azgun u nakıs dinleri (Demir, 2004: 260).”

3.3.25. Paylaşımçı Olma

Yapılan taramada paylaşımçı olma değerine ilişkin 24 bölüm bulunmuştur:

“Ey pehlevan! Gel ta’am yiyelim (Demir, 2004: 69).”

“gaziler ganimet malın cem’ itdiler. Kırk yük mal, yüz kul, elli karavaş hllife için alı kodılar, bakisin gazilere bahş itdiler (Demir, 2004: 103).”

“Kal’anun malın gaziler bahş itdiler. On yük mal dahi halifeye çıkardılar (Demir, 2004: 106).”

“Cümlesin Melik Danişmend din yolunda can u baş fida iden gazilere bahş yledi. Yüz yük mal, yüz kul, yüz karavaş dahi halife için viribidi (Demir, 2004: 109).”

“Melik ol malını, gencini, esirini gazilere bahş itdiler (Demir, 2004: 119).”

“Bu yana Melik ol kırılanların malın ganimet idüp gazilere bahş itdi (Demir, 2004: 122).”

“Şu denlü getirür mal u hazine

Üleşdürür anı gazilerine (Demir, 2004: 125).”

“Ol din yolında baş u can terk iden gazilere üşeldürdi (Demir, 2004: 126).”

“Melik buyurdi, çerie bahş itdiler (Demir, 2004: 134).”

“Buyurdi, ganimet malın gaziler bahş ideler (Demir, 2004: 141).”

“Ancak, Melik hep gazilere bahş yledi (Demir, 2004: 147).”

“Muhammed Mustafa ruhi-çun sadaka virdi (Demir, 2004: 168).”

“Andan Melik Danişmend zahireyi müsülmanlara bahş yledi (Demir, 2004: 177).”

“Ol arada olan mal ve hazineyi cem’ idüp gazilere bahş idüp (Demir, 2004: 183).”

“Nastor hazinesinden yine müsülmanlara bahş idüp (Demir, 2004: 183).”

“Ol kal’ada olan malı cem’ idüp gazilere bahş itdiler (Demir, 2004: 192).”

“Andan Melik buyurdi, Artuhı’ya, Efrumiyye’ye ve Ahmed’e birer eyü hil’atler giyürdiler, getürdikleri ganimet malın müsülmanlara bahş itdiler (Demir, 2004: 199).”

“Andan ganimet malın cem’ idüp gazilere tamam bahş itdiler (Demir, 2004: 214).”

“Melik buyurdu, gazilere bahş itdiler (Demir, 2004: 229).”

“ganimet malın cem’ idüp gazilere bahş itdi (Demir, 2004: 233).”

“malı gazilere bahş itdiler (Demir, 2004: 237).”

“Melik dahı gazilere üleşdüdü (Demir, 2004: 239).”

“malın ganimet kıldılar, gazilere bahş itdiler (Demir, 2004: 248).”

“gazilere bahş itdiler (Demir, 2004: 256).”

3.3.26.Sabır

Aşağıdaki 5 bölümde sabıra işaret edildiği düşünülmektedir:

“Gerekdür ki biz sabr idevüz (Demir, 2004: 134).”

“Ol kadar sabr itdiler kim ol çeri geldi, geçdi (Demir, 2004: 198).”

“Sabr itmek gerekdür (Demir, 2004: 216).”

“Hele biraz sabır eyle (Demir, 2004: 235).”

“Bela gördükçe sabrı kıldılar çok (Demir, 2004: 268).”

3.3.27.Sağlıklı Olaya Önem Verme

Sağlıklı olmaya önem verme değeri 1 bölümde saptanmıştır:

“birbirlerinin zahımların bağladılar (Demir, 2004: 140).”

3.3.28.Samimiyet

Samimiyete vurgu yaptığı düşünülen 3 bölüm aşağıya sıralanmıştır:

“Melik anı görüp Artuhı’ya du’a idüp mehdi okudı (Demir, 2004: 97).”

“Melik’ün başı ateş olmuşdı, can u dilden din ‘ışkına cengi derdi (Demir, 2004: 173).”

“Dah-ı derun-ı dilden münacata meşgul oldı (Demir, 2004: 196).”

3.3.29.Saygı

“Evvel Allah’ı getürelim dile (Demir, 2004: 59).”

“Âline ashabına göndür selam

Can içinde anlara eyle makam (Demir, 2004: 59). ”

“Resul hazreti salla’llahu ‘aleyhi ve sellem düşünde gelüp ta’lim iderdi (Demir, 2004: 61). ”

“Bu gece düşümde iki cihan güneşi Muhammed Mustafa hazretin gördüm (Demir, 2004: 61). ”

“Andan Resul hazreti salla’llahu ‘aleyhi ve sellem (Demir, 2004: 61). ”

“Sultan Turasan ile Malik Ahmed elini öpdiler (Demir, 2004: 61). ”

“Zira evvel ululara tanışmak

Gerekdür hem muti’ olup yakışmak (Demir, 2004: 62). ”

“Ey halife-i zaman (Demir, 2004: 63). ”

“Salâvat Mustafa’nun canına vir

Dahi evladına vü âline vir (Demir, 2004: 67). ”

“Eger cengi dersem küfran-ı ni’met oluram (Demir, 2004: 69). ”

“Battal Gazi –rahmetu’llahi ‘aleyhi- (Demir, 2004: 70). ”

“ey hanedan nebiresi ve ey iki cihan güneşinin nesli, güzidesi ve ey müslimanların serveri (Demir, 2004: 72). ”

“Evvel sen iki cihan güneşi Muhammed Mustafa’nun vasfın eyit (Demir, 2004: 72). ”

“Melik Danişmend, Resul hazretinin salla’llahu ‘aleyhi ve sellem mübarek cemalin ve evsaf-ı hamidesin (Demir, 2004: 72). ”

“ ‘Ali gibi yigit gelmedi, Zülfikar gibi kılıç gelmedi (Demir, 2004: 73). ”

“Ol erenler serveri sultan-ı din

Ol Melik Danişmend-i ber-güzin (Demir, 2004: 78). ”

“Yüzi nurından münevver ol saray (Demir, 2004: 78). ”

“Ol mübarek agzını çünkü açar

Niçe rahmetleri turmayup saçar (Demir, 2004: 79). ”

“Ben yüzüm yire kodım (Demir, 2004: 79). ”

“Resul hazreti salla’llahu ‘aleyhi ve sellem (Demir, 2004: 79). ”

“destibüs idüp hatırların sordı (Demir, 2004: 80).”

“Dile kuvvet virüben söyleden ol

Biribiri suyuñça soyladan ol (Demir, 2004: 80).”

“Hazret-i Resuli salla’llahu ‘aleyhi ve sellem ve evladını medh itdi (Demir, 2004: 88).”

“Muhammed’dür bize dün gün kulavuz

Ne emr itdiyse biz anı kılavuz (Demir, 2004: 88).”

“Be-nam-ı Huda, be-nur-pak-i Muhammed Mustafa (Demir, 2004: 91).”

“Melik Danişmend’ün ayagina düşdiler (Demir, 2004: 101).”

“Derhal ‘Osman yayak olup halifeye du’a vü sena idüp gaza ahvalin evvelinden ahirine dek haber virdi (Demir, 2004: 106).”

“ol server-i al-i Resul, ol yegane-i pür-usül, Hazret-i Melik Danişmend Gazi, rahmetu’llahi ‘aleyhi Seyyid Battal Gazi gibi huruc idüp din yolında baş u can oynayup çok fetihler idüp (Demir, 2004: 110).”

“getürüp el öpdi, hıdmete turdı (Demir, 2004: 119).”

“Ki tapundur cihanun padişahı (Demir, 2004: 125).”

“Sana olmış-durur cümle müsahhar (Demir, 2004: 125).”

“Kamu halkun du’ası vü niyazı

Sana layık-durur iy Melik Gazi (Demir, 2004: 125).”

“Melik’i bildi, ilerü geldi, atından indi. Ol yüz kişi dahı atlarından inüp Melik’e hıdmet kıldılar (Demir, 2004: 128).”

“Bu yana ol gazilerün yigregi vü Horezmilerün yadigârı ol Melik Danişmend Gazi, ol kâfirlere aslan gibi irişür, girişürdi (Demir, 2004: 130).”

“Sevmişem ben Mustafa’yı kim cihanun canıdur

Evliyanun mihteri vü enbiyanun hanıdur (Demir, 2004: 138).”

“gazilerün serveri Melik Danişmend Gazi (Demir, 2004: 142).”

“Şol peygamber katından gelürem ki iki cihanun güneşi, beşirün, nezirün, siracün Münir: Muhammed ve Mustafa'dur (Demir, 2004: 144).”

“Ol Resul ü Haşim ü Zeynü'l-beşer (Demir, 2004: 145).”

“Görmüşem anı nebidür 'âleme (Demir, 2004: 145).”

“Çünkü gördüm ol mübarek yüzini

Can u dilden dinledüm ben sözünü (Demir, 2004: 145).”

“‘Server-i gaziyan Melik Danişmend Gazi, ol din can-bazı geliyor.’ diyi kal'a kavmi kamusu Melik Danişmend'e istikbale geldiler (Demir, 2004: 147).”

“Ol giçe Melik Danişmend rahmetu'llahi 'aleyhi düşinde iki cihan güneşi Muhammed Mustafa'yı gördi (Demir, 2004: 151).”

“Melik bunlara karşı vardı, hizmet kıldı. Resul hazretinün salla'allahu 'aleyhi ve sellem elin öpdi (Demir, 2004: 151).”

“Hazret-i Resul dahi Melik'i bagrına basup koşdı, dahi arkasın sıgadı, hatırın sordı (Demir, 2004: 151).”

“Ferman sizindir, sem'an ve ta'aten (Demir, 2004: 152).”

“Süleyman ve Eyyüb ve 'Abdurrahman-ı Tokati hep serverler Melik Danişmend katına geldile, hizmet kıldılar (Demir, 2004: 156).”

“Andan Artuhı irişüp Melik Danişmend'ün ayagına düşdi (Demir, 2004: 162).”

“Andan Resul hazreti salla'llahu 'aleyhi ve sellem Melik'i öpdi, bagrına basdı, mübarek agzı barından yarelerine sürdi ve sıgadı (Demir, 2004: 168).”

“bin katre nur Hazret-i Resul'ün salla'llahu 'aleyhi ve sellem ravza-ı mutahharasına olsun (Demir, 2004: 173).”

“Tanrı'dan rahmet hezaran bin zena

Ol Muhammed Mustafa'nun canına (Demir, 2004: 173).”

“Didi kim ey serveran-ı namıver

Adımı iytil bana ey pür-hüner (Demir, 2004: 174).”

“Muhammed Mustafa salla'llahu 'aleyhi ve sellemn (Demir, 2004: 187).”

“İlerü vardım, ayagina düşdüm. (Demir, 2004: 187).”

“Budur, ol sadr-ı bedr-i ‘âlem, Seyyid-i sadat, şefi’-i ehl-i ‘arasat, mihter-i enbiya, bihter-i mahlûkat, Muhammed Mustafa salla’llahu ‘aleyhi ve sellem (Demir, 2004: 189).”

“Benem Emirü’l-mü’minin ‘Ali radyallahu ‘anhu (Demir, 2004: 189).”

“heman yüz yire urdum, hıdmet gösterdüm (Demir, 2004: 189).”

“Çok salâvat ve tahiyyat Muhammed canına virdüm (Demir, 2004: 189).”

“Budur ol sadr-ı bedr-i ‘âlem, şefi’-i ümmet, beşirün, nezirün, siraciin Münir Muhammed Mustafa salla’llahu ‘aleyhi ve sellem (Demir, 2004: 195).”

“Ben dahı ol ulu serverün elin öpsem (Demir, 2004: 195).”

“Çün Resul hazreti katına vardum, yüz yire kodum (Demir, 2004: 195).”

“Melik’ hıdmet kıldı (Demir, 2004: 218).”

“Gülnuş Banu turı geldi, ‘izz ü naz-ıla salınur Melik katına geldi (Demir, 2004: 219).”

“Banu-yı Cihan iki kat olup tapu kıldı ve edeb erkânın yirine getürdi (Demir, 2004: 219).”

“Ol giçe Melik katına vardı, hıdmet kıldı (Demir, 2004: 238).”

“şehir kavmi Melik’e istikbal kıldılar (Demir, 2004: 239).”

“Melik’a karşı gelüp elin öpdi (Demir, 2004: 239).”

“Seyyid Battal elin öpdi (Demir, 2004: 241).”

“Gaziler karşı varup selam virdiler (Demir, 2004: 242).”

“ ‘Abdullah Melik katına geldi, elin öpdi (Demir, 2004: 243).”

“Didi ana ey ‘azizler serveri (Demir, 2004: 245).”

“Hudavendüm Penahum Padişahum (Demir, 2004: 245).”

“Ulu sultanların sultanı sensin (Demir, 2004: 245).”

“Ol erenler serveri sultan-ı din (Demir, 2004: 254).”

“Tamamet kal’a kavmi yüz yire koyup Melik Danişmend öninde gelüp iman getürdiler (Demir, 2004: 256).”

“Elveda’ ey şem’-i ashabı safa

Elveda’ ey mihr-i erbab-ı vefa

Elveda’ ey serverimiz mahımız

Elveda’ ey melikimiz şahımız (Demir, 2004: 271).”

“Halife buyurdu, istikbal idüp anları şehre getürdiler (Demir, 2004: 272).”

“Süleyman Şah, halifeye hıdmet gösterdi (Demir, 2004: 272).”

3.3.30. Sevgi

Yapılan incelemede aşağıda verilen 36 bölümün sevgi değerine hizmet ettiği düşünülmektedir:

“Bu gice düşümde iki cihan güneşi Muhammed Mustafa hazretin gördüm (Demir, 2004: 61).”

“Salâvat Mustafa’nun canına vir

Dahı evladına vü âline vir (Demir, 2004: 67).”

“Hezar can u dil-ile ol kıza ‘âşık oldum (Demir, 2004: 71).”

“Yidi yıldan berü ol kızın ‘ışkında yanaram (Demir, 2004: 72).”

“Efrumiyye ana ‘âşık olmuşdur, andan gayrısın dilemez (Demir, 2004: 74).”

“Mehr-i muhabbeti canumda kaldı (Demir, 2004: 78).”

“Andan Melik Danişmend, Artuhı’yı bagrına basdı (Demir, 2004: 92).”

“Dahı sevdiklerinün hürmetiyçün

Seni girçek sevenler ‘izzetiyçün (Demir, 2004: 99).”

“Efrumiyye’ye âşık olduğın (Demir, 2004: 118).”

“Ben ana ‘âşık olmuşam (Demir, 2004: 118).”

“Kamu halkun du’ası vü niyazı

Sana layık-durur iy Melik Gazi (Demir, 2004: 125).”

“Bu yana ol gazilerün yigregi vü Horezmilerün yadigârı ol Melik Danişmend Gazi, ol kâfirlere aslan gibi irişür, girişürdi (Demir, 2004: 130).”

“Sevmişem ben Mustafa ’yı kim cihanun canıdır

Evliyanun mihteri vü enbiyanun hanıdır (Demir, 2004: 138).”

“Cümle mahlûkat anun gün yüzünün hayranıdır (Demir, 2004: 138).”

“Şol peygamber katından gelürem ki iki cihanun güneşi, beşirün, nezirün, siracün Münir: Muhammed ve Mustafa ’dur (Demir, 2004: 144).”

“ ‘Âşık oldum göricek ay yüine

Kurban olam ben anun her sözine (Demir, 2004: 145).”

“Bağladum ana muhabbet ol zaman (Demir, 2004: 145).”

“Dinlegil Artuhı ’nun n ’oldı sözi

Sevmiş idi Rum ’da işit bir kızı (Demir, 2004: 150).”

“Bir araya gelüp bu dem elim hoş yârime irdi (Demir, 2004: 152).”

“Ne hoşdur bana bu giçe senünle hoş bir araya (Demir, 2004: 152).”

“ahir iki ‘âşık birbirinden murad aldılar (Demir, 2004: 152).”

“Kolun kuvvetlü vü muhkem bilegün

Ayak basdukça el virsün dilegün

Diledügünçe Hakk virsin muradun

Yir ü gök turduğunça tursin adun

Elem görmeyesin dertden beri ol

Cihan serverlerinin serveri ol

Cihan turdukça sen var ol hemişe

Din-i islama server ol hemişe

Sana yaman satanlar şöyle olsun

Kılıçunda heman iki bölünsün

Senün işün onarsın dayim Allah

Fütuhun fethün artursın hem ey şah

Du'amız üstüne makbul olsun

Erenler cümle sana kul olsun (Demir, 2004: 157)."

"Ruzı kıldun Ahmed'ün yüzün bana (Demir, 2004: 168)."

"Andan Resul hazreti salla'llahu 'aleyhi ve sellem Melik'i öpdi, bagrına basdı, mübarek agzı barından yarelerine sürdi ve sıgadı (Demir, 2004: 168)."

"Tanrı'dan rahmet hezaran bin zena

Ol Muhammed Mustafa'nun canına (Demir, 2004: 173)."

"Benem ol muhibb-i al-i Mustafa (Demir, 2004: 174)."

"Didi ey Halik ü Perverdigar'im

Benim sensin iki 'âlemde varım (Demir, 2004: 176)."

"Salâvat vir seversen Mustafa'yı (Demir, 2004: 177)."

"Düşüp sevdasına yarün baş oynar (Demir, 2004: 184)."

"Ki bir dem görmese yar çünkü yârin

Bu 'ışk odı yakar sabr u kararın

İlahi yâri sen yârden ayırma

Bir dem 'âşıkı ma'şukdan ayırma (Demir, 2004: 186)."

"Benüm atam ol kıza 'âşık olmuş (Demir, 2004: 187)."

"Budur, ol sadr-ı bedr-i 'âlem, Seyyid-i sadat, şefi'-i ehl-i 'arasat, mihter-i enbiya, bihter-i mahlûkat, Muhammed Mustafa salla'llahu 'aleyhi ve sellem (Demir, 2004: 189)."

"Çok salâvat ve tahiyyat Muhammed canına virdüm (Demir, 2004: 189)."

"Gören kişi anı severdi canı (Demir, 2004: 195)."

"Seyyid dahı Melik'i bagrına basdı (Demir, 2004: 241)."

"Melik Gazi Beg olguma hoş selam (Demir, 2004: 270)."

3.3.31.Sorumluluk

Aşağıdaki 8 bölüm sorumluluk ile ilişkili bulunmuştur:

“Ol giçe Süleyman ve Eyyub karavula bindiler, çeriye sakladılar (Demir, 2004: 143).”

“Ol giçe Efrumiyye karavula bindi, sakladı (Demir, 2004: 144).”

“ ‘Osman karavula bindi, busu yirlerin gözledi (Demir, 2004: 167).”

“Çün giçe oldı, ‘Osman karavula bindi, tamamet çeriye sakladı (Demir, 2004: 211).”

“Melik kendüsi karavula bindi, çeriye sakladı (Demir, 2004: 212).”

“Andan Melik buyurdu. On bin er karavula bindiler (Demir, 2004: 233).”

“Buyurdu, karavula bindi, çeri sakladı (Demir, 2004: 236).”

“Ol giçe Artuhı karavula bindiler, çeri sakladılar (Demir, 2004: 243).”

3.3.32.Sözünde Durmak

2 yerde sözünde durmak değerine vurgu yapıldığı tespit edilmiştir:

“Ol Tanrı hakkı-çün, ki bu ‘âlemi yaratmışdur, ol kızı senün-çün almayınca karar itmeyem (Demir, 2004: 74).”

“Bu sözden dönmege yok-durur imkân (Demir, 2004: 125).”

3.3.33.Şehitlik

Eserde şehitlikle ilgili olduğu saptanan 74 bölüm aşağıdadır:

“Şahadet mertebesini bulalar (Demir, 2004: 62).”

“Çok müsliman şehid itdiler (Demir, 2004: 65).”

“Serhayil anda Ahmed-i Turran ardınca gider, irüşüp şehidider (Demir, 2004: 65).”

“Her azine gicesi şehidler türbesinden nur ‘arşa dinelürdi (Demir, 2004: 66).”

“İnşa ‘allah bu yirleri feth idüp girü bu illerde şehid olavuz (Demir, 2004: 67).”

“Harkil ve Zahid ve sayirleri şehid olmuşlar (Demir, 2004: 90).”

“Şehid olanların kanı hakkıçün (Demir, 2004: 99).”

“La ‘in ol müsülmanı şehid kıldı (Demir, 2004: 102).”

“Ol dahi şehid oldu. El kussa altı kişi şehid oldu (Demir, 2004: 102).”

“Şehid olanların kanı hakıçun (Demir, 2004: 105).”

“Ol gün üç yüz müsülman şehid oldu (Demir, 2004: 110).”

“Kâfirler çarh okıyla çok müsülman şehid itdiler (Demir, 2004: 111).”

“üç yüz müsülman dahi şehid olduğın bildi (Demir, 2004: 112).”

“Ol sa’atde biş yüz kişi şehid oldu (Demir, 2004: 116).”

“Bir sa’atde yidi yüz müsülman şehid oldu (Demir, 2004: 116).”

“Ya canımı virem yahud alam can (Demir, 2004: 125).”

“Anun-çün sakladı baş-ıla canı

Virevüz din yolında her dem anı (Demir, 2004: 126).”

“Çok müsülman şehid kıldılar (Demir, 2004: 131).”

“Bir sa’atde yitmiş müsülmanı şehid kıldılar (Demir, 2004: 135).”

“Yine ol gün yüz müsülman şehid kıldılar (Demir, 2004: 137).”

“Şehidler ruhına virüp selamı (Demir, 2004: 139).”

“Gaziler bu fethede şad olup şüheda ervahına hatm-ı şerif tilavet itdiler (Demir, 2004: 141).”

“Kâfirler taş-ıla ok ile çok âdem şehid itdiler (Demir, 2004: 143).”

“ol giçe üç yüz müsülman şehid oldu (Demir, 2004: 143).”

“Ol gün iki yüz müsülman dahi şehid oldu (Demir, 2004: 144).”

“Yine iki yüz müsülmanı şehid itdiler (Demir, 2004: 144).”

“Muhammed dini-içün İslam yolında baş u can feda kılup ‘ışk-ıla yürüdiler, cenge başladılar (Demir, 2004: 158).”

“çok müsülman şehid idüp (Demir, 2004: 158).”

“Kâfirler İslam çerisinün ardına düşüp çok âdem şehid itdiler. Tarfetü’l-‘aynda bin yüz müsülman şehid oldu (Demir, 2004: 160).”

“çok müsülman şehid kıldı (Demir, 2004: 163).”

“çok müsülman şehid kılmışdı (Demir, 2004: 164).”

“üç bin müsülman şehid olmuş (Demir, 2004: 164).”

“Şehid olanların kanı hakıyçün (Demir, 2004: 164).”

“Kamusı yolına can terk idüpdür

Gazaya i'tikadın berk idüpdür (Demir, 2004: 165).”

“Kamu kılmışuz fida biz can u ten

Can virelüm dine nedür bu beden (Demir, 2004: 166).”

“bi-had müsülmanlar şehid olmuşlar (Demir, 2004: 167).”

“Anun-çün sakladuk baş-ıla canı

Ki yolunda virevüz her dem anı (Demir, 2004: 170).”

“kalanı şehid olmuşlardı (Demir, 2004: 171).”

“Hüseyn'i şehid kıldı (Demir, 2004: 172).”

“Ol La'in anı dahı şehid kıldı (Demir, 2004: 172).”

“ol gaziyi şehid kıldı (Demir, 2004: 174).”

“Bir sa'at içinde ol mel'un yüz müsülman şehid kıldı (Demir, 2004: 176).”

“ ‘Atuş la'in yine ol gün bi-had müsülman şehid itdi (Demir, 2004: 176).”

“Gördiler kim çok müsülman şehid olmuş (Demir, 2004: 176).”

“Din yolında neler itmişler bular

Hakk rızasına virüp canı bular

Niçe canlar kim bular itmiş fida

Hakk 'ivaz virmiş tecellisin ana

Hakk yolına can viren bulur cemal (Demir, 2004: 184).”

“Kim ola Hakk yolında virmeye can (Demir, 2004: 184).”

“Ol yidi yüz müsülmanun üç yüzi şehid oldı (Demir, 2004: 192).”

“Rahta konılan müsülmanlar kimisin esir ve kimisin şehid itdiler (Demir, 2004: 196).”

“Halil’i ve sayirlerini şehid kıldılar (Demir, 2004: 202).”

“El-kıssa bir sa’at içinde on yidi müsülman şehid eyledi (Demir, 2004: 202).”

“ ‘Müselmanlıktan dönmezüz.’ didükleri-içün anları şehid itdiler (Demir, 2004: 223).”

“Din yolına canların vakf itdiler

Canı başı Hakk’a kurban itdiler (Demir, 2004: 230).”

“Kâfirler çarh okıyla ve taş ile çok müsülman şehid kıldılar (Demir, 2004: 233).”

“Sekiz yüz müsülman şehid olmuş (Demir, 2004: 233).”

“Buyurdu, şühedayı bir yire cem’ idüp namazların kıldılar, defn itdiler (Demir, 2004: 233).”

“Benüm atam ve anam ve başım din yolına, Muhammed ‘ışkına fida olsun (Demir, 2004: 234).”

“çok müsülman şehid kıldılar (Demir, 2004: 235).”

“bin kişi şehid olmuş (Demir, 2004: 235).”

“şühedayı bir yire cem’ idüp namazların kılup defn itdiler, ruhlarına du’a kıldılar (Demir, 2004: 235).”

“Ahir ol gaziler şehid olup malı garet kıldılar (Demir, 2004: 242).”

“Sisiyye öninde şehid kıldılar (Demir, 2004: 243).”

“Sen dahı gir can u baş oynayasın (Demir, 2004: 249).”

“Hayli âdem şehid oldu (Demir, 2004: 251).”

“Yine İslam leşkeri cüş eyledi

Can u baş kaydın feramüş eyledi (Demir, 2004: 254).”

“çok müsülman şehid itdiler (Demir, 2004: 255).”

“Bir dem içinde dört yüz müsülman şehid oldu (Demir, 2004: 255).”

“La’in girü dönüp çok müsülman şehid kıldı (Demir, 2004: 255).”

“kılıç ile ‘Abdullah’ı şehid eyledi (Demir, 2004: 255).”

“Bile ol gaziler ol has erenler

Yire kanlar yirine can virenler (Demir, 2004: 256)."

"Müsülmanlardan bin kadar âdem şehid itdiler (Demir, 2004: 258)."

"Ol arada yüz müsülman dahı şehid oldu (Demir, 2004: 267)."

"Buldı çün Melik şahadetde kemal

Âlem-i 'ukbaya kıldı intikal (Demir, 2004: 270)."

"İşitdiler kim Dükiyye'de Süleyman bin Nu'man şehid olmuş (Demir, 2004: 272)."

"Din yolında çalışup olmuş şehid

Çok gaza kılmış o magfur u sa'id (Demir, 2004: 280)."

3.3.34.Şükür

Aşağıda verilen 17 bölümün şükür değerine işaret ettiği düşünülmektedir:

"Hamd idüp Hakk'a diyelüm dasitan (Demir, 2004: 60)."

"Hakk'a şükr itdiler (Demir, 2004: 73)."

"Hakk ta'ala hazretine şükürler itdiler (Demir, 2004: 80)."

"Artuhı Hakk ta'ala'ya şükürler kıldı (Demir, 2004: 96)."

"Melik ve Efrumiyye sevinüp Hakk ta'ala'ya şükürler itdiler (Demir, 2004: 96)."

"Hakk ta'ala'ya şükr idüp sevindiler (Demir, 2004: 97)."

"Hakk ta'ala'ya bi-hadd şükürler idüp (Demir, 2004: 103)."

"Sabah olunça kıldı şükr-i Yezdan (Demir, 2004: 111)."

"Kamu şakirlere meşkûr olan sen (Demir, 2004: 119)."

"Diyelüm dayime "elhamdüli'llah" (Demir, 2004: 141)."

"İşidüben cümlesi şükr iyledi (Demir, 2004: 146)."

"şükür itdiler (Demir, 2004: 151)."

"Şükürler olsun ol Allah bana maksudımı virdi (Demir, 2004: 152)."

"Didi kim olsun şükür ey Hakk sana (Demir, 2004: 168)."

"Elhamdüli'llah ben dahı size ulaşdum (Demir, 2004: 190)."

"elhamdüli'llah mübarek cemalüni gördüm (Demir, 2004: 242)."

“Şükürler kıldı hamd idüp Huda’ya (Demir, 2004: 245).”

3.3.35. Temizlik

Aşağıda sunulan 6 bölümün temizlik değeri ile ilişkili olduğu görülmüştür:

“Ol sudan pak abdest aldı (Demir, 2004: 69).”

“abdest aldı (Demir, 2004: 69).”

“Melik Danişmend abdest almaga taşra çıkdı (Demir, 2004: 81).”

“Andan sonra abdest alup namaz kıldılar (Demir, 2004: 87).”

“Gaziler abdest aldılar (Demir, 2004: 196).”

“Melik barıgaha girdi, abdest alup namaza meşgul oldu (Demir, 2004: 225).”

3.3.36. Vefa

20 bölümde vefa değeri işlenmiştir:

“Evvel Allah’ı getürelim dile (Demir, 2004: 59).”

“Âline ashabına göndür selam

Can içinde anlara eyle makam (Demir, 2004: 59).”

“Seyyid Battal Gazi mescidin dahı ‘imaret kıldılar (Demir, 2004: 67).”

“Salâvat Mustafa’nun canına vir

Dahı evladına vü âline vir (Demir, 2004: 67).”

“Bu demde anları ansan revadur

Du’a senden onlara hoş devadur (Demir, 2004: 68).”

“Andan ol şühedanun namazın kıldılar, defn idüp ruhlarına du’a kıldılar (Demir, 2004: 90).”

“Gaziler bu fethi şad olup şüheda ervahına hatm-ı şerif tilavet itdiler (Demir, 2004: 141).”

“Katı pehlivan idi ve dahı vefa-dar idi (Demir, 2004: 160).”

“Muhammed Mustafa ruhi-çun sadaka viridi (Demir, 2004: 168).”

“bin katre nur Hazret-i Resul’ün salla’llahu ‘aleyhi ve sellem ravza-ı mutahharasına olsun (Demir, 2004: 173).”

“Andan Hasan bin Eyyub’un namazın kılup bir tag başına defn itdiler (Demir, 2004: 175).”

“Buyurdu, şühedayı bir yire cem’ idüp namazların kıldılar, defn itdiler (Demir, 2004: 233).”

“şühedayı bir yire cem’ idüp namazların kılup defn itdiler, ruhlarına du’a kıldılar (Demir, 2004: 235).”

“Seyyid Battal canına du’alar kıldılar (Demir, 2004: 242).”

“Tiz kefenlediler anı ol zaman

Kıldılar namazını dahı heman

Defn idüp kabrine anı kodılar

Yapdılar agzını muhkem kıldılar

İtdiler belürsüz anı ol zaman

Üstine Kur’an okudılar i can (Demir, 2004: 271).”

“Tiz-var anları da defn itdiler (Demir, 2004: 271).”

“Ruh-ı revanı-çun hatimler okuyup ta’amlar bişürdiler, yidiler (Demir, 2004: 272).”

“Atası Melik Danişmend için tekyeler ve şühedaya gür-haneler bina itdi (Demir, 2004: 273).”

“Hezar bin rahmet Melik Danişmend canına ve yarenleri canına olsun ve Melik Gazi Beg ve dahı Melik Yagı Basan canlarına degsün. Andan Artuhı ve Efrumiyye ve Hilfat ruh-ı Revanlarına degsün. Andan hezar rahmet Selçukiler canına degsün (Demir, 2004: 274).”

“Ol Melik Danişmend Gazi anıla

Neler itmiş din yolında can-ıla (Demir, 2004: 279).”

3.3.37.Yardımseverlik

Aşağıdaki 9 bölümün yardımseverlik değerine işaret ettiği düşünülmektedir:

“Ol giçe gaziler biribirlerinün zahımların bağlayup (Demir, 2004: 135).”

“birbirlerünün zahımların bağladılar (Demir, 2004: 140).”

“Muhammed Mustafa ruhi-çun sadaka viridi (Demir, 2004: 168).”

“derhal ‘Osman bin Apiyye ve Eyyub bin Yunus ve ‘Abdurrahman-ı Toktai’yi müsülmanlara yardımcı viri bidi (Demir, 2004: 181).”

“Benem Seyyid Battal Gazi, biz dahı gazilerüz, islamçerisine mededci gelürüz (Demir, 2004: 181).”

“ehl-i dine yardım kılmışdı (Demir, 2004: 192).”

“Ol esiri tahlis idüp at ve ton, silah virdiler (Demir, 2004: 196).”

“yüz yükini Malatiyye’ye iletüp fukaraya bahş ideler ve yüz yükini dahı halifeye göndüreler (Demir, 2004: 214).”

“nüzul u ni’met getirüp ziyafet idüp andan gazilerin zahımların bağladılar (Demir, 2004: 263).”

3.4.Saltık- Nâme’de Değerler ile İlgili Bulgular

3.4.1. Adalet

İncelenen eserde adalet ile ilgili olduğu düşünülen 16 bölüm tespit edilmiştir:

“ol malik ola, ‘dl birle şer’ üzere hükm ide (Demir ve Erdem, 2007-a: 40)...”

“Ol rızkı gaziler tutup beraber ‘adl idüp taksim itdi, üleşitirdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 128)”

“kanun ve ‘adl üzere ra’iyyeti hoş gördi (Demir ve Erdem, 2007-a: 143).”

“Andan sonra melik-i ‘adiller hükm ideler, zalimlerün hakkından geleler (Demir ve Erdem, 2007-a: 155).”

“Bir niçe zaman ‘Amir ‘adl ve insaf gösterdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 209).”

“bu diyarda bir zulm var, anı giderün (Demir ve Erdem, 2007-a: 223).”

“bize ‘adl ve dad idesin (Demir ve Erdem, 2007-a: 242).”

“Sünni ‘adil padişahlar hükm ide, bunların devleti çerağıdır (Demir ve Erdem, 2007-a: 263).”

“Halk andan şakir oldılar ve Müslümanlar ve kâfirler anun ‘adlından ve lutfından şakir oldılar (Demir ve Erdem, 2007-a: 309).”

“Zinhar gazayı elden komanuz, adl ve dad idüp fakirün bed-du’asından hazer idün. Ra’iyyeti incitmen, fîsk ve fücürdan kaçun, bid’at itmen, şeri’ati gözedün, ihsan eylesen ve hem garibi hoş tutun, zulüm ve cevri terk eyle (Demir ve Erdem, 2007-a: 315).”

“Sana vasiyyetüm bu ola kim ekser kadıları, valilerindayim teftiş idüp ‘adl eyleyesin (Demir ve Erdem, 2007-a: 315).”

“Pes sehavetler ve şeca’atler ‘adl ve ihsanlar idüp ‘Osman hazreti ol yıllar hayli akınlar ve gazalar eyledi (Demir ve Erdem, 2007-a: 316).”

“Neslüne vasiyyetüm olsun ki emrünüzde ‘adl ve dad idün ve şehavet ve hasenat gösterün. Hakk-ı sariha tabi’ olun, halkı hoş dutun, zulm itmen, vasıl-ı teftiş olup kadıların na-meşru işlerine vakıf ve kâşif olup tehdidi dün, ,’vana ve müfside yüz virmen, diyüp çok nasihatler idüp ve ‘Osman’a du’a eyleyüp, destur virüp makamına gönderdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 363).”

“Dünyada gayret-i hak elbet olur ir ve geç (Demir ve Erdem, 2007-a: 468).”

“Çünkü Sultan ‘Ala’eddin Yunan tahtında devletle otururdu, ‘adl u dad ile hükmi derdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 479).”

“Pes ‘âlem ‘adl u dalda müzeyyen idi (Demir ve Erdem, 2007-a: 484).”

3.4.2. Aile Kurumuna ve Birliğine Önem Verme

Aşağıdaki 5 bölümün adı geçen değerle ilgili olduğu düşünülmektedir:

“Emir ‘Osman Şerif’e, kızı Nefise Banu’yı viridi. Dügünler itdiler, Şerif’i gerdege koyup nigarla murad virişüp murad alışdılar (Demir ve Erdem, 2007-a: 70).”

“Anda dügün idüp Şerif’e kızı virdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 86).”

“Server ol iki kızı nikâh idüp ol iki servere virüp ardlarınca gönderdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 194).”

“Pes Server buyurdu, Hürmüz’e Hurşid’i virdiler, dügünler itdiler. Nikâhla birbirinden murad aldılar (Demir ve Erdem, 2007-a: 199).”

“ol kızı İmirza’ya virdiler. ‘Ali düğün idüp Melik-i ‘Umman sarayına girdi, kızı nikâh-ıla aldı (Demir ve Erdem, 2007-a: 418).”

3.4.3. Doğruluk/Dürüstlük

Birlikte değerlendirilen doğruluk ve dürüstlük değerleriyle ilgili olduğu düşünülen 15 bölüm aşağıda sunulmuştur:

“Gayeti şehid olam. Şekavetle dünyada sag olmakdan şehadetle ölmek yigrekdür (Demir ve Erdem, 2007-a: 157).”

“Evet, Saltih’am, yalan söylemezem (Demir ve Erdem, 2007-a: 248).”

“Halk andan şakir oldılar ve Müslümanlar ve kâfirler anun ‘adlinden ve lutfından şakir oldılar (Demir ve Erdem, 2007-a: 309).”

“Zinhar gazayı elden komanuz, adl ve dad idüp fakirün bed-du’asından hazer idün. Ra’iyyeti incitmen, fisk ve fücurdan kaçun, bid’at itmen, şeri’ati gözedün, ihsan eylen ve hem garibi hoş tutun, zulüm ve cevri terk eyle (Demir ve Erdem, 2007-a: 315).”

“na-meşru’ iş işlemege (Demir ve Erdem, 2007-a: 315).”

“Neslüne vasiyyetüm olsun ki emrünüzde ‘adl ve dad idün ve şehavet ve hasenat gösterün. Hakk-ı sariha tabi’ olun, halkı hoş dutun, zulm itmen, vasıl-ı teftiş olup kadılarun na-meşru işlerine vakıf ve kâşif olup tehdidi dün, ,’vana ve müfside yüz virmen, diyüp çok nasihatler idüp ve ‘Osman’a du’a eyleyüp, destur virüp makamına gönderdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 363).”

“Müslümanlara teklif-i mala yatak olan nesneyi halka atmazlardı (Demir ve Erdem, 2007-a: 464).”

“Üç dürlü kişi elbet helak olırsardur; kazib, zalim, hayin (Demir ve Erdem, 2007-a: 465).”

“Dünyada gayret-i hak elbet olur ir ve geç (Demir ve Erdem, 2007-a: 468).”

“Hakk üzere durup, Hakk sözün söylerdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 469).”

“Müslüman erdür ve sadıkdur (Demir ve Erdem, 2007-a: 470).”

“Çünkü Sultan ‘Ala’eddin Yunan tahtında devletle otururdu, ‘adl u dad ile hükmi derdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 479).”

“Pes ‘âlem ‘adl u dalda müzeyyen idi (Demir ve Erdem, 2007-a: 484).”

“ ‘adl ü dad iderdi. Pes sultan dahı yir yir hayrat idüp zaviye ve ribat yollarda bünyad itdürüp hıfz-ı memleket ve ri’ayet-i ra’iyyet idüp gaflet ve igmazı terk idüp haftada iki gün dü-şenbih ve peşenbih günlerinde divana aşikâre çıkup, oturup dört kadı yanına alup şer’-i Resul üzere fukara-yı ra’iyyetün halin görürdi, sorardı; şikâyetçilere hakkın her kimden ise alıvirürdi ve şikâyetçiye katı söylemezdi. Hakk’a ‘asi olam diyü korkardı ve fukara ve zu’afaya hoş-dil olup ‘ulemaya ‘izzet ve sulehaya ragbet idüp (Demir ve Erdem, 2007-a: 486).”

“Hased itme, bu hased halün habsdür, ber-hudarlık nişanı degüldür. Var yiründe epsem otur (Demir ve Erdem, 2007-a: 566).”

3.4.4. Alçak Gönüllülük

Aşağıdaki 3 bölümün alçak gönüllülük ile ilgili olduğu düşünülmektedir:

“Pes Sa’d ilerü gelüp ana tevazu’la ve meskenetle selam virdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 239).”

“bu kılıç keskinliği bu din-i İslam kuvvetindedir. Yohsa benüm ne takatüm ola ki bu halka karşı turam (Demir ve Erdem, 2007-a: 321).”

“da’imen tevazu’ ve meskeneti ve ‘aczi hatırandan giderme (Demir ve Erdem, 2007-a: 437).”

3.4.5. Bağışlama

Bağışlama değeri ile ilgili olduğu düşünülen 12 değer aşağıda sıralanmıştır:

“Şerif yüzi suyına günahun bağışladum (Demir ve Erdem, 2007-a: 115).”

“Zira ‘âdetler kim ‘Aliyyü’l-murtaza –radiyallahu ‘anh- hazreti cengde aman diyeni öldürmedi, kaçanı komadı ve düşmandan yüz çevürmedi (Demir ve Erdem, 2007-a: 128).”

“Şerif anlara suçların bağışladı (Demir ve Erdem, 2007-a: 243).”

“Şerif anlara aman virdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 294).”

“Server, kamusun azad idüp yirlerine gönderdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 305).”

“Şerif dahı günahun ‘afv idüp ana hil’at virdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 305).”

“Server anlara aman virüp sulh eyledi (Demir ve Erdem, 2007-a: 344).”

“Seyyid’den aman istediler. Server, anda aman viridi (Demir ve Erdem, 2007-a: 395).”

“Pes Server dahı ‘afv idüp, lutfla tebessüm idüp, Argun Han’un hatırn ele alup gönlin hoş eyledi (Demir ve Erdem, 2007-a: 395).”

“ ‘özrin dileyüp günahlarına tevbe kıldı ve Seyyid dahı ‘afv idüp (Demir ve Erdem, 2007-a: 409).”

“şefkat ehli kişi idi; acıdı ‘afv itdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 465).”

“Dininde aman diyeni öldürmek yokdur (Demir ve Erdem, 2007-a: 470).”

3.4.6. Barış

Sunulan 4 bölümün barış değerine işaret ettiği tespit edilmiştir:

“dahı ol işünden rücu’ it. Sulh idelüm (Demir ve Erdem, 2007-a: 145).”

“Ortaya adam bıragup sulh itdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 253).”

“Server anlara aman virüp sulh eyledi (Demir ve Erdem, 2007-a: 344).”

“Server’le ‘ahd itdiler, dost oldılar (Demir ve Erdem, 2007-a: 450).”

3.4.7. Bilimsellik

Bilimsellik ile ilgili 2 bölüme rastlanılmıştır:

“Şerif’e ‘ilm ta’lim itdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 40).”

“Dilerem kim ben bu Mısır ‘ulemasıyla bahs idem ve ders-i ‘amm kılam (Demir ve Erdem, 2007-a: 65).”

3.4.8. Cesaret

Aşağıda sıralanan 20 bölüm cesaret değerine vurgu yapmaktadır:

“Seyyid Battal Gazi’nün evladından, gayet şeci’ ve bahadır bir dilaverdür (Demir ve Erdem, 2007-a: 37).”

“küffara karşı bir na’ra-ı ra’d vurur (Demir ve Erdem, 2007-a: 38).”

“Bir ugurdan gaziler tekbir getirüp küffara girişdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 38).”

“Şerif atın deptüp kendüyi alaya urdı (Demir ve Erdem, 2007-a: 46).”

“Şerif heman bir kez na’ra urup ‘azm-i meydan eyledi (Demir ve Erdem, 2007-a: 46).”

“Bu dört yüz kırk üç Sünni bir uyardan tekbir getirüp at deydiler, dahı na’ralar urup cenge girdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 60).”

“cem’i begler Seyyid’ün böyle bi-yir ve o bi-pak merdane gelişine ta’accüb itdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 111).”

“Davud yalunuz bir agaca arka virüp dört gün gece gündüz kâfirlere hücum eylediler (Demir ve Erdem, 2007-a: 126).”

“Gazilere nasib ola diyü canla cenge girdi. Ziyade pehlivanlık idüp, cengi derdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 127).”

“Koman, diyüp at saldılar, kâfire, kurd koyuna girür gibi girdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 132).”

“Ol gazada çok hünerler ve erlikler eyledi (Demir ve Erdem, 2007-a: 133).”

“gazadan kaçmak ‘ayıbdur kim ‘avratlarınız yanında yüzünüz kalmaz. Er olan gayret üzere ölmek gerekdir ve dünyada muhannes ad-ıla diri olup yörimekten (Demir ve Erdem, 2007-a: 133).”

“Server merdane atun biline sokup na’ra urdı (Demir ve Erdem, 2007-a: 158).”

“Şerif Kazi meydana girdi, turid idüp er diledi (Demir ve Erdem, 2007-a: 251).”

“Şerif ol leşkeri gördi, bir na’ra ra’d-var şöyle haykırdı kim ‘âlem vehme geldi (Demir ve Erdem, 2007-a: 272).”

“Dahı at saldı, yalunuz evvel kâfirlere kılıç urdı (Demir ve Erdem, 2007-a: 288).”

“Pes sehavetler ve şeca’atler ‘adl ve ihsanlar idüp ‘Osman hazreti ol yıllar hayli akınlar ve gazalar eyledi (Demir ve Erdem, 2007-a: 316).”

“Müslüman erdür ve sadıkdur (Demir ve Erdem, 2007-a: 470).”

“Bir uyardan gaziler heman at saldılar, yanar od gibi kâfire girdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 478).”

“aç kurd koyuna girer gibi girdiler, küffarı birbirine urdılar (Demir ve Erdem, 2007-a: 524).”

3.4.9. Cömertlik

Cömertlik değerine hizmet ettiği düşünülen 33 bölüm aşağıdadır:

“Hil’atler, mallar bağışladı (Demir ve Erdem, 2007-a: 41).”

“piş-keşler virdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 46).”

“Şerif’e hil’atler geyürdi ve beglerine ve Şerif yarenlerine ri’ayetler itdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 52).”

“Şerif Saltıh sahavet elin açup, yetimlere, pirlere, karıcıklara, tullara sadakalar ihsanlar iderdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 61).”

“Şerif’e hediyeye on eve birer koyun getürdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 64).”

“Müslümanlar işidüp Şerif’i zikirle şehre getürdiler andan toyladılar (Demir ve Erdem, 2007-a: 69).”

“Kurbanlar ve sadakalar itdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 90).”

“Server ana hil’atler getürdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 111).”

“ni’metler döküp ziyafetler eyledi (Demir ve Erdem, 2007-a: 115).”

“Anlar dahı Şerif’e mal ve ni’met virdiler, tonlar ve libaslar ve atlar virüp bi-hadd mal ve rızık birle ‘ata idüp hürmetler itdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 115).”

“Bir diyarda sadaka ve zekât ihsan olmasa ol diyarun harabına delildür (Demir ve Erdem, 2007-a: 123).”

“Gazilere karşı gelüp hürmet itdi, dahı bunlara koyunlar bogazlayup konukladı, yidürdi, içürdü (Demir ve Erdem, 2007-a: 127).”

“Sultan Şerif’e mal ve cevahir nisarlar eyledi, ‘özürler diledi (Demir ve Erdem, 2007-a: 142).”

“Pes server, sultan ol kişiye tahsin idüp ‘atalar itdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 157).”

“Seyyid’ün geldügin bilüp, karşı gelüp, ‘izzetler idüp ni’metler nüzul getirdi. Ziyafetler idüp bir nice gün Server anda karar idüp (Demir ve Erdem, 2007-a: 158).”

“Server’i alup bir bağı vardı, getirüp köşkte kondurup, ni’met getirüp ‘ıyş ü ‘ışret eylemege başladılar (Demir ve Erdem, 2007-a: 173).”

“Üç gün Server’e anda ziyafetler eylediler (Demir ve Erdem, 2007-a: 182).”

“Getürüp bir ‘âli yirde Server’i kondurdılar, ni’metler getirüp, yidürdiler, içürdiler, şeker şerbetlerin ve latif ta’amlar dökdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 205).”

“hem Tatar hanına tuhfeler ve armaganlar viribdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 205).”

“Pes Server girü Mısır Sultanına armaganlar ve dahı bir arslan ve bir bebr gönderdi ve dahı ‘Arab, ‘Acem, Rum Sultanı hazretine dahı bir arslan ve bir bebr dahı gönderdi, tuhfe ve armaganlarla dahı didi (Demir ve Erdem, 2007-a: 205).”

“hediyve ve armaganlar getürdi, nüzul ve ni’metler çekdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 215).”

“Ni’met ve nüzul birle yidürdi ve içürdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 217).”

“Melik, Server’e konukluklar, ziyafetler eyledi, hoş gördi (Demir ve Erdem, 2007-a: 235).”

“Seyyid’e mal, ni’met ve hil’at viridi (Demir ve Erdem, 2007-a: 241).”

“Şehre getirüp ni’met kıravan ve nüzul bi-payan döküp konakladılar (Demir ve Erdem, 2007-a: 265).”

“Şerif’e gelüp armaganlar ve hediyeler getürdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 302).”

“Çün anda gazalar idüp sultana piş-keşler, niçe begler gönderürlerdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 315).”

“Pes sehavetler ve şeca’atler ‘adl ve ihsanlar idüp ‘Osman hazreti ol yıllar hayli akınlar ve gazalar eyledi (Demir ve Erdem, 2007-a: 316).”

“her yıl Server, Nasrüddin’e ve hatunına tuhfeler ve armaganlar gönderürdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 361).”

“gümüşden kürsi dahı bağısladı ve ‘Ömer Gazi’ye dahı atlar ve donlar ve cübbeler viridi ve hem çok mal bağısladı arkasın yaptı (Demir ve Erdem, 2007-a: 362).”

“Kendi dahı ol baki gazilere vafır mal viridi, dahı şehirde olan fukaraya, yetime ve mesakine ve dullara ve marizlere nasib çıkıdı (Demir ve Erdem, 2007-a: 362).”

“Armaganlar ve hediyeler getirüp Şerif’a ‘arz eyledi (Demir ve Erdem, 2007-a: 373).”

“Server bu söz-ile bir zaviye yaptı, ta’am çıkardı, ‘imaret kıldı ve ‘ulema ve fukara günde iki kez anda ta’am yirlerdi ve şehir içre bir çeşme bünyad eyledi (Demir ve Erdem, 2007-a: 590).”

3.4.10. Dayanışma

Dayanışma ile ilgili 35 bölüm tespit edilmiştir:

“yigirmi bin kadar İslam ‘askeriyle küffara ‘azimet eylediler (Demir ve Erdem, 2007-a: 38).”

“Bir ugurdan gaziler tekbir getirüp küffara girişdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 38).”

“On bin mikdarı Müslümanlar nefir-i ‘am çağırdup, cem’ olup hazır oldılar (Demir ve Erdem, 2007-a: 45).”

“İslam’dan dört yüz bin çeri hazır derilüp turdılar (Demir ve Erdem, 2007-a: 45).”

“Kamu anda hazır olan Sünniler birbiriyle helalleşüp azır turdılar (Demir ve Erdem, 2007-a: 48).”

“Bu dört yüz kırk üç Sünni bir ugurdan tekbir getirüp at depdiler, dahı na’ralar urup cenge girdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 60).”

“Müslümanlar şehir içinde, sokaklara girüp, tekbir getirüp cengi derler (Demir ve Erdem, 2007-a: 69).”

“Tiz leşker-i İslam cem’ oldılar, Harcına’ya yöridiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 71).”

“Şerif bir na’ra urdı. Ol busuda turan bin Müslüman yigitler çıkdılar (Demir ve Erdem, 2007-a: 121).”

“Kefe’yi Seyyid alıcak bir tarafa hisarı gazilerle yaptılar (Demir ve Erdem, 2007-a: 123).”

“Kemal Ata gazilerle çıka geldiler, kâfirlere hücum eylediler (Demir ve Erdem, 2007-a: 126).”

“Çoban gazilere yardım idüp yavuz sengsün köpekleri varıdı (Demir ve Erdem, 2007-a: 127).”

“Koman, diyüp at saldılar, kâfire, kurd koyuna girür gibi girdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 132).”

“Çünkim Şerif’e haber oldı, ol on bin Sünni birle tekbir getirüp ol seksen bin Rafızîlere at depdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 144).”

“Biz dahı senden ayrılmazuz. Senünle bile giderüz (Demir ve Erdem, 2007-a: 182).”

“Hiç aman virmeyüp bir ugurdan depün (Demir ve Erdem, 2007-a: 252).”

“Binün, karşı varalum, Müslümanlara yardım idelim (Demir ve Erdem, 2007-a: 254).”

“Heman anı gördiler kim tag tarafında bi-payan leşker-i İslam belürdi, tekbir getirüp ol leşkери ele aldılar (Demir ve Erdem, 2007-a: 258).”

“Bin kişi dahı bile atlanup Rum-ili’ne girdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 259).”

“Pes Server dahı tiz buyurdu kim her kanda Müslümanlar var-ısa haber itdiler, gazaya hazır oldılar. On iki bin gazi gelüp Andriyye’de dirildiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 272).”

“emr itdi, cemi’i anda sultan kulları yarak görüp Seyyid’e karşı çıkdılar, turdılar. Ol gün şehr-i Kavaniyye’den seksen bin erkek can, Şerif’e karşı gelüp du’a ve senalar itdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 273).”

“İy Müslümanlar! Cem’ olun, gaza-yı ekber iderem (Demir ve Erdem, 2007-a: 302).”

“Bin gaziyle binüp anda yitişü geldiler. Heman sa’at depdiler, cenge başladılar (Demir ve Erdem, 2007-a: 311).”

“Şerif ol leşkere emr itdi, dört bin gazi yöridiler, ‘azim ceng itdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 313).”

“Gazi begleri ve yigitleri yanına cem’ idüp yöridiler, iller, memleketler feth itdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 313).”

“Gazi yigitler anun yanına cem’ olup dirilmege başladılar (Demir ve Erdem, 2007-a: 316).”

“her yirde olan ehl-i iman gazaya cem’ oldılar. Dört bin sekiz yüzden artuk gaziler, -Fi-sebilullah gazaya giderüz, diyüp hisardan çıkup bir taşlık sa’b tag var ıdı, girü şehre yakın idi, anda kondılar (Demir ve Erdem, 2007-a: 335).”

“Bu taraftan ol Andriyye’den çıkan yidi bin gaziler geldiler, yitişdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 343).”

“Ol gelen Müslümanlar anı gördiler dahı tekbir getürüp kâfirlere depindiler, bu tafardan cenge girdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 343).”

“Yüzünüz ag olsun ki din nisbetine birbirünüze uyarısız. Kanda kim ittifak ola, anda her iş asan ola (Demir ve Erdem, 2007-a: 361).”

“Server emr itdi, gaziler gemilere binüp ‘azm-i Magrib idüp gitdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 448).”

“Server’le ‘ahd itdiler, dost oldılar (Demir ve Erdem, 2007-a: 450).”

“Bir ugurdan gaziler heman at saldılar, yanar od gibi kâfire girdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 478).”

“Pes sultan dahı vezirler ile tedbir idüp ‘âlem kaldurup gazaya gitdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 555).”

“Ol kâfir leşkerin şehir öninde görince tiz gazilere işaret idüp, bir ugurdan at başın küffar üzerine saldılar, irişdiler dahı koyıldılar. Üç bin gazi el kılıca urup, üstlerine düşdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 560).”

3.4.11.Dostluk

Aşağıdaki 6 bölümün dostluk ile ilgili olduğu görülmüştür:

“Sen benüm dünya ve ahiret kardaşum ol (Demir ve Erdem, 2007-a: 55).”

“bizüm melikimiz Şerif’e çok hizmet idüp dostluk eylemişdür (Demir ve Erdem, 2007-a: 192).”

“Veli kim Seyyid’e dost idi ve muti’ ve musahhar idi ve Seyyid’le kardaşlaurdı (Demir ve Erdem, 2007-a: 331).”

“Sultanum, muhibbinüz du’acı Hacı Nasrüddin’dür (Demir ve Erdem, 2007-a: 335).”

“Bunculayın büyük demde dost dosta bulunmak gerekdür (Demir ve Erdem, 2007-a: 438).”

“Server’ün ol zaviyesinde hizmetkarı ve muhibbi olup kaldı (Demir ve Erdem, 2007-a: 504).”

3.4.12.Duyarlılık

Tarama sonucunda duyarlılık ile ilişkili görülen 11 değer aşağıda sıralanmıştır:

“Cümlesini bana helal eylen (Demir ve Erdem, 2007-a: 39).”

“Defn idüp, melul-dil oturdu (Demir ve Erdem, 2007-a: 40).”

“Cemi’ Haynob’da olan kavm bunun için feryad u figan ve yas itmişlerdir (Demir ve Erdem, 2007-a: 63).”

“oglancuga özi göyindi, gözinden yaş akıtdı (Demir ve Erdem, 2007-a: 93).”

“Şerif şöyle melül oldu kim kasd itdi döne girü ademizada çıka Müslümanların hali tarlıkdadır (Demir ve Erdem, 2007-a: 104).”

“Server Kasım’i ve Haşim’i dahı görünce anlar da can çıka teslim eylemişlerdir (Demir ve Erdem, 2007-a: 192).”

“Şerif bu haberleri işidicek ziyade gam-gin oldu (Demir ve Erdem, 2007-a: 231).”

“On birinci gün ‘tyd itdi, on ikinci gün karalar geyüp üç gün matem-i Hüseyin iderdi ve cemi’i zamanda ‘âdeti buydı (Demir ve Erdem, 2007-a: 311).”

“Server ol oglancuglara gayetle acıyup girye ve zari eyleyüp gam-gin, melul ve mahzun oldu (Demir ve Erdem, 2007-a: 465).”

“Server ol hali gördi, mübarek gözlerinden kanlu yaşlar akıtdı, dahı agladı (Demir ve Erdem, 2007-a: 473).”

“Alp ‘Osman Gazi Şerif’ün vefat itdüğün işitdi, kırk gün karalar giyüp tamam olıcak girü gazaya (Demir ve Erdem, 2007-a: 579).”

3.4.13.Estetik

Estetik ile ilgili görülen 5 bölüm aşağıdadır:

“Seyyid’i hub suretde gördi (Demir ve Erdem, 2007-a: 40).”

“Cem’i Şerif’i göricek hayran kaldı (Demir ve Erdem, 2007-a: 110).”

“Güzel cariyeler ve oğlanlar anları temaşa iderek (Demir ve Erdem, 2007-a: 110).”

“Çünkü Server bakdı, ne gördi, anda bir sahra ve anun ortasında bir şehri ziba ve çevresi bağ ve bostan, laleyistan, beneşe, sümbül ve reyahin enva’ıla toptolu güller açılmış çayır ve çemen bir hub ve ziba ve bir bi-bedel mevzi’ (Demir ve Erdem, 2007-a: 166).”

“Her biri bin cana kız idi, her birinin yüzi ayın on dördine benzerdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 196).”

3.4.14.Fedakârlık

Aşağıdaki 2 değer fedakârlıkla ilgili olduğu düşünülmektedir:

“Hüseyin din yolına baş ve can viridi (Demir ve Erdem, 2007-a: 155).”

“Kızum sen bizüm dinümüz yolına bu kadar sa’y idüp canuna kıydun, korkma, diyüp mübarek eli ile bir kez sıgadı (Demir ve Erdem, 2007-a: 155).”

3.4.15.Gazilik

Gazilik değer ile ilişkili bulunan 34 değer aşağıda sunulmuştur:

“nice cild gaza nâmesi ile çok cengleri vardur (Demir ve Erdem, 2007-a: 37).”

“yigirmi bin kadar İslam ‘askeriyle küffara ‘azimet eylediler (Demir ve Erdem, 2007-a: 38).”

“Bir ugrundan gaziler tekbir getirüp küffara girişdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 38).”

“Rum’dan anılır, ana gaza itdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 39).”

“kâfirleri birbirine urdılar, gazalar itdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 40).”

“Sultan Tahir –rahmetullah- dahı çok gazalar eyledi (Demir ve Erdem, 2007-a: 40).”

“Yarak hazır itdüm, gazaya giderüm (Demir ve Erdem, 2007-a: 41).”

“Müslümanlar şehir içinde, sokaklara girüp, tekbir getirüp cengi derler (Demir ve Erdem, 2007-a: 69).”

“andan yöriyüp Çerkes, Megriz, ‘Abaza, Levazeh tayifelerine gazalar idüp (Demir ve Erdem, 2007-a: 72).”

“Anun gazası ve velayeti Tatar’da meşhurdur (Demir ve Erdem, 2007-a: 126).”

“sen de bir canibe gazalar eyle. Gaza efdal ‘ibadattur (Demir ve Erdem, 2007-a: 126).”

“Davud yalnız bir ağaca arka virüp dört gün gece gündüz kâfirlere hücum eylediler (Demir ve Erdem, 2007-a: 126).”

“Kemal Ata gazilerle çıka geldiler, kâfirlere hücum eylediler (Demir ve Erdem, 2007-a: 126).”

“Gazilere nasib ola diyü canla cenge girdi. Ziyade pehlivanlık idüp, cengi derdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 127).”

“Ol gazada çok hünerler ve erlikler eyledi (Demir ve Erdem, 2007-a: 133).”

“Zira şayet İslam gazayladur (Demir ve Erdem, 2007-a: 200).”

“Devrinki yıl ki oldu, heman gaza-yi ekberdür diyüp ol gemilere binüp Karadeniz’e girdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 259).”

“Müslümanlar denizde gemilerle turup her tarafa gaza iderlerdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 263).”

“Biz senünle Rum’a geçerüz ve anda gaza görürüz (Demir ve Erdem, 2007-a: 266).”

“Biz seni dünyaya gaza itmege gönderdük (Demir ve Erdem, 2007-a: 271).”

“Var, yörü gazada ol, sana fetih andandır (Demir ve Erdem, 2007-a: 277).”

“İy Müslümanlar! Cem’ olun, gaza-yı ekber iderem (Demir ve Erdem, 2007-a: 302).”

“gaziler kurudan yaşdan Çerkes’e, Abaza’ya ve Mikril’e gazalar iderler (Demir ve Erdem, 2007-a: 309).”

“Bin gaziyle binüp anda yitişü geldiler. Heman sa’at depdiler, cenge başladılar (Demir ve Erdem, 2007-a: 311).”

“Ol cengde Emir ‘Osman şehid eylediler, çok gaziler düşdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 312).”

“Çün anda gazalar idüp sultana piş-keşler, niçe begler gönderürlerdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 315).”

“Pes sehavetler ve şeca’atler ‘adl ve ihsanlar idüp ‘Osman hazreti ol yıllar hayli akınlar ve gazalar eyledi (Demir ve Erdem, 2007-a: 316).”

“Şimdi ana il begi bir gazi anda olurdu, çıkardı, çevre gazalar iderdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 336).”

“her yirde olan ehl-i iman gazaya cem’ oldılar. Dört bin sekiz yüzden artuk gaziler, -Fi-sebilullah gazaya giderüz, diyüp hisardan çıkup bir taşlık sa’b tag var ıdı, girü şehre yakın idi, anda kondılar (Demir ve Erdem, 2007-a: 335).”

“Ol gelen Müslümanlar anı gördiler dahı tekbir getirüp kâfirlere depindiler, bu tafardan cenge girdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 343).”

“Anunçündür kim Andriyye’nün topragi şehidler ve sa’idler ölen gaziler kanyla yogurulmuşdur dirler ve bu şehre gaziler ocagi anun-çün dinür (Demir ve Erdem, 2007-a: 475).”

“Bu makamlar gaziler ve şehidler ocagıdır, biz dahı şehid olmayınca hergiz bu hisarı bizden kimse alımaz (Demir ve Erdem, 2007-a: 597).”

“Andriyye şehri gaziler ocagıdır (Demir ve Erdem, 2007-a: 606).”

“feth ve nusret size andandur. Dahı Andriyye’ye düşe görün kim ol gaziler ocagıdır (Demir ve Erdem, 2007-a: 608).”

3.4.16.Görgülü Olmak

Aşağıdaki 7 bölümün görgülü olmak değeri ile ilgili olduğu görülmüştür:

“hem Tatar hanına tuhfeler ve armaganlar viribdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 205).”

“Pes Server girü Mısır Sultanına armaganlar ve dahı bir arslan ve bir bebr gönderdi ve dahı ‘Arab, ‘Acem, Rum Sultanı hazretine dahı bir arslan ve bir bebr dahı gönderdi, tuhfe ve armaganlarla dahı didi (Demir ve Erdem, 2007-a: 205).”

“dahı hediyesin ‘arz etledi (Demir ve Erdem, 2007-a: 227).”

“dahı melike tuhfelerin çeküp, namelerin sundılar (Demir ve Erdem, 2007-a: 235).”

“Şerif’e gelüp armaganlar ve hediyeler getürdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 302).”

“Çün anda gazalar idüp sultana piş-keşler, niçe begler gönderürlerdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 315).”

“Armaganlar ve hediyeler getirüp Şerif’a ‘arz eyledi (Demir ve Erdem, 2007-a: 373).”

3.4.17.Hakikat Sevgisi

Hakikat sevgisi ile ilgili olduğu düşünölen 3 bölüm aşağıda verilmiştir:

“Veli biz terk-i dünya itmişüz, malı n’iderüz (Demir ve Erdem, 2007-a: 461)?”

“Dünyada gayret-i hak elbet olur ir ve geç (Demir ve Erdem, 2007-a: 468).”

“ ‘adl ü dad iderdi. Pes sultan dahı yir yir hayrat idüp zaviye ve ribat yollarda bünyad itdürüp hıfz-ı memleket ve ri’ayet-i ra’iyyet idüp gaflet ve igmazı terk idüp haftada iki gün dü-şenbih ve peşenbih günlerinde divana aşikâre çıkup, oturup dört kadı yanına alup şer’-i Resul üzere fukara-yı ra’iyyetün halin görürdi, sorardı; şikâyetçilere hakkın her kimden ise alıvirürdi ve şikâyetçiye katı söylemezdi. Hakk’a ‘asi olam diyü korkardı ve fukara ve zu’afaya hoş-dil olup ‘ulemaya ‘izzet ve sulehaya ragbet idüp (Demir ve Erdem, 2007-a: 486).”

3.4.18.Hayâ

Aşağıda verilen 3 bölümün hayâ ile ilgili olduğu görölmüştür:

“Cemi’i kavm baş aşağı saldılar (Demir ve Erdem, 2007-a: 44).”

“Ravza-ı Mustafa üzre gelüp ‘izzetle ve edeble turdı (Demir ve Erdem, 2007-a: 68).”

“Melik Satıhan ‘izzetinden ‘ar eyledi (Demir ve Erdem, 2007-a: 252).”

3.4.19.Hoşgörü

Hoşgörü ile ilgili görölen 1 bölüm aşağıdadır:

“anun neslinden Emir ‘Ali’ye ol diyarun halkın hoş gördi (Demir ve Erdem, 2007-a: 39).”

3.4.20.İffet

Aşağıdaki 4 bölüm iffet ile ilgilidir:

“Ben bir kız isterem kim ‘aybı olmaya (Demir ve Erdem, 2007-a: 61).”

“Zinhar gazayı elden komanuz, adl ve dad idüp fakirün bed-du’asından hazer idün. Ra’iyyeti incitmen, fisk ve fücürdan kaçun, bid’at itmen, şeri’ati gözedün, ihsan eylen ve hem garibi hoş tutun, zulüm ve cevri terk eyle (Demir ve Erdem, 2007-a: 315).”

“Server ol kızun pakligine tahsin idüp ruhına du’a eyledi (Demir ve Erdem, 2007-a: 459).”

3.4.21.İyi Niyet

İyi niyet ile ilgili olduğu düşünölen 4 bölüm sıralanmıştır:

“Şerif ol kavma du’a eyledi (Demir ve Erdem, 2007-a: 60).”

“Umaram kim ‘inayet-i Hakk yitişe, girü kendüye gele (Demir ve Erdem, 2007-a: 64).”

“Gice ve gündüz Hak hazretine tazarru’lar idüp Şerif hakkında du’alar idedi (Demir ve Erdem, 2007-a: 98).”

“Yüzün ag olsun, feth ve nusret ve devlet senündür. Zira bu kadar kâfir bana bu kadar zaman karşı turmamışdı, bundan bildüm ki, şimdengirü zaman virsün, zürriyetün kesilmesün ve sa’adet ve devlet sizden ırag ve kem olmasun (Demir ve Erdem, 2007-a: 535).”

3.4.22.Kadirşinaslık

Aşağıdaki 4 bölüm kadirşinaslık ile ilgili görölmüştür:

“anlar dahı gelüp atalarına yitişüp dahı Şerif’ün kendülere itdügi eylügeni dimişlerdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 115).”

“Dayim bu canavarun kendüye itdügi eyüliğin anar idi (Demir ve Erdem, 2007-a: 126).”

“eylügeni ideni unutma, ‘ıvazını eyle kim sana vacibdür (Demir ve Erdem, 2007-a: 334).”

“Pes Server dahı ‘afv idüp, lutfıla tebessüm idüp, Argun Han’un hatırın ele alup gönlin hoş eyledi (Demir ve Erdem, 2007-a: 395).”

3.4.23.Kanaat

Kanaat ile alakalı olduğu düşünölen 1 bölüm tespit edilmiştir:

“Veli biz terk-i dünya itmişüz, malı n’iderüz (Demir ve Erdem, 2007-a: 461)?”

3.4.24.Kardeşlik

Kardeşlik ile ilgili 3 bölüm bulunmaktadır:

“Bunca nan-ı ni’met yedik ve karındaşlık eyledik (Demir ve Erdem, 2007-a: 39).”

“Sen benim dünya ve ahiret kardaşum ol (Demir ve Erdem, 2007-a: 55).”

“Veli kim Seyyid’e dost idi ve muti’ ve musahhar idi ve Seyyid’le kardaşlaurdı (Demir ve Erdem, 2007-a: 331).”

3.4.25.Merhamet

8 bölüm tespit edilmiştir:

“Şerif Saltıh sahavet elin açup, yetimlere, pirlere, karıcıklara, tullara sadakalar ihsanlar iderdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 61).”

“Şerif ol Müslömanlara acıdı, sabr itdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 75).”

“Sultan İzzeddin gerçi kim Şerif’e kakımışdı amma acıdı (Demir ve Erdem, 2007-a: 86).”

“Sen eyüligi eyle, eger tonuza dahı idesin karşun gele (Demir ve Erdem, 2007-a: 126).”

“Pes Server’i şefkat ve terehhüm ateşi yakdı. Ol ma’sumlara gayetle acıdı (Demir ve Erdem, 2007-a: 198).”

“Acıdı, sabr idemedi (Demir ve Erdem, 2007-a: 199).”

“Bir niçe zaman ‘Amir ‘adl ve insaf gösterdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 209).”

“şefkat ehli kişi idi; acıdı ‘afv itdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 465).”

3.4.26.Misafirperverlik

19 yerde misafirperperliğe vurgu yapılmıştır:

“Has ü ‘amm kamu karşu çıkdılar, alup ‘izzetle kal’aya geldiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 59).”

“Merhaba ya Şerif! Hoş geldün (Demir ve Erdem, 2007-a: 98).”

“Şerif’e karşı gelüp hürmetle alup kondurdılar (Demir ve Erdem, 2007-a: 114).”

“Getürüp Han Şerif’i kondurdu (Demir ve Erdem, 2007-a: 123).”

“Gazilere karşı gelüp hürmet itdi, dahı bunlara koyunlar bogazlayup konukladı, yidürdi, içürdü (Demir ve Erdem, 2007-a: 127).”

“Üç gün gice gündüz Server’e ziyafetler itdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 149).”

“şadlıkla Seyyid’i çadıra getürdiler, yidürdiler, içürdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 166).”

“Server’i alup bir bağı vardı, getürüp köşkte kondurup, ni’met getürüp ‘ıyş ü ‘işret eylemege başladılar (Demir ve Erdem, 2007-a: 173).”

“Andan Birtüs Server’i anda birkaç gün koyu virmedi, alı kodı, konukladı (Demir ve Erdem, 2007-a: 183).”

“Server anları eyü kokular-ıla konukladı (Demir ve Erdem, 2007-a: 192).”

“Getürüp bir ‘âli yirde Server’i kondurdılar, ni’metler getürüp, yidürdiler, içürdiler, şeker şerbetlerin ve latif ta’amlar dökdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 205).”

“Şerif’i hoş konuklayup, ta’zim itdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 212).”

“Ol beg Şerif’e karşı gelüp nüzul ve ni’met götürdi, kondurdu (Demir ve Erdem, 2007-a: 216).”

“Sultan karşı gelüp Şerif’i hoş gödi, yidürdi ve içürdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 216).”

“Melik, Server’e konuklıklar, ziyafetler eyledi, hoş gördi (Demir ve Erdem, 2007-a: 235).”

“Taberiyye padişahı Şerif’e karşı gelüp ‘izzetler idüp kondurdılar (Demir ve Erdem, 2007-a: 247).”

“Gelüp Şerif’i konukladılar, toyurdılar, hizmet itdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 266).”

“Sultan, Şerif’i alup şehre getürdi, konukladı (Demir ve Erdem, 2007-a: 286).”

“Sultan, Server’i ve Müslümanlar ve gaziler karşı geldiler, mübarek elin öpdiler, getirüp kondurdular, ni’met ve nüzul dökdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 385).”

3.4.27.Nezaket

Nezaket değerine 44 bölümde vurgu yapıldığı belirlenmiştir:

“tavarını cem’ idüp mü’minlere taksim ve hamsını dahı Bagdad’a halifeye gönderdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 38).”

“Şerif’e hil’atler geyürdi ve beglerine ve Şerif yarenlerine ri’ayetler itdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 52).”

“Has ü ‘amm kamu karşı çıkdılar, alup ‘izzetle kal’aya geldiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 59).”

“Şerif’i nevahat idüp şehre getürdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 60).”

“Müslümanlar işidüp Şerif’i zikirle şehre getürdiler andan toyladılar (Demir ve Erdem, 2007-a: 69).”

“Ol Kalabag kâfirleri Şerif’i göricek ceng itmediler, karşı gelüp ‘izzet itdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 80).”

“Merhaba ya Şerif! Hoş geldün (Demir ve Erdem, 2007-a: 98).”

“Pes ol kavmun begleri ilerü gelüp Şerif’e selam viridi ve ‘izzet eyledi (Demir ve Erdem, 2007-a: 100).”

“Heman sa’at ol Nimtenlere selam viridi (Demir ve Erdem, 2007-a: 100).”

“Kevvan’a tahsinler itdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 101).”

“Pes Şerif andan yana gelüp selam viridi (Demir ve Erdem, 2007-a: 101).”

“Şerif anlara ‘izzetle ve edeble selam virüp geçdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 101).”

“Ol Simurg-i bozorg gelicek Seyyid’e selam viridi, yüz yire urdı. Pes Seyyid selamın alup andan sordı (Demir ve Erdem, 2007-a: 107).”

“Şerif ol hatun katına vardı, selam viridi. Hatun selamın aldı (Demir ve Erdem, 2007-a: 108).”

“Pap karşı geldi, Şerif’e hürmetler itdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 114).”

“Şerif dahi desturlanup veda’ idüp andan çıkup ‘azm-i Rum itdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 114).”

“Şerif’e karşı gelüp hürmetle alup kondurdılar (Demir ve Erdem, 2007-a: 114).”

“ol kişileri nazıklık ile köye saldı (Demir ve Erdem, 2007-a: 116).”

“Emir ve ‘Osman ve gaziler ve mü’minler karşı geldi, Şerif’e ‘izzetler hürmetler idüp, atlarından inüp elin öpdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 122).”

“Sultan Şerif’e mal ve cevahir nisarlar eyledi, ‘özürler diledi (Demir ve Erdem, 2007-a: 142).”

“Gaziler sultanı Şerif gelür imiş bize Rum diyarından. Cemalin görelüm, müştakuz, diyü. Sultan dahi begler ve vezirler bile cemi’i cündiler bir ugurdan ata bindiler, Server’e karşı geldiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 149).”

“Üç gün gice gündüz Server’e ziyafetler itdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 149).”

“Pes server, sultan ol kişiye tahsin idüp ‘atalar itdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 157).”

“Seyyid’ün geldügin bilüp, karşı gelüp, ‘izzetler idüp ni’metler nüzul getirdi. Ziyafetler idüp bir nice gün Server anda karar idüp (Demir ve Erdem, 2007-a: 158).”

“Çün geldiler, hep kaddlerin hamide kılup selam virdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 199).”

“Ol sebebden Seyyid’e karşı gelüp hürmetler ve ‘izzetler eyledi (Demir ve Erdem, 2007-a: 201).”

“Çün Seyyid’ün geldügin işitdiler er ve ‘avrat büyük ve küçük cümle Server’e karşı çıkdılar, hürmetler ve ‘izzetler ve ri’ayetler idüp kondurdılar (Demir ve Erdem, 2007-a: 204).”

“hem Tatar hanına tuhfeler ve armaganlar viribdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 205).”

“Pes Server girü Mısır Sultanına armaganlar ve dahi bir arslan ve bir bebr gönderdi ve dahi ‘Arab, ‘Acem, Rum Sultanı hazretine dahi bir arslan ve bir bebr dahi gönderdi, tuhfe ve armaganlarla dahi didi (Demir ve Erdem, 2007-a: 205).”

“Ol beg Şerif’e karşı gelüp nüzul ve ni’met götürdi, kondurdu (Demir ve Erdem, 2007-a: 216).”

“Sultan karşı gelüp Şerif’i hoş gödi, yidürdi ve içürdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 216).”

“Ol beg karşı gelüp Şerif’i hoş gördi (Demir ve Erdem, 2007-a: 219).”

“Hem karşı geldiler, Şerif’i da’vet itdiler. Şerif dahı yükinden meta’ından hediyeye çıkarup (Demir ve Erdem, 2007-a: 227).”

“dahı hediyesin ‘arz etledi (Demir ve Erdem, 2007-a: 227).”

“dahı melike tuhfelerin çeküp, namelerin sundılar (Demir ve Erdem, 2007-a: 235).”

“Taberiyye padişahı Şerif’e karşı gelüp ‘izzetler idüp kondurdılar (Demir ve Erdem, 2007-a: 247).”

“Seyyid’e karşı gelüp ‘izzetler idüp (Demir ve Erdem, 2007-a: 265).”

“Şerif göricek örü durdılar, karşı gelüp dest-bus itdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 266).”

“Anda olan Müslümanlar karşı gelüp ta’zim idüp hürmetler itdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 272).”

“emr itdi, cemi’i anda sultan kulları yarak görüp Seyyid’e karşı çıkdılar, turdılar. Ol gün şehr-i Kavaniyye’den seksen bin erkek can, Şerif’e karşı gelüp du’a ve senalar itdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 273).”

“Rum mülkinde olan evliyayı da’vet idüp getürdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 276).”

“Meymun Tayyar, Şerif’i karşılayıp mübarek elin öpdü (Demir ve Erdem, 2007-a: 291).”

“Çün yakın yitişdi, Hızır, Server’e selam virdi. Server dahı ‘izzetle kadd-ı hamide kılup ‘aleykin aldı (Demir ve Erdem, 2007-a: 335).”

“Sultan, Server’i ve Müslümanlar ve gaziler karşı geldiler, mübarek elin öpdiler, getürüp kondurdular, ni’met ve nüzul dökdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 385).”

3.4.28.Ölçülülük

1 yerde ölçülü olmak ile ilgili bölüm tespit edilmiştir:

“Her kim haris ola, ahir ol helakdür, didi (Demir ve Erdem, 2007-a: 462).”

3.4.29.Paylaşımçı Olma

Aşağıda verilen 12 bölüm paylaşımçı olma ile ilgilidir:

“tavarını cem’ idüp mü’minlere taksim ve hamsını dahı Bagdad’a halifeye gönderdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 38).”

“sadakaların virürlerdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 54).”

“Seyyid ol maldan halka üleşdürdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 60).”

“Şerif Saltıh sahavet elin açup, yetimlere, pirlere, karıcıklara, tullara sadakalar ihsanlar iderdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 61).”

“Kurbanlar ve sadakalar itdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 90).”

“Ol rızkı gaziler tutup beraber ‘adl idüp taksim itdi, üleştırdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 128).”

“Sultan fukaraya ve ‘ulemaya ve sulehaya ve yetami ve mesakine sadakalar ve kurbanlar virüp ihsanlar ve in’amlar itdiler, şadlıklar kıldılar (Demir ve Erdem, 2007-a: 149).”

“ol malı fukaraya ve gazilere üleşdürdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 271).”

“Çün sultandan armağan geldi, ol malı üleşdürdiler, fukaraya virdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 313).”

“ol malı halka bahş itdiler. Büyüğe, küçüğe andan nasib virdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 464).”

“beytü’l-maldan ve haracdan ve zekatdan ana nafaka virürlerdi. Sayru ve sakatı ve piri ve yetimi gözedürlerdi ve garib gelse kırk gün yidürüp içürürlerdi ve çıplakı tonaturlardı (Demir ve Erdem, 2007-a: 464).”

“Server bu söz-ile bir zaviye yaptı, ta’am çıkardı, ‘imaret kıldı ve ‘ulema ve fukara günde iki kez anda ta’am yirlerdi ve şehir içre bir çeşme bünyad eyledi (Demir ve Erdem, 2007-a: 590).”

3.4.30.Sabır

Eserde belirlenen 5 bölümün sabır ile ilgili olduğu düşünülmektedir:

“Üç yıl ana sabr idelüm sürdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 61).”

“Şerif ol Müslümanlara acıdı, sabr itdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 75).”

“her ne isterse çıkarup yirdi amma ıssıdan bayılurdı, girü sabr iderdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 108).”

“Şerif anlara hiç tınmadı sabr itdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 294).”

“İsti’cal cayız degüldür (Demir ve Erdem, 2007-a: 468).”

3.4.31.Sağlıklı Olaya Önem Verme

Aşağıdaki 3 bölüm adı geçen değerle ilgili bulunmuştur:

“Bu hisarun havası ne muzırr ve mühlik olur. ‘Ale’l-husus deniz üzere olan şehirlerin kamu havası kem olur. Görmez misiz kim deniz katında olan ademinün benzi mütegayyir ve bi-renk olur ve dahı cigerleri derdlü ve kuvvaları za’if ve süst-mizac ve endam olur ve eger şimali ve cenub-küşade ola, biraz havasın def’ ider (Demir ve Erdem, 2007-a: 525).”

“Meriç suyu safraya müte’allıkdür ve Arda demevidür, sıhhat-i bedeniye hâsıl ider, safravi kuvva arturur. Tunca suyu mukavvidür, cima’a nafi’dür. Andan kal’anun bünyadın urdılar, illa müdam içmege kamusından ab-ı Tunca yigrekür ve ‘ilaca maraz kabildür (Demir ve Erdem, 2007-a: 526).”

“Havası hubdur, suları latıfdür nüfuz-ı hava her taraftan olur, hareket ider kavmi sıhhatdedür ve emraz bunda az olur (Demir ve Erdem, 2007-a: 526).”

3.4.32.Saygı

Saygı değerine işaret eden 51 bölüm aşağıda verilmiştir:

“ol dahı Seyyid’i bilüp elin ve ayagın öpüp yüzün sürdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 38).”

“Şerif çün ana irişdi, Sultan’a girüp el öpdi, hizmet gösterdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 40).”

“Ebu Bekr –radiya’llahu ‘anh- Hasan’a, Hüseyin’e örü turup ‘izzet iderdi, dizine alup ohşardı ve Resul hazreti anlara Kurret-i ‘aynı dirdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 44).”

“Geldüm, hizmet idem bu beglere (Demir ve Erdem, 2007-a: 44).”

“atından inüp, ‘izzet idüp girü bindi (Demir ve Erdem, 2007-a: 47).”

“Kasım geldi, Şerif’in mübarek elin öpdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 51).”

“Calut’un oğlu imiş, diyü ta’zimler kıldılar (Demir ve Erdem, 2007-a: 55).”

“Şerif turup ayak üzere beglere ‘izzet itdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 57).”

“Has ü ‘amm kamu karşı çıkdılar, alup ‘izzetle kal’aya geldiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 59).”

“Ravza-ı Mustafa üzere gelüp ‘izzetle ve edeble turdı (Demir ve Erdem, 2007-a: 68).”

“Müslümanlar işidüp Şerif’i zikirle şehre getürdiler andan toyladılar (Demir ve Erdem, 2007-a: 69).”

“Ezincanib Müslümanlar Şerif’e karşı gelüp elin öpdiler, du’alar ve senalar eylediler (Demir ve Erdem, 2007-a: 70).”

“Ol Kalabag kâfirleri Şerif’i göricek ceng itmediler, karşı gelüp ‘izzet itdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 80).”

“Ya Şerif her ne buyurursan bizüm başumuz ve canumuz üstüne (Demir ve Erdem, 2007-a: 85).”

“Pes ol kavmun begleri ilerü gelüp Şerif’e selam virdi ve ‘izzet eyledi (Demir ve Erdem, 2007-a: 100).”

“Anlar Şerif’e ‘izzet itdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 100).”

“Şerif anlara ‘izzetle ve edeble selam virüp geçdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 101).”

“Ol Simurg-i bozorg gelicek Seyyid’e selam virdi, yüz yire urdı. Pes Seyyid selamın alup andan sordı (Demir ve Erdem, 2007-a: 107).”

“Şerif’e ‘izzet eyledi (Demir ve Erdem, 2007-a: 108).”

“Pap karşı geldi, Şerif’e hürmetler itdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 114).”

“Şerif’e karşı gelüp hürmetle alup kondurdılar (Demir ve Erdem, 2007-a: 114).”

“Anlar dahı Şerif’e mal ve ni’met virdiler, tonlar ve libaslar ve atlar virüp bi-hadd mal ve rızk birle ‘ata idüp hürmetler itdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 115).”

“Emir ve ‘Osman ve gaziler ve mü’minler karşu geldi, Şerif’e ‘izzetler hürmetler idüp, atlarından inüp elin öpdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 122).”

“Gazilere karşu gelüp hürmet itdi, dahı bunlara koyunlar bogazlayup konukladı, yidürdi, içürdü (Demir ve Erdem, 2007-a: 127).”

“Seyyid hazreti her yirde gazilerle biledür. Zahirde ve batında buyurı durur kim eger dünyadan veliler gitseler ruhları musavver olur. Cismi ne şekilde ise aşıkâre gelür, bile gaza ider (Demir ve Erdem, 2007-a: 130).”

“Seyyid’ün ayagina düşdi, hizmetında kaldı (Demir ve Erdem, 2007-a: 130).”

“Gaziler sultanı Şerif gelür imiş bize Rum diyarından. Cemalin görelüm, müştakuz, diyü. Sultan dahı begler ve vezirler bile cemi’i cündiler bir ugurdan ata bindiler, Server’e karşu geldiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 149).”

“Halk Server’ün başına dürr ve cevahirler nisar itdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 149).”

“Seyyid’ün geldüğün bilüp, karşu gelüp, ‘izzetler idüp ni’metler nüzul getirdi. Ziyafetler idüp bir nice gün Server anda karar idüp (Demir ve Erdem, 2007-a: 158).”

“Seyyid’ün elin öpdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 166).”

“Pes cemi’i halkı gelüp Şerif’e istikbal eylediler (Demir ve Erdem, 2007-a: 182).”

“Ahir Calut’un ve Talut’un oğlu ölenlerün oğlanları dahı geldiler, el öpdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 191).”

“Çün geldiler, hep kaddlerin hamide kılup selam virdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 199).”

“Ol sebebden Seyyid’e karşu gelüp hürmetler ve ‘izzetler eyledi (Demir ve Erdem, 2007-a: 201).”

“Çün Seyyid’ün geldüğün işitdiler er ve ‘avrat büyük ve küçük cümle Server’e karşu çıkdılar, hürmetler ve ‘izzetler ve ri’ayetler idüp kondurdılar (Demir ve Erdem, 2007-a: 204).”

“Şerif’i hoş konuklayup, ta’zim itdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 212).”

“Şerif Gazi’nün elin öpdiler, ziyaret itdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 218).”

“Pes geldiler, ‘izzetle Şerif’i alup beglerine iletdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 219).”

“Atına binüp malike karşı gelüp hürmet itdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 228).”

“ ‘amel idün, cahillerden olmanız ve ‘ulemaya ve sulehaya hürmet ve ‘izzet idün (Demir ve Erdem, 2007-a: 240).”

“pes anlar Şerif’i bildiler, kapuya gelüp ‘izzet itdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 262).”

“Seyyid’e karşı gelüp ‘izzetler idüp (Demir ve Erdem, 2007-a: 265).”

“Şerif göricek özü durdular, karşı gelüp dest-bus itdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 266).”

“Tiz deyr tamından aşaga inüp, gelüp Seyyid’ün ayagina yüzün sürdi, iman ‘arz kıldı (Demir ve Erdem, 2007-a: 270).”

“Anda olan Müslümanlar karşı gelüp ta’zim idüp hürmetler itdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 272).”

“Fakih, Şerif’i göricek ayaga turup ‘izzetler itdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 276).”

“Meymun Tayyar, Şerif’i karşılayıp mübarek elin öpdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 291).”

“Hızır’un ayagina düşdi, yüzün hak-i payine sürdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 355).”

“Sultan, Server’i ve Müslümanlar ve gaziler karşı geldiler, mübarek elin öpdiler, getirüp kondurdular, ni’met ve nüzul dökdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 385).”

“Üç nesneyi hor gören be-her-hal olur. Bir şeri’ati ve bir atasın ve anasın ve bir dahı pirleri hor göre la-cerem sonı böyle olur (Demir ve Erdem, 2007-a: 482).”

“ ‘adl ü dad iderdi. Pes sultan dahı yir yir hayrat idüp zaviye ve ribat yollarda bünyad itdürüp hıfz-ı memleket ve ri’ayet-i ra’iyyet idüp gaflet ve igmazı terk idüp haftada iki gün dü-şenbih ve peşenbih günlerinde divana aşikâre çıkup, oturup dört kadı yanına alup şer’-i Resul üzere fukara-yı ra’iyyetün halin görürdi, sorardı; şikâyetçilere hakkın her kimden ise alıvirürdi ve şikâyetçiye katı söylemezdi. Hakk’a

‘asi olam diyü korkardı ve fukara ve zu’afaya hoş-dil olup ‘ulemaya ‘izzet ve sulehaya ragbet idüp (Demir ve Erdem, 2007-a: 486).’

3.4.33. Sevgi

Aşağıdaki 29 bölümün sevgiyle ilgili olduğu düşünülmektedir:

“oldur kim peygambarlarınun sözün tutarlar, birbirine muhabbet iderler (Demir ve Erdem, 2007-a: 42).’

“Ebu Bekr –radiya’llahu ‘anh- Hasan’a, Hüseyin’e örü turup ‘izzet iderdi, dizine alup ohşardı ve Resul hazreti anlara Kurret-i ‘aynı dirdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 44).’

“Şerif’i nevahat idüp şehre getürdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 60).’

“Müslümanlar işidüp Şerif’i zikirle şehre getürdiler andan toyladılar (Demir ve Erdem, 2007-a: 69).’

“Ezincanib Müslümanlar Şerif’e karşı gelüp elin öpdiler, du’alar ve senalar eylediler (Demir ve Erdem, 2007-a: 70).’

“Ya Şerif her ne buyurursan bizüm başumuz ve canumuz üstüne (Demir ve Erdem, 2007-a: 85).’

“Melik yirinden kalkup Şerif’i iki gözünden öpdü (Demir ve Erdem, 2007-a: 88).’

“Şerif oglancuğı eline alup iki gözünden öpdü (Demir ve Erdem, 2007-a: 100).’

“oglançugun iki gözünden öpdü, bğırına basdı ve emzürdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 101).’

“İy nur-ı dide (Demir ve Erdem, 2007-a: 104).’

“Seyyid hazreti her yirde gazilerle biledür. Zahirde ve batında buyurı durur kim eger dünyadan veliler gitseler ruhları musavver olur. Cismi ne şekilde ise aşikâre gelür, bile gaza ider (Demir ve Erdem, 2007-a: 130).’

“Gaziler sultanı Şerif gelür imiş bize Rum diyarından. Cemalin görelüm, müştakuz, diyü. Sultan dahı begler ve vezirler bile cemi’i cündiler bir ugurdan ata bindiler, Server’e karşı geldiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 149).’

“Halk Server’ün başına dürr ve cevahirler nisar itdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 149).’”
“‘Anter ana can u dilden ‘âşık oldı (Demir ve Erdem, 2007-a: 173).’

“Habeş diyarına ugradılar, hürmetler ve ‘izzetler itdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 215).”

“tatlu dil ile ohşadı, başın sıgadı (Demir ve Erdem, 2007-a: 229).”

“yirinden turup Seyyid’in iki gözün öpdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 241).”

“Şerif’e muhabbet itdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 268).”

“Andriyye meliki Ahmed Gazi, yitmiş be-nam gazi birle gazaya varmışlar, anda yitişü geldiler. Şerif’i göricek atdan inüp musafaha itdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 271).”

“Server turup Ahmed’i iki gözünden öpdi, nevahat eyledi (Demir ve Erdem, 2007-a: 271).”

“Hacı dahı Server’ün tutup elde elin ve iki gözün öpdi. Dahı birbirisine tutup anda kucak uca görışdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 274).”

“Sultanun gönli içinde yir itdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 315).”

“Sultanum, muhibbinüz du’acı Hacı Nasrüddin’dür (Demir ve Erdem, 2007-a: 335).”

“Hızır dahı Server’i gögsine çeküp alında öpdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 355).”

“Seyyid dahı anı bagrına basdı, iki gözünde öpdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 385).”

“Dahı Şam halkı Seyyid’i gayet severlerdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 456).”

“Server ol oglancuglara gayetle acıyup girye ve zari eyleyüp gam-gin, melul ve mahzun oldı (Demir ve Erdem, 2007-a: 465).”

“Üç nesneyi hor gören be-her-hal olur. Bir şeri’ati ve bir atasın ve anasın ve bir dahı pirleri hor göre la-cerem sonı böyle olur (Demir ve Erdem, 2007-a: 482).”

“Sultan gönlinden ‘Osman’a muhabbet idüp (Demir ve Erdem, 2007-a: 544).”

3.4.34.Sorumluluk

Sorumlulukla ilgili 9 bölüm bulunmuştur:

“Medine’yi ziyaret itmege kasd itdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 66).”

“Medine şehrine vardılar, Resul’i –‘aleyhi’s-selam- ziyaret idüp on gün Medine’de oturdılar (Demir ve Erdem, 2007-a: 66).”

“Sa’in ve tavafın ve ‘umre ve vakfesin idüp tamam itdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 68).”

“Şerif şöyle melül oldu kim kasd itdi döne girü ademizada çıka Müslümanların hali tarlıkdadır (Demir ve Erdem, 2007-a: 104).”

“girü Hacc niyetin idüp varup Ka’betullah tavaf ve eda-yı Hacc itdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 217).”

“Ab-dest alup öyle namazın kıldı (Demir ve Erdem, 2007-a: 236).”

“Varup hacc itdüm (Demir ve Erdem, 2007-a: 374).”

“ ‘adl ü dad iderdi. Pes sultan dahı yir yir hayrat idüp zaviye ve ribat yollarda bünyad itdürüp hıfz-ı memleket ve ri’ayet-i ra’iyyet idüp gaflet ve igmazı terk idüp haftada iki gün dü-şenbih ve peşenbih günlerinde divana aşikâre çıkup, oturup dört kadı yanına alup şer’-i Resul üzere fukara-yı ra’iyyetün halin görürdi, sorardı; şikâyetçilere hakkın her kimden ise alıvirürdi ve şikâyetçiye katı söylemezdi. Hakk’a ‘asi olam diyü korkardı ve fukara ve zu’afaya hoş-dil olup ‘ulemaya ‘izzet ve sulehaya ragbet idüp (Demir ve Erdem, 2007-a: 486).”

“Akcami’’de şükr namazın kıldılar (Demir ve Erdem, 2007-a: 597).”

3.4.35.Sözünde Durmak

1 bölümde işaret eden bölüm bulunmuştur:

“ ‘Akd u ‘ahd ve söz itdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 61).”

“Ben anunla üç yıla kavlı itdüm, ‘ahdümünden dönmezem (Demir ve Erdem, 2007-a: 64).”

3.4.36.Şehitlik

Şehitlik ile ilgili 24 bölüm tespit edilmiştir:

“Şehid olup şerbet-i şehadeti nuş idersün (Demir ve Erdem, 2007-a: 37).”

“Hazret-i Seyyid-i Battal Gazi Hazretleri ol Kal’a-ı Mesih üzerinde şehid oldu (Demir ve Erdem, 2007-a: 38).”

“Oglum senün topragun Rum tarafında olacak ve şerbet-i şehadeti orada nuş ideceksin (Demir ve Erdem, 2007-a: 38).”

“Ben dilerdim ki civar-ı Resulullah’da şerbet-i şehadeti nuş ideyim (Demir ve Erdem, 2007-a: 38).”

“Şehid olup şerbet-i şehadeti nuş idersin (Demir ve Erdem, 2007-a: 39).”

“Mesih üzerinde şehid olup şerbet-i şehadeti nuş eyledi (Demir ve Erdem, 2007-a: 39).”

“Gam yimezem eger ölürsem şehid oluram (Demir ve Erdem, 2007-a: 48).”

“Ol gice Müslümanlar ellerine şehadet hınasın yaktılar (Demir ve Erdem, 2007-a: 48).”

“Tekür gazabdan Müslümanları şehid eyledi (Demir ve Erdem, 2007-a: 75).”

“Ben şehid oluram, dirdi da’ima hem şehid oldu en son (Demir ve Erdem, 2007-a: 126).”

“Çün İmam hazretin girü Mu’aviye hile birle mescid içinde şehid eyledi (Demir ve Erdem, 2007-a: 152).”

“Çün Mu’aviye dahı cengle çare bulmayup hile birle İmam’ı şehid eyledi (Demir ve Erdem, 2007-a: 152).”

“Ortada yitmiş iki kişi evladdan ve ashabdan ve ashab oğlanlarından şehid itdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 153).”

“Hüseyin din yolına baş ve can viridi (Demir ve Erdem, 2007-a: 155).”

“Gayeti şehid olam. Şekavetle dünyada sag olmakdan şehadetle ölmek yigrekdür (Demir ve Erdem, 2007-a: 157).”

“Ahir kâfirler gülüvv idüp girü şehid itdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 282).”

“Ol cengde Emir ‘Osman şehid eylediler, çok gaziler düşdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 312).”

“gazilerden sekiz yüz elli kişi şehid olmuşlar ve iki kardaş vardı, bellü ve be-nam gazilerdi, şehid olmuşlar ve Hamza ve Hasan, Gazi Seyyid’i buyurdi, ne yirde düşdilerse anda defn eylediler (Demir ve Erdem, 2007-a: 475).”

“Anunçündür kim Andriyye’nün toprağı şehidler ve sa’idler ölen gaziler kaniyla yogurulmuşdur dirler ve bu şehre gaziler ocağı anun-çün dinür (Demir ve Erdem, 2007-a: 475).”

“amma bilün kim dahı bu Andriyye'nün topradı şehidler kanı ile yogrılmışdur (Demir ve Erdem, 2007-a: 579).”

“dünyadan ahiret sarayına şehadetle, yüz aklıyla giderler (Demir ve Erdem, 2007-a: 597).”

“Bu yirün haki şehid kanıyla karışmışdur (Demir ve Erdem, 2007-a: 597).”

“Bu makamlar gaziler ve şehidler ocagıdır, biz dahı şehid olmayınca hergiz bu hisarı bizden kimse alımaz (Demir ve Erdem, 2007-a: 597).”

“Gafiller Server'i ol püşte üzere çekre okıyla urup şehid itdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 607).”

3.4.37.Şükür

Aşağıdaki 24 bölümün şükürle ilgili olduğu görülmüştür:

“Bihamdillah-ı ta'ala (Demir ve Erdem, 2007-a: 38).”

“Pes Şerif bu 'alameti göricek secde-i şükr eyledi (Demir ve Erdem, 2007-a: 95).”

“Hakk ta'alaya şükr idüp el kılıca urup (Demir ve Erdem, 2007-a: 99).”

“Alup birkaçını yidi, şükr itdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 106).”

“Server birkaç lokma yiyüp, şükr itdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 107).”

“Şerif andan yiyüp, hamd itdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 111).”

“Şerif Hakk hazretine çok şükrler ve tevbeler itdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 115).”

“Ni'met buyurup şükr eylediler (Demir ve Erdem, 2007-a: 164).”

“şükr ü hamd eylediler (Demir ve Erdem, 2007-a: 169).”

“Server şükr ve sipas-ı bi-kıyas idüp (Demir ve Erdem, 2007-a: 195).”

“Bi-hamdillah bize ihtiyaç kalmamış (Demir ve Erdem, 2007-a: 199).”

“Pes Server Huda'ya –'azz ü cell- şükr ü tazarru' idüp (Demir ve Erdem, 2007-a: 203).”

“Şerif'e karşı gelüp iman 'arza kıldı, secde-i şükür itdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 224).”

“Pes anı Şerif secde-i şükr itdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 232).”

“Seni işidürdüm, şükür gördüm (Demir ve Erdem, 2007-a: 241).”

“Pes Seyyid anı işidüp Hakk’a şükürler eyledi (Demir ve Erdem, 2007-a: 242).”

“Şerif, Hakk’a şükür itdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 248).”

“Hakk –celle ve ‘ala- hazretine hamd ü şükür itdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 331).”

“bi-hamdillah müyesser oldu (Demir ve Erdem, 2007-a: 335).”

“Hakk’a şükürler eyledi (Demir ve Erdem, 2007-a: 407).”

“Bi-hamdillah şerrin derya mahlukunun üzerlerinden giderdün (Demir ve Erdem, 2007-a: 418).”

“Pes Seyyid anda şükür-i Yezdan idüp (Demir ve Erdem, 2007-a: 435).”

“Server, şükür senün mübarek yüzünü gördüm (Demir ve Erdem, 2007-a: 504).”

“Akcami’’de şükür namazın kıldılar (Demir ve Erdem, 2007-a: 597).”

3.4.38. Temizlik

Temizlik değerine vurgu yapan 5 bölüm bulunmuştur:

“Server birazdan taşra gelüp ab-dest alup (Demir ve Erdem, 2007-a: 170).”

“Dübürinde kıllar bir kulaç olmuşdı, paklik bilmezlerdi, na-pak ve murdar kâfirlerdi, debayirlerinde kıl pöstekiye dönmişdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 186).”

“ol yigit atından inüp ol suya girüp gusl ve taharet itdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 225).”

“Ab-dest alupöyle namazın kıldı (Demir ve Erdem, 2007-a: 236).”

“şehr önindeki nehre girüp gusl iderdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 311).”

3.4.39. Tutumluluk

Tutumlulukla ilgili olduğu görülen 1 bölüm tespit edilmiştir:

“Anun-çün sebil telef degüldür (Demir ve Erdem, 2007-a: 351).”

3.4.40. Vefa

Aşağıdaki 21 bölümün vefa ile ilişkili olduğu saptanmıştır:

“Defn idüp, melul-dil oturdı (Demir ve Erdem, 2007-a: 40).”

“Seyyid ruhına du’a itdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 41).”

“Çünkü Halilü’r-rahman irişüp ziyaret eyledi (Demir ve Erdem, 2007-a: 65).”

“Medine’yi ziyaret itmegekasd itdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 66).”

“Medine şehrine vardılar, Resul’i –‘aleyhi’s-selam- ziyaret idüp on gün Medine’de oturdılar (Demir ve Erdem, 2007-a: 66).”

“Turdılar anun üstine geldiler, Kuran okuyup, du’alar itdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 91).”

“ ‘Ömer bin ‘Abdül’aziz’i Mekke’ye Harem-i Ka’be’ye ve Kudüs’i meremmet idüp hayırlar itdi kim vasfa gelmez (Demir ve Erdem, 2007-a: 136).”

“ ‘Avratı gelüp anı silahıyla bile defn itdi, zira eyle ismarlamışdı kim:

-Ben ölice ben silahla gömesiz, dimişdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 175).”

“Şerif Gazi’nün elin öpdiler, ziyaret itdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 218).”

“pes Sa’d, Server yuyup, tekfin idüp bir latif yirde defn eylediler dahı üstine bir ‘âli türbe ve bir zaviye bünyad eylediler (Demir ve Erdem, 2007-a: 241).”

“Meger anda Rüstem Zalik türbesine ziyaret için revan oldı (Demir ve Erdem, 2007-a: 255).”

“Emir ‘Osman dahı gelüp Şerif hazretin ziyaret itdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 300).”

“ol ölen gazileri defn itdiler, sahiblerine ‘aza virdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 312).”

“Şerif Musli ve Seyyid Burhaneddin ve ‘Ömer-i Halvayi ve Kerdeciler ahisi ve Şeyh Muhammed Biruzi Hayyat ve Şeyh Şehabüddin-i Makbul, Hacı Bayram bunlara buluşup (Demir ve Erdem, 2007-a: 359).”

“Pes Seyyid Malatıyyavi sultanla varup ‘Ali ibni Battal Gazi’yi ziyaret eylediler (Demir ve Erdem, 2007-a: 360).”

“Varup anda Seyyid Gazi sultanun evlerin ve dahı yurdların ziyaret kıldı (Demir ve Erdem, 2007-a: 360).”

“Varup Seyyid Mahmud-ı Hayran’un kabrin ziyaret eyledi (Demir ve Erdem, 2007-a: 360).”

“Çün kim ol cami’e yitişdi kim Ebu’l-Feth anda yaturdı, gelüp ziyaret itdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 370).”

“Sultan gitdi, ‘ulema-yı Mısır hep gelüp Şerif’i ziyaret itdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 372).”

“Server anı yuyup ve kefenleyüp defn itdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 401).”

“andan ‘azm-i Meşhed ‘Ali idüp gelüp Meşhed’e türbe-i İmam-ı ‘Ali’yi ziyaret itdi. Andan turup Kerbela’ya varup İmam Hüseyin’i ziyaret itdi(Demir ve Erdem, 2007-a: 427).”

“gaziler zahmluların bağladılar, ölülerin agladılar, defn eylediler (Demir ve Erdem, 2007-a: 473).”

3.4.41.Yardımseverlik

21 bölümde yardımseverlik değerine işaret edildiği düşünülmektedir:

“sadakaların virürlerdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 54).”

“Seyyid ol maldan halka üleşdürdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 60).”

“Şerif Saltıh sahavet elin açup, yetimlere, pirlere, karıcıklara, tullara sadakalar ihsanlar iderdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 61).”

“Kurbanlar ve sadakalar itdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 90).”

“Heman Pap Şerif’ün yaragın gördi, gemi hazır idüp azığın koyup on oğlan hizmetkar virdi. Mal ve meta’ ve kumaş virdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 92).”

“Bir diyarda sadaka ve zekât ihsan olmasa ol diyarun harabına delildür (Demir ve Erdem, 2007-a: 123).”

“Çoban gazilere yardım idüp yavuz sengsün köpekleri varıdı (Demir ve Erdem, 2007-a: 127).”

“ ‘Ömer bin ‘Abdül’aziz’i Mekke’ye Harem-i Ka’be’ye ve Kudüs’i meremmet idüp hayırlar itdi kim vasfa gelmez (Demir ve Erdem, 2007-a: 136).”

“Sultan fukaraya ve ‘ulemaya ve sulehaya ve yetami ve mesakine sadakalar ve kurbanlar virüp ihsanlar ve in’amlar itdiler, şadılıklar kıldılar (Demir ve Erdem, 2007-a: 149).”

“Anda bu ganimeti fukaraya virsünler. Biraz Medine, Mekke, Kudüs-i Halilülrahman fukarasına dahı göndersünler (Demir ve Erdem, 2007-a: 193).”

“Fukaraya, misafire, zu’afa ve mesakine her gün iki vakit aş halka çıkardılardı. Vakıflar kodılar (Demir ve Erdem, 2007-a: 241).”

“ol malı fukaraya ve gazilere üleşdüirdi (Demir ve Erdem, 2007-a: 271).”

“Çün sultandan armagan geldi, ol malı üleşdüirdiler, fukaraya virdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 313).”

“Zinhar gazayı elden komanuz, adl ve dad idüp fakirün bed-du’asından hazer idün. Ra’iyyeti incitmen, fisk ve fücurdan kaçun, bid’at itmen, şeri’ati gözedün, ihsan eylen ve hem garibi hoş tutun, zulüm ve cevri terk eyle (Demir ve Erdem, 2007-a: 315).”

“Kendi dahı ol baki gazilere vafir mal virdi, dahı şehirde olan fukaraya, yetime ve mesakine ve dullara ve marizlere nasib çıkıdı (Demir ve Erdem, 2007-a: 362).”

“Fukaraya in’amlar eyledi (Demir ve Erdem, 2007-a: 399).”

“kurban ve sadaka ve ‘ata ve ihsanlar itdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 437).”

“Ol haracı alun, Müslümanların fukarasına kısmet idün (Demir ve Erdem, 2007-a: 457).”

“beytü’l-maldan ve haracdan ve zekatdan ana nafaka virürlerdi. Sayru ve sakatı ve piri ve yetimi gözedürlerdi ve garib gelse kırk gün yidürüp içürürlerdi ve çıplakı tonaturlardı (Demir ve Erdem, 2007-a: 464).”

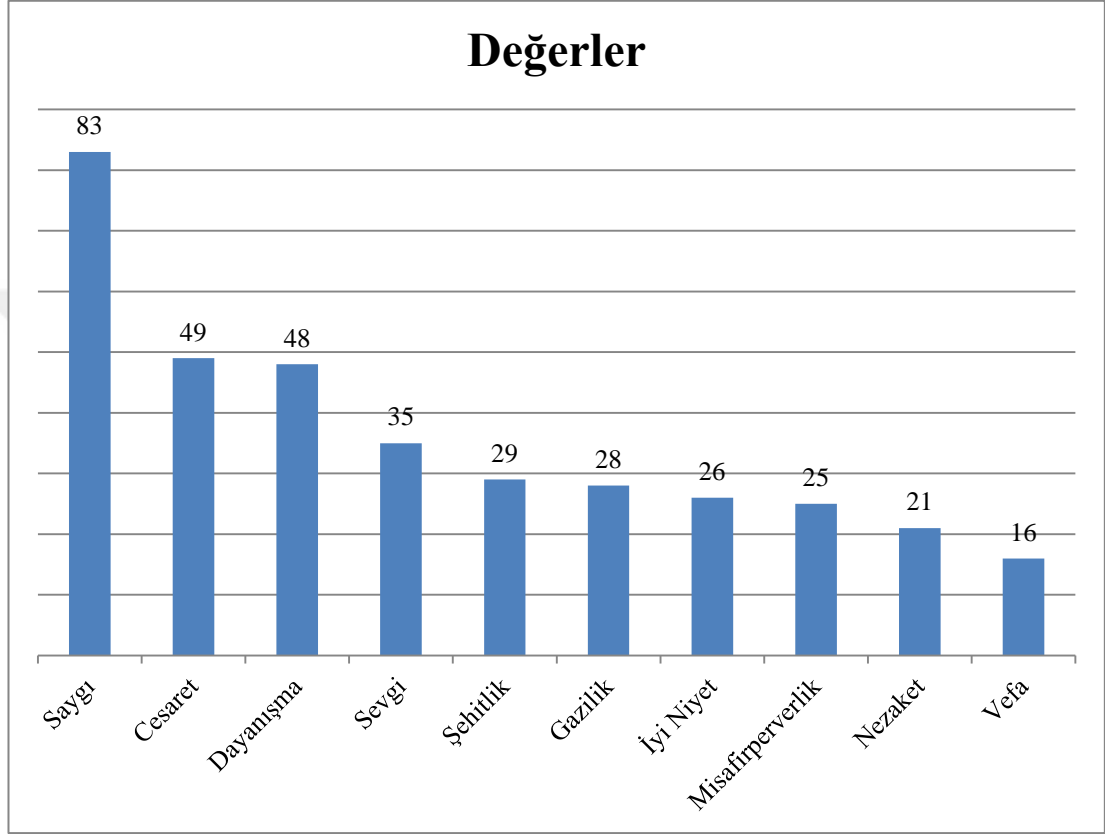
“Seyyid dört kısım eyledi. Dört hareme göndüirdi. Anda olan fukaraya üleşdüirdiler (Demir ve Erdem, 2007-a: 464).”

“Server bu söz-ile bir zaviye yapıdı, ta’am çıkardı, ‘imaret kıldı ve ‘ulema ve fukara günde iki kez anda ta’am yirlerdi ve şehir içre bir çeşme bünyad eyledi (Demir ve Erdem, 2007-a: 590).”

3.5. YORUMLAR

3.5.1. Müseyyeb-Nâme’de Tespit Edilen Değerler ile İlgili Yorumlar

Müseyyeb-Nâme’nin taraması sonucunda 34 değerın varlığı tespit edilmiştir.

Şekil 1. Müseyyeb-Nâme’de En Sık Tekrarlanan 10 Değeri ve Tekrarlanma Sıklıklarını Gösterir Şekil

Yukarıdaki Şekil incelendiğinde sırasıyla saygı, cesaret, dayanışma, sevgi, şehitlik, gazilik, iyi niyet, misafirperverlik, nezaket ve vefa değerlerinin en çok yinelenen değerler olduğu görülmektedir. Bu şekilden yola çıkarak saygı, sevgi, iyi niyet, misafirperverlik ve vefa değerlerinin toplumun yaşantısında ne denli önem taşıdığı hakkında çıkarımlarda bulunulabilir. Büyüklere saygı, peygamber ve halifelere saygı üzerinde sıkça durulan hususlar olmuştur.

Cesaret, dayanışma, şehitlik, gazilik değerleri ise gaza anlayışından hareketle erdemli sayılan olgu ve davranışları içinde barındırmaktadır.

Yukarıdaki şekilde gösterilen değerlerin dışında kalan değerler tekrarlanma sıklığına göre, en siktan en aza olacak şekilde, aşağıdaki tabloda listelenmiştir:

Tablo 1.Müseyyeb-Nâme’de En Sık Tekrarlanan 10 Değerin Dışında Kalan Değerler ve Tekrarlanma Sıklıklarını Gösterir Tablo

Değerin Sırası	Değer	Tekrarlanma Sıklığı
11	Şükür	15
12	Duyarlılık	13
13	Sorumluluk Dostluk Aile Kurumuna ve Birliğine Önem Verme	11
14	Cömertlik	10
15	Fedakârlık Adalet	9
16	Emaneti Korumak	7
17	Paylaşımçı Olmak	6
18	Estetik Alçak Gönüllülük Yardımseverlik	5
19	Merhamet Hakseverlik Sözünde Durmak	4
20	Dürüstlük Hayâ Bağışlama	3
20	Bilimsellik Sabır	
21	İbadet Yerlerine Saygı Sağlıklı Olmaya Önem Verme	2
22	Doğal Çevreye Duyarlılık	1

Sonuç olarak saygı değerinin eserde varlığına en sık rastlanan değer olduğu tespit edilmiştir. Bu durum alelade bir durum değil hakikatin yansımasıdır.

“Saygı” değeri ağırlıklı olarak Allah’a, Hz.Peygamber’e, Hz. Ebubekir’e, Hz. Ömer’e, Hz. Osman’a, Hz. Ali’ye, Hz. Hasan’a, Hz. Hüseyin’e olan saygı ve sevgiyi belirten sözlerden oluşturulmuştur.

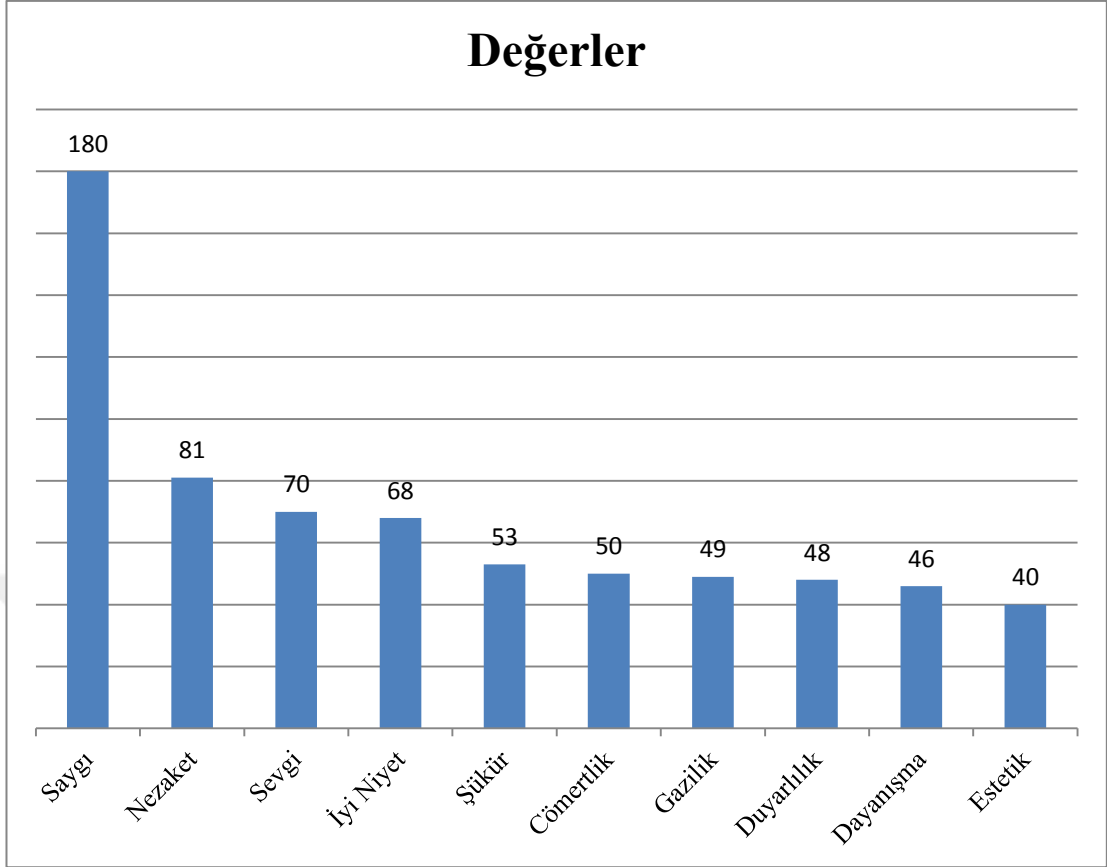
Taranan değerlerin ve eserin tamamı göz önünde bulundurulduğunda aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

1. Eserdeki değerlerin ağırlıklı olarak, eserin konusunun savaş olması sebebiyle, kahramanlığı ve harbi çağrıştıran kavramlar etrafında şekillendiği görülmüştür.
2. Eserdeki savaş meydanı ve işkence tasvirlerinin, eserin değerler eğitimine uygunluğuna gölge düşürdüğü düşünülmektedir.
3. Eserde camide kargaşa çıkması ve kanlı olayların yaşanması da yine eserin değerler eğitiminde kullanmaya uygun olmadığını düşündürmektedir.
4. Eserde sürekli canlı tutulan intikam duygusu da eserin değerler eğitiminde uygun olmadığı kanısını uyandırmaktadır.
5. Erdemli davranışlara da yer verildiği görülse de yukarıda sayılan durumlar Müseyyeb-Nâme'nin değer aktarmada iyi bir örnek olmadığını göstermektedir.

3.5.2. Battal-Nâme'de Tespit Edilen Değerler ile İlgili Yorumlar

Battal-Nâme incelenmiş ve bunun sonucunda tespit edilen değerler ayrı başlıklar halinde verilerek ilgili bölümler sunulmuştur. Tespit edilen değer ifadelerinin kiminin söz konusu değere doğrudan, kiminin dolaylı olarak hizmet ettiği düşünülmektedir.

Yapılan taramada 38 değer varlığı tespit edilmiştir. Aşağıdaki şekilde en çok yinelenen 10 değer ve yinelenme sıklığı verilmiştir.

Şekil 2. Battal-Nâme’de En Sık Tekrarlanan 10 Değeri ve Tekrarlanma Sıklıklarını Gösterir Şekil

Yukarıdaki şekil okunduğunda saygı, nezaket, sevgi, iyi niyet, şükür, cömertlik, gazilik, duyarlılık, dayanışma ve estetik değerlerinin eserde en sık yinelenen değerler olduğu görülmektedir. Dikkati çeken nokta şudur ki eser muhteva bakımından savaş konu edindiği halde, en sık tekrarlanan 10 değere bakıldığında “gazilik” dışında savaşla ilgili bir değer bulunmamaktadır. Hatta “saygı” değeri oldukça sık yinelenmektedir. Bu sonucun bir tesadüf olmadığı, bu neticenin Türk toplumunun saygıya ne derece ehemmiyet verdiği bir göstergesi olduğu düşünülmektedir. Eserde tekerrür eden değerlerin tamamı göz önünde bulundurulduğunda saygı değerinin ağırlığı %17,64’lük bir orana tekabül etmektedir.

Yukarıdaki şekilde gösterilen değerlerin dışında kalan değerler tekrarlanma sıklığına göre, en siktan en aza olacak şekilde, aşağıdaki tabloda listelenmiştir:

Tablo 2.Battal-Nâme’de En Sık Tekrarlanan 10 Değerin Dışında Kalan Değerler ve Tekrarlanma Sıklıklarını Gösterir Tablo

Değerin Sırası	Değer	Tekrarlanma Sıklığı
11	Şehitlik	37
12	Temizlik	34
13	Misafirperverlik	28
14	Paylaşımçı Olmak	18
15	Vefa	17
16	Yardımseverlik Dostluk	16
17	Sağlıklı Olmaya Önem Verme	14
18	Aile Kurumuna ve Birliğine Önem Verme	13
19	Sabır	12
20	Adalet	10
21	Fedakârlık	9
22	Emaneti Korumak	8
23	Bilimsellik	7
24	Alçak Gönüllülük Demokrasi Bilinci	6
25	Bağışlama Sözünde Durmak	5
26	İffet/Namuslu Olmak Merhamet Sorumluluk	4
27	Görgülü Olmak Barış	3
28	Kardeşlik Doğruluk/Dürüstlük	2
29	Hayâ Bağımsızlık	1

Taranan değerlerin ve eserin tamamı göz önünde bulundurulduğunda aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

1. Eserdeki değerlerin ağırlıklı olarak, eserin konusunun savaş olmasına rağmen erdemli davranışlardan müteşekkil olduğu görülmüştür.

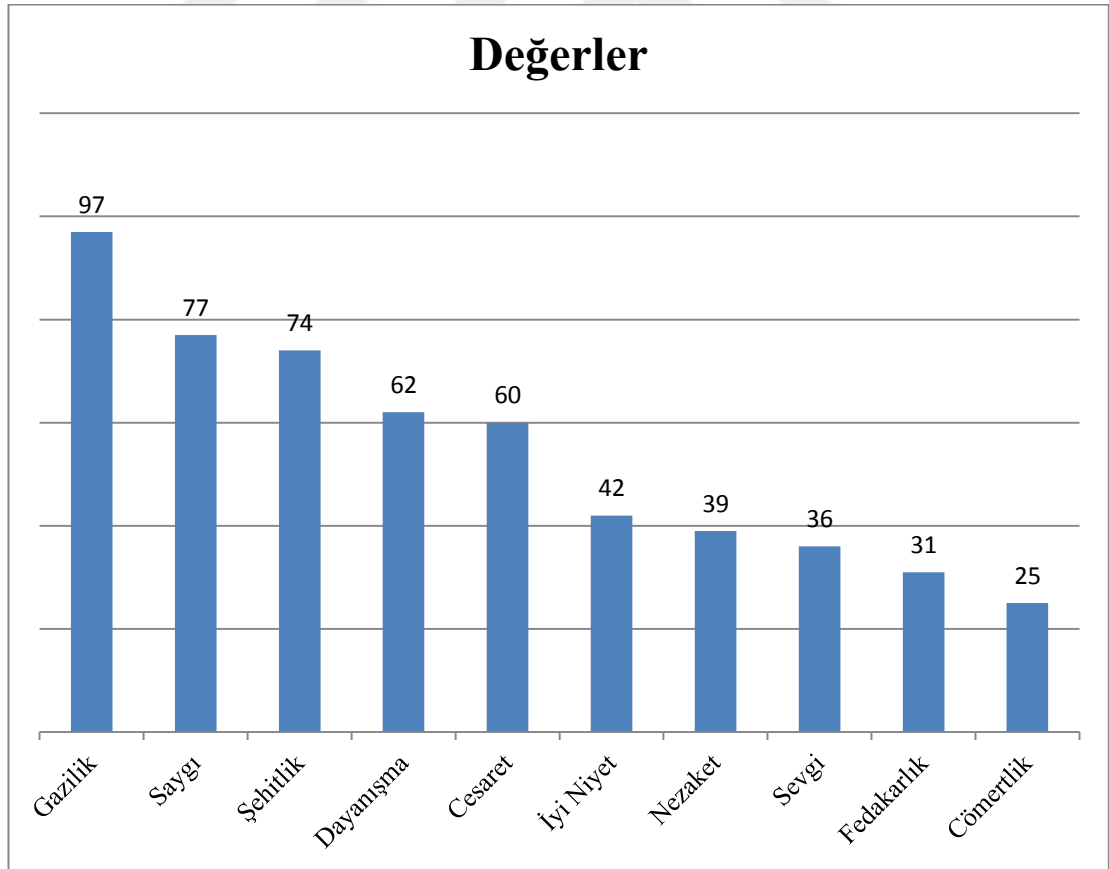
2. Eserdeki savaş meydanı ve işkence tasvirlerinin, sürekli körüklenen intikam duygusunun eserin değerler eğitimine uygunluğuna gölge düşürdüğü düşünülmektedir.

3. Eserde başkahraman olan Battal Gazi'nin çok eşli hayatının iyi örnek teşkil edebilecek bir davranış olmadığı düşünülmektedir.

4. Erdemli davranışlara yer verildiği görülse de yukarıda sayılan durumlar Battal-Nâme'nin değer aktarmada iyi bir örnek olmadığını düşündürmektedir.

3.5.3. Danişmend-Nâme'de Tespit Edilen Değerler ile İlgili Yorumlar

Eserin tamamının taranması sonucu 37 tane değer varlığına doğrudan ya da dolaylı olarak işaret ettiği düşünülen bölümler tespit edilmiştir. En sık tekrar edilen değer, eserin konusuyla ilişkili olarak, "Gazilik" olduğu görülmüştür. Aşağıdaki şekilde eserde en sık tekerrür eden 10 değer ve tekrar edilme sıklığı verilmiştir:

Şekil 3. Danişmend-Nâme'de En Sık Tekrarlanan 10 Değeri ve Tekrarlanma Sıklıklarını Gösterir Şekil

Yukarıdaki şekil incelendiğinde sırasıyla gazilik, saygı, şehitlik, dayanışma, cesaret, iyi niyet, nezaket, sevgi, fedakârlık ve cömertlik değerlerinin en çok yinelenen değerler olduğu görülmektedir. Bu değerlerin bu sıklıkta tekrarlanmasının en önemli sebebinin eserin konusu olduğu düşünülmektedir. “Gazilik, şehitlik, dayanışma, cesaret, fedakârlık” değerleri savaş sahnelerinde en sık görülen değerler olmuştur. Bunun dışında “saygı, iyi niyet, nezaket, sevgi ve cömertlik” değerleri ise kahramanların günlük yaşamlarında birbirleriyle olan ilişkilerini yansıtması bakımından dikkat çekici bulunmuştur.

Yukarıdaki şekilde gösterilen değerlerin dışında kalan değerler tekrarlanma sıklığına göre, en siktan en aza olacak şekilde, aşağıdaki tabloda listelenmiştir:

Tablo 3.Danışmend-Nâme’de En Sık Tekrarlanan 10 Değerin Dışında Kalan Değerler ve Tekrarlanma Sıklıklarını Gösterir Tablo

Değerin Sırası	Değer	Tekrarlanma Sıklığı
11	Paylaşımçı Olma	24
12	Duyarlılık	21
13	Vefa	20
14	Şükür	17
15	Misafirperverlik Estetik Kanaat	16
16	Yardımsaverlik	9
17	Sorumluluk	8
18	Çalışkanlık	7
19	Hakikat Sevgisi Temizlik	6
20	Bilimsellik Aile Kurumuna ve Birliğine Önem Verme Doğruluk/Dürüstlük Bilimsellik Dostluk Sabır	5
21	Alçak Gönüllülük Merhamet	4
22	Kadirşinaslık Samimiyet	3
23	Bağışlama Ölçülülük Sözünde Durmak	2
24	Emaneti Korumak Hakseverlik Sağlıklı Olmaya Önem Verme	1

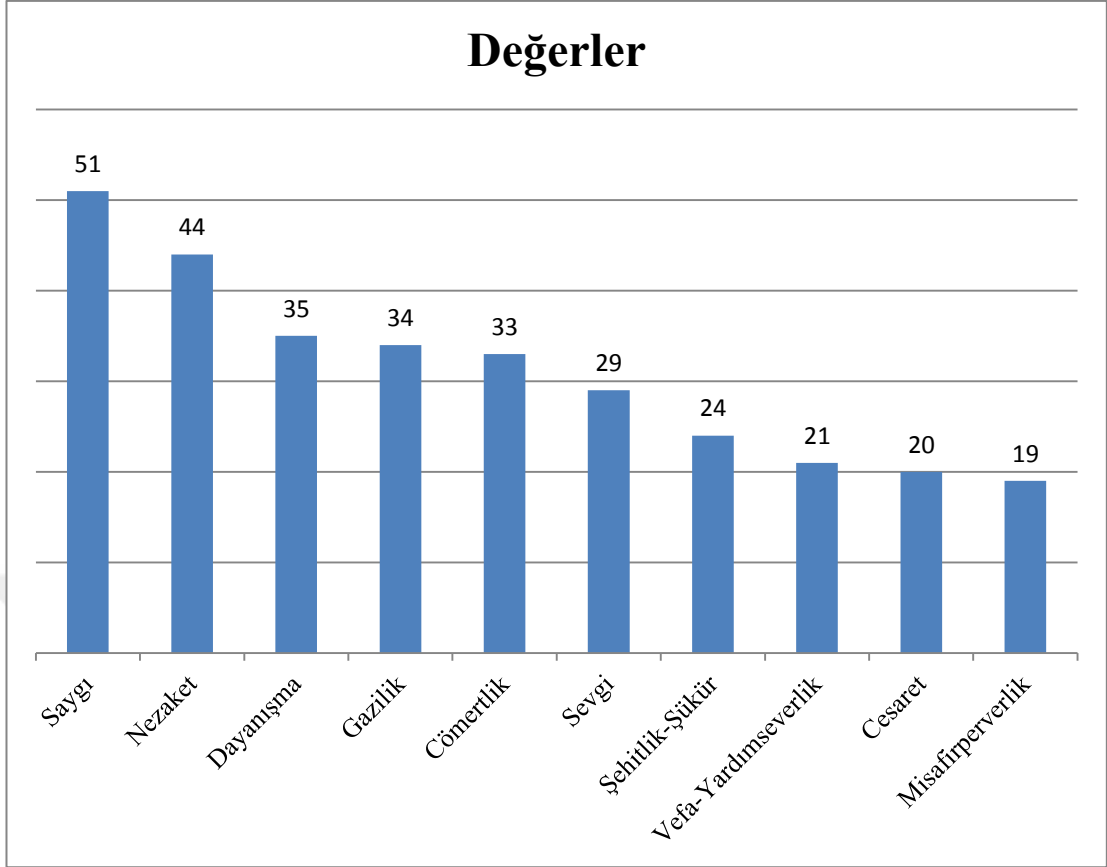
Yukarıda görüldüğü gibi eserde en sık tekrarlanan değer “Gazilik”tir. Bu sonucun bir tesadüf olmadığı, bu sonucun Türk milletindeki gaza ve gazilik kavramına olan bağlılığınve saygının delili olduğu düşünülmektedir. Gazi, sıradan bir savaşçı değil; bir ülkü uğrunda canını hiçe sayan, uğruna her şeyini feda ettiği ülkünün savunucusu ve koruyucusudur. Böylesi mukaddes bir fedakârlık doğaldır ki halk nezdinde hak ettiği değeri görmüş, bu değer de edebi eserlere yansımıştır.

Taranan değerlerin ve eserin tamamı göz önünde bulundurulduğunda aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

1. Eserde varlığı tespit edilen değerler, ekseriyetle, eserin muhtevası ile doğru orantılıdır.
2. Danişmend Gazi eserde olağanüstü bir şahıs olarak değil, fazilet sahibi bir veli olarak karşımıza çıkmaktadır. Bazı bölümlerde Hızır Peygamber ile görüşmesi dışında her şeyiyle normal bir insandır.
3. Eserin konusunun savaş olması itibarıyla kanlı sahneler, fiziki işkenceler, intikam hırsı dikkati çekmekte; bu da eserin eğiticiğine zarar vermektedir.
4. Eserin bazı bölümlerinde Hıristiyan inancına mensup insanların kutsal/saygın kabul ettiği nesne (örn. haç) ve/veya mekânlara (örn. kilise) zarar verildiği görülmüştür. Bu da empati kurma, ibadet yerlerine saygı değerlerimizle çelişmektedir.

3.5.4. Saltık-Nâme’de Tespit Edilen Değerler ile İlgili Yorumlar

41 tane değer varlığına doğrudan ya da dolaylı olarak işaret ettiği düşünülen bölüm tespit edilmiştir. En sık tekrar edilen değer “Saygı” olduğu görülmüştür. Aşağıdaki şekilde eserde en sık tekerrür eden 10 değer ve tekrar edilme sıklığı verilmiştir:

Şekil 4. Saltık-Nâme’de En Sık Tekrarlanan 10 Değeri ve Tekrarlanma Sıklıklarını Gösterir Şekil

Yukarıdaki şekil incelendiğinde en sık tekrarlanan değerlerin sırasıyla saygı, nezaket, dayanışma, gazilik, cömertlik, sevgi, şehitlik, şükür, vefa, yardımseverlik, cesaret ve misafirperverlik olduğu kanısına ulaşılmaktadır.

Yukarıdaki şekilde gösterilen değerlerin dışında kalan değerler tekrarlanma sıklığına göre, en siktan en aza olacak şekilde, aşağıdaki tabloda listelenmiştir:

Tablo 4.Saltık-Nâme’de En Sık Tekrarlanan 10 Değerin Dışında Kalan Değerler ve Tekrarlanma Sıklıklarını Gösterir Tablo

Değerin Sırası	Değer	Tekrarlanma Sıklığı
11	Adalet	16
12	Doğruluk/Dürüstlük	15
13	Bağışlama Paylaşımçı Olma	12
14	Duyarlılık	11
15	Sorumluluk	9
16	Merhamet	8
17	Görgülü Olmak	7
18	Dostluk	6
19	Estetik Aile Kurumuna ve Birliğine Önem Verme Sabır	5
20	Barış İffet İyi Niyet Kadirşinaslık	5
21	Alçak Gönüllülük Hayâ Hakikat Sevgisi Kardeşlik Sağlıklı Olmaya Önem Verme	3
22	Bilimsellik Fedakârlık	2
23	Hoşgörü Kanaat Ölçülülük Sözünde Durmak Tutumluluk	1

Yapılan incelemede eserde en sık tekrar edilen değer “Saygı” olduğu sonucuna varılmıştır. Konusu savaş olan bir eserde en sık tekrarlanan değer “saygı” olmasının dikkat çekici bir sonuç olduğu düşünülmektedir. Bunun dışında incelenen 4 eser arasında değer çeşitliliği en zengin olan eserin Saltık-Nâme olduğu da tespitlerden biridir.

Taranan değerlerin ve eserin tamamı göz önünde bulundurulduğunda aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

1. Eserde, tahmin edilenin aksine, insani değerlerin ağırlıkta bulunduğu görülmüştür.
2. Eserin bazı bölümlerinde Saltık Gazi'nin düşmanlarına edebe aykırı tuzaklar kurduğu belirlenmiştir. Bu da eserin değer eğitimine hizmetine gölge düşürmektedir.
3. Eserin konusu dolayısıyla savaş sahnelerinin ve işkence tasvirlerinin eğiticilikten uzak olduğu düşünülmektedir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

SONUÇ ve ÖNERİLER

Çalışmanın temel amacı; Müseyyeb-Nâme, Battal-Nâme, Danişmend-Nâme ve Saltık-Nâme'deki değerlerin belirlenmesi ve adı geçen eserlerin değerler eğitimine uygunluğunu araştırmaktır. Bu bağlamda Battal-Nâme, Danişmend-Nâme ve Satık-Nâme incelenmiş ve eserlerde geçen değer unsurları belirlenmeye çalışılmıştır.

Çalışmada önce destan, eğitim, değer, değer eğitimi kavramları üzerinde durulmuş, bu kavramlar açıklanmaya çalışılmıştır. Devamında Türk Milli Eğitimi'nin genel amaçları incelenmiş ve değer eğitimi ve aktarımına işaret eden bölümü aktarılmıştır. Ardından 2005 ve 2017 Türkçe Dersi Öğretim Programı, 2005 ve 2017 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı ve 2010 İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi (4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar) Öğretim Programı ve Kılavuzu incelenerek söz konusu programlarda değerlerin yeri ve konumu belirlenmiştir.

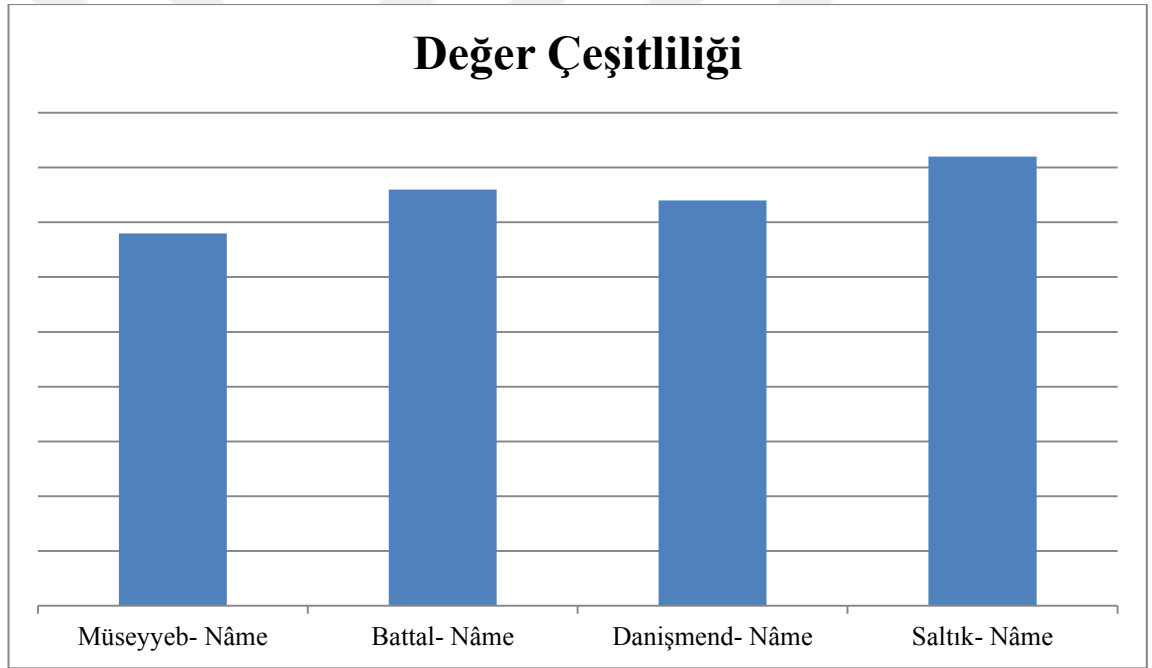
Yapılan incelemede 2005 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda "Değerler" isimli müstakil bir bölümün bulunmadığı ancak; programın "Öğrenme Alanları ve Kazanımların Sınıflara Göre Dağılımı" , "Genel Amaçlar" , "Okuma Metinlerinde Bulunması Gereken Özellikler" ve "Dinlenecek/ İzlenecek Materyallerde Bulunması Gereken Özellikler" bölümlerinde değerlerin eğitime ve aktarımına işaret eden maddeler tespit edilmiştir. 2017 Türkçe Dersi Öğretim Programında ise "Değerler Eğitimi" adlı müstakil bir bölümün yapılandırıldığı belirlenmiştir. Buna göre değerler eğitiminin örtük verilmesi gerektiğinin belirtildiği görülmüştür.

2005 ve 2017 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı, 2010 İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi (4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar) Öğretim Programı ve Kılavuzu, 2005 ve 2017 Türkçe Dersi Öğretim Programı incelendiğinde adı geçen öğretim

programlarında öğrencilerin içselleştirmesi beklenen değerlerin birbiriyle uyumlu olduğu görülmüştür.

Müseyyeb-Nâme, Battal-Nâme, Danişmend-Nâme ve Satık-Nâme incelenmiş ve bunun sonucunda tespit edilen değerler ayrı başlıklar halinde verilerek ilgili olduğu düşünülen bölümler sunulmuştur.

Yapılan taramada 2017 Türkçe Dersi Öğretim Programı baz alınarak tarama yapılmış olup Müseyyeb- Nâme’de 34, Battal- Nâme’de 38, Danişmend- Nâme’de 37 ve Saltık- Nâme’de 41 değer varlığı görülmüştür. Eserlerin içlerinde barındırmış oldukları değer zenginliğinin nicel sonucu aşağıdaki şekilde sunulmuştur:

Şekil 5.Müseyyeb-Nâme, Battal-Nâme, Danişmend-Nâme ve Satık-Nâme’de Tespit Edilen Değer Çeşitliliğini Gösterir Şekil

Yukarıdaki şekil incelendiğinde aşağıdaki sonuçlara ulaşılmaktadır:

- ✓ İncelenen 4 eser içinde içinde barındırdığı değer muhtevası bakımından en zengin eserin Saltık-Nâme (41 değer) olduğu görülmüştür.

✓ Değer varlığı bakımından diğerlerine kıyasla en az değere Müseyyeb-Nâme'nin (34 değer) sahip olduğu belirlenmiştir.

✓ Şeklin geneli okunduğunda eserler arasında değer çeşitliliği bakımından bir uçurum olmadığı sonucuna ulaşılabilir.

Yapılan çalışmanın sonucunda Müseyyeb-Nâme'de 509, Battal-Nâme'de 1020, Danişmend-Nâme'de 757, Saltık-Nâme'de 511 bölümün çeşitli değerlere hizmet ettiği saptanmıştır.

Topçu (2016) “Saltuknâme'nin Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi” isimli yüksek lisans tezinde Saltuknâme'yi değerler eğitimi bakımından incelemiş ve sonucunda Saltuknâme'nin değerler açısından oldukça zengin olduğunu ifade ederek eserin değerler eğitiminde kullanılmasının uygun olduğu kanısına ulaşmıştır (Topçu, 2016: 291). Bu sonuç tarafımızca tespit edilen sonuçlarla örtüşmektedir.

Karakaya (2014) “Danişmend Gazi ve Müseyyeb Gazi Destanları'nda Mitoloji ve Gerçeklik” başlıklı yüksek lisans tezinde Müseyyeb Gazi ve Danişmend Gazi Destanlarını içlerinde geçmişe yönelik unsurlar barındırdığı için tarihi destanlar olarak kabul etmiş; ancak destanlardaki gerçekliğin gerçek hayatta yaşanan realiteyi aşan bir kurgu ile oluşturulduğundan eserlerin tarihi gerçekliğini kaybettiği yönünde sonuca ulaşmıştır (Karakaya, 2014: 136).

Atmaca'nın (2015) “İslamiyet Sonrası Destanlarda (Battal-Nâme, Dânişmend-Nâme ve Saltuk-Nâme) İslami Karakter ve Tipler” adlı yüksek lisans tezinde Battal Gazi, Danişmend Gazi ve Saltuk Gazi'nin gaza haricindeki zamanlarını ibadetle geçiren, veli niteliğinde insanlar oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Atmaca, adı geçen kahramanların dini kişilikleri kendilerine her yönüyle örnek aldıklarını ve onları kendilerine mürşit edindiklerini ifade etmiştir. Bu araştırmanın sonucu dolaylı olarak çalışmamızla örtüşmektedir. Çünkü değer eğitimi yapılırken adı anılan şahsiyetlerin nitelikli model/karakter seçiminde müspet örnekler oluşturacakları tarafımızca da düşünülmektedir.

Buna göre öneriler şu şekilde sıralanabilir:

1. Değerler eğitimi ve değerlerin aktarımı konusunda seçilen metinlerin nitelikleri incelenerek uygun metinler işe koşulmalıdır.
2. Değerler eğitimi ve değerlerin aktarımı okullardaki öğretmenlerden sadece bir kısmına değil, tamamına vazife olmalıdır.
3. Değerler eğitimi ve aktarımı yalnızca okullarda değil, ailede de üzerinde durulması gereken mühim bir konudur. Bu konuda aileler de sorumluluk almalıdır.
4. Toplum nezdinde rol model olarak algılanan kişilerin değerler eğitimi sürecine katkılı olmaları sağlanmalıdır.
5. Değer aktarımı yapılırken rol modellerden yararlanılmalı Müseyyeb Gazi, Battal Gazi, Danişmend Gazi ve Saltık Gazi gibi yerel kahramanlarımızın ithal kahramanlara tercih edilmesi gereklidir.
6. Değer aktarımı yapılırken sözlerden çok davranışların etkili olduğu göz önünde bulundurulmalıdır.
7. Metinlerde bulunan değerleri araştıran akademik çalışmaların artması sağlanmalı, bu çalışmaların sonuçlarından faydalanılarak metinler seçilmelidir.
8. Müseyyeb-Nâme, Battal-Nâme, Danişmend-Nâme ve Saltık-Nâme'de eğitsel olarak uygun olmayan bölümler tespit edilmiştir. Bu bölümlerin üzerinde çalışılarak değerler eğitimi konusunda işe koşulması sağlanabilir.
9. Tüm derslerin öğretim programlarında değer eğitiminin derslerde öncelikli amaç haline getirilmesi sağlanmalıdır.
10. Müseyyeb-Nâme, Battal-Nâme, Danişmend-Nâme ve Saltık-Nâme gibi henüz değerler eğitimi kapsamında incelenmemiş destanlarımız değerler eğitimi açısından incelenmeli ve eğitim öğretim sürecinin hizmetine sunulmalıdır.

KAYNAKÇA

- Altunışık R vd., (2004)*Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri- SPSS Uygulamalı*(Sakarya Kitabevi, İstanbul).
- Arslan ZŞ, Yaşar, FT (2014)*Yükselen “Değer” Kavramı Üzerine Eleştirel Bir Yaklaşım*Derleyen:SZavalsız(Ensar Neşriyat, İstanbul).
- Aslan M (2009) Değerler eğitiminde kahramanlardan yararlanma. Yüksek Lisans Tezi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İlköğretim Anabilim Dalı, Tokat.
- Atmaca ŞG (2015) İslamiyetten sonraki destanlarda (Battal-Nâme, Dânişmend-Nâme ve Saltuk-Nâme) islami karakter ve tipler. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Erzurum.
- Banarlı NS (2001)*Resimli Türk Edebiyatı Tarihi*, Cilt 1(Millî Eğitim Basımevi, İstanbul).
- Biçer S (2013) *Değerler eğitimi açısından Mehmet Akif Ersoy’a ait Safahat adlı eserin incelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Uşak Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, Uşak.
- Büyüköztürk Ş, Çakmak KE, Akgün EÖ, Karadeniz Ş, Demirel F (2014) *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (Pegem Akademi, Ankara).
- Cansız Aktaş M (2015)*Nitel Veri Toplama Araçları* Editör: M Metin (Pegem Akademi, Ankara).
- Demir N (2004)*Dânişmend-Nâme*(Akçağ Yayınları, Ankara).
- Demir N, Erdem M D (2006-a)*Battal Gazi Destanı*(Hece Yayınları, Ankara).
- Demir N, Erdem M D (2006-b)*Battal-Nâme*(Hece Yayınları, Ankara).
- Demir N (2006)*Danişmend Gazi Destanı*(Hece Yayınları, Ankara).

- Demir N (2007)*Müseyyeb Gazi Destanı (Kerbela'nın İntikamı)*(Hece Yayınları, Ankara).
- Demir N, Erdem MD (2007-a)*Saltık-Nâme*(Destan Yayınları, Ankara).
- Demir N, Erdem MD (2007-b)*Saltık Gazi Destanı*(Destan Yayınları, Ankara).
- Demirbaş M (2015)*Bilimsel Araştırma ve Özellikleri*Editör: M Metin (Pegem Akademi, Ankara).
- Devellioğlu F (2003) *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat* (Aydın Kitapevi, Ankara).
- Emirhan T (2016) Değerler eğitimi bağlamında Yavuz Bahadıroğlu'nun çocuk romanları. Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, Samsun.
- Eraslan E (1997)*Müsayib Gazi Kerbelâ'nın İntikamı*(Can Yayınları, İstanbul).
- Erdem MD (2007)*Müseyyeb-Nâme*(Hece Yayınları, Ankara).
- Güleri Mİ (2015) Değerler eğitimi açısından Lutfiyye-i Vehbi. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, Erzurum.
- Güngör E (1998)*Değerler Psikolojisi Üzerinde Araştırmalar (Ahlak Psikolojisi, Ahlaki Değerler ve Ahlaki Gelişme-Profesörlük Tezi)*(Ötüken Neşriyat, İstanbul).
- Güven A Z (2014)*Değerler Eğitimi ve Türkçe Derslerinde Değerlerin Kullanımı*(Palet Yayınları, Konya).
- Hökelekli H (2013)*Ailede, Okulda, Toplumda Değerler Psikolojisi ve Eğitimi* (Timaş Yayınları, İstanbul).
- Kalaça H (2013)Türk atasözleriyle değerler eğitimi.Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Kaplan M (2013) *Kültür ve Dil* (Dergâh Yayınları, İstanbul).
- Karakaya H (2014) Danişmend Gazi ve Müseyyeb Gazi destanlarında mitoloji ve gerçeklik. Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Halkbilimi Bilim Dalı, Denizli.

- Kaymakcan R, Meydan H (2014) *Ahlak ve Değerler Eğitimi* (Değerler Eğitimi Merkezi, İstanbul).
- Kenan S (2014) *Modern Eğitimin Oluşum Sürecinde Değerler Eğitimi Nasıl Zayıfladı?* Derleyen: YS Zavalı (Ensar Neşriyat, İstanbul).
- MEB (2005-a) *İlköğretim Sosyal Bilgiler Dersi (6-7. Sınıflar) Öğretim Programı ve Kılavuzu* (Devlet Kitapları Müdürlüğü, Ankara).
- MEB (2005-b) *İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7, 8. Sınıflar) Öğretim Programı* (Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, Ankara).
- MEB (2010) *İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi (4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar) Öğretim Programı ve Kılavuzu* (Millî Eğitim Bakanlığı Din Öğretimi Genel Müdürlüğü, Ankara).
- MEB (2017-a) *İlköğretim Sosyal Bilgiler Dersi (6-7. Sınıflar) Öğretim Programı ve Kılavuzu* (Devlet Kitapları Müdürlüğü, Ankara).
- MEB (2017-b) *Türkçe Dersi Öğretim Programı (İlkokul ve Ortaokul 1,2,3,4,5,6,7 ve 8. Sınıflar)* (Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, Ankara).
- Memiş YS (2013) *Âşık Şeref Taşlıova'dan derlenen halk hikâyelerinde değerler eğitimi*. Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi, Antalya.
- Moğul S (2012), Mehmet Akif Ersoy'un Safahat isimli eserinin Türkçe eğitimi ve değerler eğitimi açısından incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi, Kayseri.
- Ocak AY (2011) *Sarı Saltık-Popüler İslam'ın Balkanlar'daki Destanı Öncüsü (XIII. Yüzyıl)* (Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara).
- Say Y (2009) *Türk-İslam Tarihinde ve Geleneğinde Seyyid Battal Gazi ve Battalname* (Sistem Ofset Matbaacılık, Ankara).
- TDK (2011) *Türkçe Sözlük* (Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara).
- Topçu F (2016) Saltuknâme'nin değerler eğitimi açısından incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Orta Öğretim Sosyal Alanlar Eğitimi Ana Bilim Dalı, Ankara.

- Türkiye Diyanet Vakfı (1992) *Büyük İslâm Ansiklopedisi Cilt 5* (Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul).
- Türkiye Diyanet Vakfı (1993) *Büyük İslâm Ansiklopedisi Cilt 8* (Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul).
- Türkiye Diyanet Vakfı (1994) *Büyük İslâm Ansiklopedisi Cilt 9* (Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul).
- Türkiye Diyanet Vakfı (2009) *Büyük İslâm Ansiklopedisi Cilt 36* (Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul).
- Ulusoy K ve Dilmaç B (2015) *Değerler Eğitimi* (Pegem akademi, Ankara).
- Yalçın SK, Şengül M (2004) Dede Korkut Hikâyeleri'nin çocuk eğitimi açısından öne sürdüğü değerler ve ortaya çıkarmak istediği tip üzerine bir değerlendirme *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Cilt 14, Sayı: 2*.
- Yaman E (2014) *Değerler Eğitimi-Eğitimde Yeni Ufuklar* (Akçağ Yayınları, Ankara).
- Yılmaz E (2012) Ziya Gökalp'in şiirlerinin değerler eğitimi açısından incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Üniversitesi, Trabzon.
- Yılmaz M (2013) *Değerler Eğitimi ve Okul Etkinlikleri* (Değerler Eğitimi Merkezi Yayınları, İstanbul).
- Zavalsız YS (2014) *Üniversite Öğrencilerinin Değer Algısı (Karabük Üniversitesi Örneği)* Derleyen: YS. Zavalsız (Ensar Neşriyat, İstanbul).

ÖZ GEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı, Soyadı: Betül HOTAMIŞLI DAĞ

Doğum Tarihi ve Yeri: 1985/ Gölcük

Eğitim Durumu

Derece	Kurum	Mezuniyet Yılı
[Yüksek Lisans]	NHBVÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü	-
[Lisans]	Dokuz Eylül Üniversitesi-Buca Eğt. Fak. Türkçe Eğt.	2007
[Lise]	Ortaklar Anadolu Öğretmen Lisesi	2003

YABANCI DİL

İngilizce

İş Deneyimi

Çalıştığı Kurumlar: (Kurum Adı, Görev, Yıl)

Ağrı/Patnos Özdemir İlköğretim Okulu	2008-2010
Aksaray/Ortaköy Sinandı Gökkaya İlköğretim Okulu	2010-2011
Yozgat/Aydıncık İlköğretim Okulu	2011-2013
Aksaray/Ortaköy Çatin Ortaokulu	2013-2014
Aksaray/Ortaköy Hacıbrahimuşağı Ortaokulu	2014-2015
Aksaray/Nurgöz Ortaokulu	2015
Aksaray/125. Yıl Ortaokulu	2015-halen

İletişim

Yazışma Adresi: 125. Yıl Ortaokulu AKSARAY

E-Posta Adresi: betulhotamisli@hotmail.com